

X

C II

HARVARD UNIVERSITY.

LIBRARY

OF THE

MUSEUM OF COMPARATIVE ZOÖLOGY

70.879

LIBRARY OF

SAMUEL GARMAN

September 15, 1928.

SEP 15 1928

THE END

FRANCISCI

Garman

BOVSSVETI SVR

REGIANI DOCTORIS MEDICI, DE
NATVRA AQUATILIVM

CARMEN,

In Alteram partem vniuersæ GVILIELMI RONDELE-
TII doctoris Medici, & Medicinæ in schola Monspeliensi
professoris Regij celeberrimi historiæ, quam de Aquatilibus
scripsit: Cum veris & natiuis eorum iconibus: Opusculum
nunquàm hætenus typis excussum.

*See title page for Latinian print following
page 240*

LUGDVNI,
APVD MATTHIAM BONHOME,
SVB CLAVA AVREA.

M. D. LVIII.

Cum Priuilegio Regis ad duod ecim annos.

Extrait du Priuilege du Roy.

IL est permis à Maistre G V I L L A V M E R O N D E L E T docteur Regēt en la faculté de Medecine à Mōtpelier, & à l'Imprimeur ayāt charge de luy, d'Imprimer l'histoire des Poissons, tant de mer, lacs, estangs, fleuves, que riuieres, recueillie par ledit, & à grāds diligences labeurs & frais auroyēt fait grauer les figures, & sus icelles faits & descrits la nature propriété & vsage desditz poissons, en plusieurs manieres & langages, pour estres plus agreables aux lecteurs & vtils à la Republique, & au gre desditz auroit esté fait & approuue vn Epitome en succints Epigrāmes sus lesdites figures, cōposées par maistre François Boussuet docteur en Medecine, lequel Epitome ilz ont fait de nouueau mettre en lumiere. Parquoy ledit Seigneur, defend à tous libraires, Imprimeurs, tailleurs de figures, dominotiers, & à tous autres: qu'ilz n'ayent à Imprimer ledit Epitome, pourtraire, tailler, poucher, ni contrefaire lesdictes figures, soit en plus grande ou plus petite forme, ensemble ni separeément, ni faire en quelque langue que ce soit aucune traduction dudit liure, ni le rediger en autre Epitome en quelque langage que ce soit, sans le gré & consentement desdits. Et ce durant le temps & terme de douze ans, à compter du iour de la premiere impression. Et si aucuns s'ingeroyēt, ou fussent ingerez, les faire ou faire cōtrefaire en qlque maniere que ce soit, leur est defendu de la part dudit Seigneur en vendre, ni distribuer en ses pays, terres, & Seigneuries sur peine de confiscation de tous & chascuns lesditz Liures, Figures, & Pourtraitz & d'autres grands peines & amendes: & des dommages, despens, & interestz des susditz: car ne veut ledit Seigneur en sorte que ce soit aucune chose estre faicte ni cōtrefaite sus lesdits Liures, Figures, & matieres, par eux drescées & premieremēt mises en lumiere, qui leur soit preiudiciable, & que ce qui s'en fera cy après, veut que ce soit de leur gré & consentement. Et si aucun destourbier ou dommage leur en estoit fait, veut incontinent & sans delay leur estre reparé: comme plus à plein est contenu au Priuilege sur ce donné à Marchais le xxviij. iour de Iuin, lan mil cinq cens cinquante quatre. Et de nostre regne le huitième.

Par le Roy en son conseil.

De Lomenie.

Estant inseré le Priuilege, ou extrait d'iceluy en chascun desditz liures, est tenu pour suffisamment signifié à tous.

Et fut acheué d'Imprimer le present Epitome le 22. Iuin 1558.

Extrait du Priuilege du Roy.

IL est permis à Maistre G V I L L A V M E R O N D E L E T docteur Regēt en la faculté de Medecine à Mōtpelier, & à l'Imprimeur ayāt charge de luy, d'Imprimer l'histoire des Poissons, tant de mer, lācs, estangs, fleuues, que riuieres, recueillie par ledit, & à grāds diligences labeurs & frais auroyēt fait grauer les figures, & sus icelles faits & descrits la nature propriētē & vsage desditz poissons, en plusieurs manieres & langages, pour estres plus agreables aux lecteurs & vtiles à la Republique. Et du consentement desditz auroit esté fait vn Epitome en succints Epigrammes sus lesdites figures, cōposées par maistre François Boussuet docteur en Medecine, lequel Epitome ilz ont fait de nouueau mettre en lumiere. Parquoy ledit Seigneur, defend à tous libraires, Imprimeurs, tailleurs de figures, dominotiers, & à tous autres: qu'ilz n'ayent à Imprimer ledit Epitome, pourtraire, tailler, poucher, ni contrefaire lesdictes figures, soit en plus grande ou plus petite forme, ensemble ni separeément, ni faire en quelque langue que ce soit aucune traduction dudit liure, ni le rediger en autre Epitome en quelque langage que ce soit, sans le grē & consentement desdits. Et ce durant le temps & terme de douze ans, à compter du iour de la premiere impressiō. Et si aucuns s'ingeroyēt, ou fussēt ingerez, les faire ou faire cōtrefaire en qlque maniere que ce soit, leur est defendu de la part dudit Seigneur en vendre, ni distribuer en ses pays, terres, & Seigneuries sur peine de confiscation de tous & chascuns lesditz Liures, Figures, & Pourtraitz & d'autres grands peines & amendes, & des dommages, despens, & interestz des susditz: car ne veut ledit Seigneur en sorte que ce soit aucune chose estre faicte ni cōtrefaite sus lesdits Liures, Figures, & matieres, par eux dressées & premieremēt mises en lumiere, qui leur soit preiudiciable, & que ce qui s'en fera cy après, veut que ce soit de leur grē & consentement. Et si aucun destourbier ou dommage leur en estoit fait, veut incontinent & sans delay leur estre reparé: comme plus à plein est contenu au Priuilege sur ce donné à Marchais le xxviij. iour de Iuin, lan mil cinq cens cinquante quatre. Et de nostre regne le huitième.

Par le Roy en son conseil.

De Lomenie.

Estant inseré le Priuilege, ou extrait d'iceluy en chascun desditz liures, est tenu pour suffisamment signifié à tous.

A. B. C. Et fut acheué d'Imprimer le present Epitome le 22. Iuin 1558.

ILLVSTRISSIMO

Principi Carolo Cardinali à Lotharingia

Franciscus Bouffuetus

Surregianus

S.

*Cum pictura oculos aliquando pascat inanis,
Interdumq; animos picta Poësis alat,
Effigies rerum veræ (clarissime Prasul)
Multò plus præ se ponderis vsque ferent.
Nam præter quàm quòd sæpè oblectare valebunt,
His etiam utilitas iuncta frequenter erit.
Est nihil hic ficti, quales lata æquora gignunt,
Tales hîc vultus (si lubet) esse puta.
Hos hominis causa tantos Natura creavit,
Nil nobis aliqua ex parte deesse volens.
Proinde si imaginibus, numeris si denique gaudes,
Hoc tibi de nostro carmine munus erit.*

FRANCISCVS

Boussuetus Surregianus candido
& beneuolo Lectori.

T cartha exili totus describitur Orbis,
Pictoris finxit quam tibi docta manus,
Sic opere hoc pisces omnes mōstrantur in uno,
Quos Mare, quos fluctus, Stagna, Lacusq₃
ferunt.

Nanq₃ erit hīc species varias spectare animantūm,
Quæ in liquidis Tethys magna coërcet aquis,
Orcas, immanes ingentia corpora, Cetos,
Delphinos, Xiphias, carniuerosq₃ Canes,
Phocenas, vastos Pristes, dirósq₃ Dracones,
Murenas, Angues, prædæ auidósq₃ Lupos,
Trachuros, Triglas, Raias, Sombros, Melanuros,
Hyppuros, Fabros, Polypodesq₃ feros,
Iulidas, & Lamias, Squillas, Mullósq₃, Asinósq₃,
Vrsos, Mustellas, Pelamydesq₃ leues.
Congros, & Merulas, Miluos, pariterq₃ Locustas,
Et nigros Coracas pinna, Amiasq₃ simul.

AD LECTOREM

Quicquid & Euphrates fulvis spectatus arenis,
 Quicquid & effusis continet Ister aquis,
 Ultima quod Thyle, & celeres videre Britanni,
 Quicquid & innumeris Africa gurgitibus.
 Quicquid Arabs tota dubius spectatus Erithra,
 Et mirata suo est Casspia porta sinu.
 Deniq; peruastum quodcumq; amplectitur æquor,
 Hoc totum una libri continet ora mei.
 Nam fusè Antiquis super his quæ scripta fuere,
 Multisq; inter se dissociata locis.
 Plurima concilians doctus Rondletius, ingens
 Et verè eximium transtulit illa in opus.
 Multa quoq; ille oculis vidit, quæ postea scripsit,
 Quæq; videbantur posse carere fide.
 Ergo virum insignem, doctos aliósq; secuti,
 Nos nantùm paucis pandimus historiam.
 Quippe ab eo (ut lubuit) quæcunq; accepta fatemur,
 Illa citò numeris pressa fuere meis.
 Utq; nihil veteres merito fraudantur honore,
 Sic ingens tanto est gloria parta viro.
 Hinc ille æternos non interiturus in annos
 Viuit, & est patriæ fama, decúsq; suæ.
 Nec tamen ille etiam proprio cariturus honore est,
 Qui studia in tantas contulit acer opes.
 Qui nuper lepidis expressit multa figuris,
 Et plura è veterum transtulit historiis.

Si bona

ELEGIA.

Si bona promeruit, Laus per me illum usq; sequetur,
 Præmiaq; ampla ipsi, et digna laboris erunt.
 Nulla unquam ignavis, laus est tribuenda merenti,
 Quiq; artes aliqua ex parte iuuare student.
 Quod si proposuit quod quis sibi, non sit adeptus:
 Et vis scribentem deficit ingenij:
 In præceptsq; agitur, quadam sub imagine recti:
 Nec voti compos cernitur usq; sui:
 Virtuti tamen, et studiis incumbere honestum est,
 Si tantum in magnis sat voluisse fuit.
 Proin ne Musa ageret nil tanta per otia, in una
 Hac visum nervos parte mouere meos.
 Antraq; marmorei percurrere cæcula ponti,
 Et spectare tuum (Prothee magne) gregem.
 Glauco, et Panopææ, et Inoo Melycerthæ,
 In salsis facies qualis habetur aquis.
 Vtile ut æquoreis esset quodcunq; sub undis,
 Inq; hominum gratam cedere posset opem:
 Omne citò humanos illud traheretur in usus,
 Eq; mari morbis præstò medela foret.
 Nam postquã omnigenas numeris cõprẽdimus herbas,
 Quaq; homines possent parte iuuare sui,
 Restabat magna ut quæ homini ex animãtibus adsunt
 Versibus alternis exprimerentur opes.
 Obtulit at quoniam nobis occasio sese,
 Quadrupedum tanti non mihi cura fuit.

At spero

AD LECTOREM

At spero antè dies paucos (modò vita supersit)
 Quòd cedent numeris hæc quoq; cuncta meis.
 Nec solum hæc, sed et incuruo quæ ventre mouentur
 Per terram, inq; sinus membra reducta trahunt.
 Quæq; etiam leuibus pennis per inane feruntur,
 Sit licet hic ingens difficilisq; labor.
 Forsitan hæc nobis deerit nec gloria prima,
 Cum nondum à quouis talia scripta sciam.
 Quam mihi præripiens si quisquam inuiderit unam,
 Haud dubiè magna molè solutus ero.
 Viuentum verò sub aquis, pariterq; natantum,
 Hic pede nos veram inclusimus historiam:
 Vixq; deest quod cuiquam hominū notum esse putemus,
 Rem viuis pictam cernis imaginibus.
 Quæq; alij haud facili, ingentiq; volumine tractant,
 Certas sub leges esse redacta vides.
 Addidimus vires, et ad id quod quidq; valeret,
 Doctior ut viso carmine Lector eat.
 Quò miscere sciat certis medicamina morbis,
 Præsentemq; omnis sentiat ager opem.
 Scilicet ista viris canimus, iuueniq;, seniq;
 Fiat ut in quouis prompta medela loco.
 Hæc quoq; fæmineis poterunt prodesse cateruis,
 Hæc si fortè legens fæmina nosse queat.
 Scribimus ista etenim paruis, minimeq; seueris,
 Non tetricis illis, indomitisq; sophis.

Sine illi

ELEGIA.

Siue illi morbis forsani iactentur acutis,
 Oblæsumq₃ genu, crú sue, pedémue trahant
 Aut lippos habeant oculos, ceraq₃ fluentes,
 Aut fortè hulceribus membra prehensa malis.
 Siue ijdem haud fuerint animo sed corpore sani,
 Cunctæue funguntur munere membra suo.
 Nulla quibus satis esse queunt, accepta videri
 Nec possunt, Thimon qualis habendus erat:
 Thimon Palladiis olim lapidatus Athenis,
 Tales à numeris sint procul (oro) meis.
 Commendant alia hîc faciem tantummodo, quædam
 Et caput, & vultus, corpus & omne iuuant.
 Sunt oculis alia hîc gratissima, maxima ventri,
 Pars ori, & stomacho congruit, atq₃ gulæ.
 Diuersis diuersa placent: mihi pabula prosunt
 E³ fluuiis, riuis, e³q₃ petita mari.
 Auratæ, Sombri, Percæ. Rhombi, Soleæq₃,
 Buglossi, Thrissæ, Iulides, atq₃ Scari.
 Phycides, & Channæ, Coliæ, Merulæq₃, Amiæq₃,
 Ac Turdi, pisces innumeriq₃ alij.
 Omnia nam plures cedunt animantia in vsus,
 Vti illis si quis cum ratione queat.
 Prosunt nanq₃ homini multum si vtatur: abuti
 Non licet: hoc possent cuncta nocere modo.
 Ecquid enim pane ad vitā, aut præstantius vna est?
 Ille tamen stomachum deprimit, hæcq₃ animum.

AD LECTOREM

*Sed si mensura his, & si modus omnibus adsit:
 Nil magis ex omni parte iuuare putem.
 Omnia quippe hominis causa Natura creauit,
 Nec voluit nobis esse nouerca parens.
 Quòd si quædam etiam multis nocitura videntur,
 Hæc tantum ex nostra parte venire puta.
 Humanum siquidem ingenium socordia fecit
 Infirmum, ad tantas quæ tribuuntur opes.
 Sic quò quisq; magè ingenij virtute iuuatur,
 Hòc plus ille sibi profore cuncta videt.
 Prudentes etenim longa experientia rerum
 Reddit, firmatur cum ratione magis.
 Sænt nanq; instrumenta duo, quibus inueniuntur
 Omnia, quæ nobis vtilia esse queunt.
 Quòd si quisquam hominum fuerit priuatus utroq;
 Impinget lapidi, ut cæcus, ubiq; pedem.
 Nam veluti pueri caperent pro piscibus angues,
 Pro granis stipulas, pro violis tribulos,
 Scorpis haudq; illis fragili distaret ab ovo,
 Haudq; à purpureis dira cicuta rosis,
 Sic sic, rerum expers, excors, it ad omnia præceps,
 Ad rem ni ingenium accommodet ipse suum.
 Hinc multi exhausto in terram cecidere Lyæo,
 Ut pecudes, habita non ratione meri.
 Vidi qui quodam fructu aut radice vorata,
 Non sibi constaret, sed raperetur homo.*

Totusa

E L E G I A.

*Totusq; in furias, vel tetra in somnia abiret,
 Nam quasi res præsens, qua moreretur, erat.
 Ledere si quædam possunt, si offendere quædam:
 Sunt animi frenis illa regenda tui.
 Quem rerum ratio, et longa experientia firmat,
 Omnibus ex rebus præsidia ampla petet.
 Omniaq; humanos poterit conuvertere in usus,
 Quæliacunque sient, hæc ubicunque sient.
 Nec tam dira in aquis, terrisue moratur imago,
 Ex re quam Medicus non putet esse sua.
 Cuncta ergò veniunt iugi inquirenda labore,
 Sic magnas studium suppediabit opes..
 Vt verò in genere, ac paucis pernoisse natantum
 Virtutes, certa cum ratione queas.
 Quæ referam memori sub pectore figito dicta,
 Veraq; cunctorum norma sit ista tibi.
 Omneis temperie Pisces sunt frigidiores,
 Vis et iis liquidis prouenit vda ab aquis.
 Præcellunt alios habitant qui saxa, coquuntur
 Nam citò, sunt succi participesque boni.
 Et modicè humectant quasuis in corpore partes,
 Carne nisi fuerint aridiores tamen.
 Qui cæno viuunt, vel ubi in mare flumina currunt,
 Perpetuò succi deteriores erunt.
 Laude minùs digni, qui stagna, lacusque frequentant,
 Quanto pascuntur deteriore cibo.*

AD LECTOREM

Ergò si reliquos spectes, minimè esse salubres
 Hosce feres, prauos sic fateare licet.
 Priuatim Capito, fuerit quando ille marinus
 Suauis erit, coctu difficilisque minùs.
 Haudque mali idem etiam succi, sed sanguis ab illo
 Infirmus, tenuis, satque solutus erit.
 Eiusdem classis Lupus est, Mullus quoque in alto
 Nutritus pelago, durus at esse solet.
 Hicque friabilior reliquis, pinguedinis expers,
 Suauis, adhuc totum sat bene corpus alit.
 Crustata humorem salsum, crudumque propagant,
 Quò fit Ventriculum non satis ipsa inuent.
 E' quibus ut valde molli sunt Ostrea carne,
 Sic quoque per Ventrem promptius esa meant.
 Purpura, Spondylus, Chama, Cochlea, Buccina, et Ungues,
 Omnia materiae sunt validae ista satis,
 Sed Ventrem cohibent, agreque coquuntur: eo fit
 Nomine, laudentur non satis illa mihi.
 Dura alia id genus, et quæ sunt μαλακώτραια dicta,
 Accedunt dictis viribus antè suis.
 Gamarus utpotè, Cancer, Squilla, Locusta, Pagurus
 Quippe aluum ut sistunt, sic malè cocta manent.
 Cunctorum quos testa tegit cremore mouemur,
 Terrea sic Ventrem Cochlea iure mouet.
 Sed cum dura sient, et vix agreque coquantur,
 Aptantur mensis, praua sed usque iacent.

Frigeris

ELEGIA.

Frigoris immunes non sunt, nec habentur Echini
 Inter eos pisces, qui benè corpus alunt.
 Si tamen igne coquas, fuerintq̃ frequentius esi,
 Hosce tibi Urinas sæpè mouere scies.
 Sepia, Polypus, & Loligo, & tergore molles:
 Duri ut sunt, coctu sic quoq̃ difficiles.
 Polypus in primis, sed si semel hosce domârit
 Ventriculus, nostrum non malè corpus alent.
 Plani, Pastinaca, & Torpedo, mollis habentur
 Et suavis carnis, sat subeuntq̃ citò.
 Quin sat alunt, mensisq̃ quadrât, pròpteq̃ domâtur:
 Dura quibus Raia est, sed cute glabra magis:
 Squatina q̃ istiúsq̃ modi complura, coquuntur
 Aegrius hæc siquidem, sed magè corpus alunt.
 Magni, Balenæ, Thunni, Phocæ, atq̃ Libellæ,
 Sunt duri, coctu difficilésq̃ nimis.
 Idem participes crassæ sunt materiei,
 Sed salibus sensim deperit illa tamen.
 Tumq̃ caro melior, stomachoq̃ optatior, ac si
 Tota in temperiem fortè reducta fiet.
 In summa, duræ quæ sunt animalia carnis,
 Duricie obsistunt Ventriculo illa quidem:
 Sed si victa semel fuerint, si deniq̃ cocta,
 Firmum præstabunt, & solidum esa cibum.
 Hæc si animaduertas, hæc si sub corde reponas,
 Nec fuerint oculis penè reiecta tuis.

AD LECTOREM

Pauli, & Oribasij, vel qui hos fuit antè, Galeni
 Scriptis, inuenies consona nostra bonis.
 Cunctorumque ideò sub aquis, pelagóque natantùm,
 Notio (ne dubita) suppetet ampla tibi.
 Idq; magis si perpendas quæ deinde sequentur,
 Quanquàm sunt breuib; cuncta prehensa modis
 Nòsq; noua hìc minimè excutimus, Vetera omnia sunt: hæc
 Debentur priscis dogmata temporibus.
 Sunt antiquorum scripta hæc quæcunque Virorum,
 Nilque ausim numeros præter habere meos.
 Nostri hi sunt, nemòque sibi illos arroget unquàm
 Dùmque etiam viuam, cùmque sepultus ero.
 Audio quid? noua scribimus, efficimus noua: fingis?
 An noua quæ antiquis complacere Viris?
 Quæ ratio, & Veterum consensus firmat auorum,
 Doctorum celebres quæ docuere chori?
 Quenam tam stolidam diuellit opinio mentem?
 Anne nouas Leges condimus, & Canonas?
 Absit: nos etenim Veteres pleròsque secuti,
 Ac quos posteritas ingeniosa tulit:
 Doctis hæremus placitis, miramur & ipsa:
 Utq; lubet nostro his utimur arbitrio.
 Ecquid enim (quæso) nunc est quod non fuit antè?
 Quòdque aliij ex alijs non didicere prius?
 Quid non perdocuit Vir gnarus ubique Galenus?
 Quidue olim Còus nesciit Hippocrates?

Paulus,

E L E G I A.

Paulus, Oribasius, multique è gente Pelasga
Doctores celebres, innumerique sophi?
Nanque sigillatim si nomina dicere vellem
Cunctorum, mihi lux non satis una foret.
Plurima Aristoteles docuit, magnúmque Platona
Audiit, Hippocratem hic sæpè: citatque senem.
Illum Discipulus Divina gratia lingue,
Cui doctrina comes, mens, studium, arsque fuit.
In multis sequitur, scribitque docente magistro,
Rerumque abstrusas sæpè requirit opes.
Ex his multa licet transcribere, quærere multa,
Vnde homini utilitas magna, frequensq; venit.
Divitiæ, laus, longaue solatia vitæ,
Corporis atque animi prompta medela tui.
Quòd si qua extiterint veteres quæ præterierunt,
Aut parva, aut saltem rara fuisse reor.
Tu mea si temnis, quæ non mea penè legentur,
Auius à recto tramite factus eris.
Quantum spectat enim ad Pisces animantia muta,
Hic poteris totam perlegere historiam.
Nam sic (ni fallor) librum coguntur in unum,
Vt nihil ex aliqua parte deesse putem.
Saltem deesse velim, quāquā mihi plurimā desunt,
Ecquid enim Musa exilius (oro) mea est?
Nam quamvis facilis fueritque abiecta quibusdam,
Et rodat numeros gens inimica meos.

Non

AD LECTOREM

Non tamen absistam (donec mihi Vita maneat)
 De literis aliquid promeruisse bonis.
 Schyrra placet, pectusq; iuuant Heliconidos undæ,
 Et iuuat hisce meum sæpè rigare caput.
 Quòd mihi si fælix minimeq; sinister Apollo
 Extiterit, votisq; adsiet ille meis,
 Non sperata Viris, raroq; audita canemus,
 Forsitan et cæptis annuet usq; bonis.
 Et nisi sim infauisto, nec claro sidere natus,
 Vim Musa ad tantas suppedabit opes.
 Ac spero huius ope, innumeris quæ abstrusa fuere,
 Splendidiora breui cuncta futura die.
 Omnis enim illectus rerum nouitate (nisi errem)
 Lector, emet nostra hæc scripta, legetq; lubens.
 Nanq; sibi exiguum librum modico ære parabit.
 In tenero hunc igitur semper habeto sinu.

GABRIEL POMPONIVS CRESCENS

Auenion. in Franc. Bouffuetti Doct. Medici

Carmen.

Bouffuetti voluent hæc & monumenta nepotes,
Talia permittent nullâque sæcla mori.
Nobis Ausoniis venit cœlestis ab oris;
Pallados interpretes, nuntius atque Dei.
Inter conspicuos radians, velut hesperus alter,
Doctrina, eloquio, iustitia, atque fide.

IO. TVRNELII CARMEN.

Qui volet idque breui genus omne videre animantum,
Quæ maria & fontes stagna lacûsque colunt.
Et magni tandem mentem nouisse Galeni,
Scripta Dioscoridis, scripta et Aristotelis:
Quæ Paulus, docto docuit, quod Plinius ore,
Et versus Graios nosse, Opiane, tuos:
Quenam Nasonis fuerit sententia, quæq;
Ausonij, æquoreis cum innat, uterque vadis:
Quæq; etiam doctus libro comprehendit utroque
Rondletus, carthis Belon & ipse suis:
Innumeras et opes breuiter comprehendere Nerei:
Hæc legat, et lecto carmine doctus erit.

SVPER OPERE FRATERNO

CLAVDII BOVSSVETI

Epigramma.

Per celebres homines perscribere & λιστὶνὰ multi,
Et pulchram de ipsis piscibus historiam.
Verum obscurè aliis res est tractata: aliis non,
Sed fusè: immensis nempe voluminibus.
At sic Franciscus noster, rem detegit omnem:
Innumeris ut sit nota futura cito.
Rem pictura refert, numeris natura patens sit,
Vfus, vis virtus, et Medicina tibi:
Hic monstrantur enim quæcunque animantia latè
Innumeri fluctus, stagna, lacûsque regunt.
Quidquid in æquoreis viuitque, aliûrque sub undis
Quid breuius pingi commodiusve potest?

IN COMMENDATIONEM LVCVBRA
TIONVM EXCVLTIPOTAE NECNON

Medici perquàm celebris D N. Francisci Bouf-
fueti Iacobi Sæcuriuagi Belgæ
Decastichon.

*Francisci nomen Bouffeti fulget in orbe,
Cui Vatum lusus, cui Medicina placet.
Is siquidem numeris pisces exornat amœnis:
Quos pangit versus plebs studiosa probat.
Quam miram pisces morbis dent commoditatem,
Qua sit opus serie detegit iste liber.
Francisco dicas dulcis fauisse Camœnas
Bouffeto, cuius fama perennis erit.
Hunc igitur gratum clara breuitate futurum,
Hunc etiam doctum Lector habeto librum.*

EIVSDEM IACOBI IN GRATIAM

D N. Bouffueti Decastichon.

*Ars Franciscæ tibi Bouffete Poëtica nomen,
Quod nunquàm pereat, culte Poëta, dabit.
Te studiis operam Musarum sæpè dedisse,
Quod nunc scripsisti testificatur opus.
Prædulci pisces hamo piscaris, & ipsos
Sic ornas, nihil ut cultius esse queat.
Piscibus è multis medicamina congrua doctè
Seligis: hæc morbos pellere sæpè solent.
Es vates: Medicum quoq; te fateamur oportet
Esse: tibi duplex est quoq; dandus honos*

Eiusdem octodistichon.

Nemo neget clara dignum te laude Poëtam,
Cui lepidos versus texere Musa dedit.
Ornasti vario Pisces Francisce lepore,
Ergo tuum cingat Laurea pulchra caput.
Esto, sint muti Pisces, nec dent tibi munus,
Munus erit scriptis laus tribuenda tuis.
Scilicet hæc vastum diffusa feretur in orbem,
Bouffseto partum sic erit usq^q decus.

Eiusdem ad lectorem distichon.

Hoc piscator opus, cetarius hoc emat ipsum,
Hic vendit pisces, ceperat ille prius.

In detractorem.

Hic sibi Bouffsetus multum quesivit honoris,
Dum Maris, & medicæ detegit Artis opes.
Fama viri siquidem totum extendetur in orbem,
Postq^q etiam vitæ fata superstes erit.
Invidia stimulus gens hinc perculsa malorum,
Languet: & immenso victa dolore iacet.
Inuide quid prodest alienæ obsistere famæ?
Vindex ecce sui prodit & extat opus.

IN FRAN. BOVSSVETI SVRRE-
GIANI EFFIGIEM CLAYDII
fratris Hexastichon.

*Non tam verna citò rosa marcescit ve, cadit ve,
Quàm bona Fortune, quàm citò forma perit.
Nam velut umbra abeunt. ast, ô Francisce, loquetur
De temet, tua post funera posteritas.
Cumque brevi externa decedat gratia formæ,
Tu meliore tui parte perennis eris.*

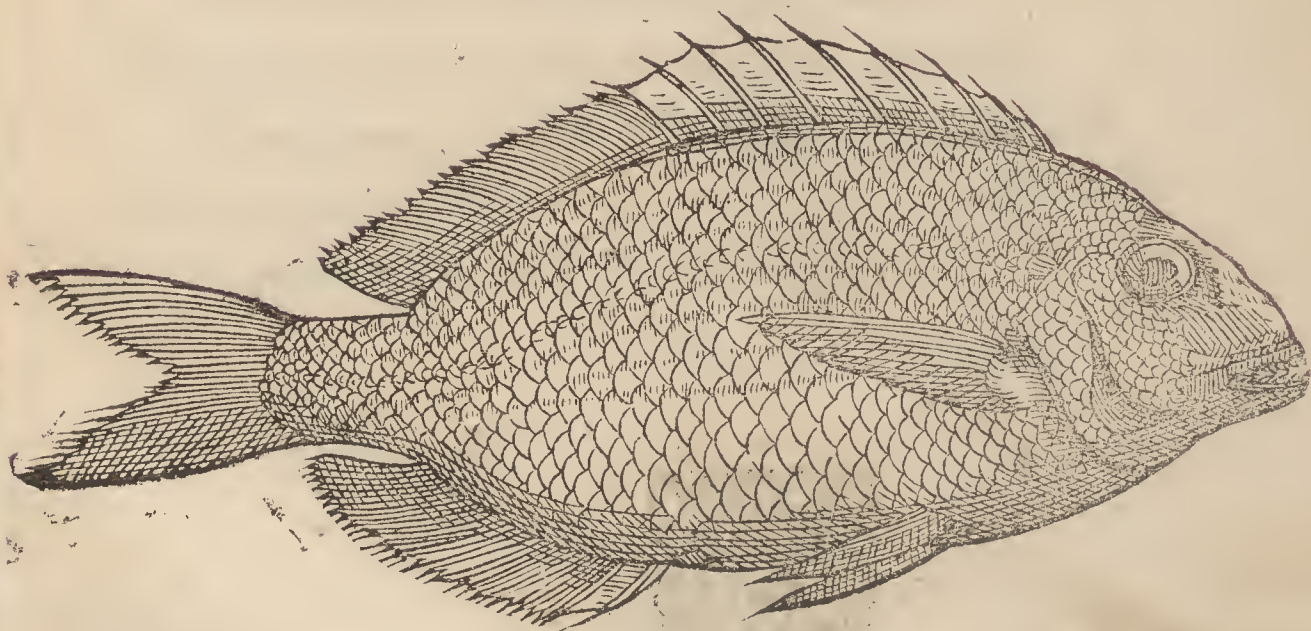
ET ERVNT PRAVA IN DIRECTA,
ET ASPERA IN VIAS PLANAS,
LVCAE .III.

FRANCISCI
BOVSSVETI SVRREGIANI
IN LIBROS GVLIELMI RONDELE-
TII, DE HISTORIA AQVATILIVM
EPIGRAMMATA:

Quibus eorum natura paucis declaratur.

De Aurata. *Orato*

*Pisciculis sese & Conchis Aurata saginat,
Maxillâq; illos asperiore domat.*

A

Viuit enim ex rapto, & duro prædam atterit ore,

Quando scari piscis ruminat illa modo.

Carne autem media est, oriq; accommoda valde,

Haudq; exors succi dicitur esse boni.

Verum non omnis precium, laudemq; meretur,

Sed cui solus erit Concha Lucrina cibus.

Si cui mel noxa est (nam mel non omne probatur)

Χρὺς Corpus carne est vera medela sua.

De eadem.

Iudicium sit cuiq; suum de piscibus, horum

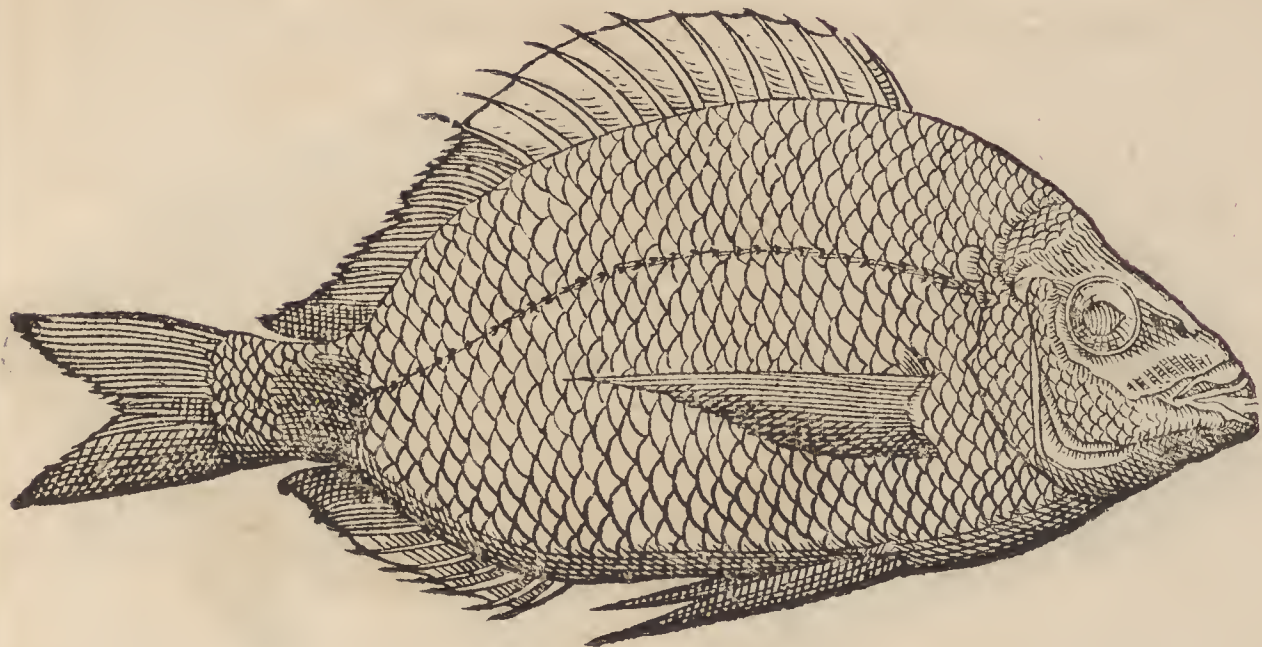
Si quando adfuerit copia magna tibi.

Χρὺς Corpus ἐξ ἐφ' ὧς τ' ὅλωνα μὴ παράλῃτε

Iudicio piscis nam valet iste meo.

De Sparo.

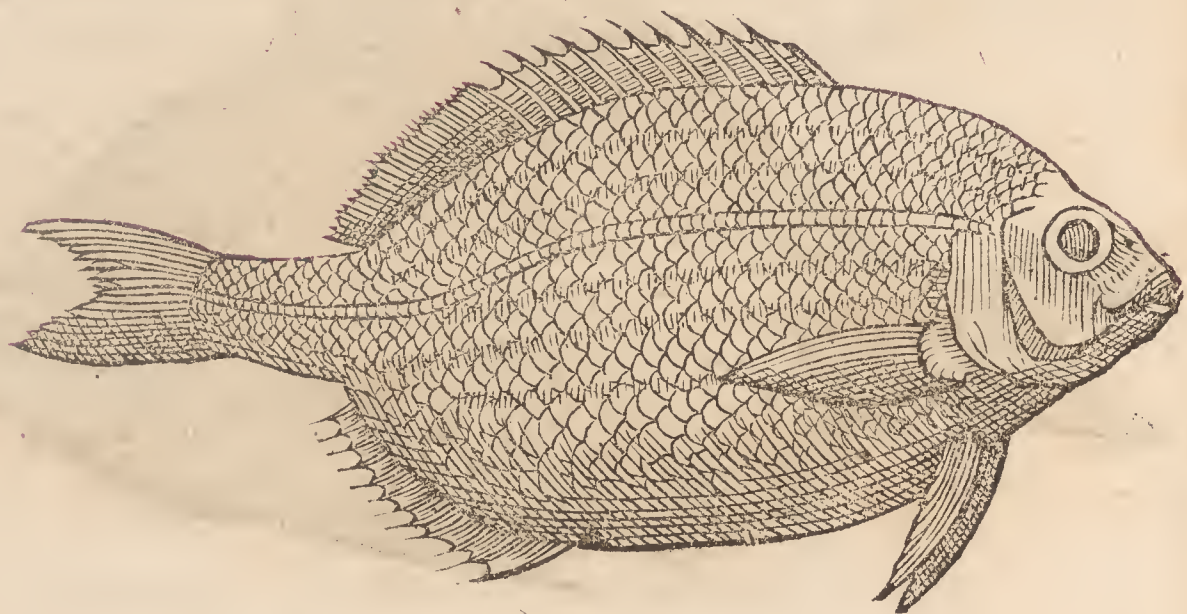

*Carne quidem Spargus tener hincq, accommodus ori est
 Elixus. siquidem perfacile excoquitur.
 Conficitur nimirum agre in sartagine frixus,
 Nam succum absumit flamma aliena bonum.
 Sumito, non resipit virus, non noxius unquam est,
 Carnibus urinas sed mouet ille suis.*

A ij

De Cantharo.

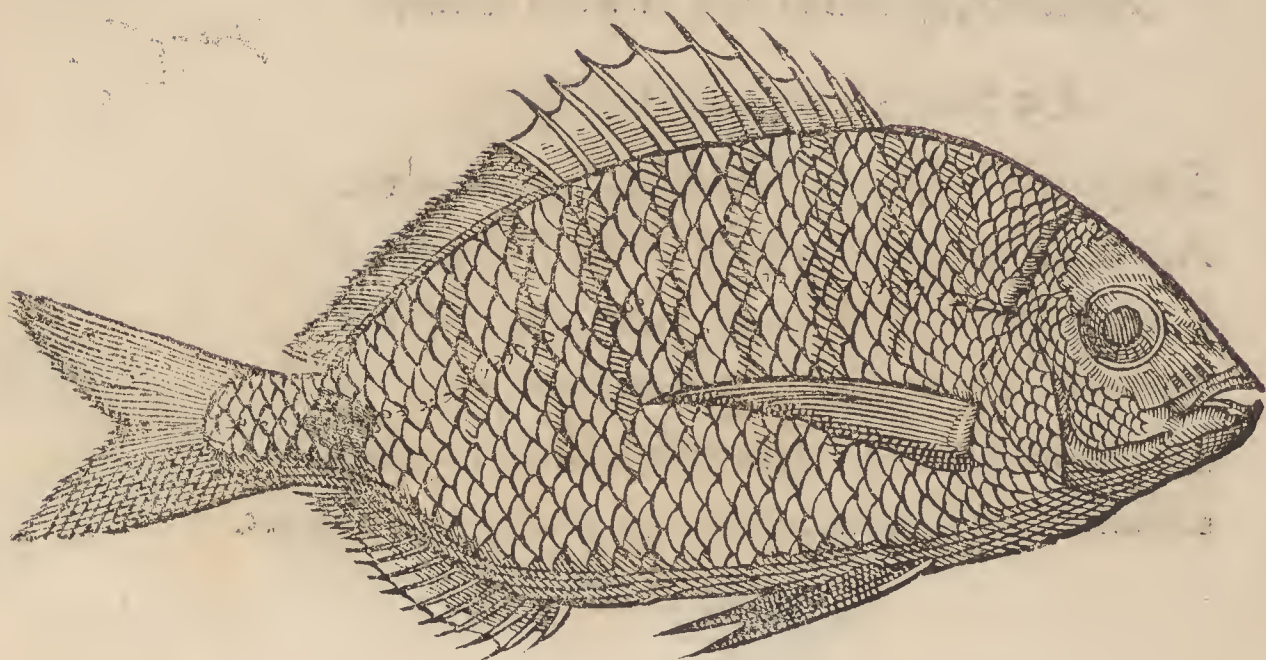

Cantharus (ut perhibent) sola pro coniuge certat,
 Hancq; per aquoreas usq; tuetur aquas.
 Nec plures sequitur, vel amat, tantum appetit illam,
 Iure sodalitij quæ modo iuncta fuit.
 At plures videas hac tempestate maritos,
 Qui iungunt thalamis scorta aliena suis.

De eodem.

Cantharus aquoreis plerumque in portubus, inter
 Versatur sordes inficiturque luto.
 Vivit aquis etenim, cænoq; et stercore, quò fit
 Carne quidem piscis deteriore siet.
 Vilis enim succiq; mali est. præq; vda, sed aluum
 Si quis ea utatur sæpius exonerat.

De Sargo.

Non una Sargus contentus coniuge plures
 Ducit, & equoreis sæpè vagatur aquis.
 Ardet & infando Caprarum illectus amore
 Sæpius, at misero causa fuere necis.

De eodem.

Sargus in æquoreo qui cæno littore vivit
 Peior eo in liquidis qui ferè degit aquis.
 Pro diuersa etenim ratione lociq; cibiq;
 Inter se pisces euariare solent.
 Abrupta idcirco Sargus qui saxa frequentat,
 Succi alijs in se plus melioris habet.
 Ergò ferè Aurata accedit bonitate, magisq;
 Astringit, plurisq; est alimenti etiam

A iii

*Carne etiam media censetur ad ariditatem
Tendente, assandus non ideo ille venit.*

De Sargorum Infania Oppia.

Σαργοὶ δ' αἰγείοις πόθοις ἐπὶ γύμον' ἔχουσιν.

Αἰγῶν δ' ἰμειρῶσιν ορφαύλοις δὲ βοτοῖσιν

Ἐκ πάγλως χαίρουσι καὶ εἰνάλιοι περ ἔοντες.

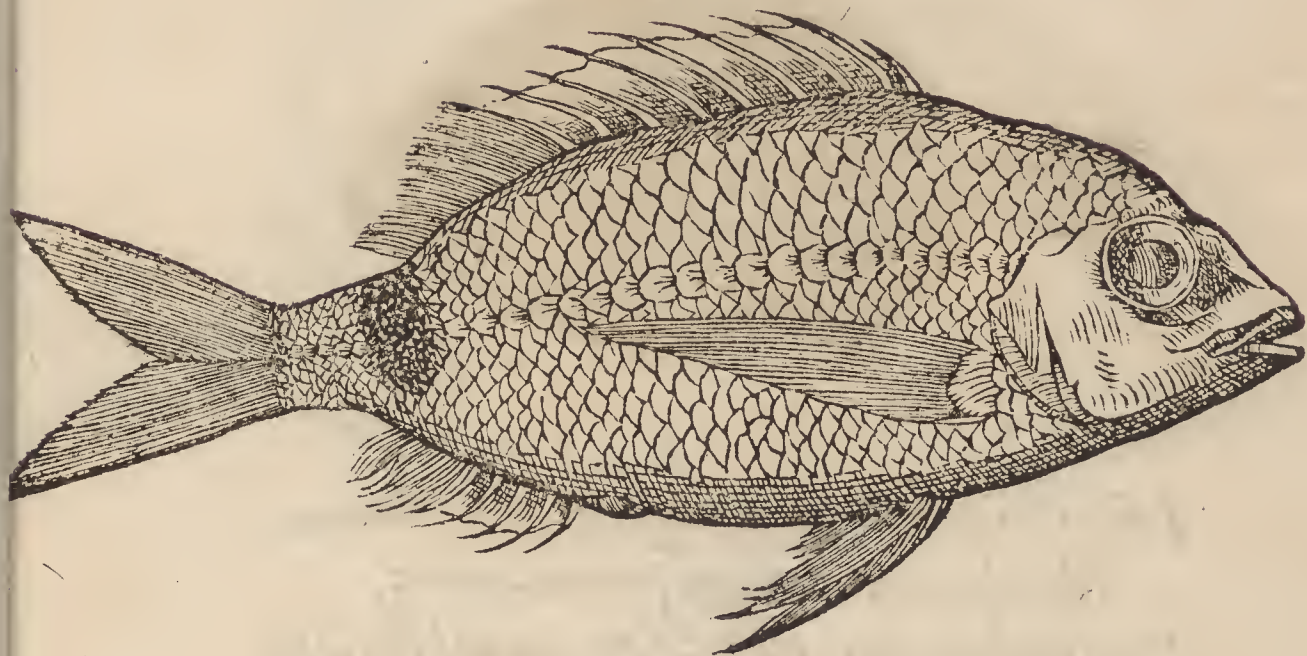
Inuadit Sargos Caprarum mira cupido,

Qui madidi simas cupiunt tractare capellas,

Montanis gregibus, quamuis sint agmina ponti.

De Melanuro.

Carne quidem est molli Melanurus, & utitur alga

Quò vivat, cæno pisciculisq; simul.

H potior quantòq; cibus præstantior, illi

Tanto sit melior carne quoque ille sua.

Vincitur à Sargo succi bonitate, minúsq;

Nutrit eo, nec tam ventriculo iste placet.

De eodem.

Οὐ μὲν δὴ μελανύρον ἀποίσε', ὅτ' ἐν κύρτῳ

Ῥηδῖος ἀπολλοῦ, ὅτ' ἐν λινοέργει χέλπῳ.

Haud faciliè parvus melanurus fallitur artè,

Nec curva capitur naῦσα, nec retibus amplis.

De Melanderino.

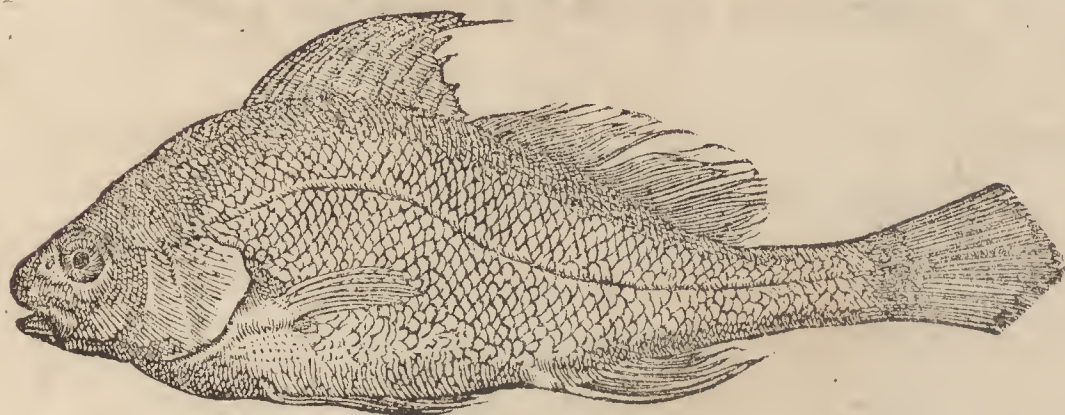
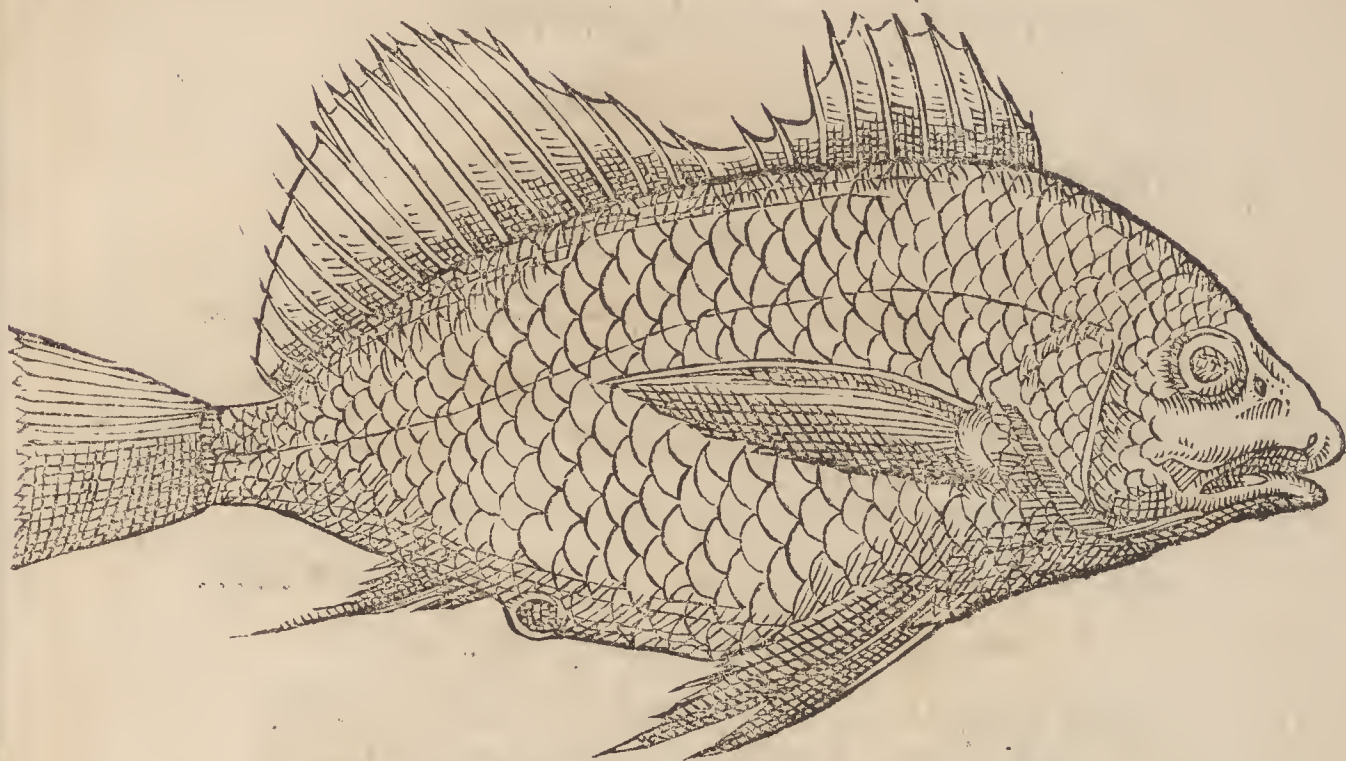
*Fortè Melanderini si quis te munere donet,
Ille tibi Auratæ more parandus erit.*

*Nanq̃ boni satis est succi, et laudabilis, atq̃
Carne ferè est media, non ita molli etiam.*

*Ast auido cerebrum ipsius non ore vorato,
Nam duros lapides in capite ille gerit.*

De Coracino subnigro & Coracino albo.

Fluminibus captos pisces prestare marinis
 Credendum, succi vèl bonitate sui.
 Reddit enim pingues aqua dulcis, & eluit illud
 Nescio quod virus quod maris unda creat.
 In Coracino aptè id videas, nam gratior ori est
 Et stomacho is, liquit qui vada salsa maris.

B

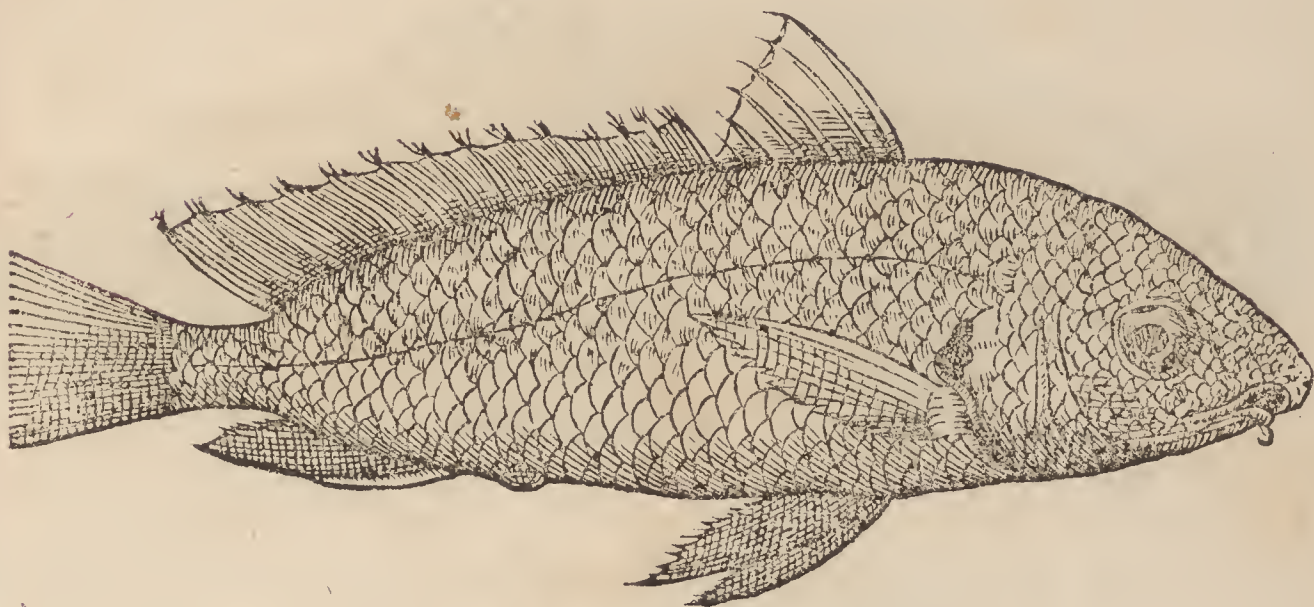
*Fluctibus innatátq, & dulcibus utitur undis,
Pro certo fiet iudice lingua tibi.*

De iisdem.

*Humanos ne quæ desint medicamina in usus
Natura equoreas hisce beavit aquas.
Nam Coracinorum caro partibus addita dirus
Quas nuper læsit Scorpius, auxilio est.
Salsura amborum excutitur carbunculus ardens,
In quocunq, loco corporis ille fiet.
Fel visum exacuit, lapidésq, ex vertice tracti,
Vt colicis prosunt sic quoq, nephriticis.
Sunt & qui iëtericos credant curarier illis,
Si ferat in collo hos fœmina virq, suo.*

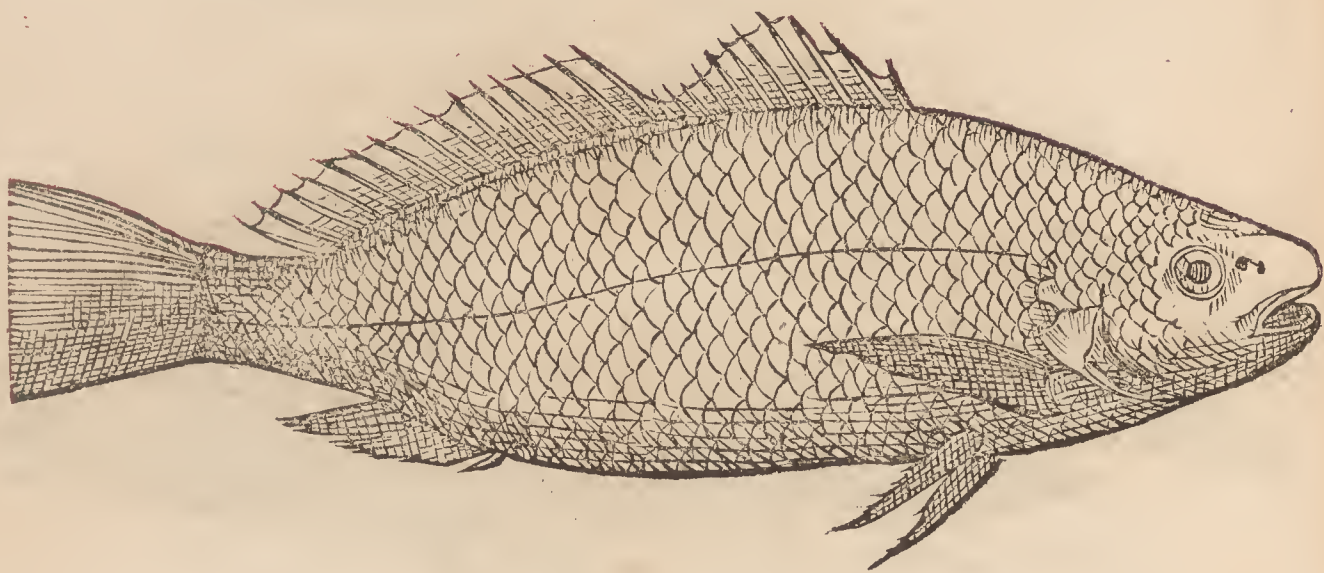
De Vmbra

*In precio Vmbra etiam nunc est velut extitit olim,
 Diuitibus siquidem competit iste cibus.
 Eius enim caro suavis & est, & candida, qua fit
 Album ius fieri qua & gélatina solet.
 In capite inuenti lapides conferre feruntur
 Arquato morbo, nephriticisq; simul.
 Quin etiam panos sæpè intestina Sciæne,
 Squammæq; exusta gnauiter excutiunt.*

B ij

De Lato

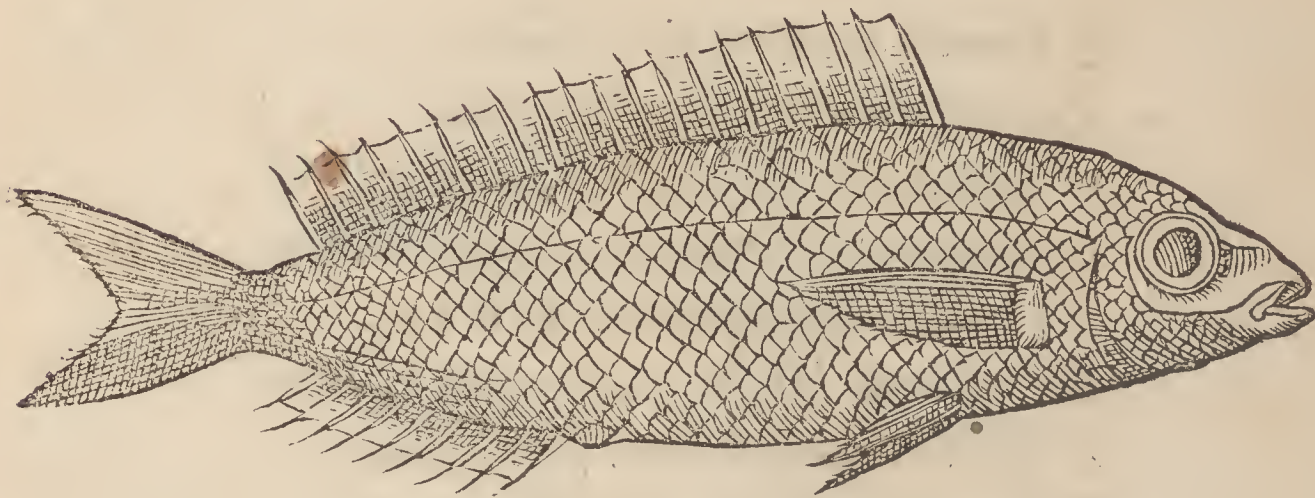
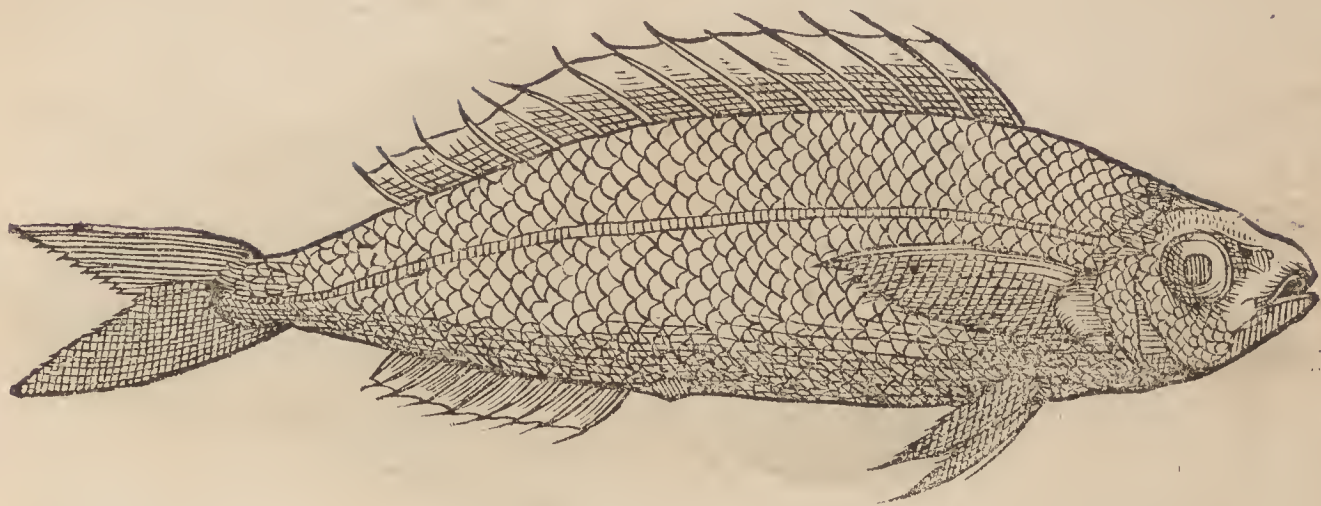
*Non Coracinis, non umbris bonitate alimenti
 Nec cedit succi, crede, sapore Latos.
 Suavis enim est carnis, quocunq; modo ille paretur,
 Nobilium mensis dignus adesse virum.*

De eodem.

*Τὸν ὃ λάτον τ' κληνὸν, ἐν Ἰταλίῃ πολυδένδρῳ.
 Ὁ κύλλαϊος ἔχει πύρθμος, γάυματον ἔδεσμα.
 Arboribus fœcunda Latum celebrem Italia gignit,
 Terra sinu Scyllæo, gratum et suave alimentum.*

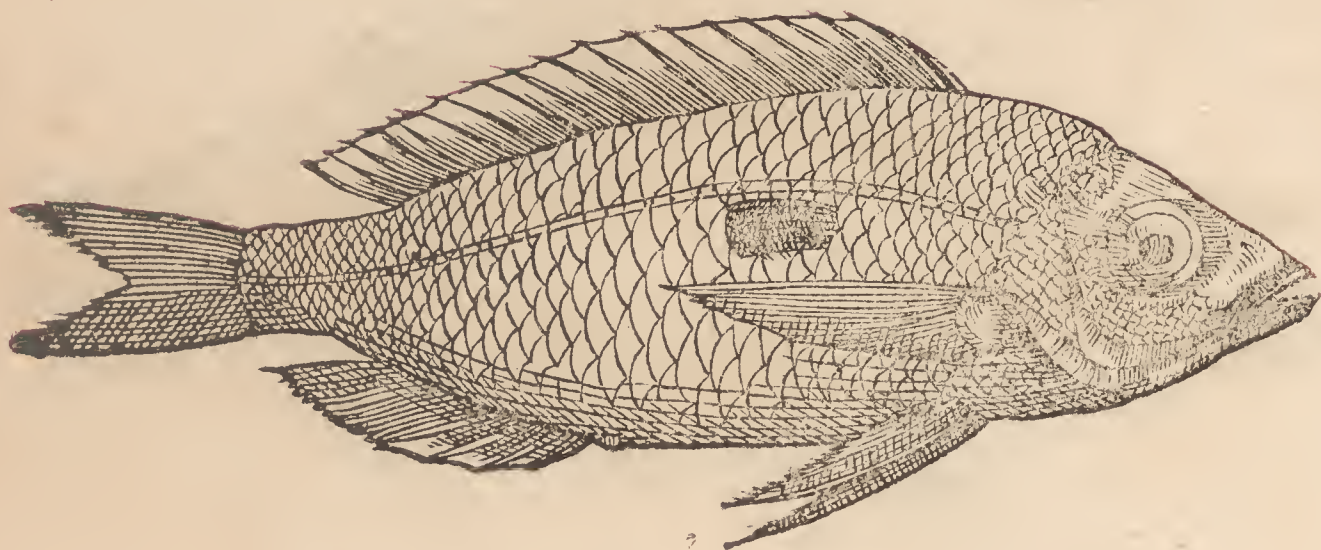
De Boope utroque.

Concoquitur facilè elixus Box, digeriturq̃,
 Nam quiddam quo fit siccior assus habet.
 Hinc aliquando etiam egrotis conceditur, ille
 Antiquis quamvis in precio haud fuerit.
 At Verò inter se his collatis Undiq̃, discas
 Alteruter quantum distet ab alterutro.

B iij

De Mana

Quamuis in precio fuere nullo
 Priscis temporibus, minúsque grata
 Mana, essent quasi prava, inutilésque,
 At nunc hasce tamen boni esse succi,
 Et carnis media, putant et aiunt,
 Quidam, et sat facile abiici per alium:
 Conferre haudque timent iisce Cothos,
 Κότῳας quoque gobiósque dictos.
 Menarum in cineres caput redactum,
 Callosas abolet, fugatque rimas
 Sedis si fuerit malo illitum aptè.
 Menas si Umbilico illinas salitas,
 Et tauri excipias easce felle,
 Ventrem (ne dubites) statim movebis,

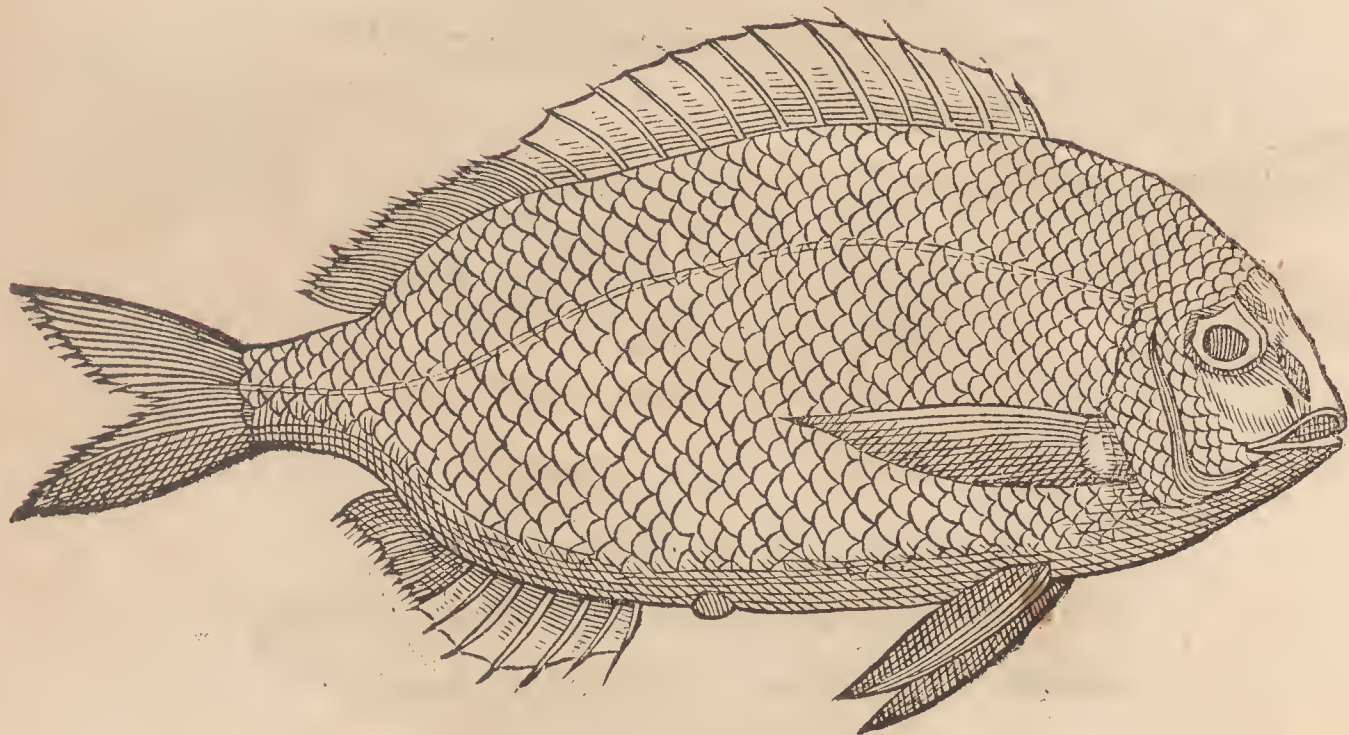
*Aut constrictus erit nimis necesse est.
 Menas quisnam igitur neget salubres?
 Ni sit mentis inops? suo cuiq;
 Es si fuerint loco, vel hora?
 An Natura homini parens nouerca est?
 Vtróq; illa suis amat nocere?
 Concessis modice utitor, iuuabunt.*

De Smaride.

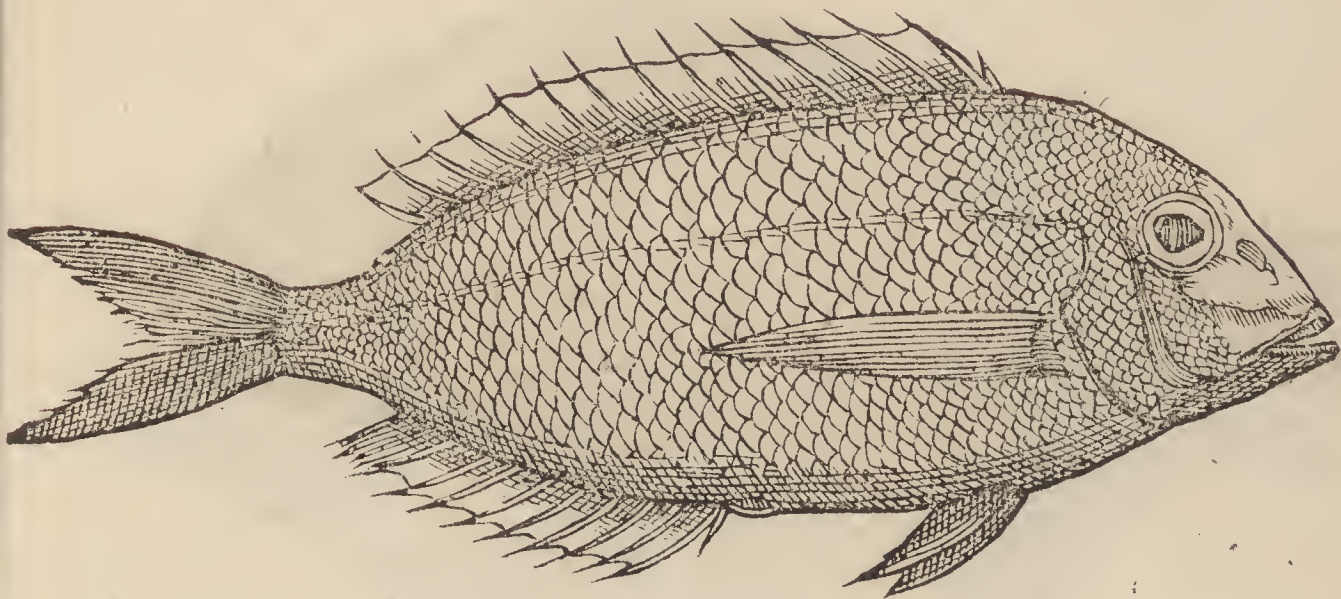
*Carne quidem succóq; Smaris succedere Mena
 Dicunt, adq; eadem utrumq; valere putant.
 Sed caput exustum ex adipe Ursinóq; coactum,
 Admotúmque malo, sanat alopecias.*

De Pagro.

Carne quidem vili, cænoq; et vescitur alga
Pagrus, sepiolis pisciculisq; aliis.
Sat nutrit, stomachoq; satis, gratúsq; palato est,
Per ventrem verò segnius eiicitur.
Præcellit caput, et febres quæ sæpè recurrunt
Emendat, quæ non pharmaca pontus habet?

De Erythrino.

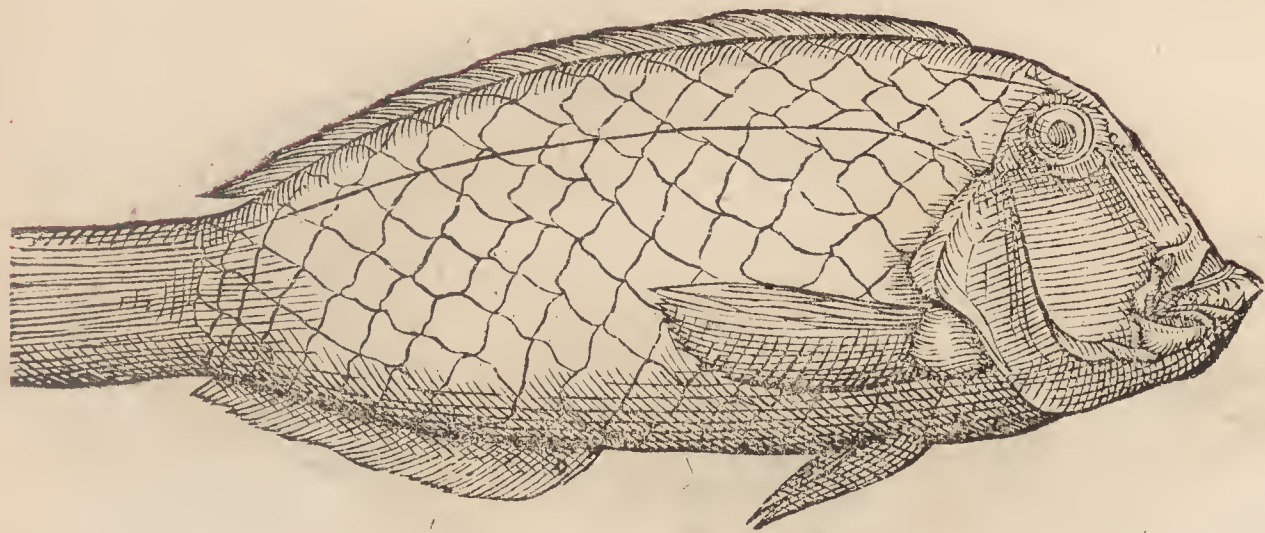
*Non crassam, non viscosam, laxam atq; fluentem,
 Et duram carnem non Erythrinus habet.
 Carnibus Auratæ accedit, laudabile sanguen
 Procreat, an nondum sunt satis ista tibi?*

Ex Oppiano.

Οἱ μὲν γὰρ χθαμαλοῖσι παρ' αἰγιαλοῖσι (ἐνέμεν)
 Φάμμεν ἐρετὶ ὀρμῆνοι, ἔ' ὅς' ἐν ψαμαθοῖσι φύον)
 Ἰπποὶ κόκκυγές τε τοοὶ ξανθοί τε ἐρύθενοι.

*Nonnulli flavam pisces in littore arenam
 Mandunt, & terra quicquid nutritur in alta.
 Hippi, Cocyges celeres, flaviq; Erythrini.*

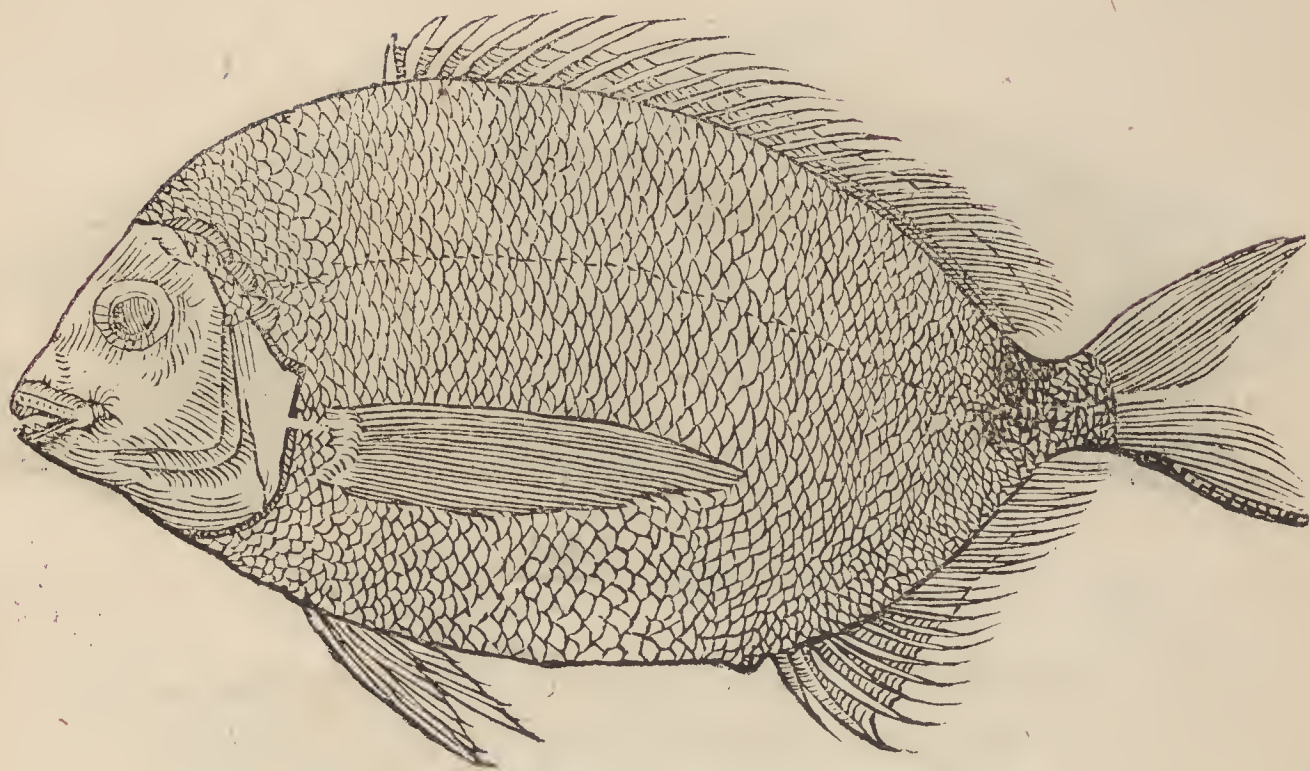
De Nouacula Pisce.

nasrio

Carne quidem tenera est suauiq^{ue} Nouacula piscis,
 A' dorsiq^{ue} habet id nominis effigie.
 In precio illa Rhodi est, illicq^{ue} frequenter habetur,
 Nam nostro vix in littore conspicitur.
 At pisce hoc uno ferrum perhibentur olere
 Attracta, id fieri qua ratione potest?

De Hepato.

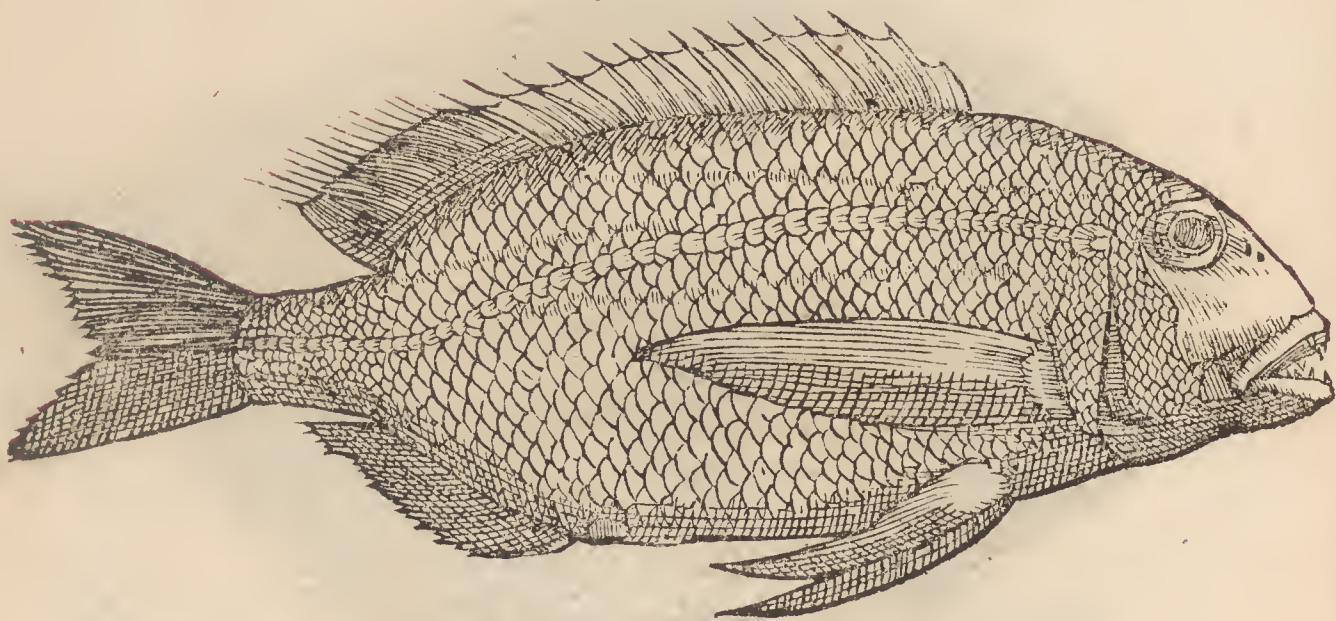
*Carne quidem media Hepatus est ceu Pagrus, et Vmbra,
 Illeq; χρυσόσπορος more parandus erit.
 Felle caret, bilémq; in se non gignit amaram,
 Sed lapis in summo vertice durus inest.*

De eodem.

*Serratos habeat cum dentes hepatus, illum
 Inter carniuoros annumerare decet.
 Viuit enim ex rapto, et teneris se piscibus exp'et,
 Sic magni paruos saepe vorare solent.*

C ij

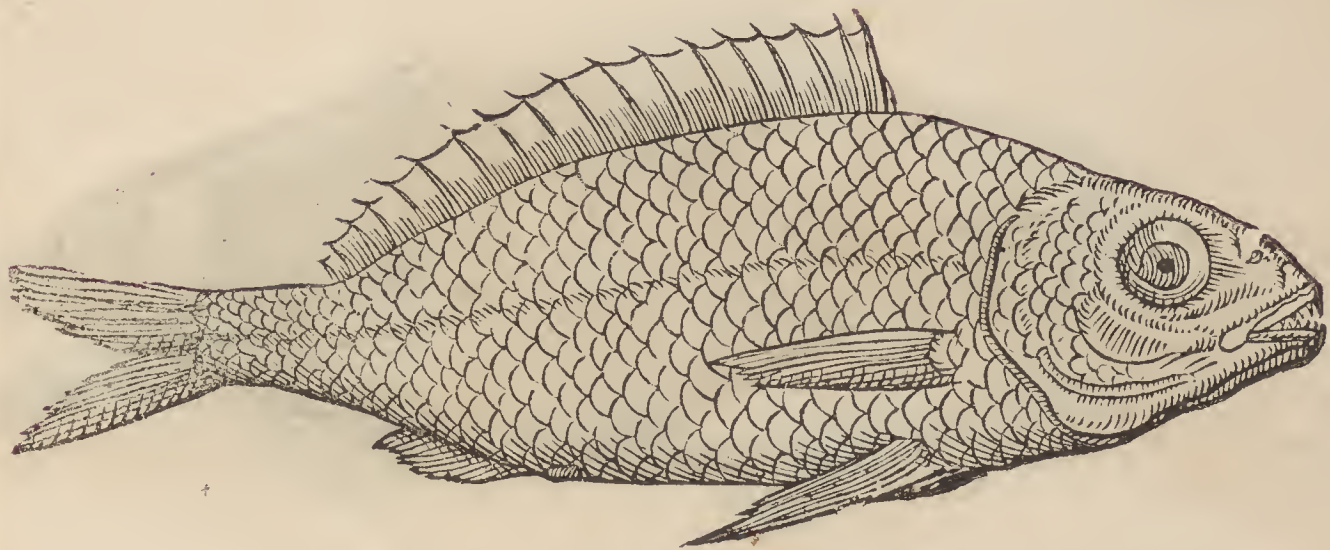
De Synagride & Synodont.

*Si quando piscem mandis quod sola caueto,
 Nimirum lapides in capite ille gerit.
 Nam mihi cum sola distent etate Synagris
 Et Synodon. siet hic maior, at ille minor.
 Synagridos gemmis gemmas Synodontidas ergò
 Anteferes, aliqua si bonitate valent.*

De Aca

De Acarnane.

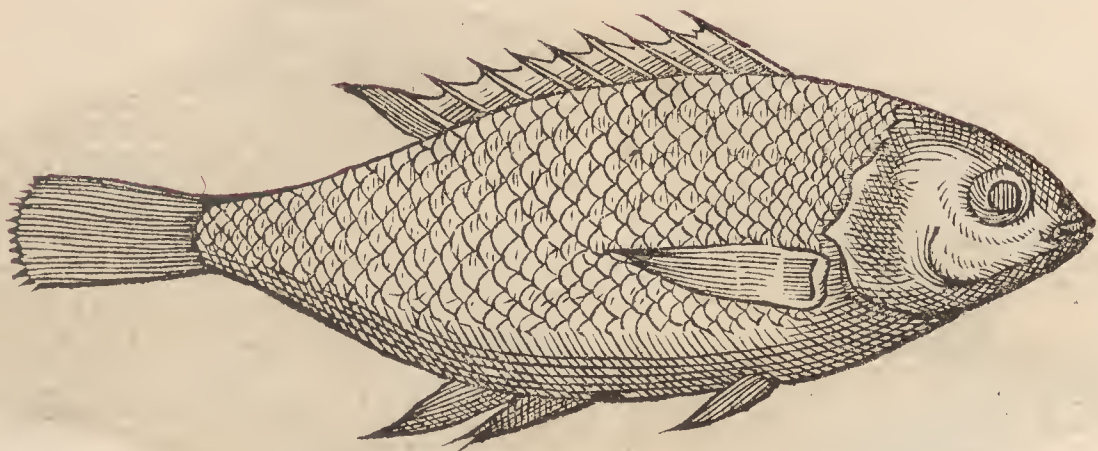
Carne quidem media, dulciq; (et) candida habetur
 Atq; boni succi est, (et) bene Acarnus alit.
 Nam facile in stomacho coquitur, sanguenq; probatum
 Producit, tales hos mihi semper amem.

De eodem.

Scribit Aristoteles piscem macrescere Acharnam
 Nonnunquam, æstivis utpote temporibus.
 Num causa est ingens tanta macredinis æstus?
 Num. Verò is quo (et) nos extenuamur amor?
 Soluitur omnis enim nostra hæc substantia utroq;
 Sed veneris manus pendet ab igne malum.

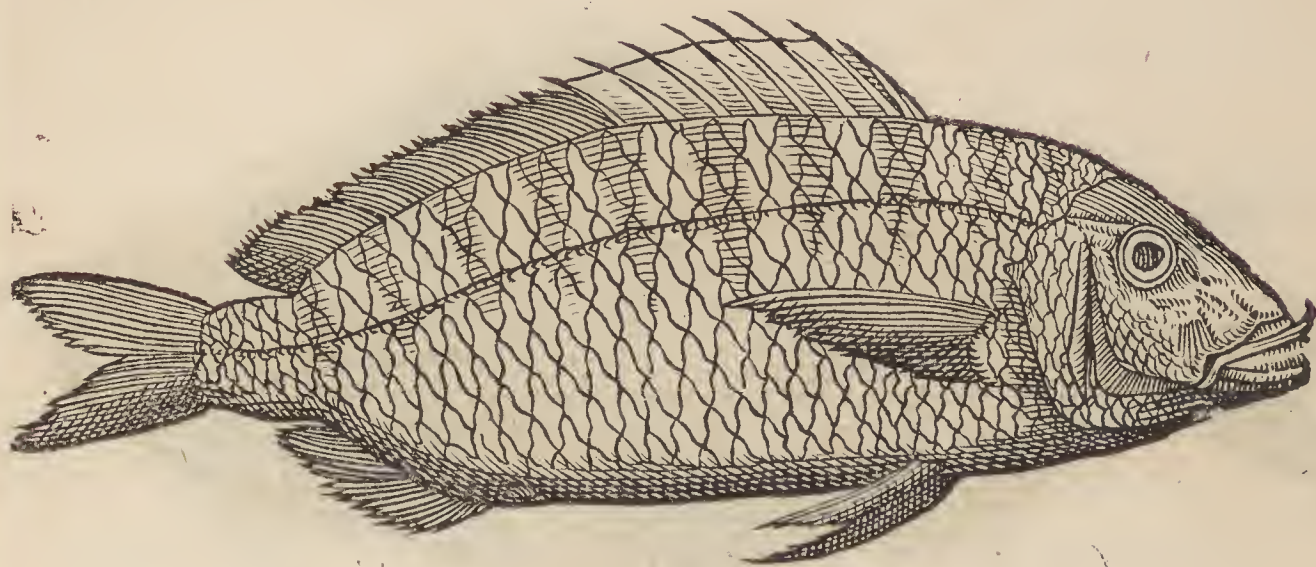
C ij

De Chromi.

Humidior χρόμῖς est, fitq; hinc optatior assus
 Ac melior, vili sit licet in precio.
 Aestate excellit, doleat cum tempore brumæ,
 Nam duros lapides in capite ille gerit.
 Maiorem ergò χρόμιν sumes, sed tempore messis,
 Namq; χρόμῖς tum fit pinguior et melior.
 Archestratus enim talem vult esse, tametsi
 Immundam, et rectè, Naso poëta putet.

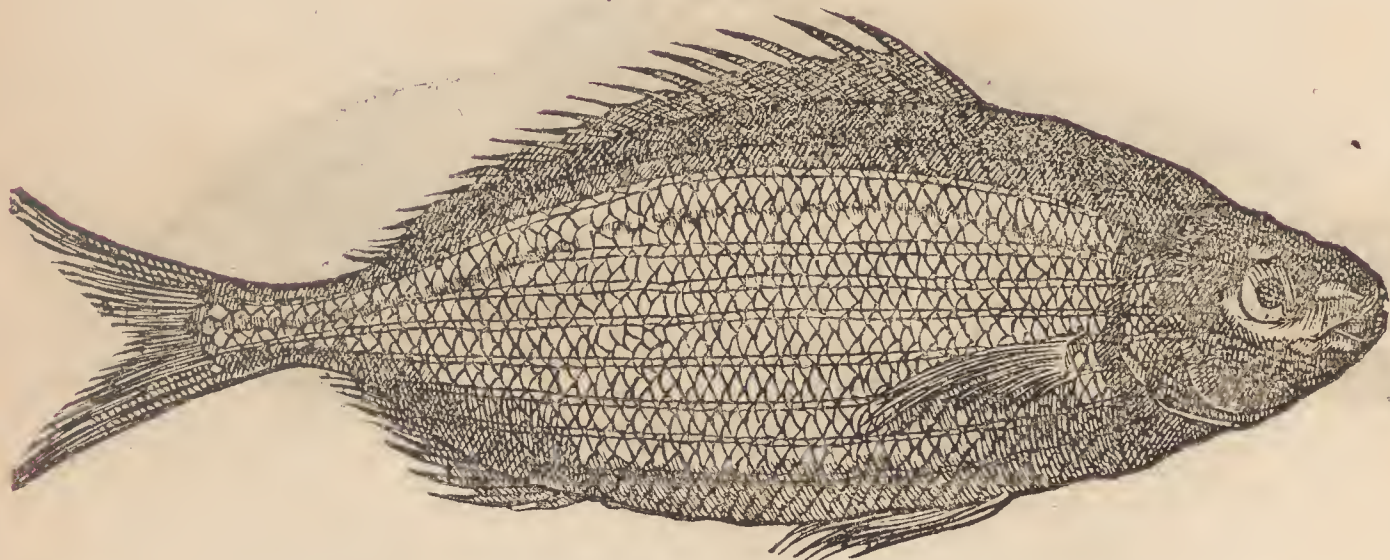
De Mormyro.

*Mόρμυλος in precio non est, haudq̃ extitit unquam,
Nam cæno terræ vivit, oletq̃ lutum.
Humidiore etenim carne est, minimèq̃ saporis
Laudati, famulis esca sit ista meis.*

De Salpa.

*Salpa mali succi est piscis, minimeq₃ palato
Respondet, confert Ventriculo inde minus.
Delectetur enim cum stercore, uiuat et alga,
Plenus erit succi qua ratione boni?
Nam si nos ex his simus constemus et illis
Vnde alimur, succo predata Salpa malo est.*

De Stromateo.

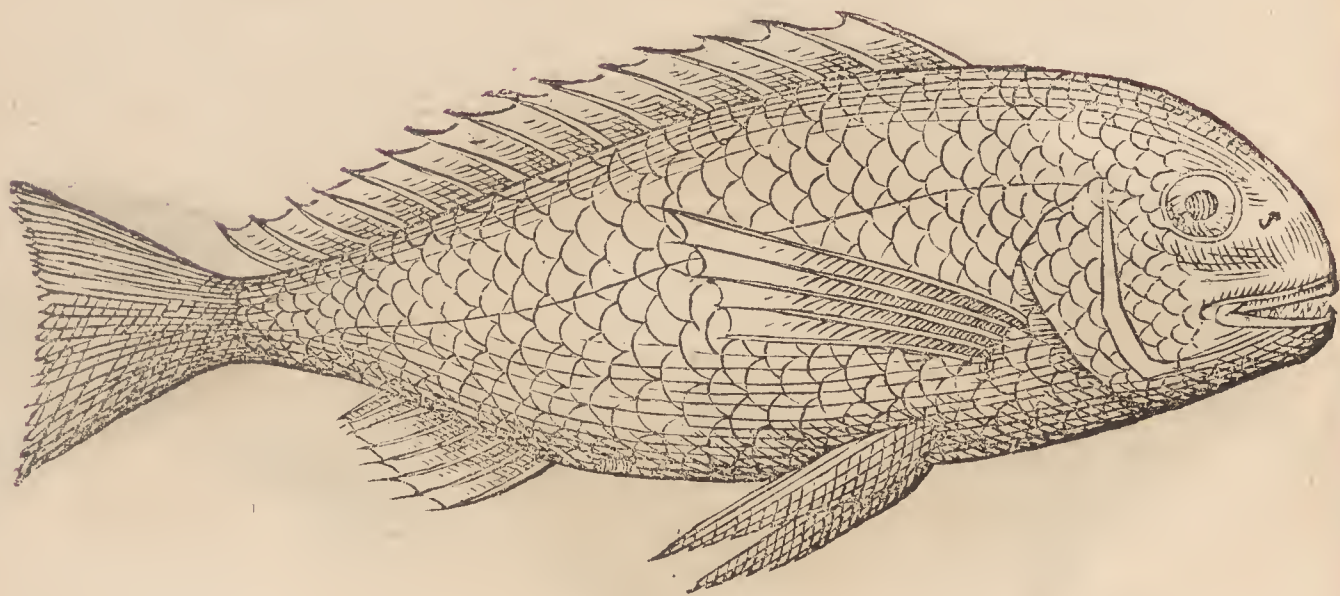

*Stromateus Salpæ quodam modo piscis habetur,
 (Vt multi dicunt) effigie aßimilis.
 Nos utrunq; damus, nisi quid me fallit imago,
 Iste peregrinus sed mihi piscis erit.*

D

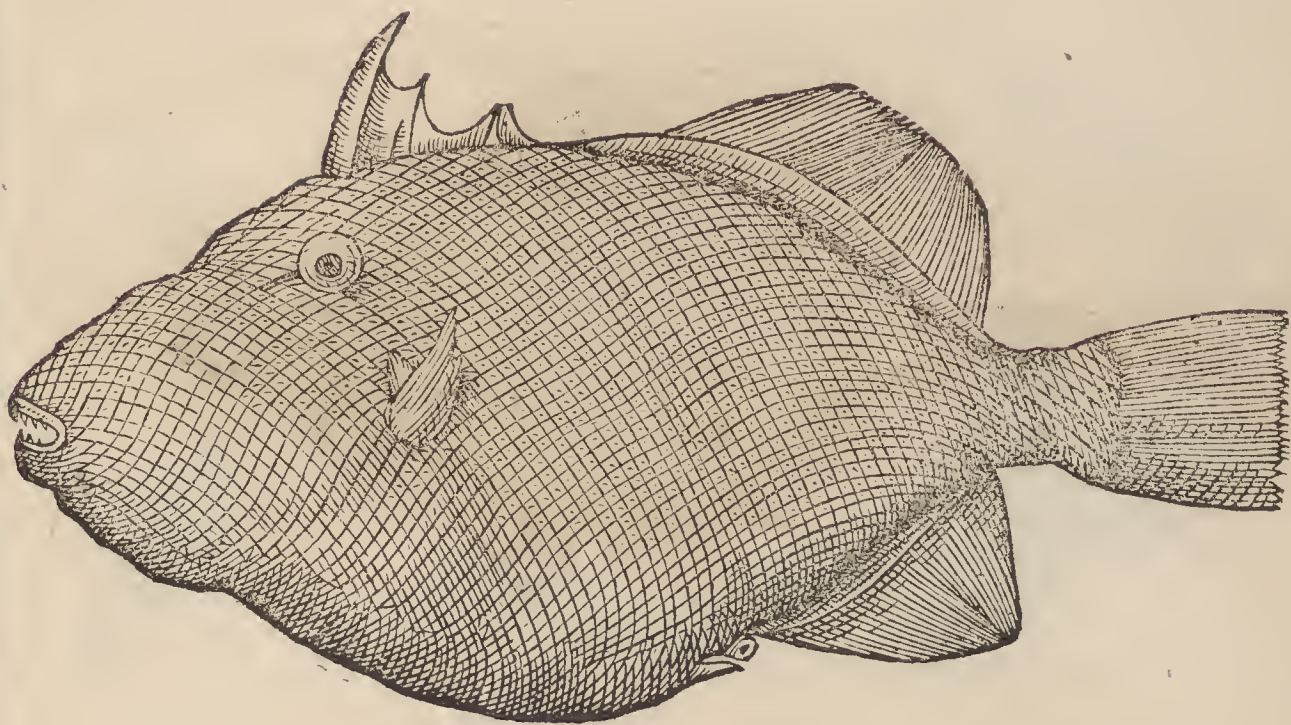
De Orpho.

*Si conuiua tibi fortasse adponitur Orphus,
Ne stomachum exsacies, difficile excoquitur.
Nam crassum gignit, lentumq; in corpore succum,
Sic pituitosos aggrauat iste cibus.*

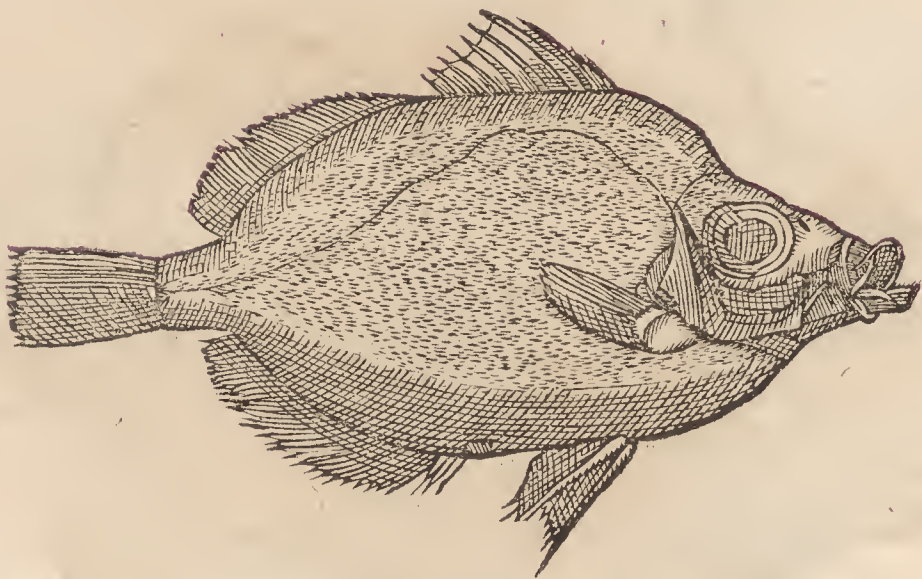
De Caprisco.

*Firmo Capriscum usque adeo Natura beavit
 Tergore, ut id ferri respuat omnem aciem.
 Præterea hunc firmis armavit dentibus, illi
 Sunt ea in hostiles arma tributa feras.
 Dura autem carne est, resipit quæ Virus odore,
 Et sub tam duro cortice molle. quid est.*

D ij

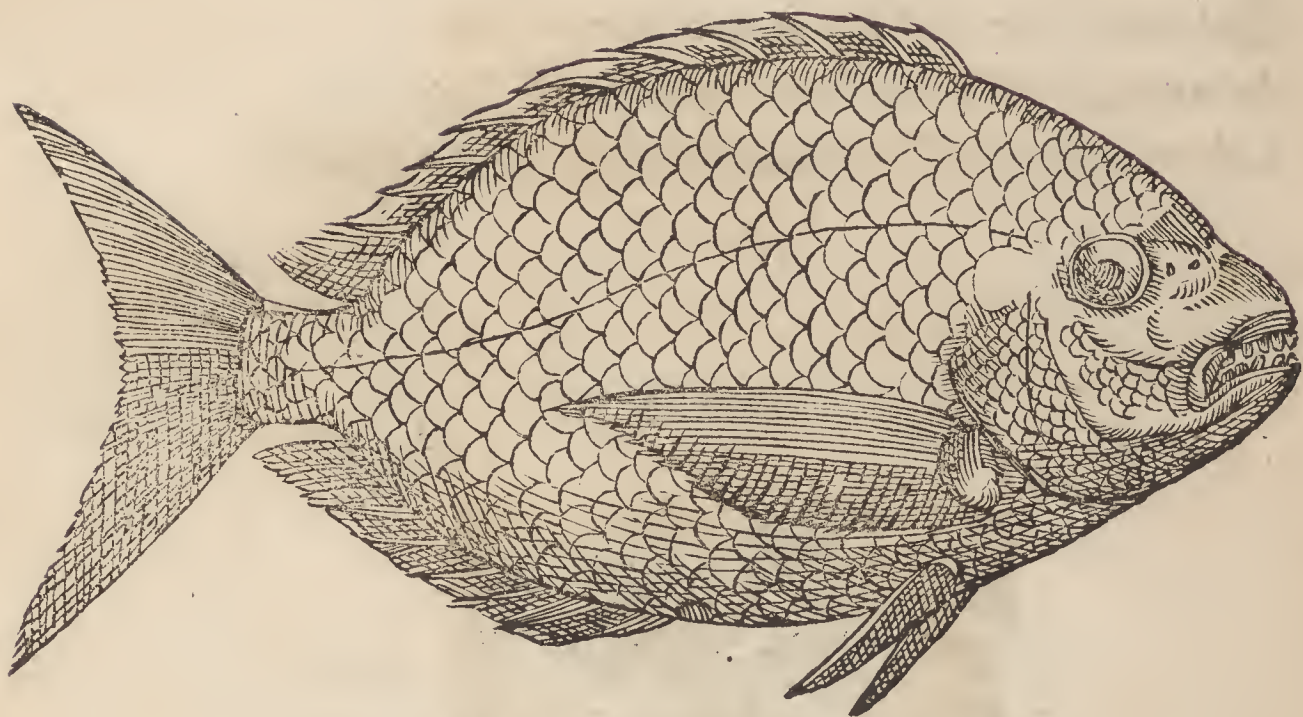
De Apro.

*Horridos tantum Tellus ne gigneret Apros,
 Nonnullos tales unda marina creat.
 Rarus enim inuentu est. Arcestratōq; probatur,
 Ergo sua hic quoq; erit laude ferendus Aper.*

De Scaro.

*Carne quidem mollis Scarus, estq̃ friabilis idem,
 Propterea in stomacho perfacile excoquitur.
 Eius olent ipsam violam intestina, bonumq̃
 Censere eiusdem secula prisca iecur.
 Euchimi est piscis succi, et facilem efficit aluum.
 Inter praecipuos proin munerandus erit.*

De eodem Oppian.

Καὶ σκάρων, ὅς δὴ μένος ἐν ἰχθύϊ παῖς ἀνάνδοις
 Φθέγγε' ἰκμαλείῳ λελαγνῷ, τὸ μένος ἔδωδ' ὠ
 Ἀψορρὸν προίησιν ἀνὰ τόμα, δόλ' τερον αὐθις

D iij

Δαγνύμμος μύλοιςιν ἀνὰ πύων ἰ. & φορβῶν.

Incuruos Scarus hic scopulos, & saxa frequentat,

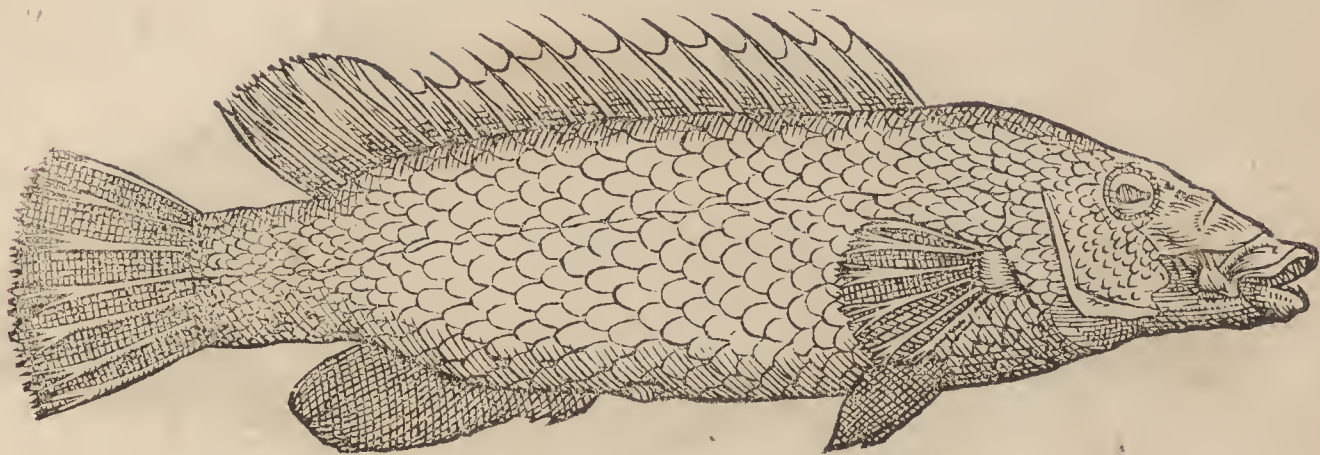
Qui mites inter pisces clamore tremendo

Intonat, & solus pallentes ruminat herbas.

Ac veluti pecudes reuocat sub guttura pastum.

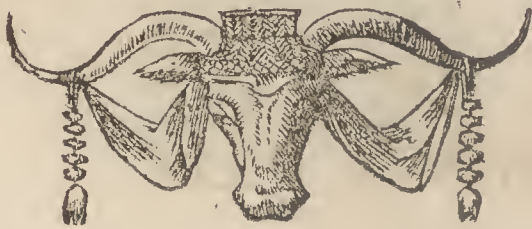
De Scaro vario.

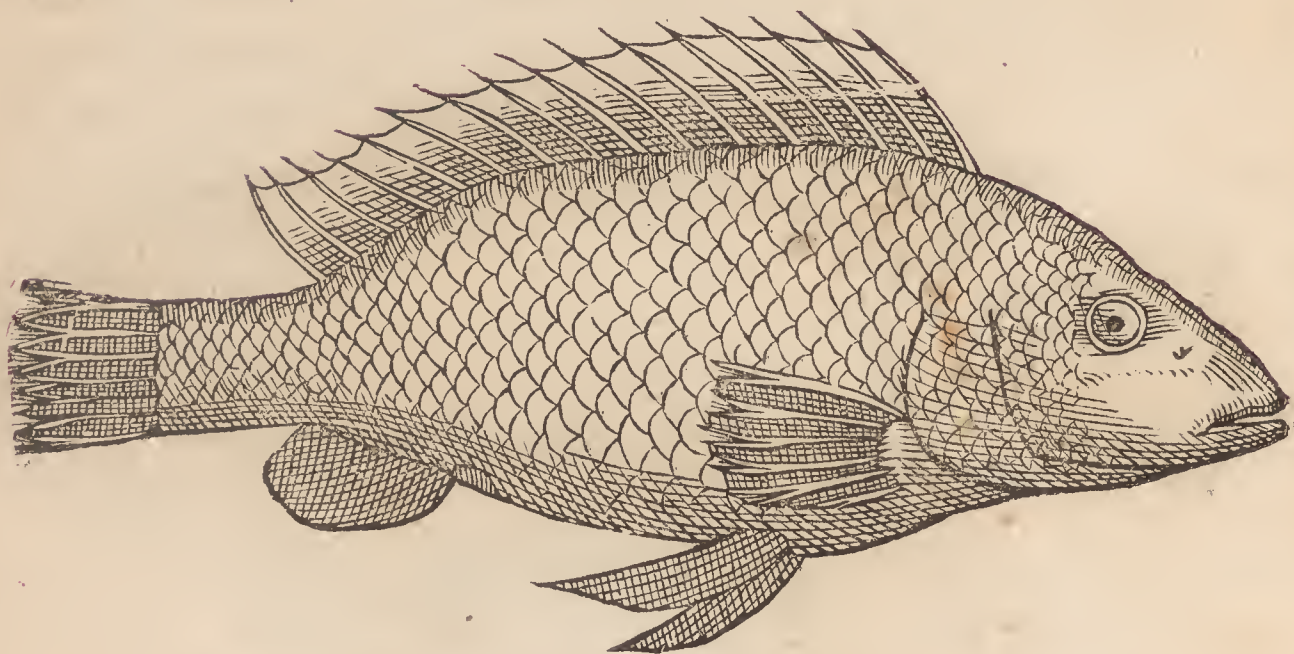
*Hic Scarus à primo effigie ceu distat, itemq̃
 Nomine, sic differt nil bonitate sua.
 Carnis enim tenera est, & suavis, & utilis ori,
 Temnendos igitur quis putet esse Scaros?*

De eodem. Mar.

*Hic Scarus aquoreis qui venit obesus ab undis,
 Visceribus bonus est, cetera vile sapit.*

De Cynædo.

Censetur mollis, tener, atq; friabilis esse

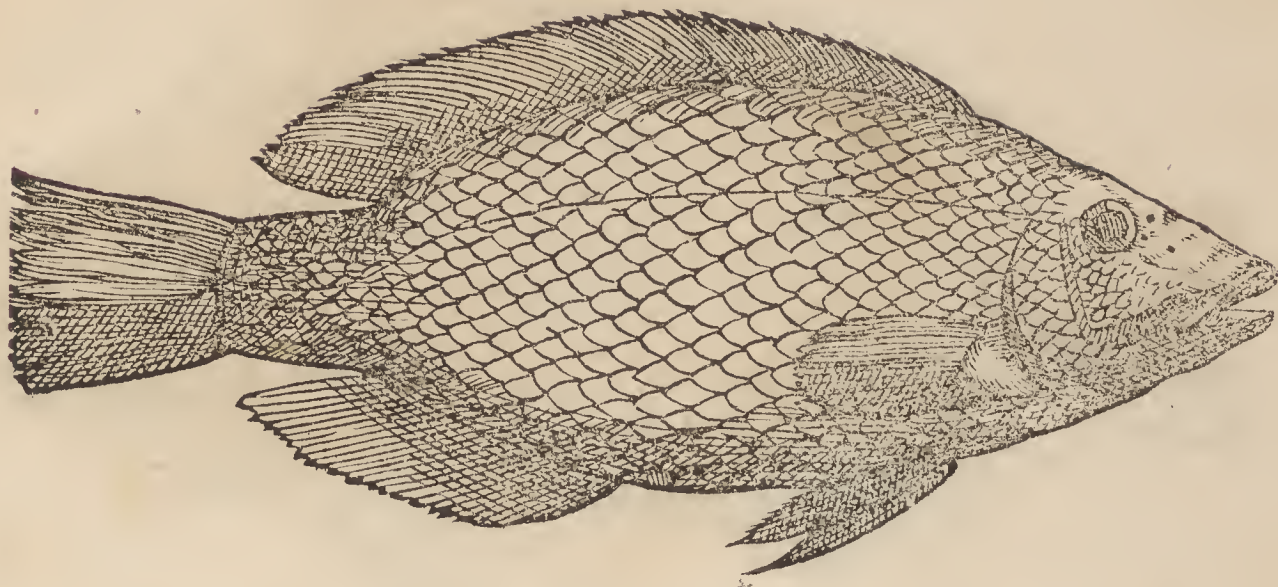
Αλφήτης. succo præq; valere suo.

Lenit enim ventrem, succum gignitq; probatum,

Hæc itaq; agrotis esca salubris erit.

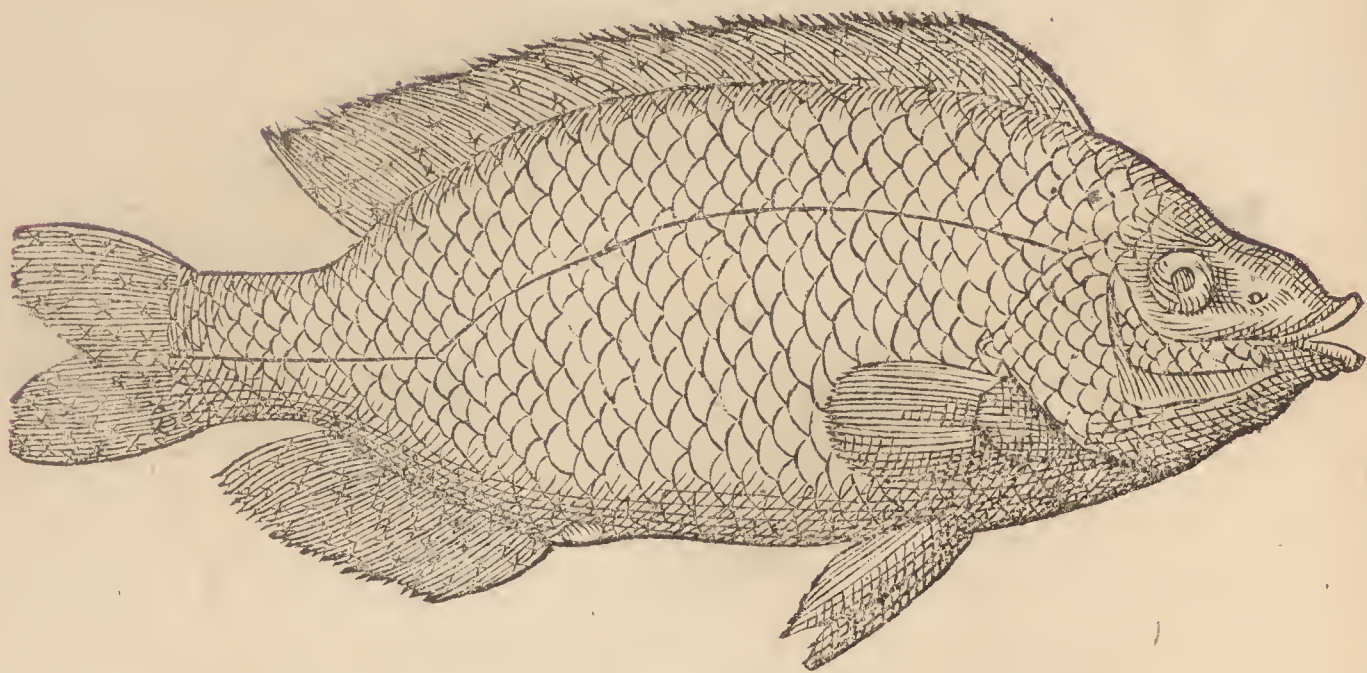
De Merula.

*Inter eos numeram Merulam qui saxa frequentant,
Aegris conueniet carnibus ergò suis.
Aera siue igitur Merula siue squora trahent,
Landanda venient iudicio usq^{ue} meo.*

E

De Turdorum generibus.

*Ne tantum in vacuo volitarent aethere Turdi,
Natura equoreas hisce refarcit aquas.
Qui vivunt meliore cibo, saxa aspra frequentant,
Non illi redolent vile proinde lutum.
Nam quò versantur pisces melioribus undis,
Hoc certè succi plus bonitate valent.*

De superiori Turdo.

*Carne quidem hic Turdus tener atq; friabilis est, sed
Elixo assus sit (crede mihi) melior.*

Humiditas etenim exuperans absumitur igni,

Quam nimia haud dubiè conciliaret aqua.

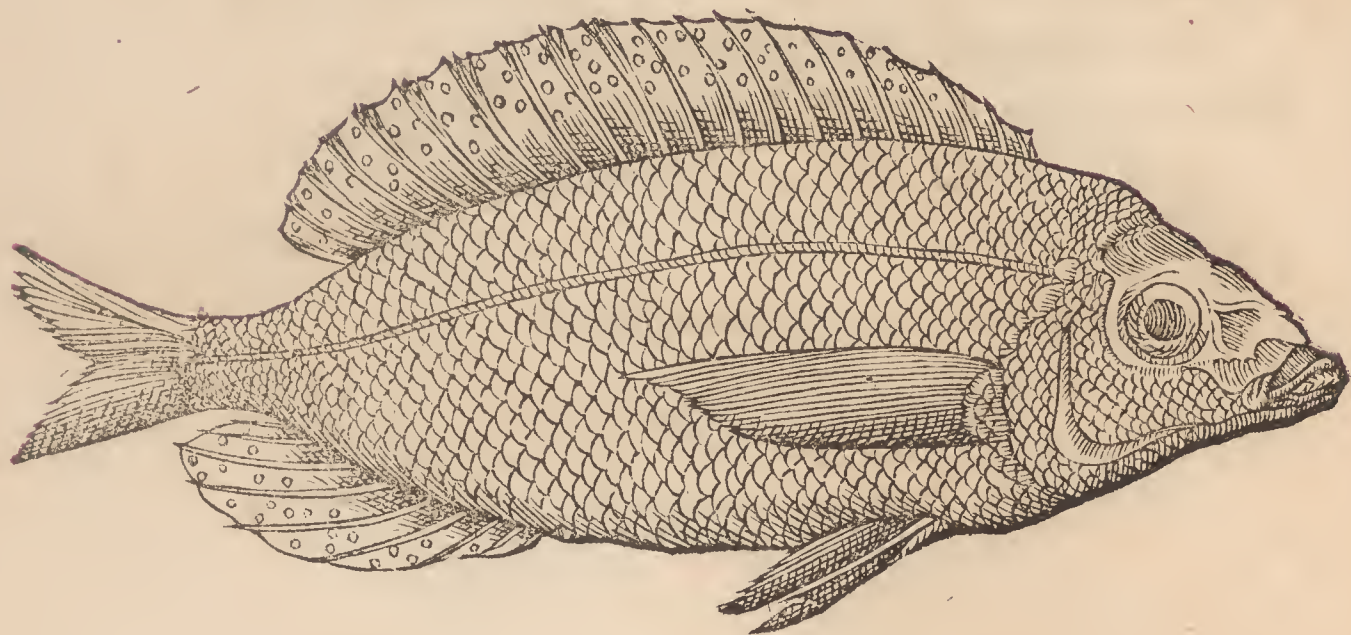
Ergo etiam hunc aliqui laudant sartagine coctum,

Sapè tibi talis Turdus edendus erit.

E ij

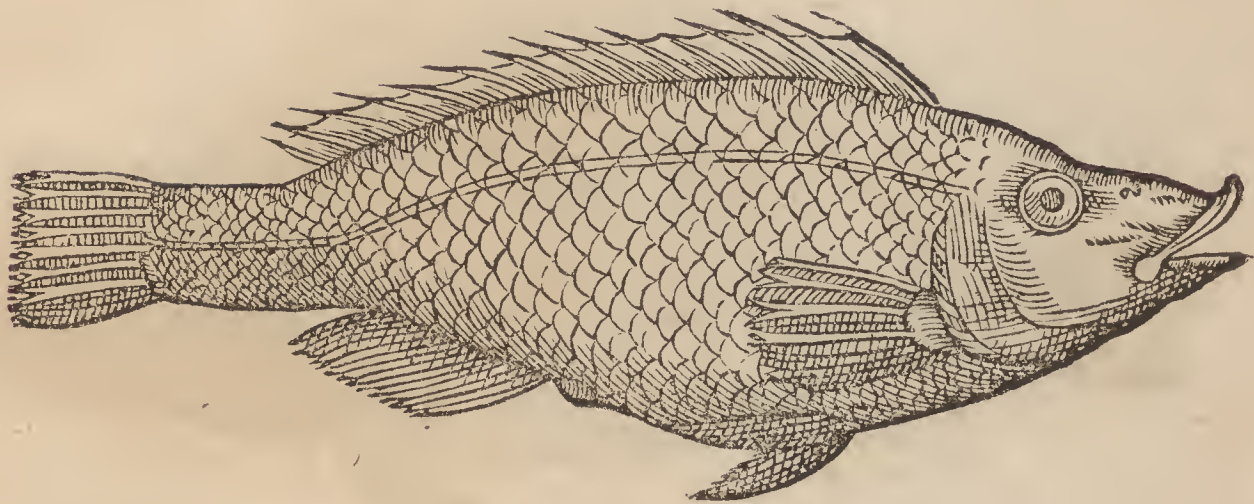
De secunda Turdi specie.

*Cæruleo ex Viridi perfusus terga colore est,
 Qualem Pauonum colla superba ferunt.
 Ergò tibi hic, Pauo dicetur nomine, Turdus,
 Aptius huic aliud quod magis esse potest?
 Carne quidem molli, tener atq; friabilis est, sed
 In se lentoris nonnihil vnus habet.*

De tertia Turdi specie.

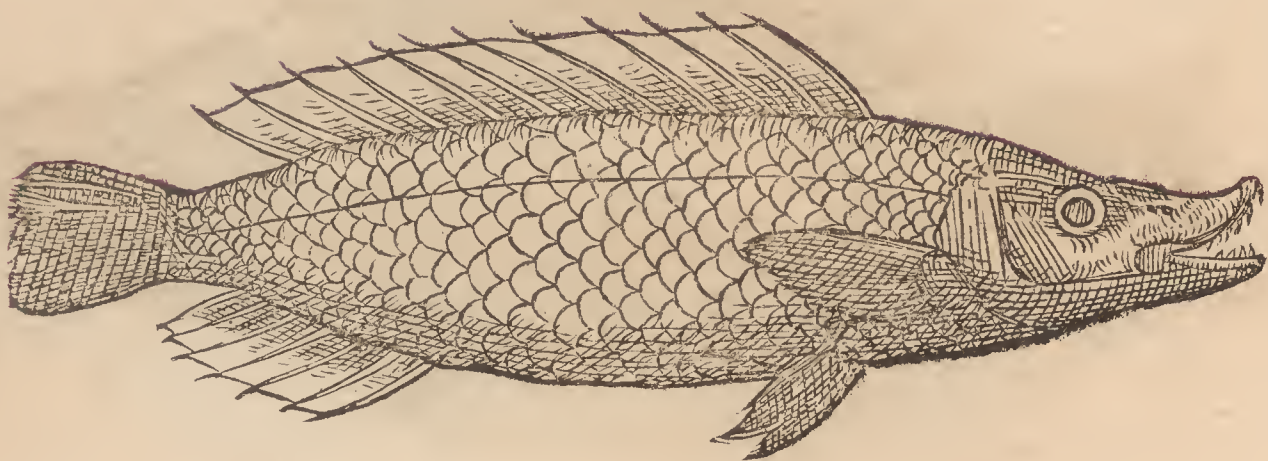

Quid magè diuersum hoc pisce est? Varioq; colore
 Depictum? quid nam pulchrius esse potest?
 Nanq; in eo Varias sparsit Natura figuras,
 Vt dicas, illi in pisce, fuisse iocum.

E iij

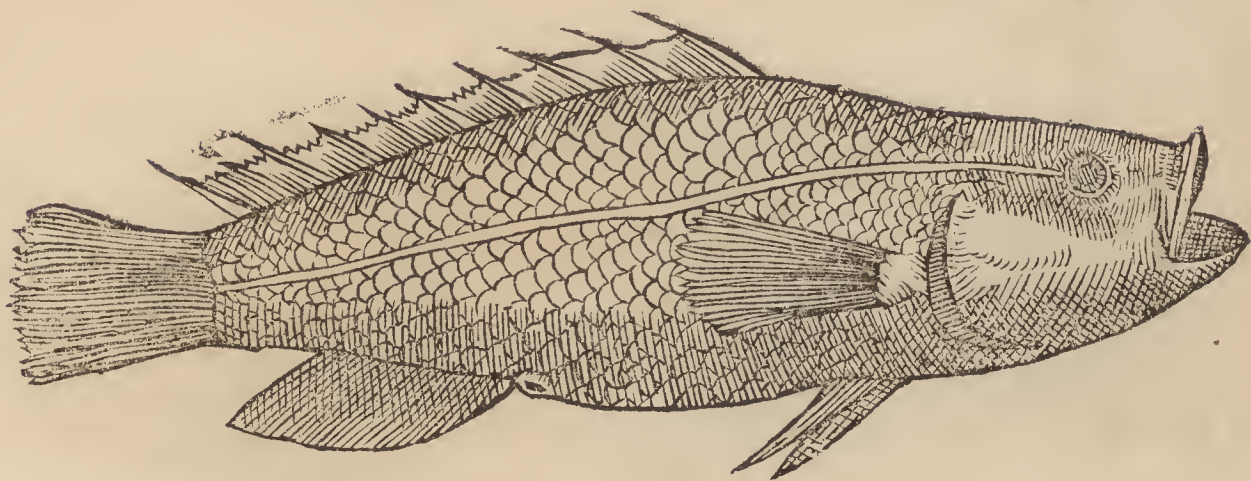
De quarta Turdi specie.

Hic bonus est veluti & pisces qui saxa frequentant,
 Quandoquidem facile in ventriculo coquitur.
 Eius enim tenera est carnis substantia, quò fit
 Esus lentoris gignat ut iste nihil.
 Per squamas varia est species diffusa colorum,
 Pinna virescit, fuerit Psittacus ergò mihi.

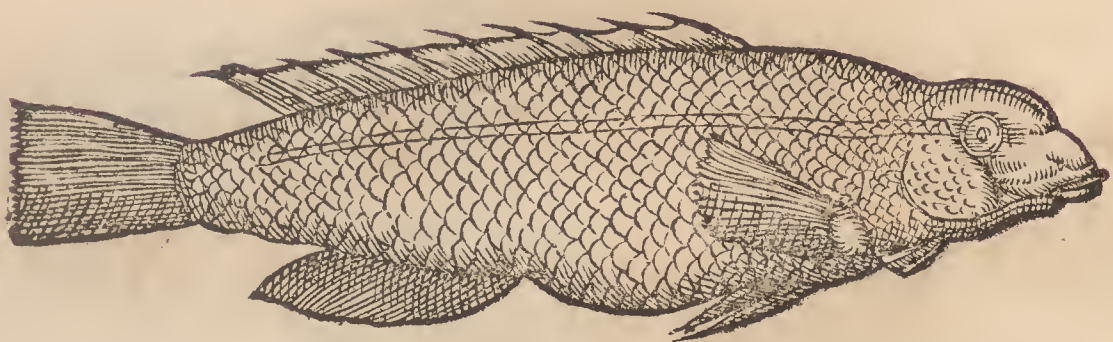
De quinta Turdi specie.

*Aureus huic Turdo color est, argentea ad ipsam
 Ex oculis caudam linea ducta iacet.
 Indivisa subest utero pinna, in reliquis, par
 Gobius est Turdo flavus, ac hic melior.*

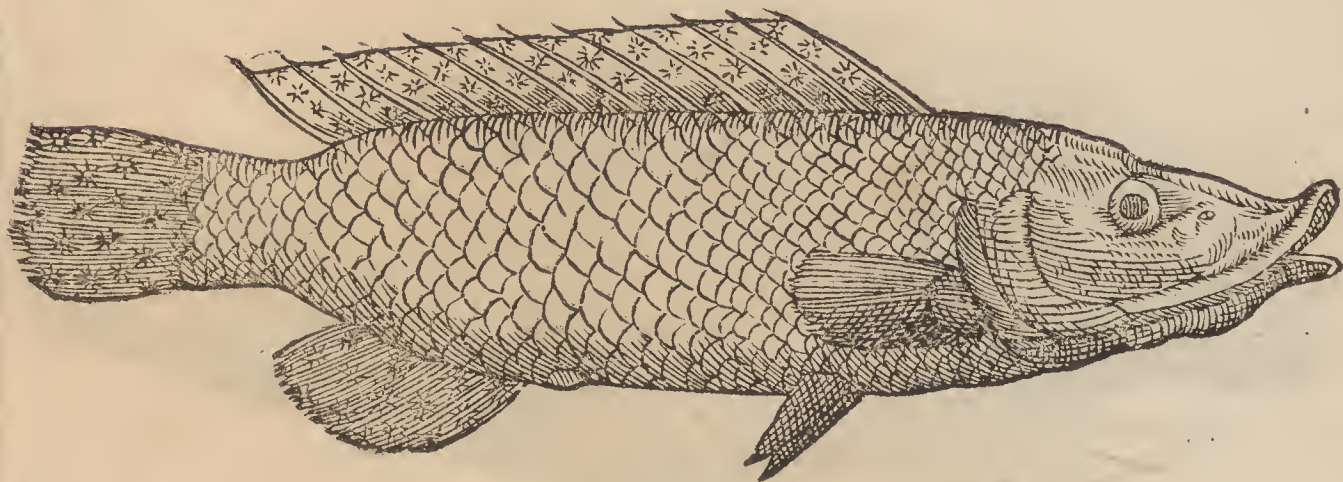

De sexta Turdi specie.

*Turdos Terra sibi parit frequentes,
 Pingues, & teneros, boniq; succi
 Illos, quosq; mihi deesse nolim:
 Quos nec candidulis meis amicis,
 Illis cum pituita sit molesta.
 Si Turdos aliquot tamen marinos
 (Quorum esse hîc varias vides figuras)
 E' vastis veniens viator antris,
 Huc (Neptune) tuis, modò afferat: vel
 Dono det mihi, spreuerim haud ego illos:
 Sed partem ipse bonam mihi relinquam,
 Partemq; ipse etiam meis amicis.
 Quod mandunt homines olet graue omne,
 Sed quod dant homines olet suaue.*

De septima Turdi specie.

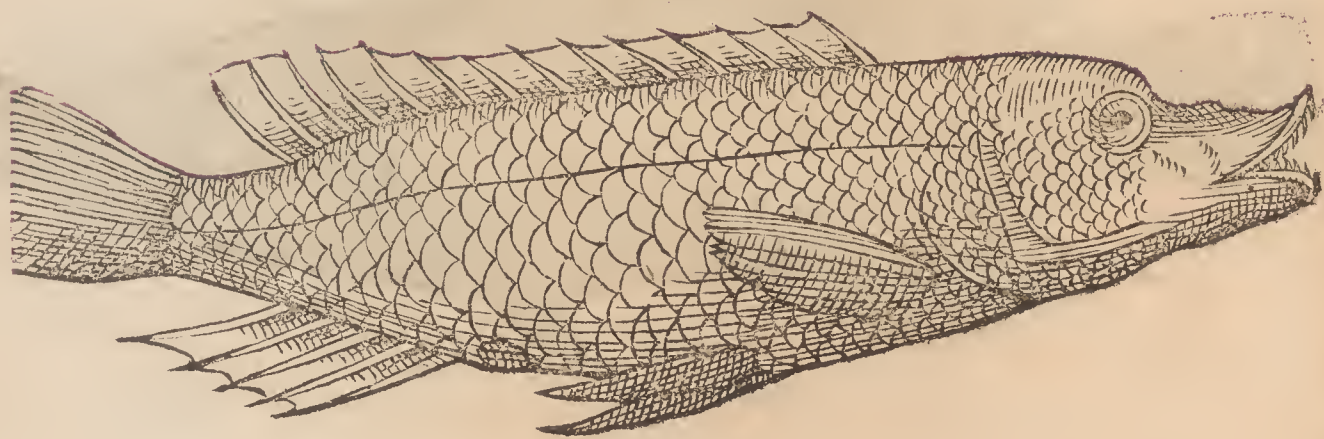

*Est aluo Ceris facilis, stomacho optima, quippe
Cum carnis tenera sit, facile excoquitur.
Eius at increpat liquor, atq; abstergit (ut aiunt)
Qua tergit gratus fit mihi parte magis.*

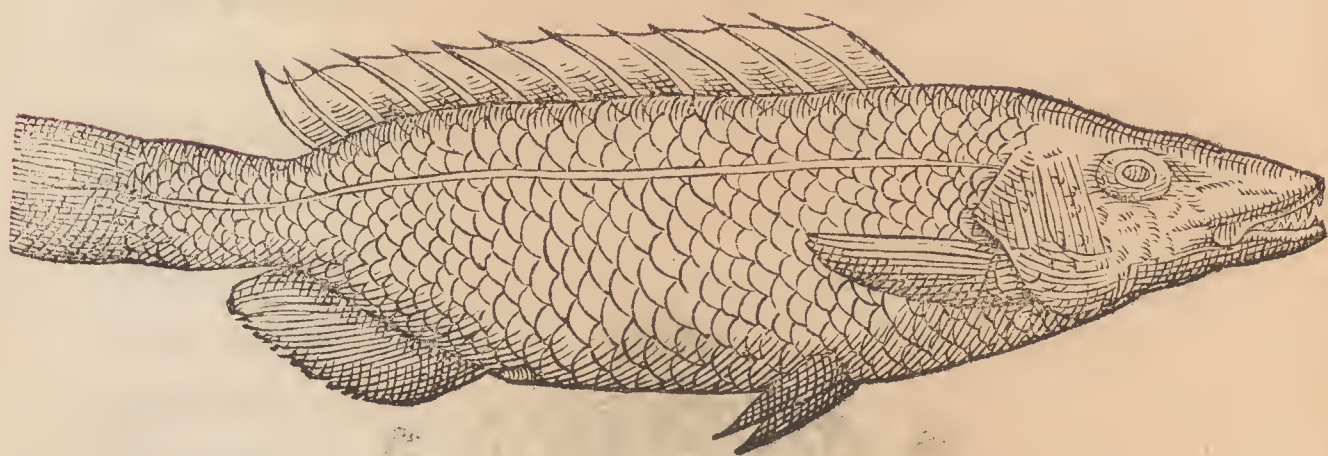
F

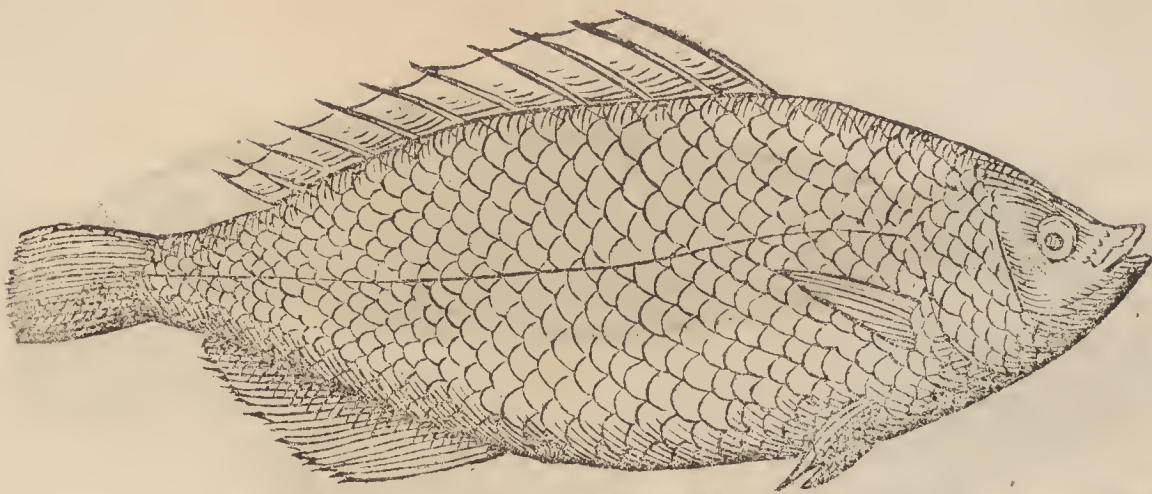
Octauum Turdi genus.

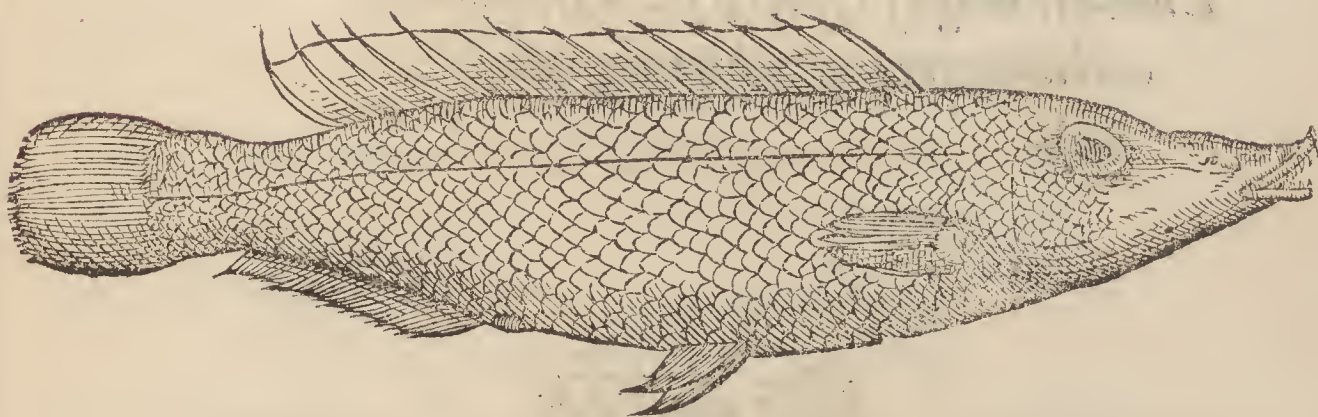
Nonum Turdi genus.

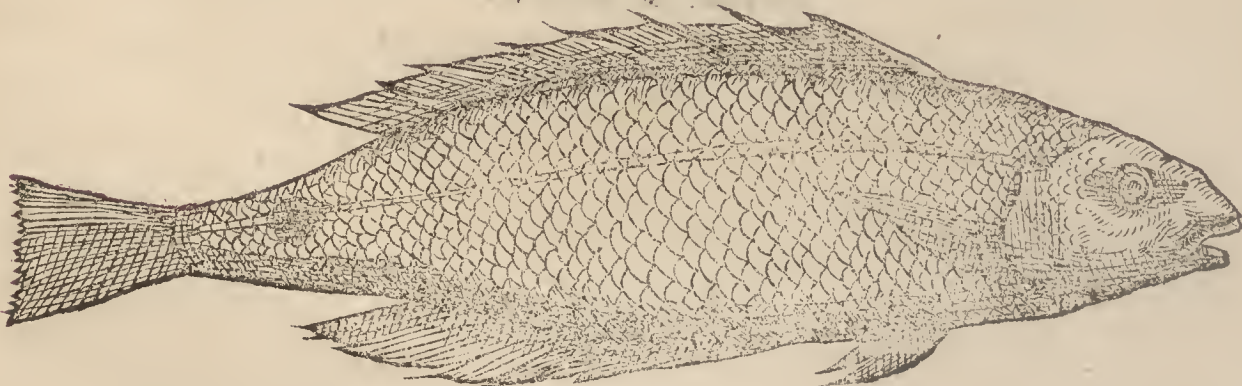
Decimum Turdi genus.

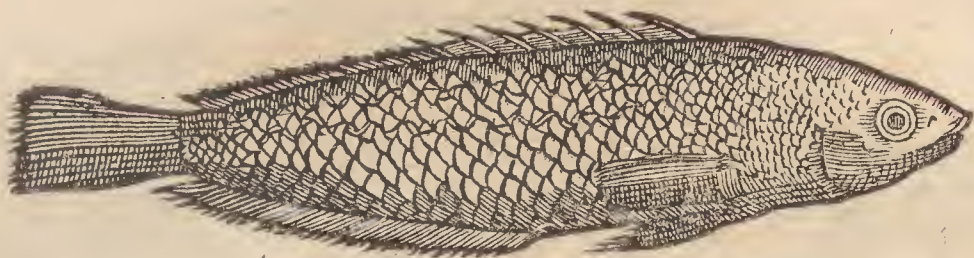
Vndecimum Turdi genus.

Duodecimum Turdi genus.

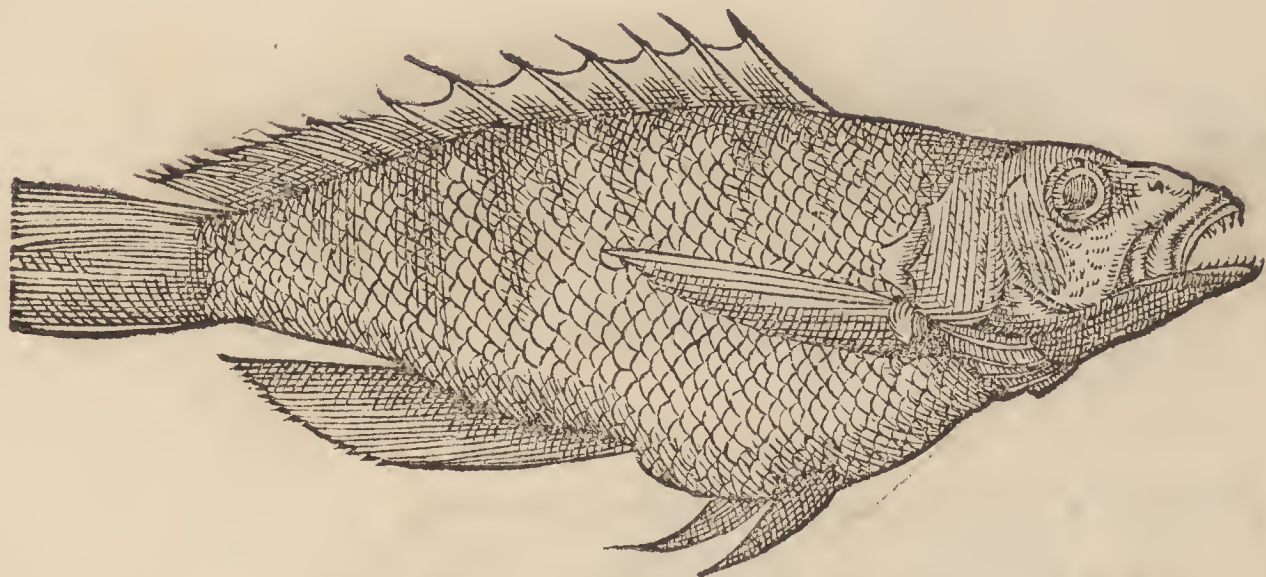
De Iulide.

*Carne quidem Iulis fragili, teneraq₃ videtur,
Iure autem ventrem lubricat esa suo.
Laudati magè fit succi si saxa frequentat
Abdita: nec portus, littorâq₃ ipsa subit.*

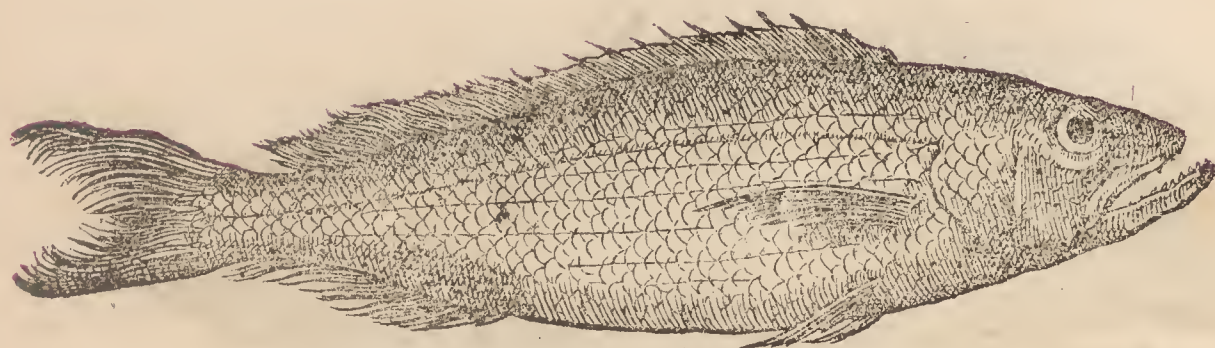
De Perca.

*Carne quidem molli, & fragili, succiq; probati
Perca est, succo aluum ducit & ipsa suo.
Illius ergò caro agrotis conceditur aptè,
Nisi siet à nimia frigiditate malum.
Quòd verò sequitur Melanurum Perca frequenter,
Causa sodalitij quæ istius esse potest?*

F ij

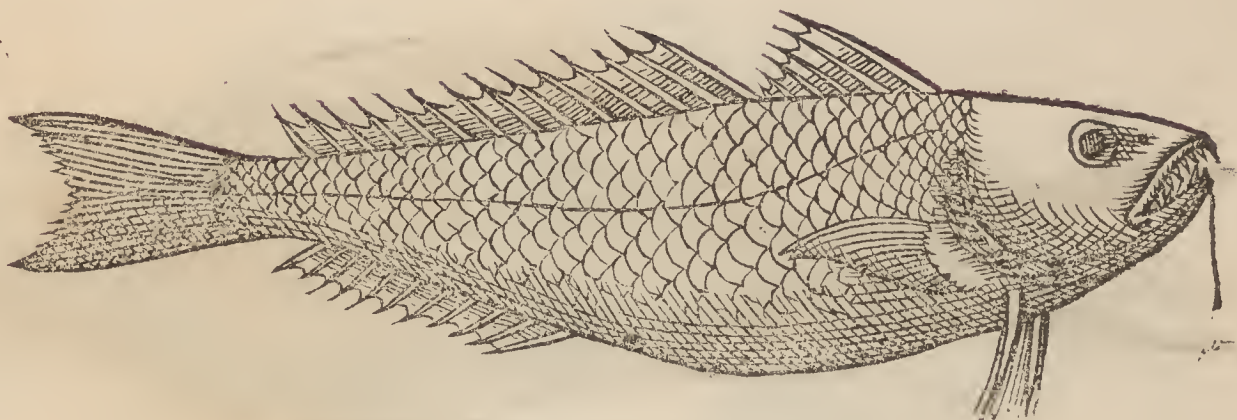
De Channa.

*Concipit ex sese gemino fraudata parente,
Carne satisq; bona, est Channa marina sua.
Assa igitur si quando tibi apponatur, edasque,
Disces quod stomacho tota sit apta tuo.*

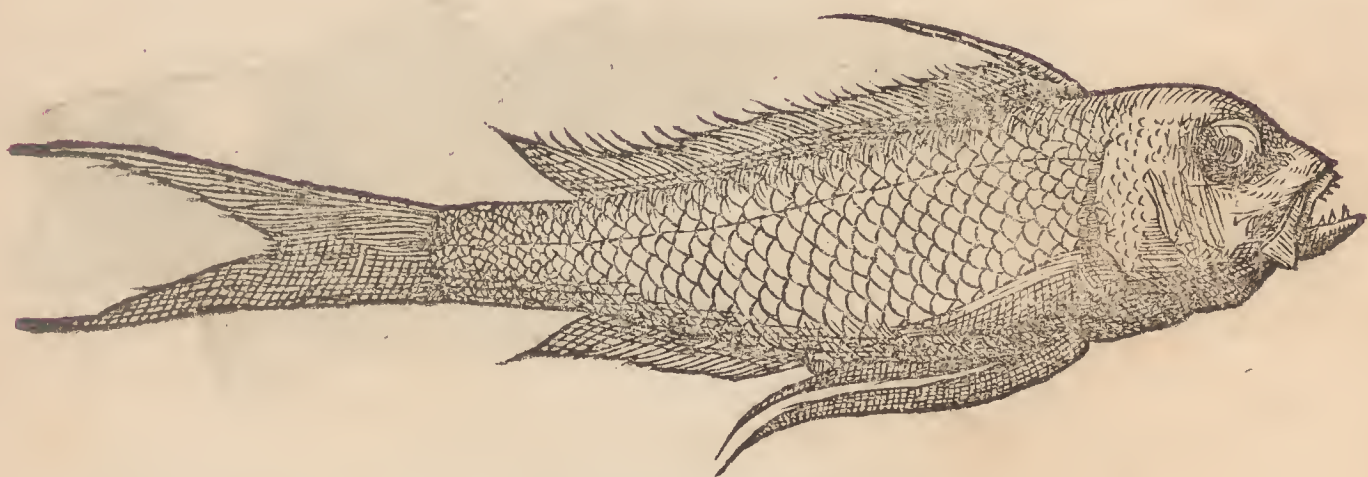
De Phycide.

*Inter saxa solet Phycis versarier aspra,
Depascens muscum, pisciculósque leues.
Proin tibi si coctum apponant, rectéque paratum,
Præstantem inuenies vel bonitate sua.*

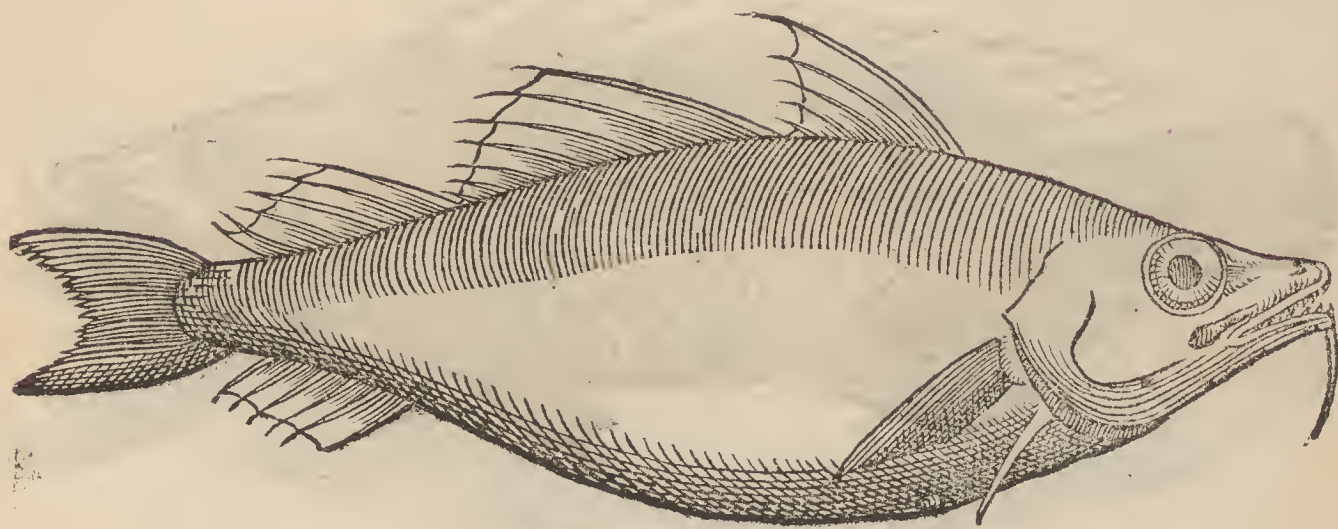
De Anthiæ prima specie.

*Anthias excretu est facilis, stomachoq³ suavis,
 Nimirum succi dicitur esse boni.
 Irretitus iis quæ non videt utitur armis,
 Exerit et vires qua valet arte suas.
 Nam filum abrumpit prædure robore pinnae,
 Sic tandem euadit calliditate sua.*

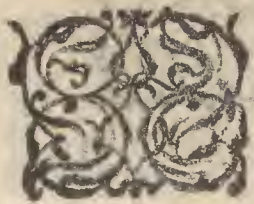

De Anthiæ secunda specie.

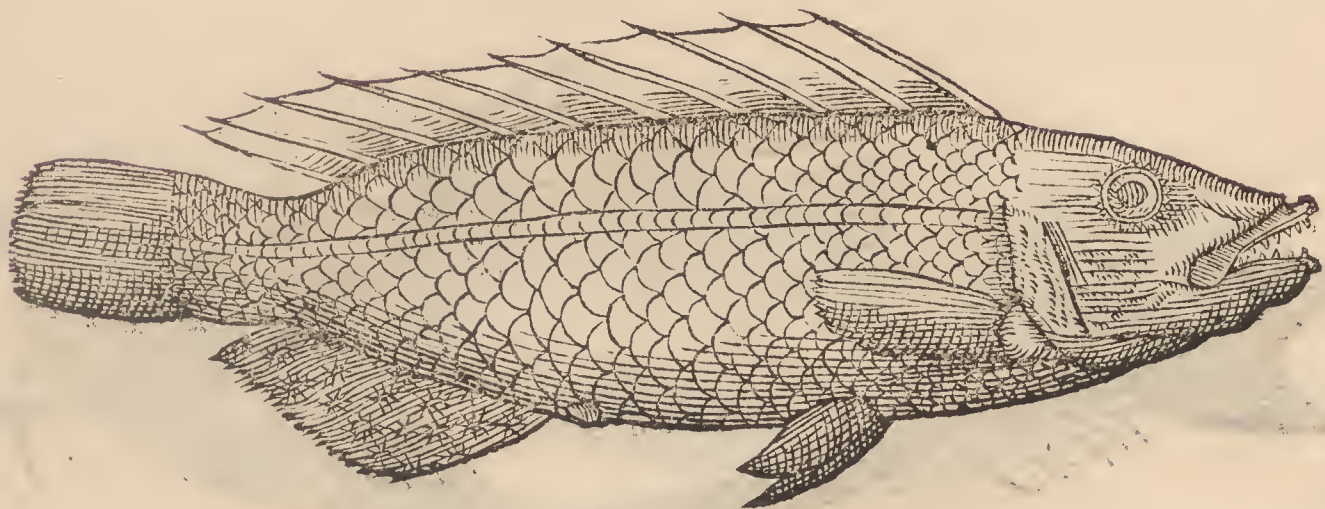

Ἀνθιάς ἀργεῖος carnis teneræq̃, boniḡ,
 Est succi: hinc aptus ventriculo, atque gula.
 At mare si lustras, visasq̃ vada aspera Nerei,
 Inuenies nullum candidiore cute.

G

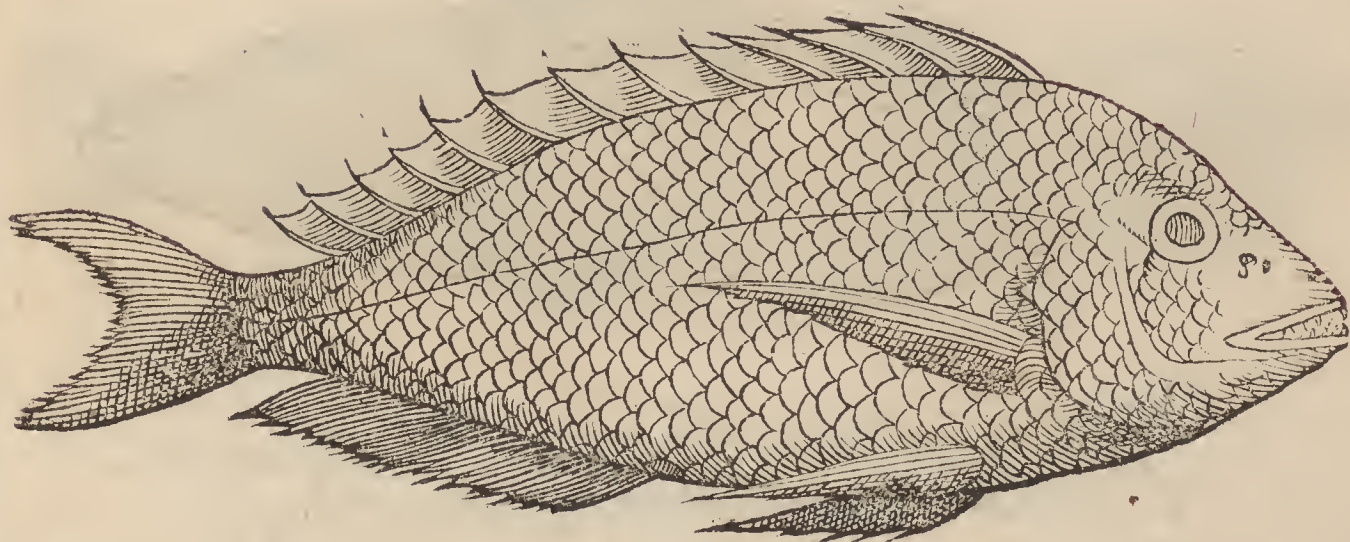
De Anthiæ tertia specie.

*Partibus internis reliquis qui saxa frequentant
Hic par est, vario persimilisq; Scaro.
Carne autem tenera, et fragili, siccaq; videtur,
Gustus enim hunc succi indicat esse boni.*

De quarta Anthiæ specie.

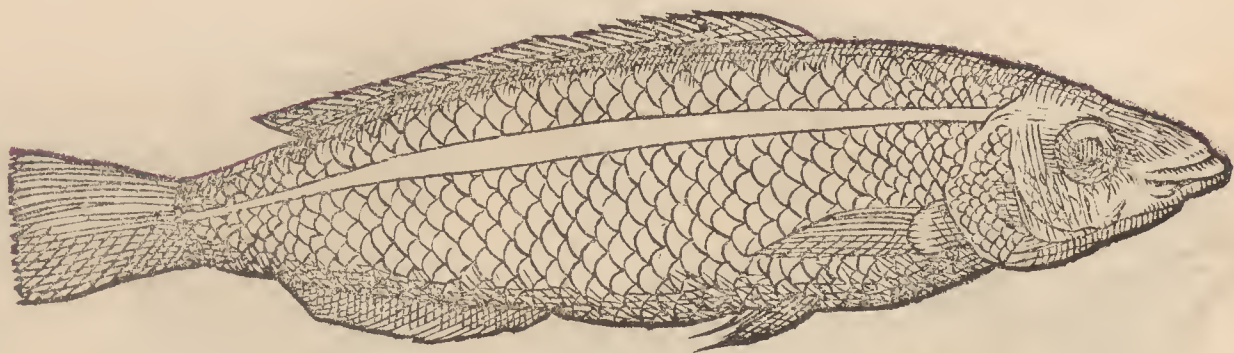

Εὐωπὸν Graij hunc piscem, Αὐλωπόνιε Vocârunt,
 Quódque cauis oculis sit, Videátque procul.
 Intendit cavit as radios nimirum oculorum,
 Contrà fit si cui lumina promineant.

G ij

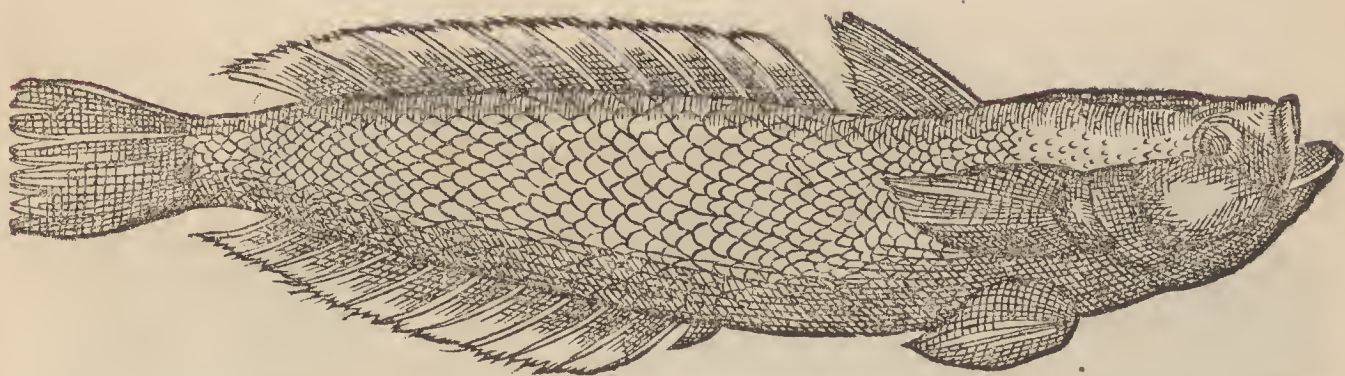

De Exocæto.

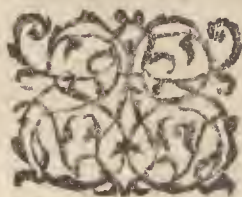
Ἄλλοι δ' ἐξώκοισιν ἐφήμεσαν, ὅνεκα κλίτας
 Ἐκτὸς ἁλὸς τιθεῖ, μῦθος δ' ἐπὶ χέρσιν ἀμείβει.
*Multi Exocætum dicunt, quòd profilit undis
 In littus, sicca ponens Tellure cubile.*

De Gobione.

*Gobius et muscum simul et depascitur algam,
 In qua sæpè etiam nidificare solet.
 Est autem carnis macra, atq; friabilis idem,
 Ergò illi est succi copia pauca boni.
 Inter saxa tamen versantem, carne Diocles
 Iudicio mollem rettulit esse suo.*

G ii

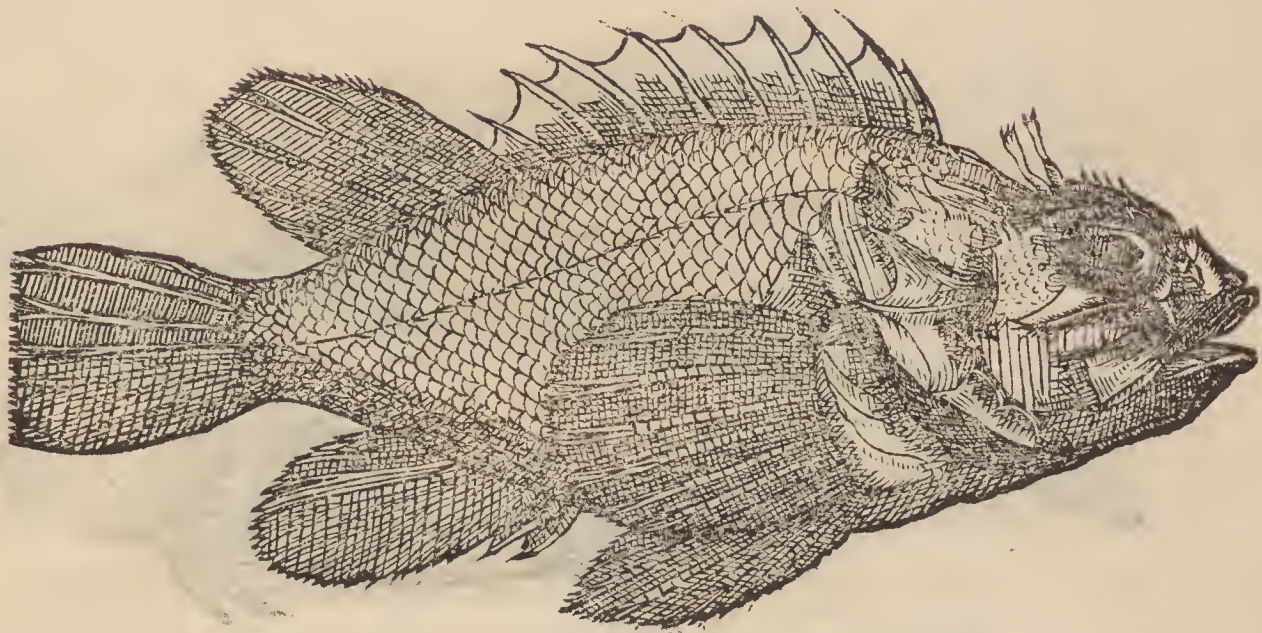

De Gobione nigro & albo.

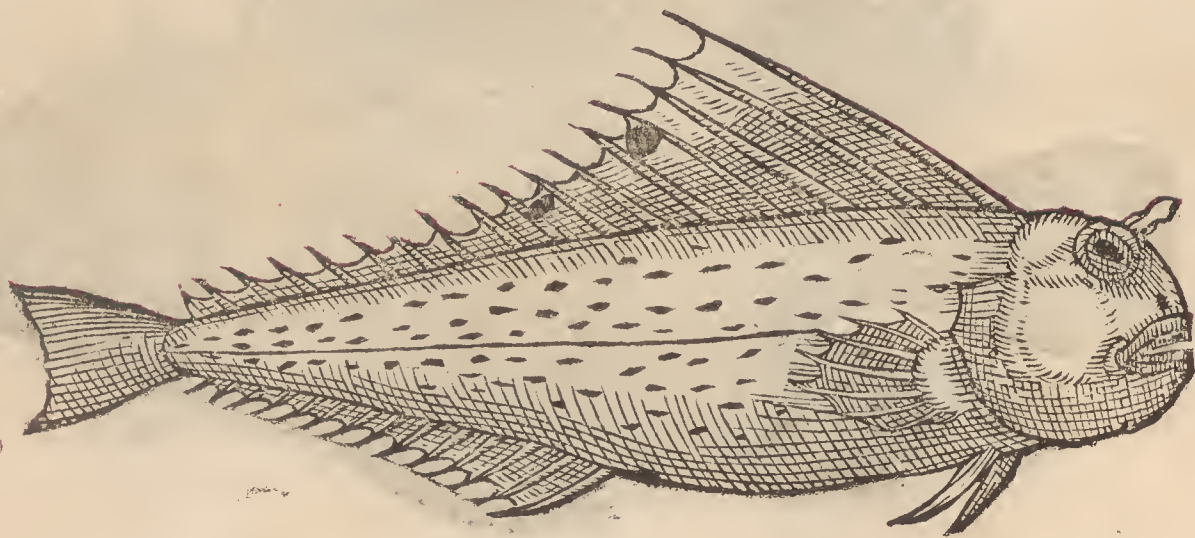
Gobius obscuro perfusus membra colore
 In saxis vivit, littoribusq; maris.
 Hinc ferè sordicie capitur cænoq; refertus,
 Nam subigit sordes, inficiturq; luto.
 Albus enim est alius, qui quamvis corpore parvus,
 At reliquis cedit non bonitate tamen.
 Accedunt Percis, ex his parvūq; coquuntur
 Perfacile, et nullo tempore virus olent.

De Scorpio & scorpæna.

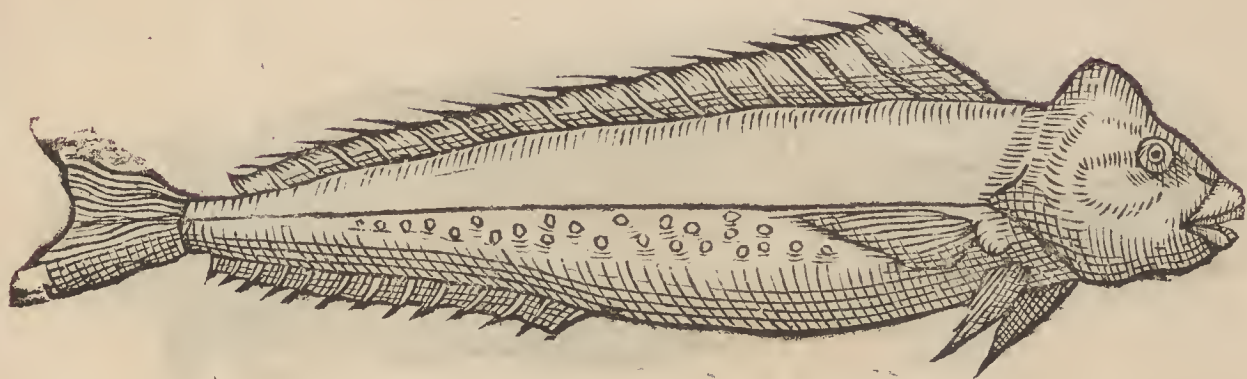
Scorpius ex tenui elixus sumatur aceto,
Assus enim semper durior esse solet.
Iure aluum soluit, vino coctusq; meraco
Contrà fit panos utilis impositus.
At Scorpæna quidem effigie non distat ab illo,
Nam solo dispar una colore suo est.

De Scorpioide.

*Haud longè à dicta nobis hic distat Alauda,
Et lenore cutis, carnibus & proprijs.
Nanq; eadem dicas quòd sit substantia carnis,
Et mucco, & salsa in littore, viuit aqua.*

De Galerita.

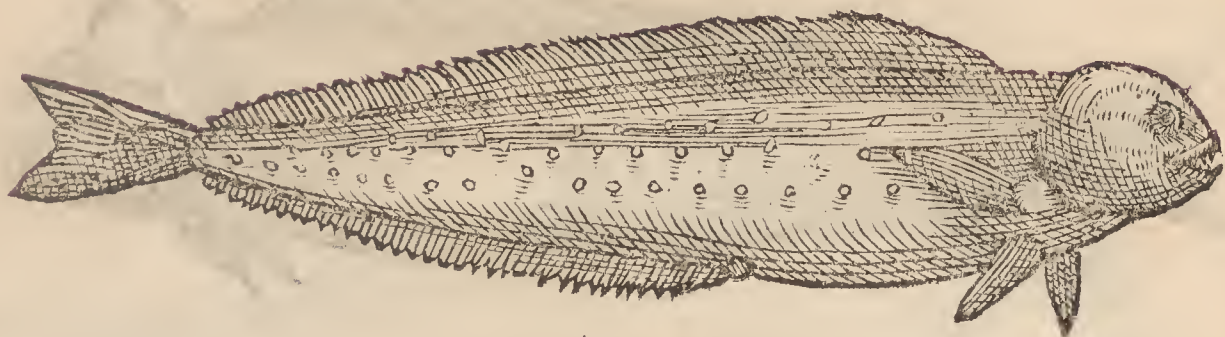

*Hic tibi cristatam quam nos monstramus Alaudam
Carne quidem molli sed minimi precij est.
Nam cum mole sua digitum non amplius unum
Excedat, vel eo nomine spreta iacet.*

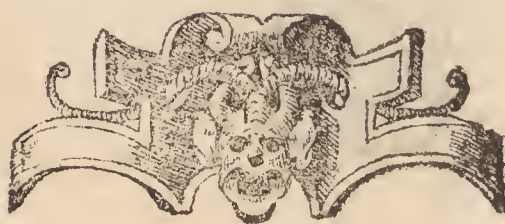
H

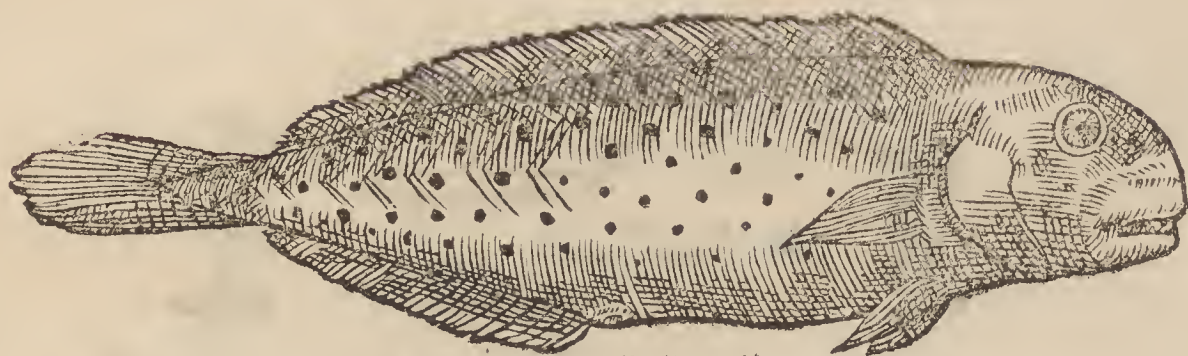
DE NATURA AQUAT.
De Alauda non cristata.

*Et mucco hæc Aphyis, & salsis vescitur undis,
Est quoq; nullius, vel precij exigui.
Empetron ad pella, saxi nam se abdit, acuto
Ut petiit nantum mordicus ore pedes.
Sic quos sæpè timet, sæpè hos inimica fatigat,
His ea in insidias utitur insidiis.*

De Pholide.

*Totus perpetuò hic piscis mucro scatet vdo,
 Hinc valde mollis temperie est propria.
 Rarò ergò veniet nostræ hic in fercula mensæ,
 Si spuita mihi fortè molesta siet.*

H ij

De Aphya vera.

Ex spumis Aphya, et limo, plerunque creatur,
 Hæc ideòq; A' φρòς fertur Aristoteli.
 Ut citò nata fuit, cito sic quoque nata fatiscit,
 Piscibus estque etiam præda frequensq; feris.
 Mollis ei tenuisq; caro, parua indiga flammæ,
 Hinc illud graiis dictum, idè τῶν ἀφῶν.
 In vili præcio est, flatus et gignit inanes,
 Et succo humectat corpora nostra suo.

De Aphyia Cobite.

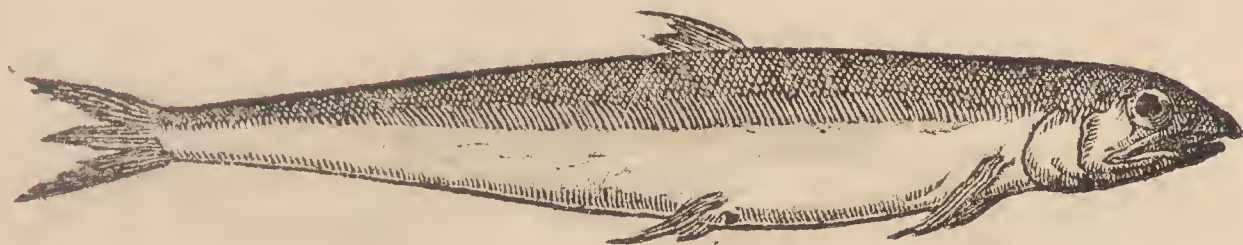

*Ex Gobionum procreatur semine
Hic paruulus piscis vocatus Cobites,
Exilibus nimirum iisce ex Gobijs,
Qui paruuli, vilēsque sunt: proin paruulis
Ex piscibus ceu procreatus constitit,
Sic Gobiones procreare ex se quoque,
(Ni procreandi fortè vim illis eximas)
Pares sibi, eiusdemque naturæ potest.
Cum ceteris succum grauem dat corpori.*

H iij.

De Enchrasicolis.

*Heus Enchrasicolos si quis tibi mittat, amarum
Tolle caput, multum fellis enim illud habet.
Consuêrunt sale condiri, inq̃ garum resolutos
Asservant, veterum mos fuit iste frequens.
Nonnulli crudos etiam cum oleo, atq̃ selino
Mandunt, ô quantum est ingeniosa gula.*

De Aphya phalerica.

*Sardinis forma accedit pinguedine mira,
Supplet nanq̃ Vicem in Lampade sæpè olei.
Mollis enim est, digitis crebróq̃ liquescit in ipsis,
Larga etiam hunc vilem copia sæpè facit.*

De Aphya Mugilum.

*Credit Aristoteles fœturam hunc Mugilis esse,
 Fit quoque is è limo terræ, et arenâ etiam.
 Exiguus verò est, si nescis, piscis: habetur
 Propterea à multis exiguo in precio.*

De Belenno.

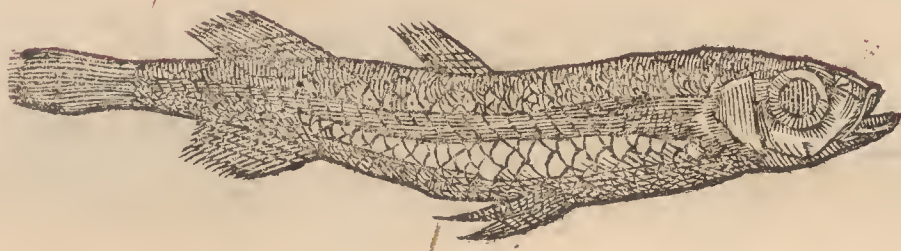

Quod capiti adiicitur, toto de corpore demptum est,
Nanq; caput piscis grande Belennus habet.
Insipida vdeq; est carnis fatuiq; saporis,
Nec poterit Ventri, hinc nec placuisse gula.
Eiusdem cinerem renum medicarier aiunt,
Vesicaq; malis, atterere et lapidem.

I

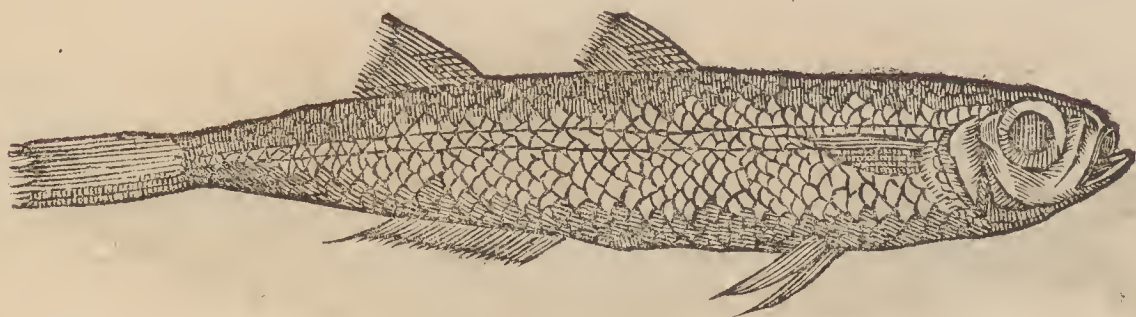
De iis qui E^ϕη^οi vocantur.

*Pisciculo Hepseto sunt lumina magna tributa,
 Piscibus anne alijs plus videt? anne minus?
 Nimirum peiora solent maiora videri,
 Si verum, Hepsetus non satis ipse videt.*

De Atherina.

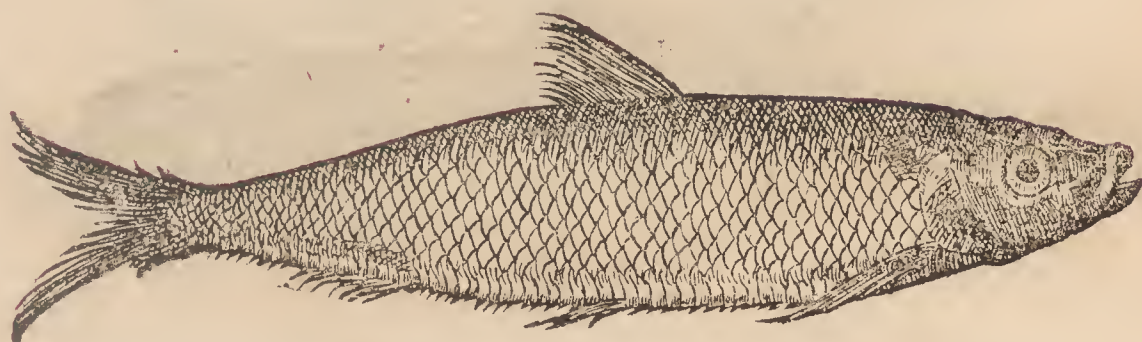

*Carne satis sicca ut media est Atherina, nocentes
Nec gignit flatus, nam facile excoquitur.
Hinc suerunt medicorum aliqui præscribere coctam
Hanc cum oleo ægrotis, sic nocet esa nihil.*

I ij

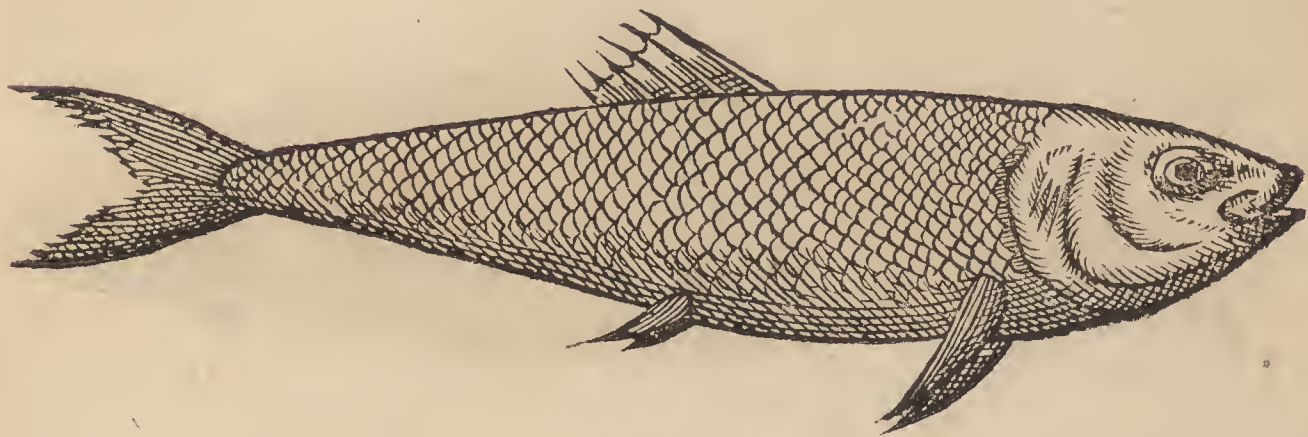
De Sardinis.

*Cum muria Sardina duos servatur in annos,
Fitq̃ garum hinc, toto corpore felle caret.
Quare aliqui cum oleo et sale, purgata integram in olla,
Craticula vel eam si voluere coquunt.*

De Membrade.

*Membrades exiguis similes censentur Alosis,
Sunt et Sardinis effigie similes.*

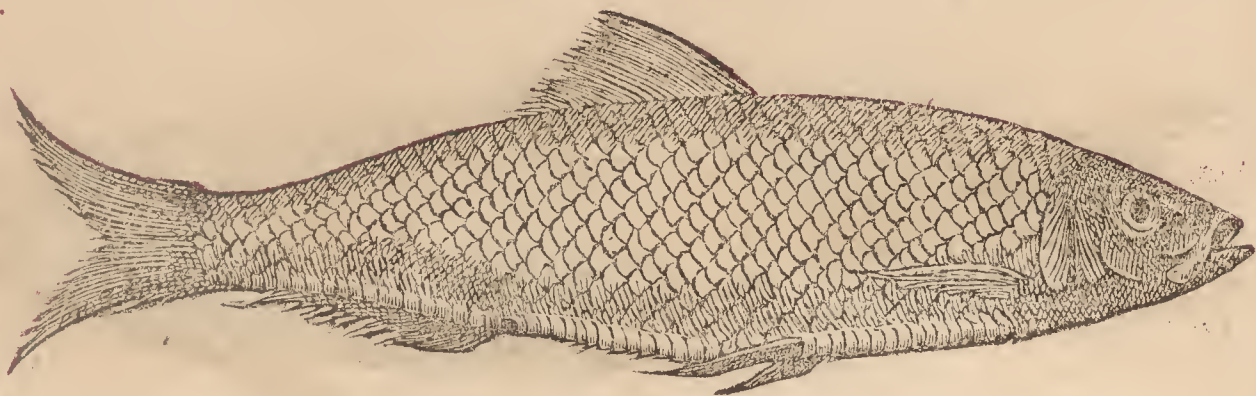
*Gallis esse putat dictos vulgò Celerinos
Rondletus princeps in maris historia.*

*Hanc quoq; formam illis solers adpinxit, eo fit
Lectorem ut firmet res ad aperta magis.*

I ij

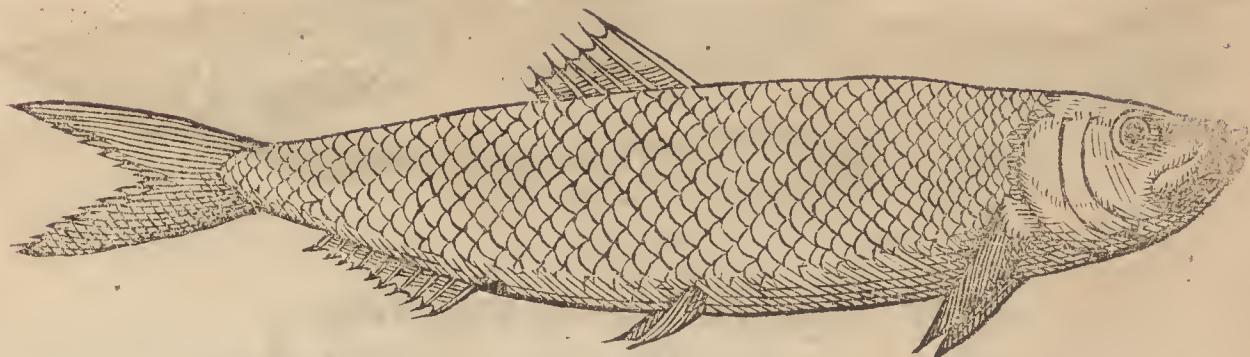
De Thrissa.

*Thrissa boni satis est succi, cum pinguit: ori
Nec stomacho ingratum, nec nociturum epulum.
Scilicet ut patrias sedes, pontumq₃ reliquit,
Dulciq₃ innat aqua, nam satis illa placet.*

De Harengo.

*Conditi muria totum servantur in annum.
Indurant fumo sæpè etiam hos aliqui.
Tum leuiter passi prunas manduntur, orexim
Nanq, mouent, fumo quis prius hosce dedit?*

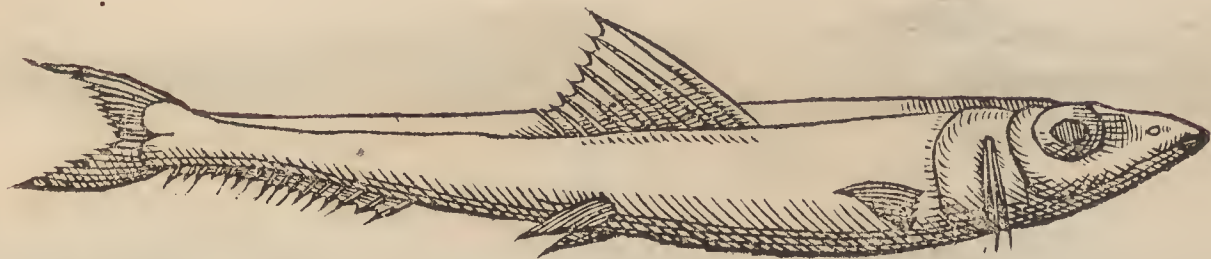
De Sphyrænæ prima specie.

Σφύραιναι δολιχαὶ sunt siccasuntq̃ suaues,
 Persimiles carnes his vel Asellus habet.
 Cestras atq̃ Sudes dicunt, de nomine nusquàm,
 Sed potius de ipsis lis mihi rebus erit.

De Sphyræna parua.

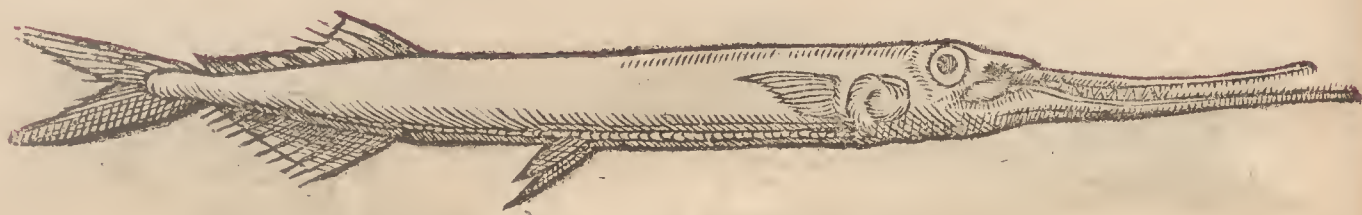

*Altera succedit forma Sphyrena priori,
Mollior at multò est carnibus ipsa suis.
His qui saxa colunt maiori ex parte propinquat,
Grata magis fit eo nomine crede mihi.*

K

De Acus prima specie.

*Carne Raphis dura & sicca est, tamen esca benignum
 Producit succum, at non facile excoquitur.
 Ergò Ventriculum fuerit si naçta potentem,
 Quis dubitet quin det tum solidum illa cibum?*

De eadem.

*Carne Raphis solida & dura est, & grèq; domatur
 Coctura, succi sed tamen vsq; boni est.
 Si fiet ergò semel stomachum virtute valentem,
 Et calidum Ventrem naçta potenter alet.*

De Acus secunda specie.

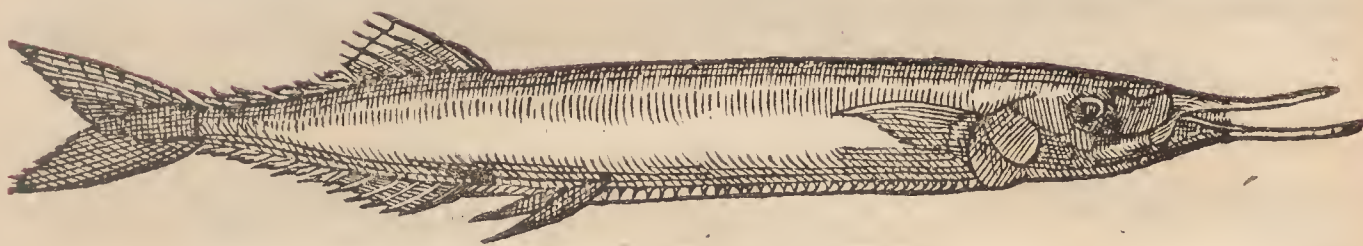

*Cortice vellatur duro, minimèq₃ probatur,
 Quòd toto minimum in corpore carnis habet.
 Tam Verò firmū est tergus, validúm_q bipennis.
 Vix ut in id casim pulsa frequenter eat.*

K ij

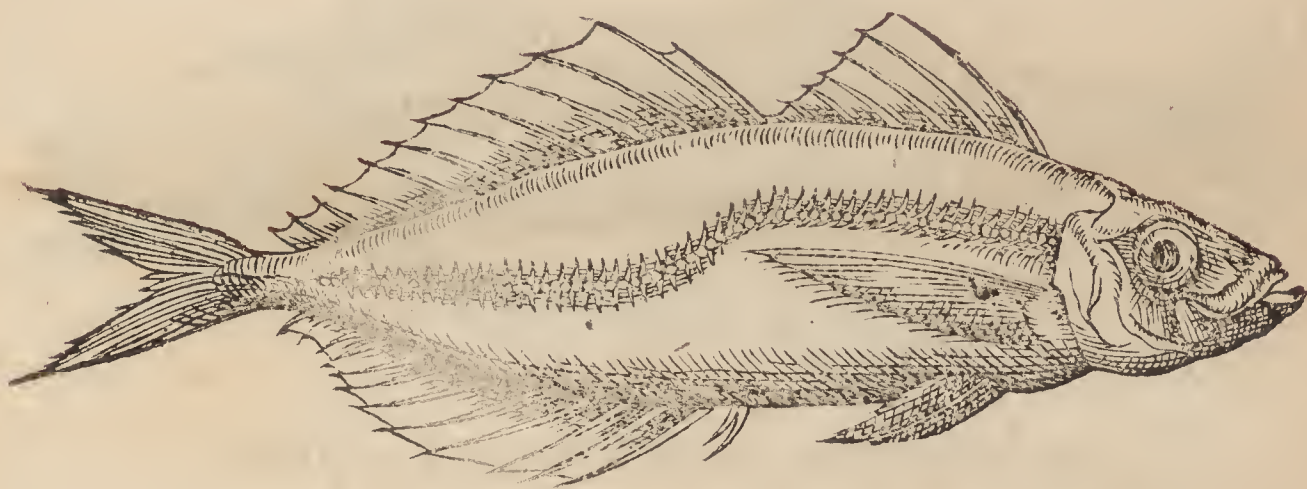
De Sauro.

*Carne sua Saurus Scombris accedit, et omni
Parte illa, haud dubie, posteriore sua.
Ast Acubus rostri effigie formae propinquat,
Piscem ergo his similem, dissimilemq; vides.*

De Trachuro.

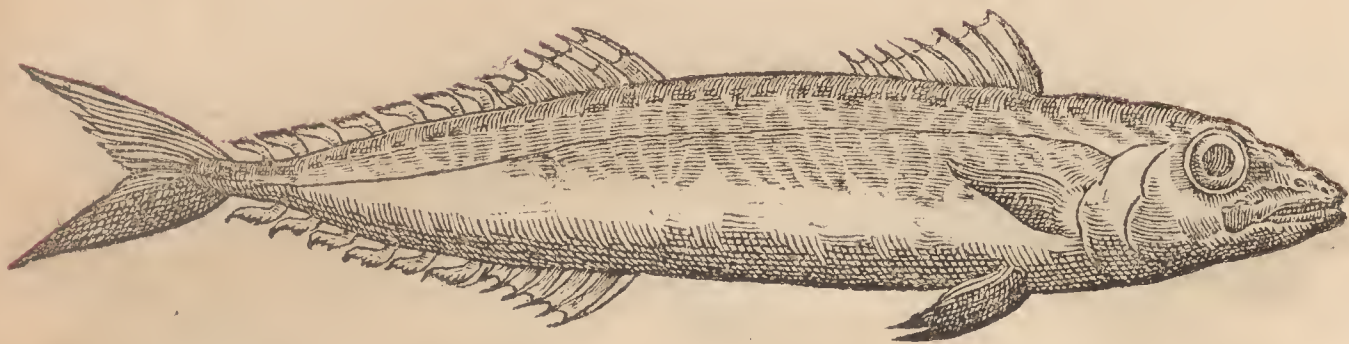

*Scombri carne velut magis est caro sicca Trachuro,
 Sic sanè haud aequè in Ventriculo excoquitur.
 Proin quoties teneri fuerit mibi copia Scombri,
 Non aliqua tanti parte Trachurus erit.*

K iij

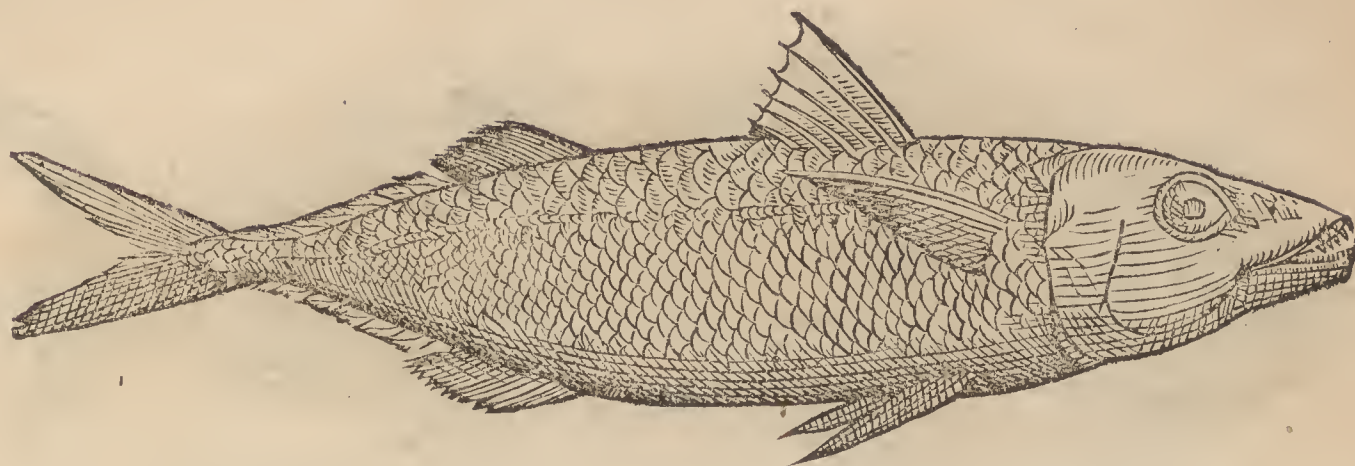

De Scombro.

*Vere quòd incipiant Scombripinguescere primo,
Vere apti fient illi ineunte gulæ.
Os nec enim ledunt, nec acutis guttur aristis
Offendunt, spinis hac caret esca malis.
Suavis adhuc, gratiq; aprili mense saporis
Censentur, spretos nec nisi stultus habet.
Hos coquus ergò mihi si tum mediocriter assos
Cum butyro adponat, pretulerim reliquis.
Iudicium sit cuiq; suum, sua quisq; sequatur,
Vere mihi Scomber semper amicus erit.*

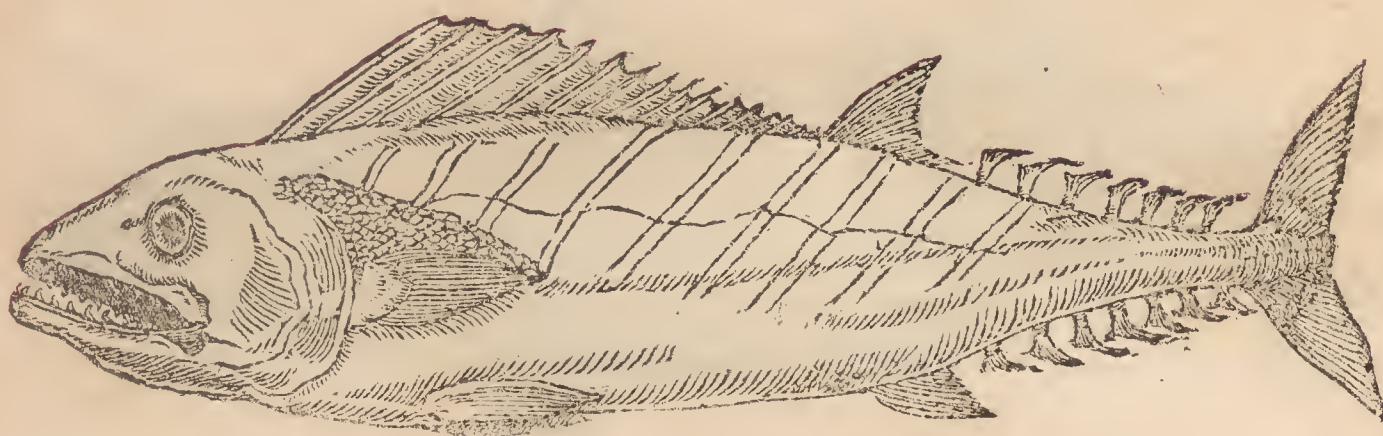
De Colia.

*Deterior Sombro Colias, quia durior illo est
Carne sua Scomber. pinguior et melior.
Proin Colian piscem nemo unquam apponat edendum,
Quando mihi Sombri copia mollis erit.*

De Amia.

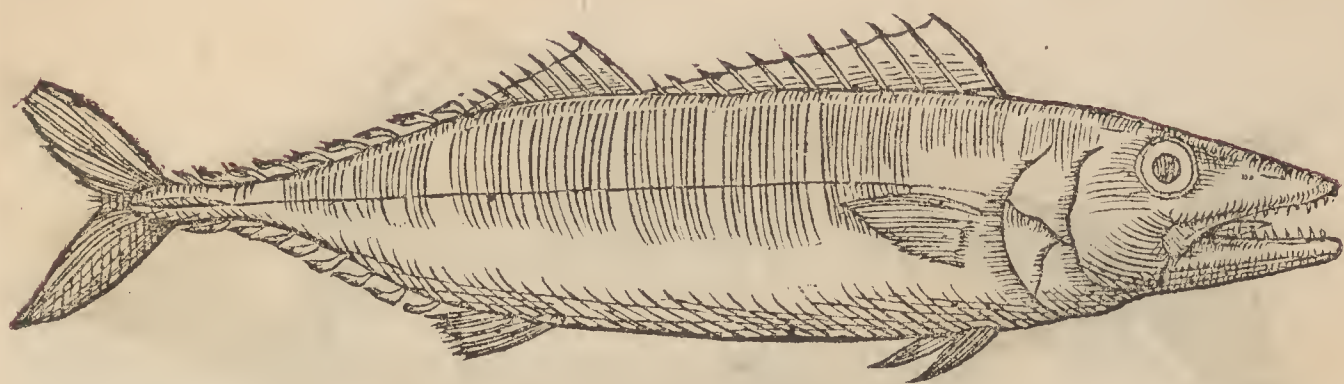

*Inter eos pisces Amiam numerare memento,
 Molles et qui sunt carne sua, et teneri.
 Semper amabo Amiam proin, mi ceu semper amicam,
 Autumnique magis tempore, quando valet.
 Ecquis enim teneros pisces, succique probati,
 Despiciat? nisi sit consilij omnis inops?*

Opp. 3. ἀλιευτικῶν.

Λαμφηραὶ δὲ ἀμῖαι, καὶ ἀλώπεκες, δ' τ' ἀνέχων),
 Εὐθὺς δ' ὡς πῶδ' ἐς τὴν ὑπορθαδὸν, αἴψα δ' μέσσω
 Ὀρμὴν ὑπὸ ὁδῷ διέτμαγον, ἢ δ' καὶ ἀκρας
 Χαίτας, τ' ὅννεχα τῇσιν ἐχαλκίδ' ἐνθ' ἀλιῆες
 Καυλὸν ἐπ' ἀγκίστρῳ δολιχώτερον, ἄλγος ὁδόνων.
*Sapè Amiae celeres, et Vulpes fraude reuinctæ
 Praueniunt summas morsu confringere setas.
 Et piscatores longam, ex qua pendeat hamus,
 Consiciunt virgam, dentes quæ arrosa retundat.*

De Pelamyde vera siue Thunno Arist.

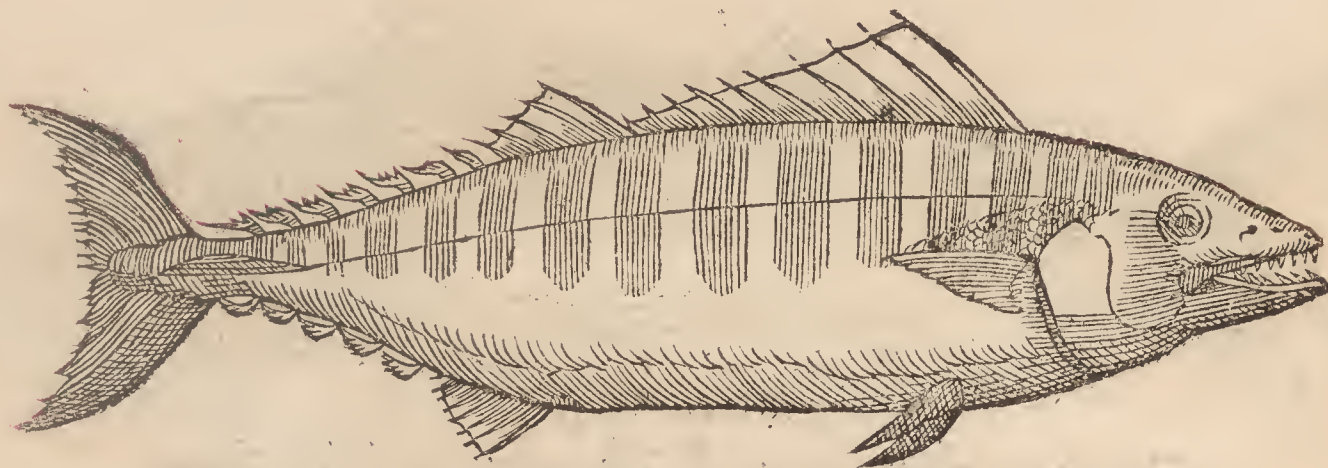

*Carne quidem pingui est Thunnus paritéq^{ue} suavi,
Ergò quis succi hunc iudicet esse mali?
Post Autunnum fit melior, nam tempore ab illo
Desit ostro omni membra grauante premi.*

L

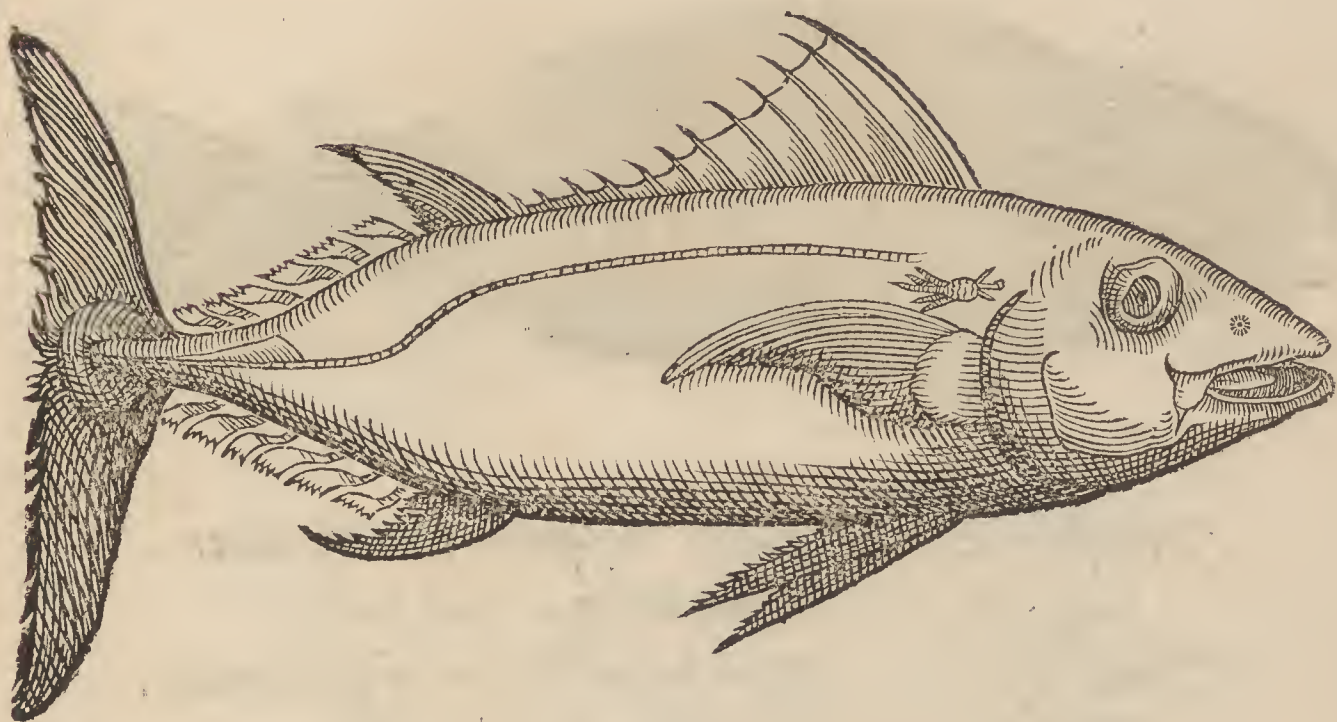
De Pelamyde Sarda.

*Pelamydi vera effigie, signisq, quibusdam
 Accedit, verum est hæc bonitate minor.
 At non pisciculum esse puta hunc, qui nomine Sarda est,
 Esse mihi veterum Sarda negatur idem.*

De Orcyno.

Orcynus piscis durus, pinguisq^{ue} sapore est
 Acris, adhæc succo & carne melancholicus.
 Esu Emorrhoidas mouet, an nigram quia bilem
 Auget? an acre id præstat, agit ve suo?

L ij

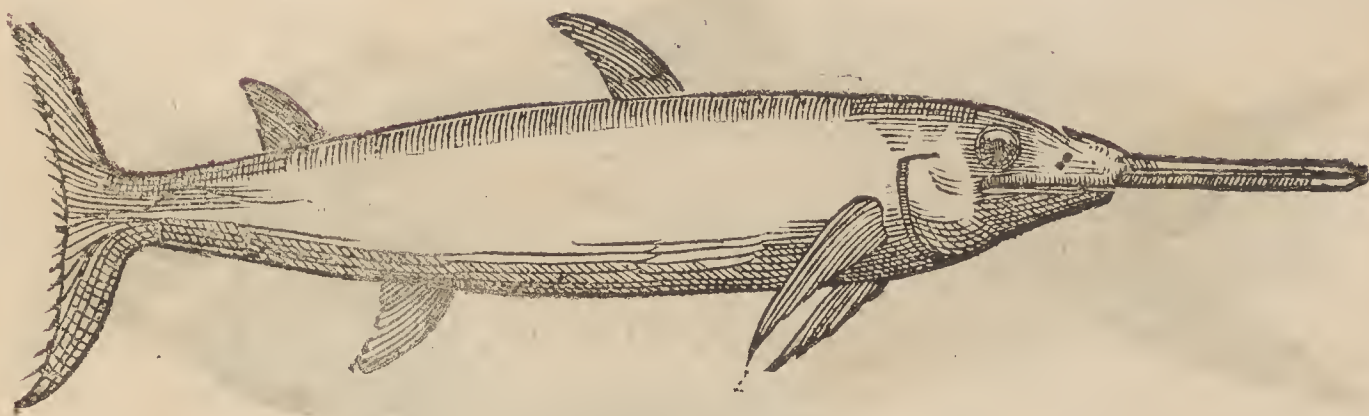
De Pompilo.

*Pompilus Epopeo quanti nusquam emerat alter
 Constitit, hic precium nanq³ cruoris habet.
 Traces enim dijs piscem hunc Neptunóq³ dicârant,
 Dignaturq³ sacro nomine Callimachus.
 Quid causæ? naues quoniam deducere suêrit
 Ex pelago ad portus, & locum ad usq³ suum.*

De Xiphia.

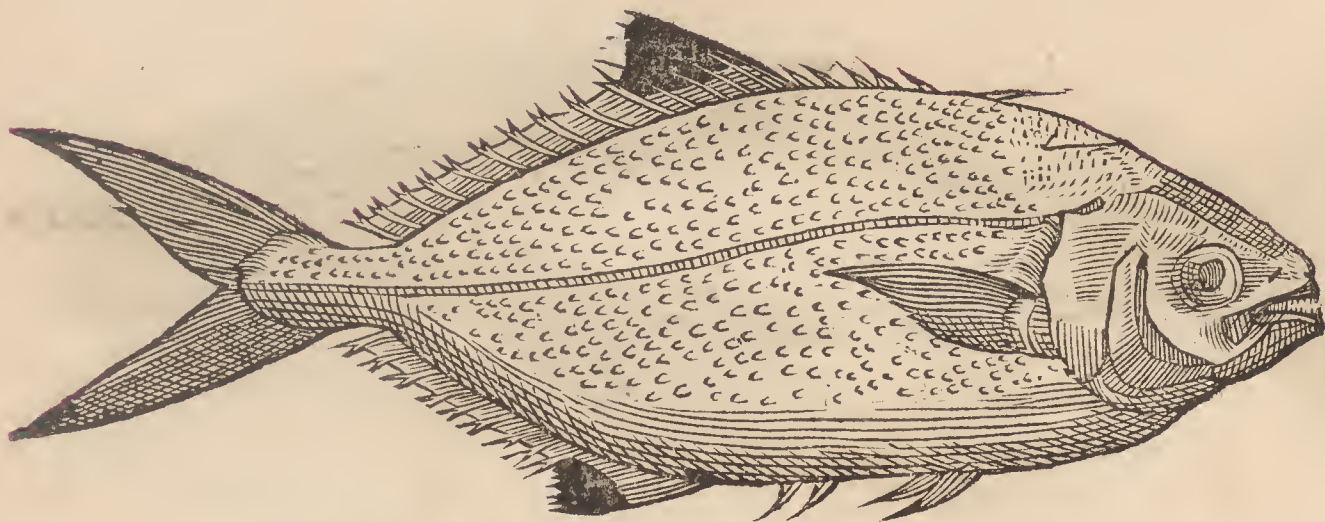

*Candidiore sanè xīphas quàm Thunnus habetur
 Carne sua multò, nec bonitate caret.
 Suavis enim utcunq; est, coquitúrq; ingesta, sed agrè:
 Ast in ventre semel cocta, potenter alit.*

L iij

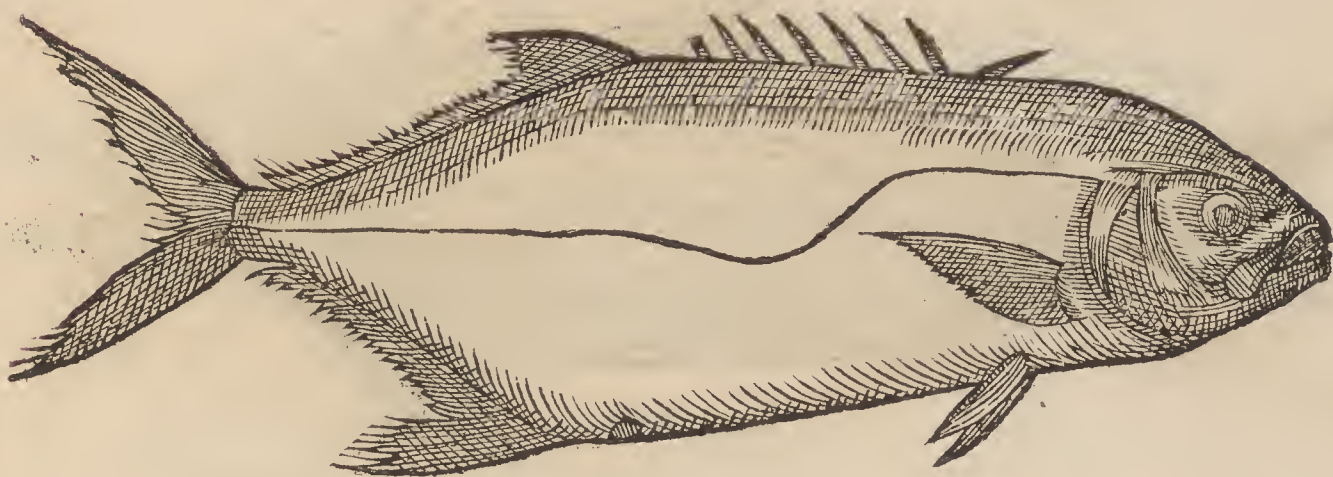
De Glauco.

*In natos Glaucus miro exardescit amore,
 Dum solidi fiant, nanq₃ tuetur eos.
 Nunc à tergo igitur sequitur, nunc anteit omneis:
 Certas perq₃ vices adnat utrumq₃ latus.
 Alba caro pinguiq₃ illi est, eademq₃ suavis,
 Interiore sua sed magè parte valet.*

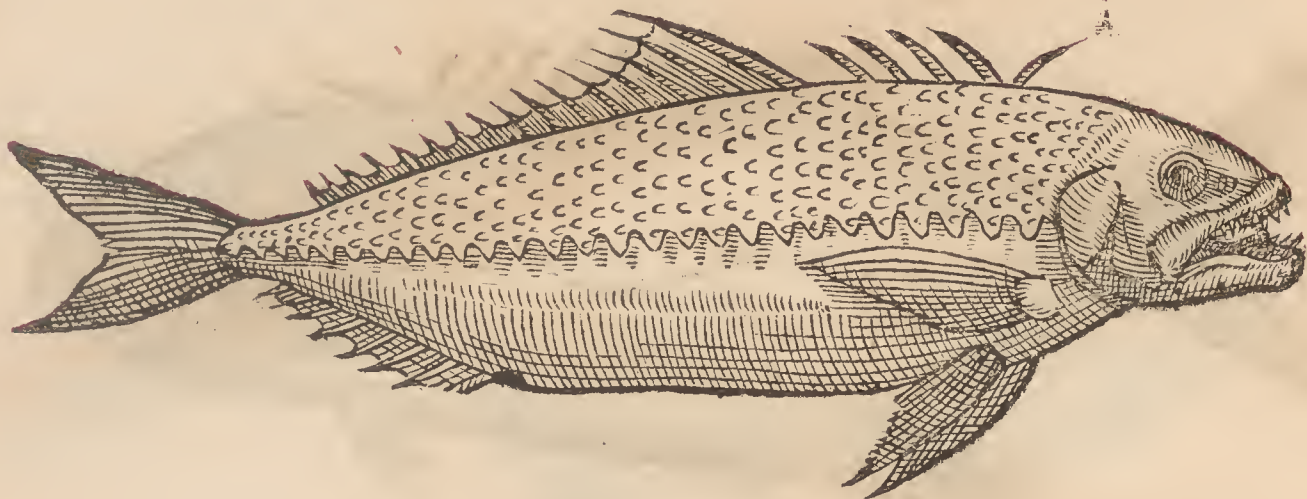
De secunda Glauci specie.

Γλαυκίδιον Glauci est species, quid distet ab illo
 Disces, si spectes interiora etiam.
 Hic septem in dorso spinas incuruat acutas,
 Quæq; gerit nullo tempore tela videt.

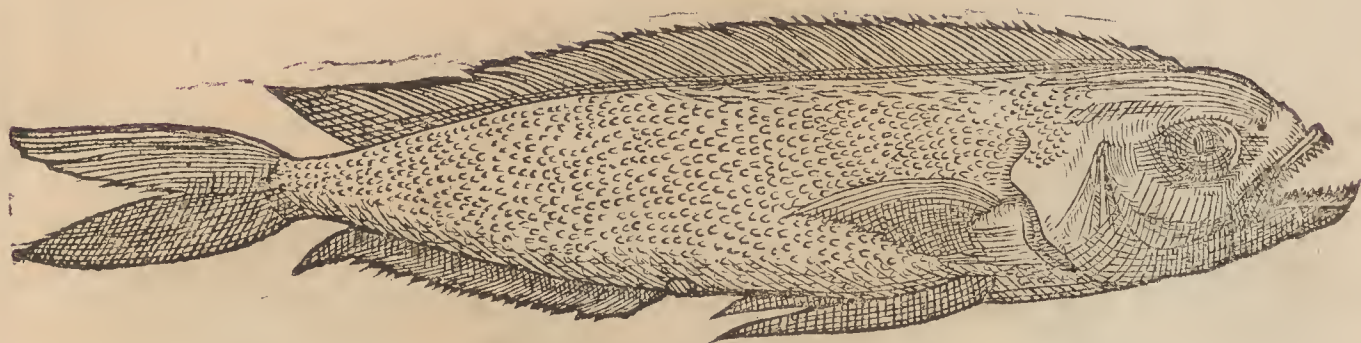
DE NATURA AQUAT.
De tertia Glauci specie.

*Ceruleo hic piscis perfusus terga colore,
Glauci etiam dictus nomine iurè fuit.
Carne autem est dura pinguiq, ideoq, suavi,
At veri iudex lingua saporis erit.*

De Hippuro.

*Ex minimis magnos confestim euadere pisces
Hippuros vera fertur in historia.
Sarcophagósq; aiunt, subitos & adesse periclis,
Quum ruit in mediis naufraga puppis aquis.
Persimiles multi subitò, atq; repente beati,
Cum fastu insultant, officiuntq; bonis.
Carne autem pingui piscis paritérq; suauis est,
Sed cum hac, sicca siet difficile excoquitur.*

M

De Seferino.

*Inter cerulcos etiam hunc numerare memento,
 Nam tegitur dorsi tergore caruleo.
 Inferiora color, velut aluum, argenteus ambit:
 Vnius hac vera est corporis effigies.
 At Glaucopisci parte interiore propinquat,
 Nimirum carne est suavis uterq, sua.*

De Fiatola.

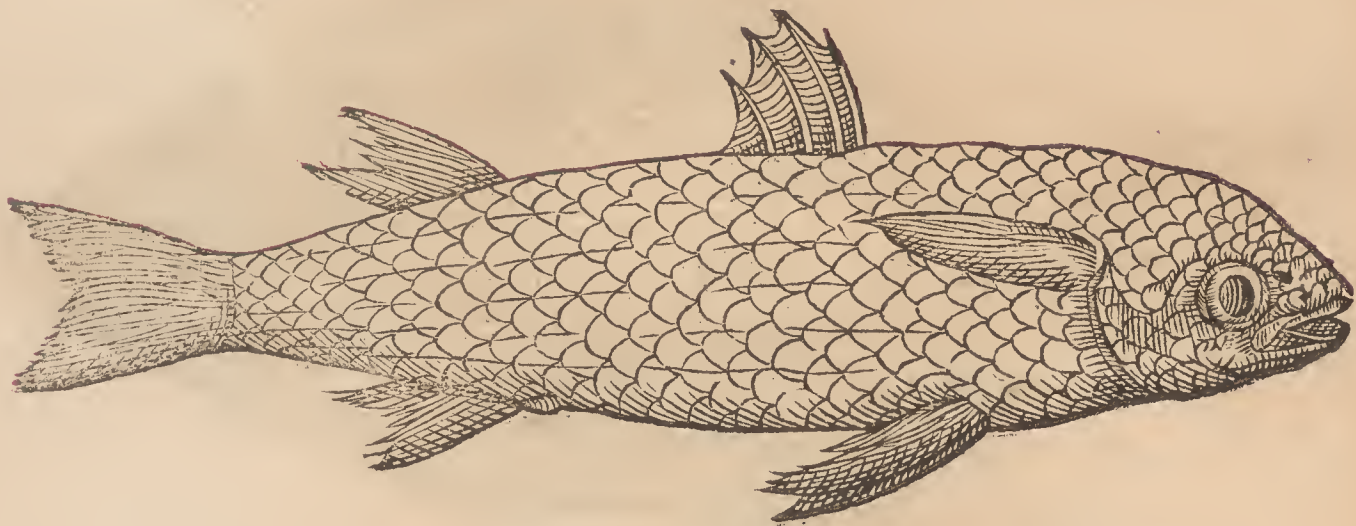

*Piscibus hic quoq; ceruleis adiungitur unus,
 Cæruleo dorsi tegmine quo tegitur.
 Candor ei Ventrem, tingit quasi purpura labra,
 Carne autem Glauco mollior ipse sua est.*

M ij

De Cephalo.

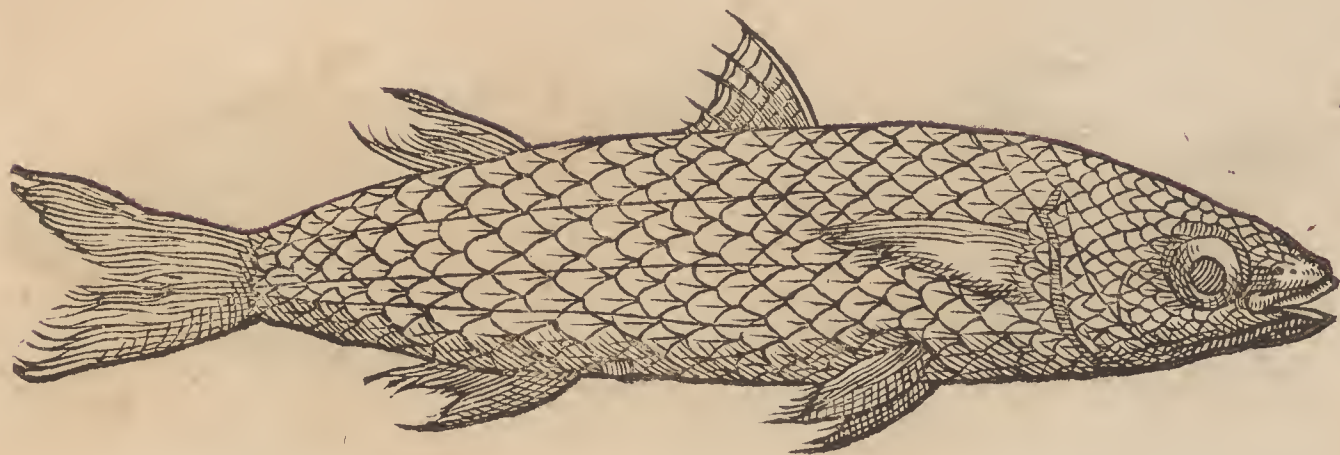

*Tam Cephalus stupido sensu est, ut si caput abdat
Ex omni corpus parte latere putet.*

*Cæno et aquis vivit, cæni resipitq; saporem
Coctus, iudicio nec valet ille meo.*

*O Cephale ô Capito, sic nanq; vocabimus illum,
Cui caput et magnum, sed sine mente caput.*

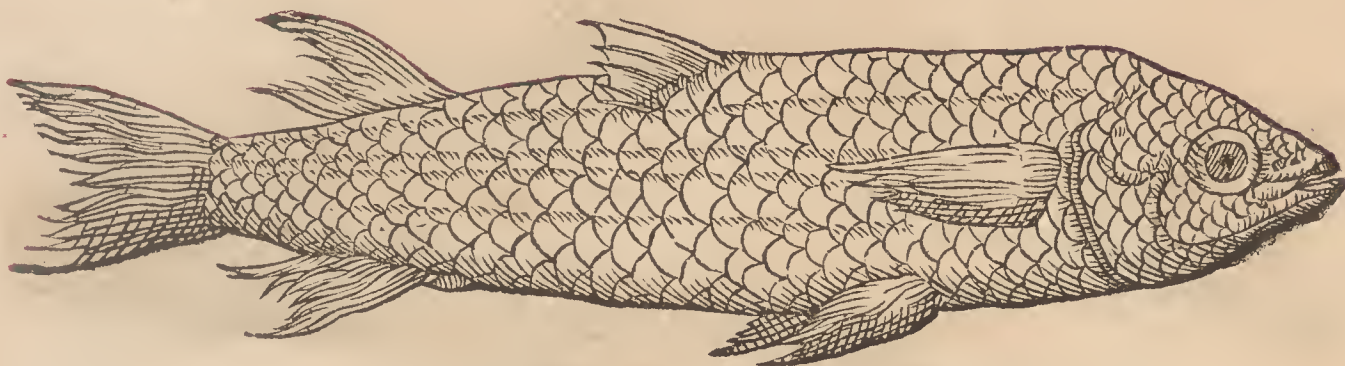
De Cestreo.

*Cestreus est ipsi Cephalo forma effigieq̃
 Persimilis, capite est hic brevior tamen.
 Huicq̃ minus caro quàm Cephalo est & pinguis, & alba,
 Sed paulò ipsi plus humiditatis inest.
 Huius ventriculus furni siccatus ab æstu,
 Vel cinerem inuersus, presidium est stomacho.
 Felle oculis (si quæ hos lædit suffusio) confert,
 Et gerit in cerebro pharmaca mira suo.
 Nam quos reppereris lapides operatus in illo,
 Nephritim excutient comminuentue tuam.*

M ij

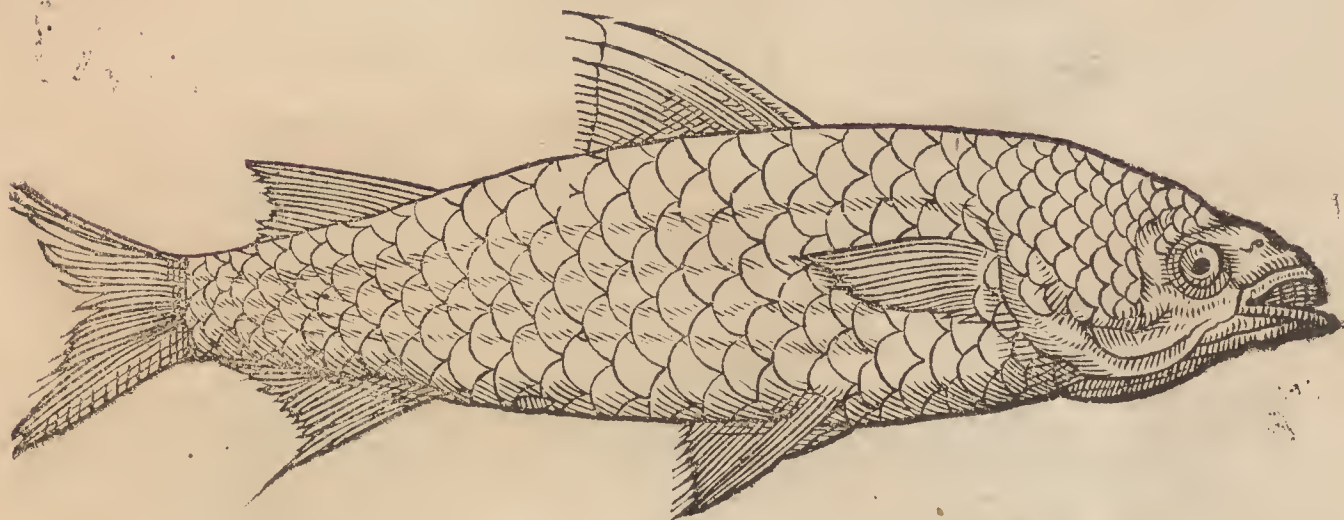
De Myxone.

*Accedit Myxon vultu, effigieq, priori,
Et parte hic par est interiore sua.
Carne tamen magis est viscosa, proinde videtur
Ille mihi melior, præq, ferendus erit.*

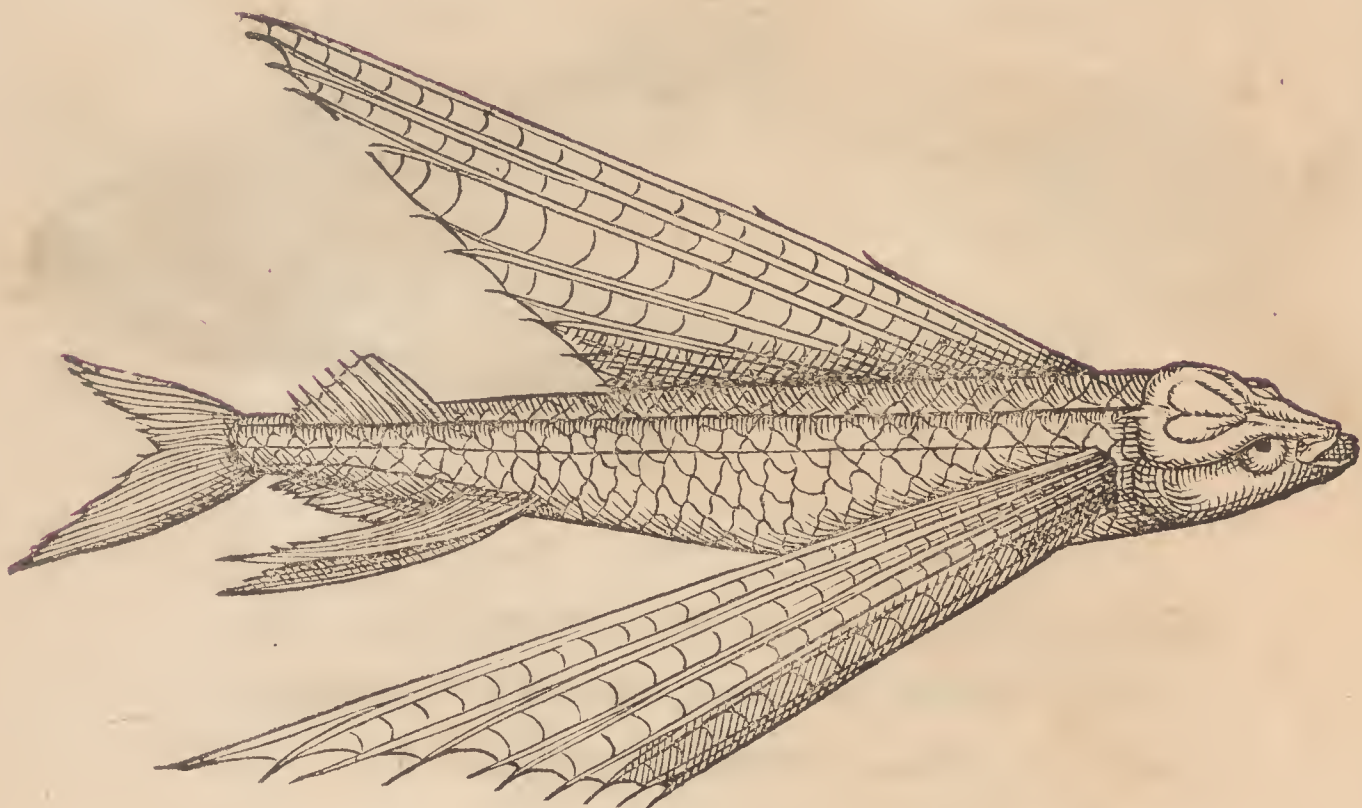
De Chelone.

*Dicitur hic piscis græcè χείλώντε, χελώντε,
 Nam à crassus labris, nomine Labrus erit.
 Accedit forma Cephalo, facièq, sed ille,
 Ille, prior succi stat bonitate sui.*

De Mugile alato.

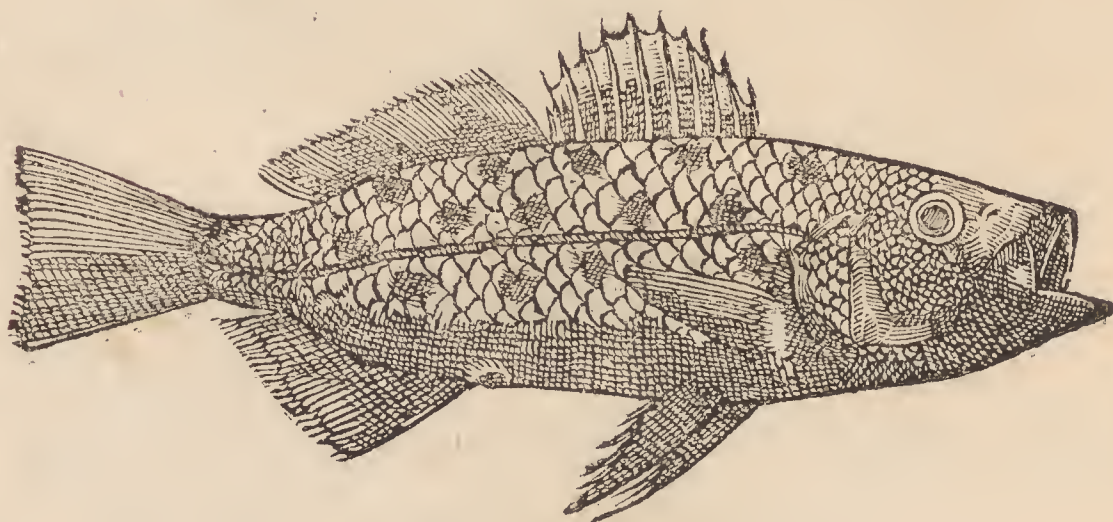
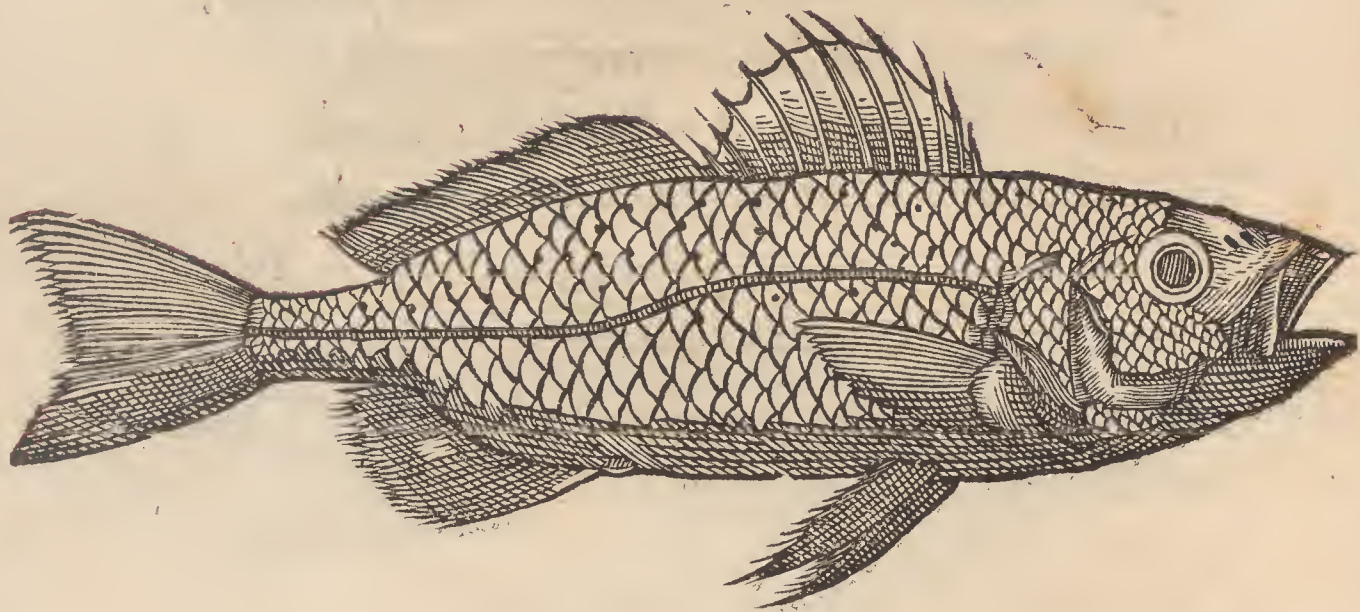
*Prudentes fieri longa experientia rerum
 Cogit, et ut non sint multa stupenda facit.
 Quis flammam esse putet, quisue astra nisi illa videret?
 Spectet et hæc oculis quôq, notetq, die?
 Ast omnes homines cessant mirarier illa,
 Sunt tamen hæc oculis mira videnda tuis.
 Fortè etiam et pisces iam quis non dixerit esse
 Aligeros: tangat ni digito hosce suo.*

*Si rerum abstrusas species formasq; videret,
Cuncta forentq; oculis conspicienda simul,
Corde nimis tremulo se spectra videre putaret,
Somniaq; illa suis cernere ficta oculis
Sapè velut ludens, in re Natura creanda
Producit miris multa videnda modis.*

N

De Lupo.

*Albo ex iure Lupus, tenuiq^{ue} elixus aceto
Affectis adfert febribus auxilium.
Gignit enim tenuem succum, sanguenq^{ue} probatum,
Quando caro ipsius perfacile excoquitur.*

*Non galli iecori cedit, non anseris hepar
Illius succi vel ratione boni.*

*Inuenies capitis duros in parte lapillos,
Qui renum duros comminuunt lapides.*

De utroque Lupo.

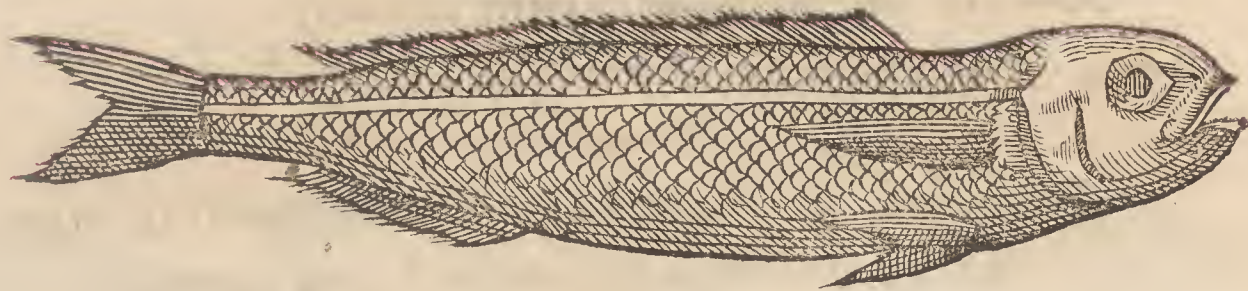
*Carne quidem et cæno nonnunquam uiuit et alga,
Ore vorax auido et semper hiante Lupus.*

*Ingerit et Squillas, sed spinis læsus acutis,
Quas alijs pœnas attulit, hæc subit.*

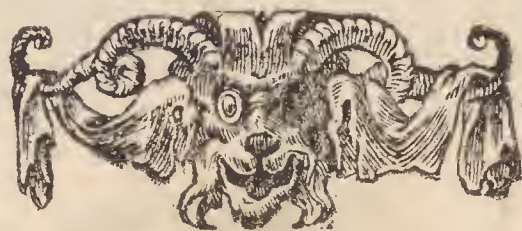
N ij

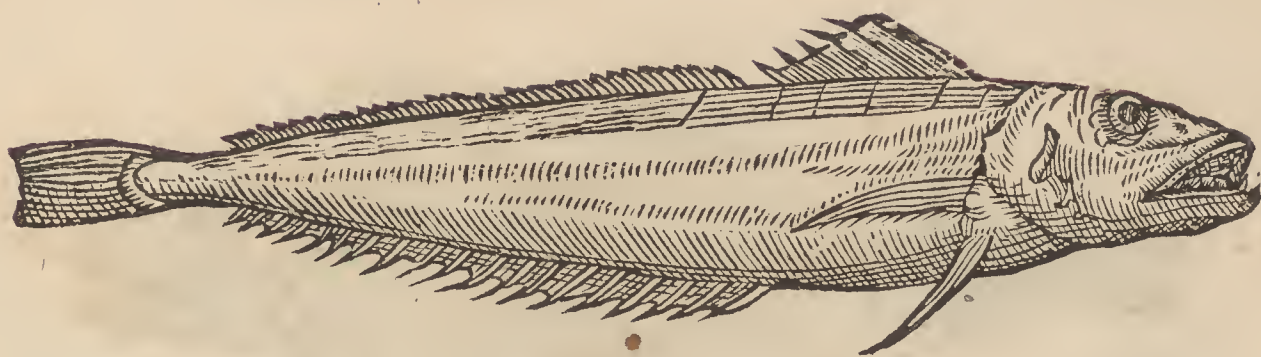
De Lipari.

*Sub cute pro carne hic totus pinguedine abundat,
 Propterea λιπαρὸς iurè Vocandus erit.
 Pingui ergò & molli succo, insipidoq, mouebit
 Sæpè aluum ingestus, sæpè etiam & stomachum.*

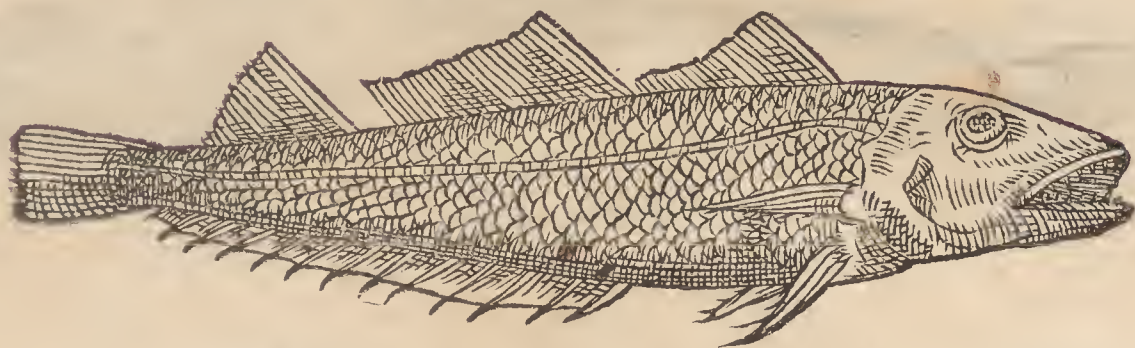
De Afello.

Non succi bonitate sui postfertur Asellus
His ferè per salsum qui mare saxa colunt.
Ille tamen modò sit puris nutritus in undis,
Nec fuerint ventris praua alimenta sui.
Mixtis quòd si in aquis uiuat, prauòq; alimento,
Quale quidem præbent stagna, lacusq; maris,
Mollicies veluti carnis non abiicietur,
Sic lentor tota in carne videndus erit.
Non hinc iam has dices carnes, velut antè, suaves.
Nec recrementi parte carere mali.

N ij

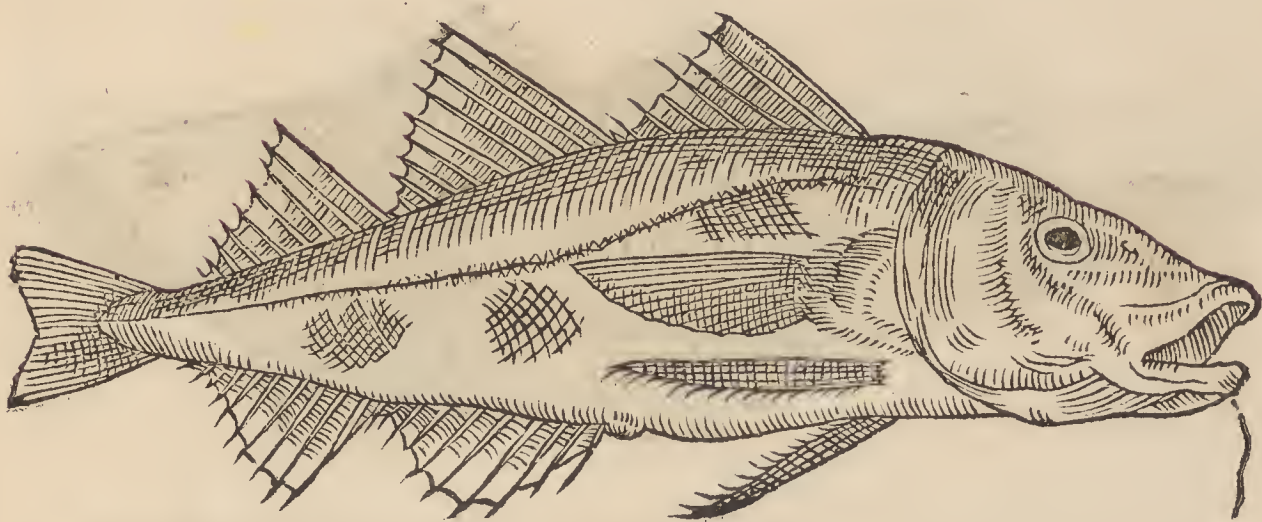
De secunda Asellorum specie.

*Merlanus carne est tenera atq; friabili, ob idq;
Vt linguae est gratus, sic quoq; Ventriculo.
Non minus hinc esus Ventrem stomachumq; grauabit,
Quàm si de zona pendeat ille tua.*

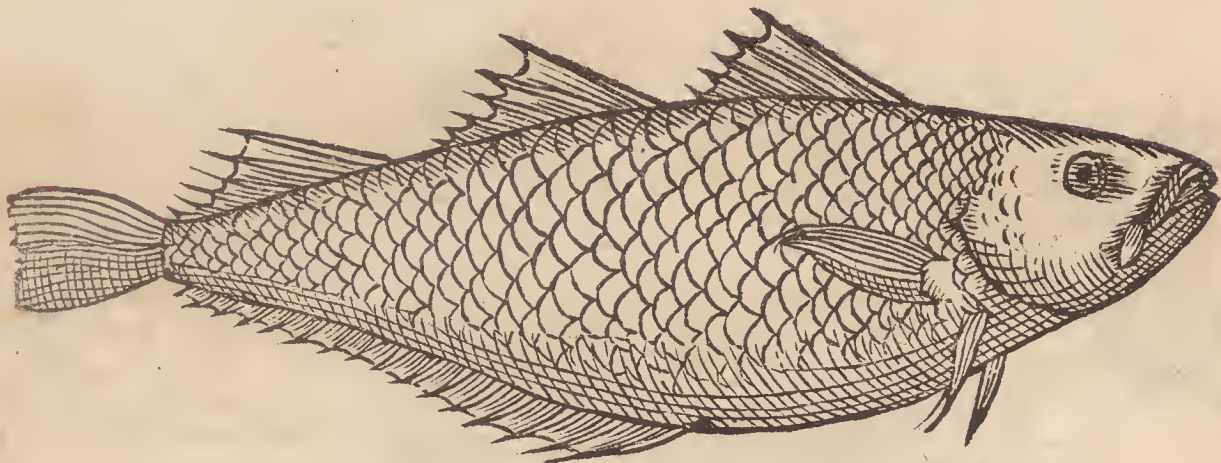
De tertia Afellorum specie.

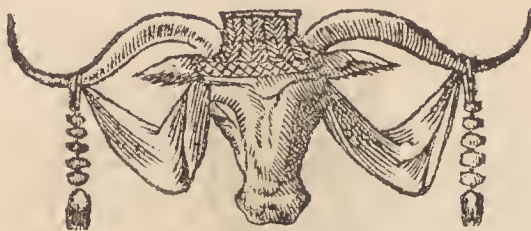
*Hic quoque carne sua tener atq; friabilis est, hinc
ut lingua est gratus, sic quoq; Ventrículo.
Isti de mento appendix carnosâ videtur
Pendere, hic tibi eo nomine notus erit.*

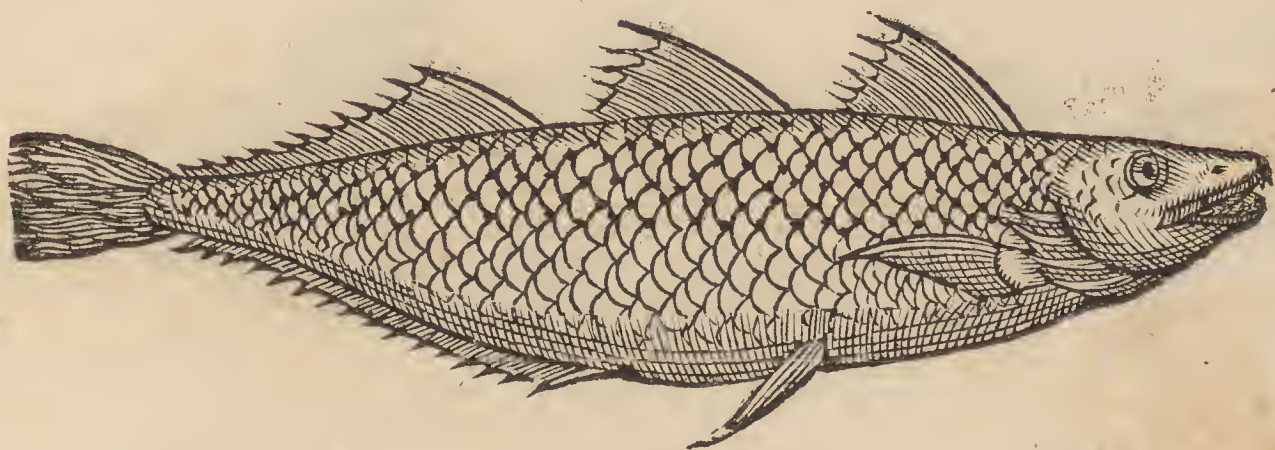
De quarta Asellorum specie seu Gobergo.

*Carne magis dura hic constat quàm constet Asellus,
Parte Asino par est interiore tamen.
Duro tunditur ut possit mollescere fuste,
Pauperibus siquidem conuenit iste cibus.*

De quinta Asellorum specie.

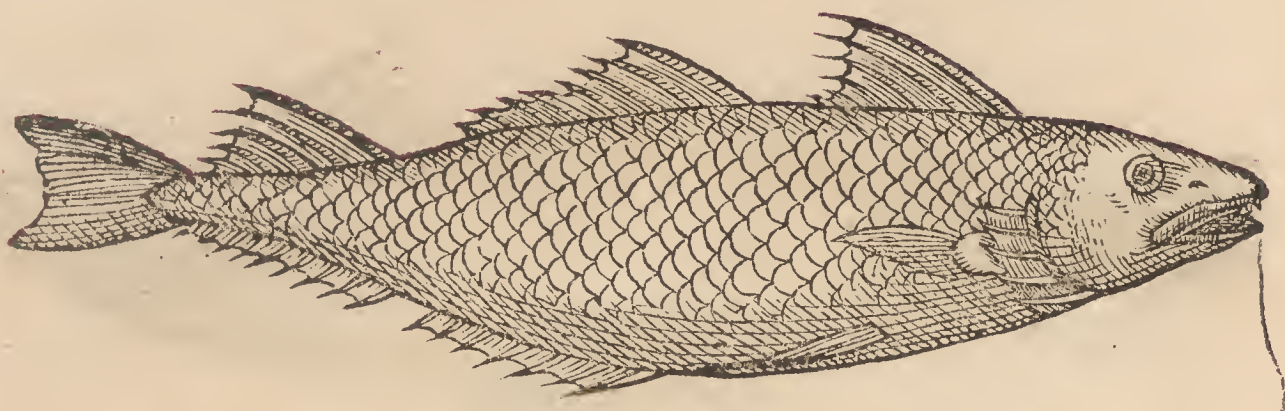

*Haud dubiè accedit Leopardi forma Gobergo,
Internis Asino partibus assimilis.
Maiorem esse puta Moluam si fortè videtur,
Nèlq̃ obstat: certè est lentus et iste satis.*

O

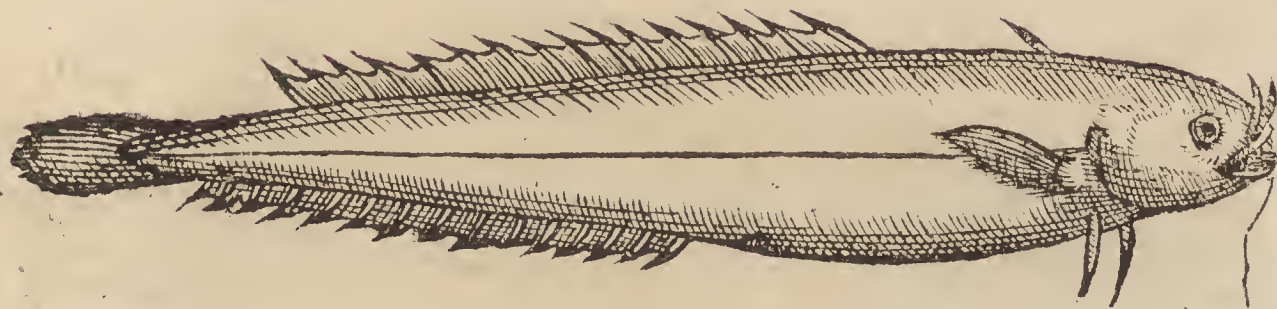
De Molua.

*Molua recens carne est multò meliore salita et
Siccata, nam tum glutinis instar ea est.
Cum verò illa oculis minime prospectet acutis,
Quid causa? an magnis vis minor omnis inest?*

De Mustella vulgari.

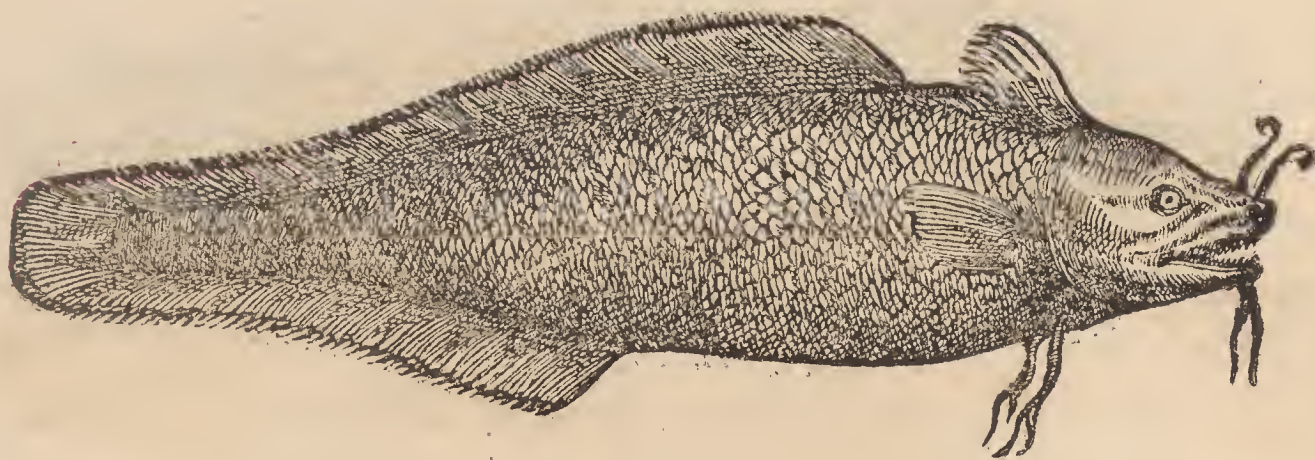

*Hic quem vulgari Mustella nomine dicunt,
Carne friabili & est & tenera ille etiam.
Felle caret, nonnunquam etiam conceditur agris,
Piscem illi carnis ni melioris emant.*

O ij

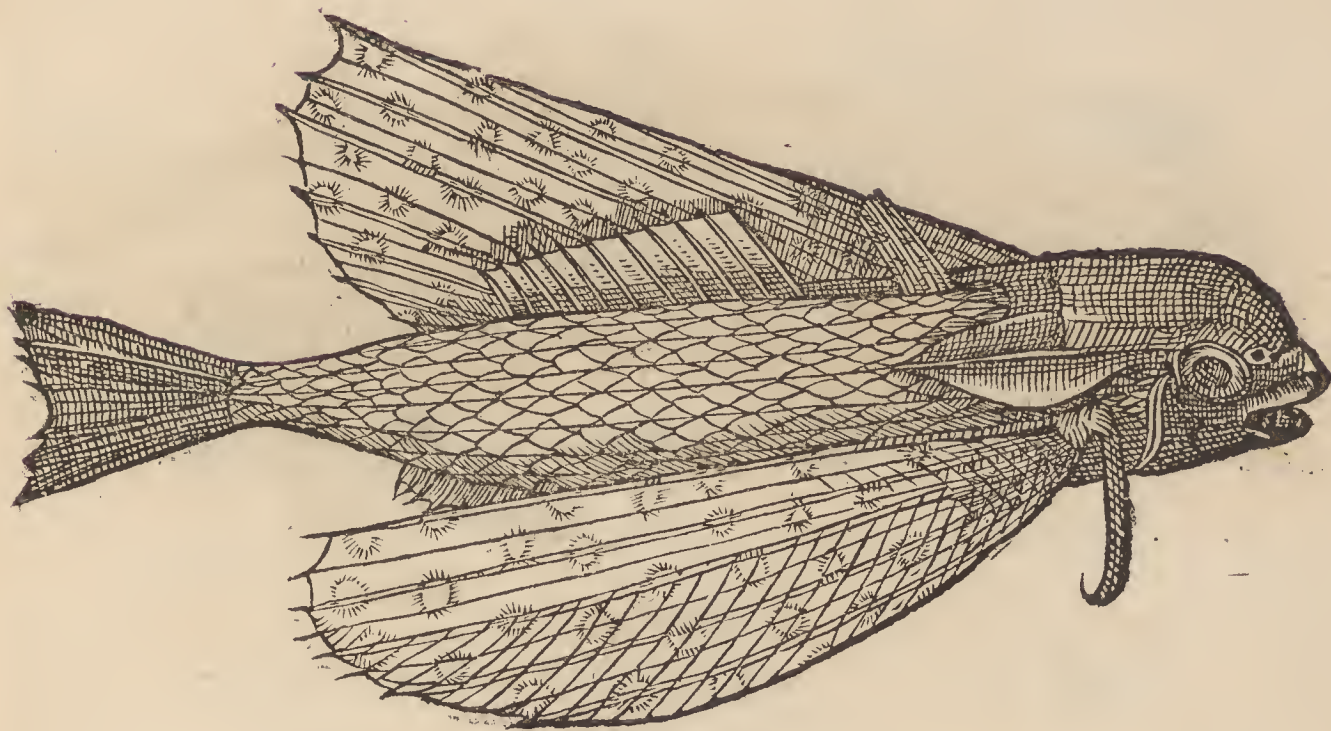
De Mustella alia vulgari, siue Galea pisce.

*Altera non dispar primæ est, Galea illa vocatur,
Namq, friabilis est carne sua et tenera.
Hinc elixa etiam ægrotis conceditur apte,
Nec cedit multis hæc bonitate sua.*

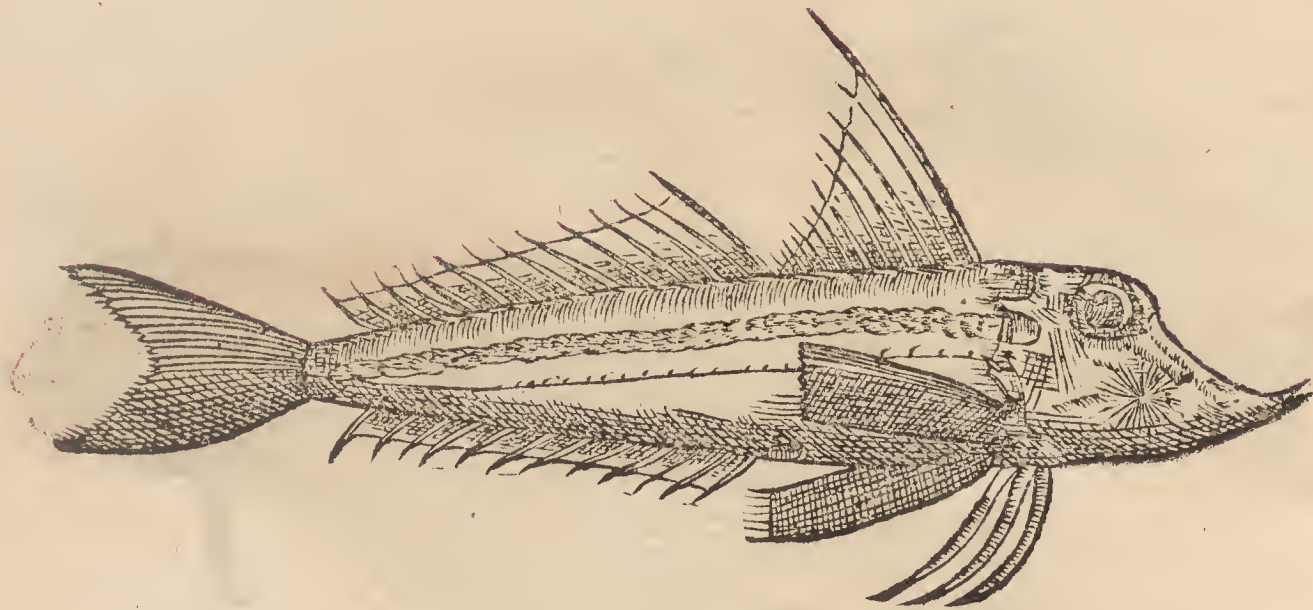
De Hirundine.

*Extrà fertur aquas volitátq; per aera Hirundo,
 Nesiquidem magnis præda sit una feris.
 Carne autem sicca constat, duráq; proinde
 Dum benè conficitur tum bene sæper alit.
 Ast illi ne quis credat sua pharmaca deesse,
 Suffusis oculis felle suo auxilio est.*

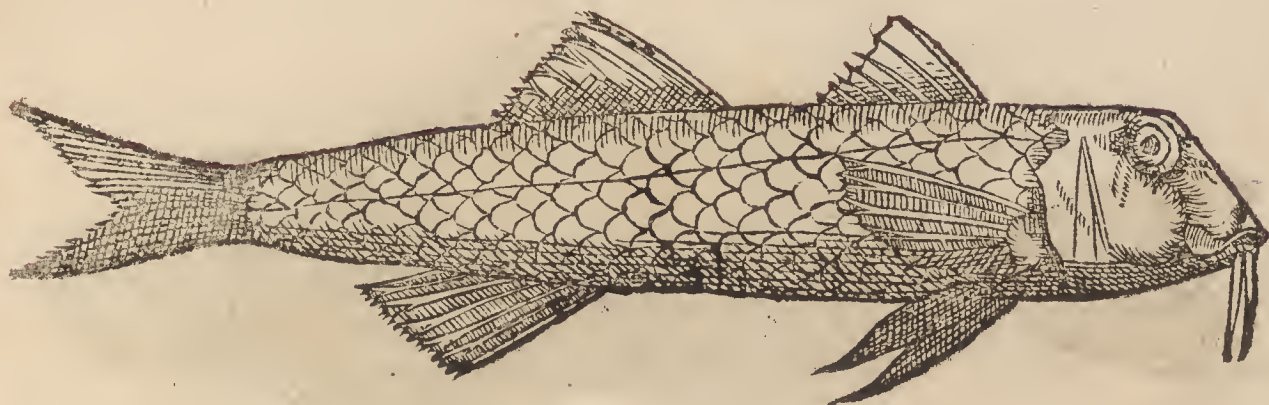
O iij

De Cuculo.

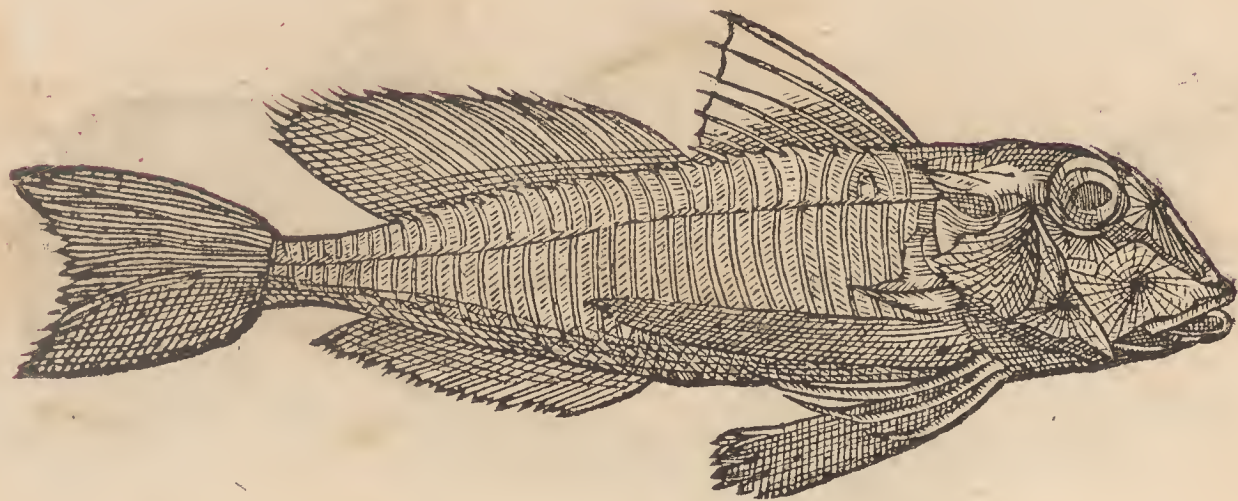
Quantumuis mutos pisces Natura creavit,
 Coccyx efficta nomina vocis habet.
 Est autem dura carnis siccaq; nihilq;
 Lenti in ea, aut modicum, nil quoq; fellis in est.
 At verò gladio partes dissectus in ambas
 Frigitur, et multò gratior efficitur.
 Utq; minus Cuculi desint, et in aere et undis
 Viuunt, longe alios terra frequenter alit.

De Mullo barbato.

Perce Barbone

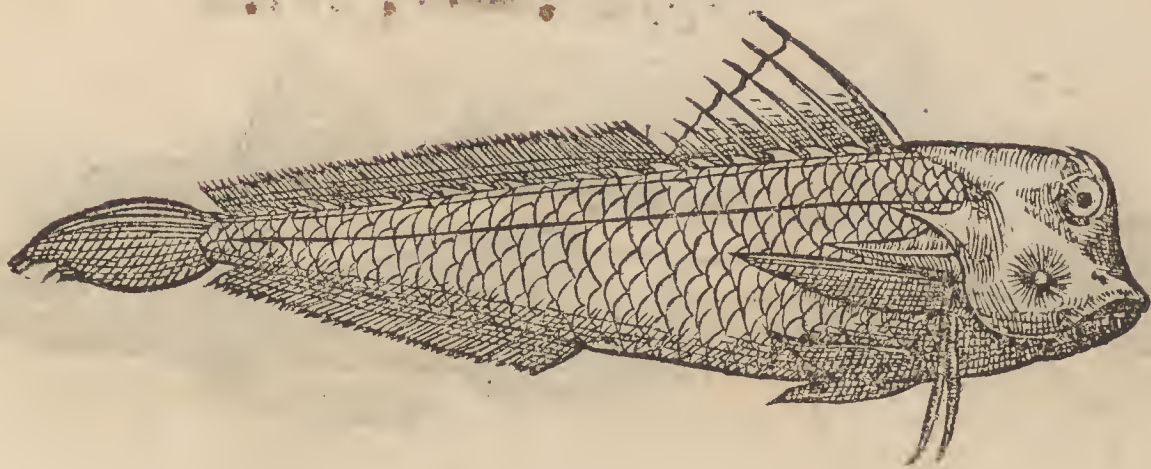
Dura caro Mulli est, valdeq^{ue} friabilis, ergò
 Si bene conficitur sumpta, potenter alet.
 Ast oculorum aciem assiduos si cedat in usus
 Obtundit, nervos nec satis esca iuvat.
 Extinctus vino tantam vim infundit in illud,
 Ut vel matri obsit (magne Cupido) tua.
 Nanq^{ue} novos operam Veneri nauare maritos,
 Fœcunda s^{ed}q^{ue} novas impedit esse deas.
 Felle caret, multisq^{ue} iecur laudatur. at ô cur
 Antiquis tanti Mullus erat precij?
 Scorpij, Aranei, & equorei conferre Draconis
 Istibus, admota hunc, carne, citòq^{ue} ferunt.

De Mullo imberbi.

*Qui multo imberbis Mullus splendore rubescit,
Propter duriciem non facile excoquitur.
Idcirco veniet perrarò ad fercula eorum
Languidus in quorum corpore feruor inest.*

De Mullo aspero.

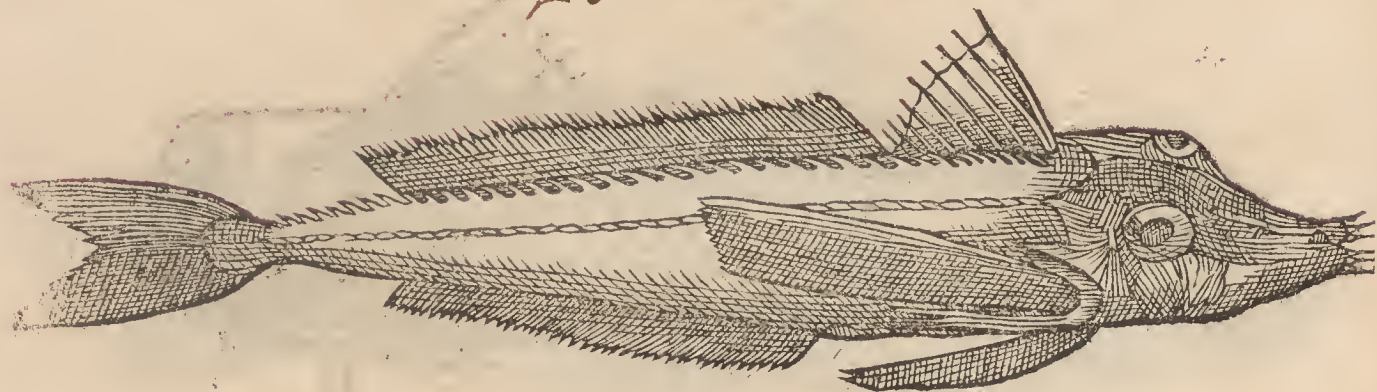

*Asper felle caret Mullus, Cuculôq₃ propinquat,
 Arida nanq₃ illi est & caro dura simul.
 Eius purpureo corpus, miniiq₃ colore
 Tingitur, illudq₃ est exiguum atq₃ teres.*

P

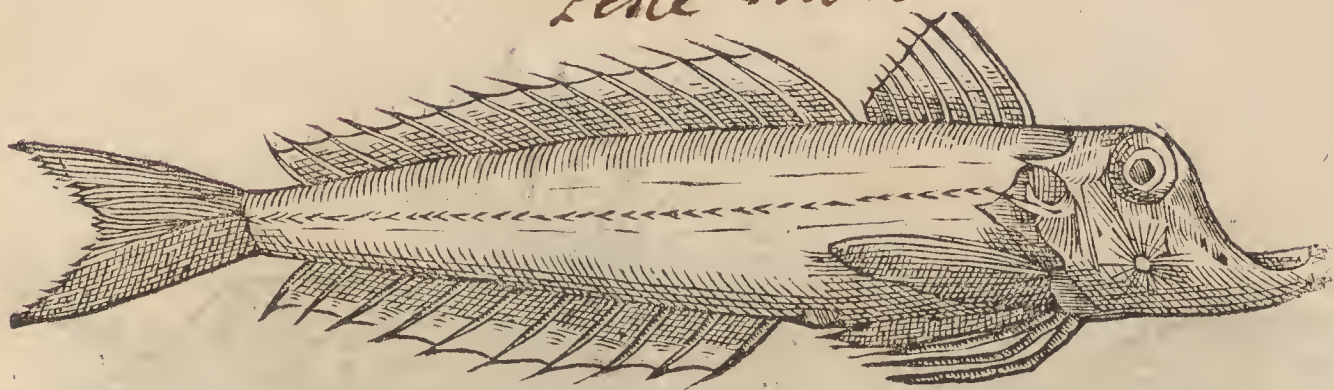
De Corace.

Pisce ~~Corace~~ Cornu

*Corporis effigie similis Miluo esse videtur,
 Sed paulo carne est humidior tamen
 Cur Verò ille ῥόπαξ græcis, Cornúsque latinis
 Dicitur? anne idèò quòd niger ore fiet?*

De Miluo.

Pescis Oribio

*Cum radit summam Miluus lati equoris undam,
 Mox tempestates affore significat.
 Hunc noctu splendere ferunt, ideoq; lucernæ
 Nomine dignatur maxima turba hominum.
 Carne autem et sicca et dura est, sic sæpè comestus
 Non in Ventriculo sat facile excoquitur.*

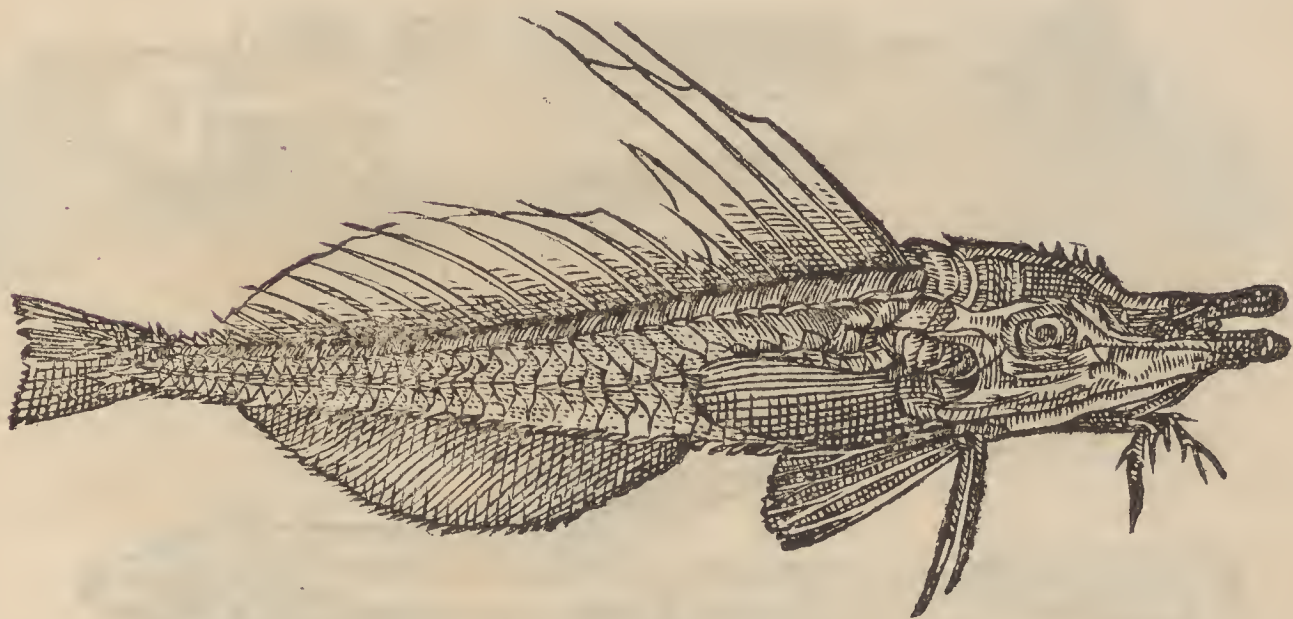
P. ij

De Lyra.

*Plus ossis quàm carnis habet Lyra, carne suavi
At satis est, et eadem aridior tamen.
More Suum grummit, stridoremq; edit in auras,
Ergò inter mutos iste Vocalis erit.*

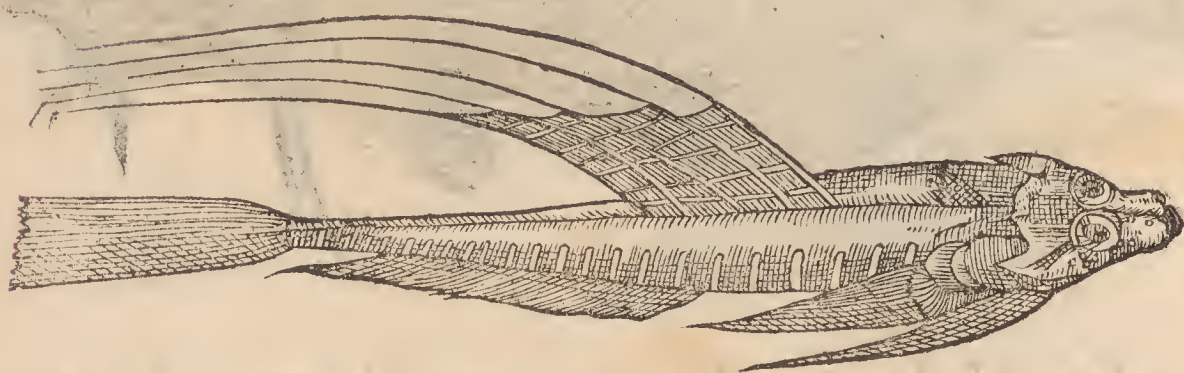
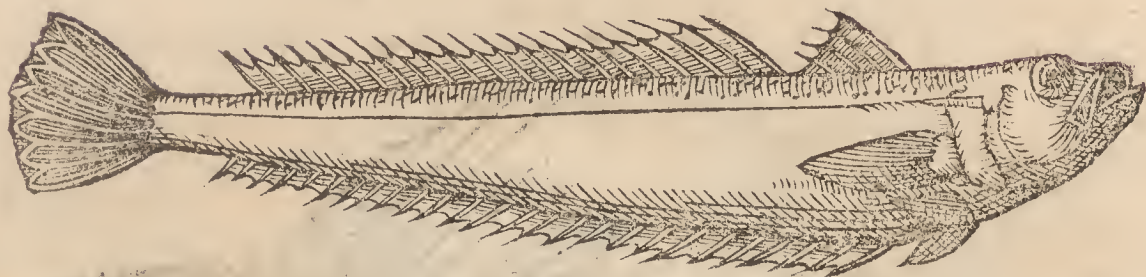
De Cornuta siue Lyra altera.

*Carnis habet Cornuta parum, quæ et dura videtur,
 Ergò in Ventriculo non facile excoquitur.
 Promptè exsiccatur, fitq; inde leuissima, quò fit
 Dependens cauda signet in æde nothos.*

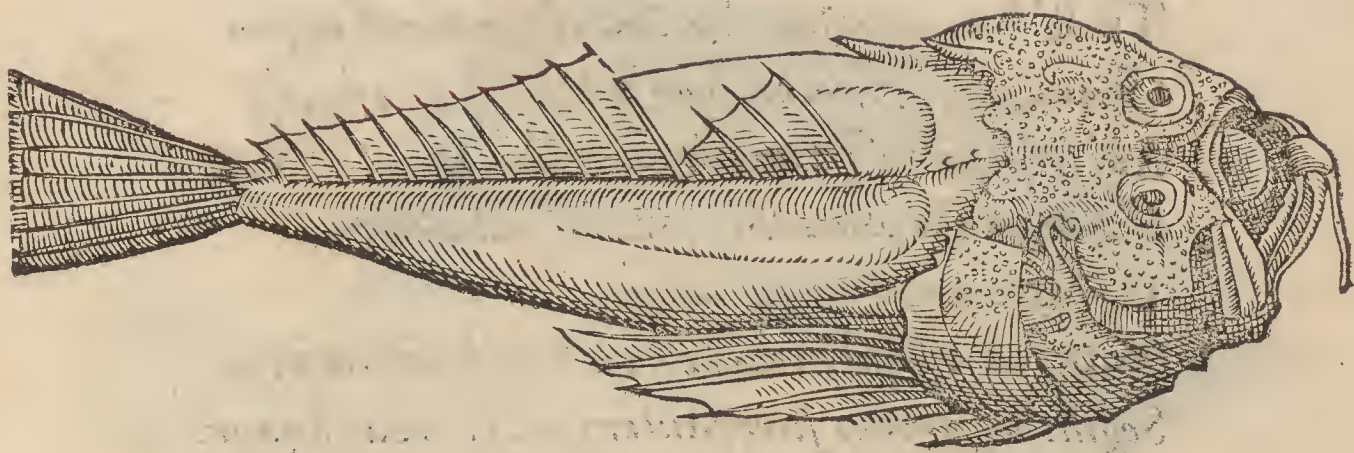
P ij

In Mulli inq̃ suos etiam est accommodus ictus,
Imposita propria carne marina fera.
Puncta tumet citò pars, rigidòq̃ dolore tenetur,
Initiòq̃ malum temmere non opus est.
Lentisci huic foliis nautæ sæpè auxilio sunt:
Sed plus auxilij vulneris author habet.
Infert et diros plerunq̃ Dracunculus ictus,
Esse veneniferos sed minus hosce puta.

De Vranoscopo.

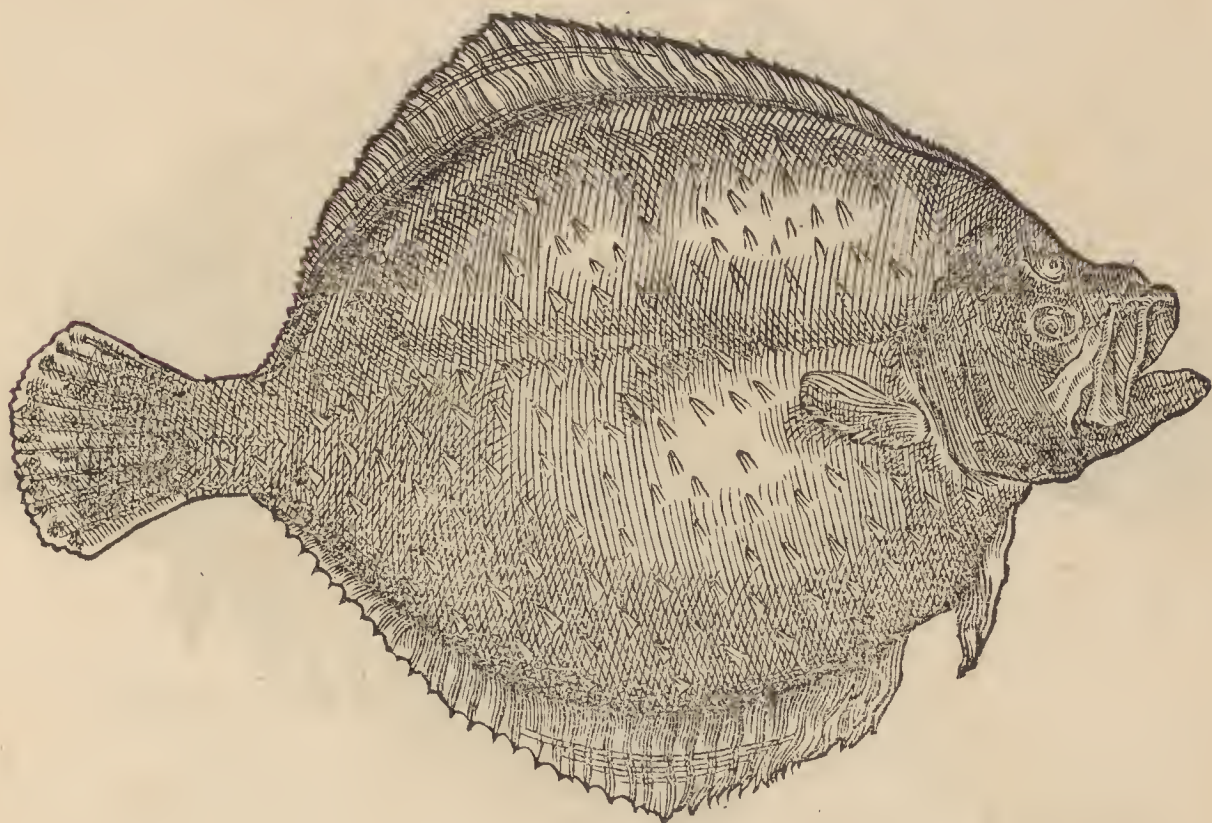
Stultitia longè pisces præit Hemerocætus,
 Segnitieq; omnes quos maris unda tegit.
 Nanq; dies totos fulva prostratus arena
 Dormit, & excubias tempore noctis agit.
 Nycterida hinc dicunt rectà cælum ille tuetur,
 Sæpe tamen patulo decipit ore feras.

Φράζεο δ' ἀφραδίῃ προφερέσαστον ἡμεροχρίτων
 Ἰχθυῶν, ὃ περὶ πάντας ἀεργότατον τέκεν ἄλιμη.
 Τῷ δ' ἦτοι κεφαλῆς μὲν δ' ὤω τέτραπται ὕπερθε
 Ὄμμαζα, καὶ στόμα λάβρον ἐν ὀφθαλμοῖς μέγιστον.
 Αἰεὶ δ' ὦψαμάθοις πανυμέριος τεζάνυται
 Ἐὐδων, νυκτὶ δὲ μῶνος δ' ἔργεται, ἥ δ' ἀλάληται
 Τένεχα κέκληται καὶ νυκτερίς.

Stultitia insignem memorabimus hemerocæten
Segnitieq; omnes superantem, quos creat æquor.
Scilicet huic sita sunt in vertice lumina, sursum
Conuersa, immodicèq; hæc inter, hiantia cernes
Ora, dies totos fulua prostratus arena
Dormit, noctu autem vigilat, solusq; vagatur.
Nycterida hinc etiam appellant.

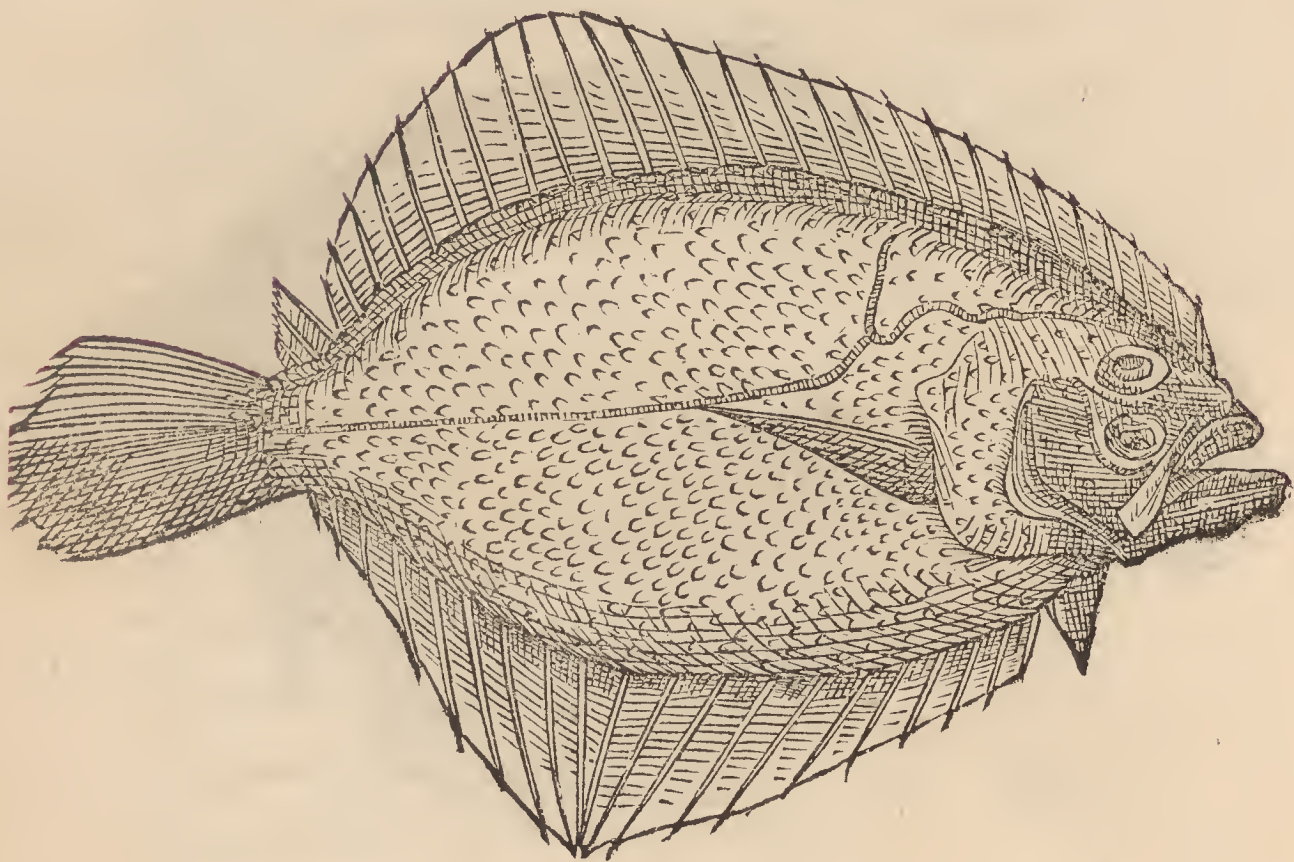
De Rhombo aculeato & læui.

Rhombus carne quidem est dura qui dicitur asper
 Sed Rhombus lævis mollior haud dubie est.
 Inter præstantes veteres habuere, nihilq; hinc
 Ad Rhombum, vulgò dicier est solitum
 Impositus viuis spleni medicabitur egro
 Si sit in æquoreas inde remissus aquas.

Q

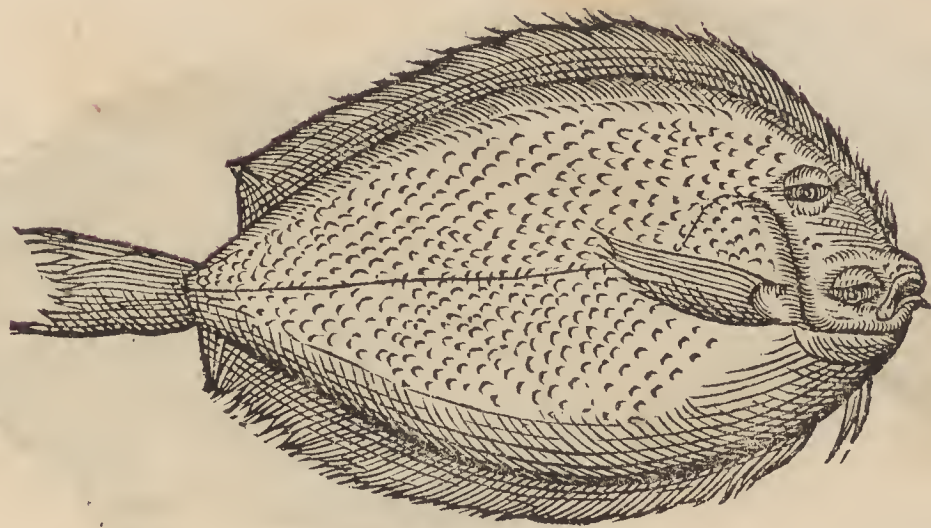
De Rhombo laui. Mart.

*Quamuis lata gerat Patella Rhombum,
Rhombus latior est tamen patella.*

De Rhomboide.

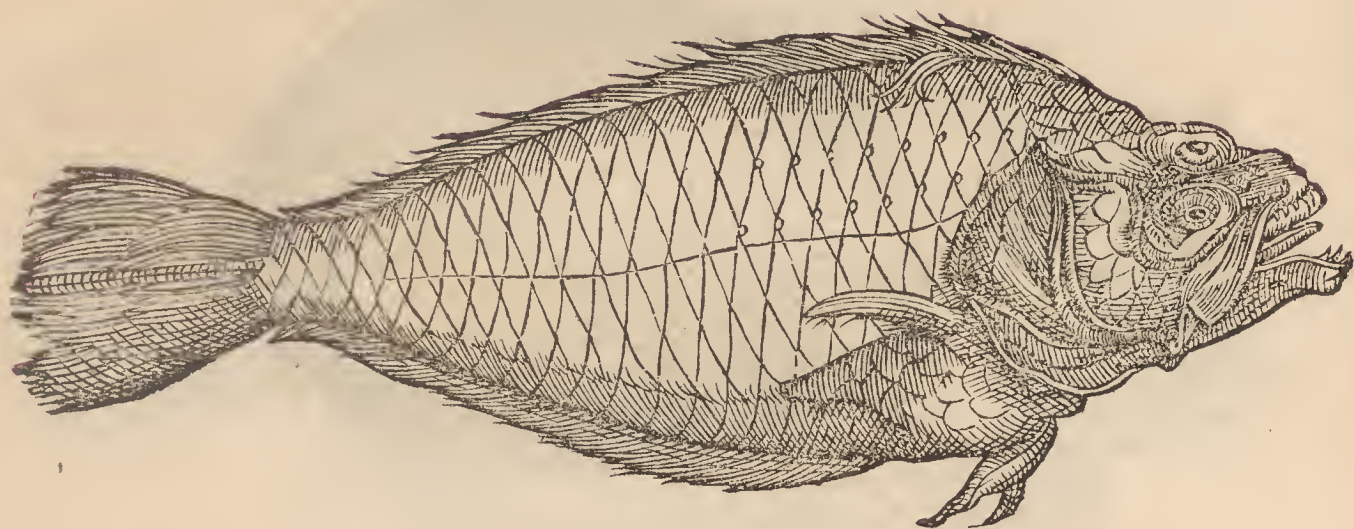

*Corpore Rhomboides paruo exiliq³ breuiq³,
Internis Rhombo est partibus assimilis.
Carne autem media est, etenim nec mollis habetur
Nec dura illa nimis, nam inter utrumq³ manet.*

Q ij

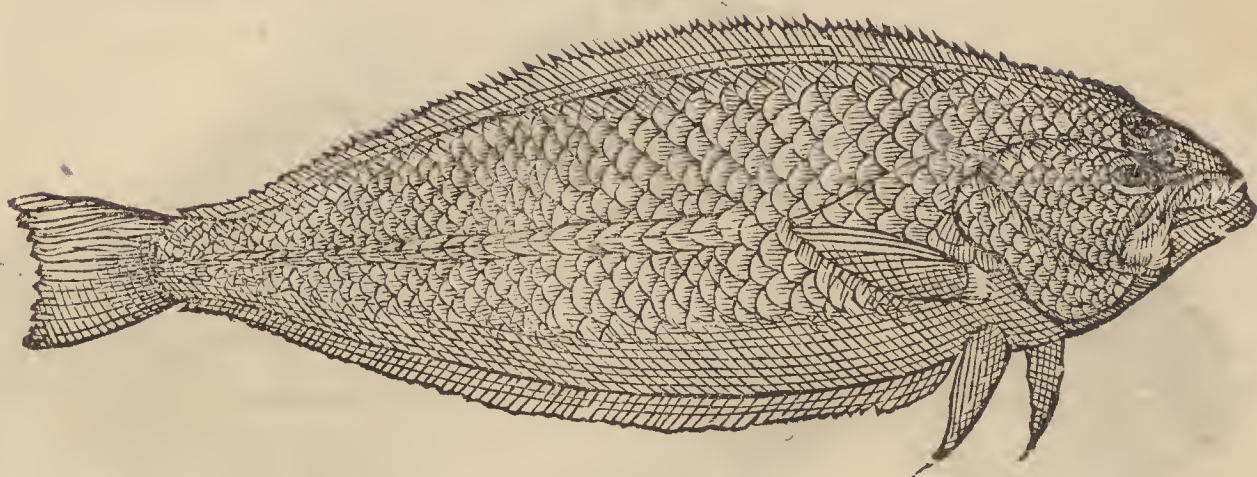

De Cytharo.

*Cantharus & Cytharus magno in discrimine habentur,
Nam planis Cytharum piscibus annumerant.
Ille autem Auratae pisci, Sargóq³ propinquat,
Vera totius corporis effigie.
Alga illi ut Salpæ cibus est, insuavior hinc fit,
Quàm sit Buglossum, carnibus usq³ suis.*

De Cytharo flauo siue aspero.

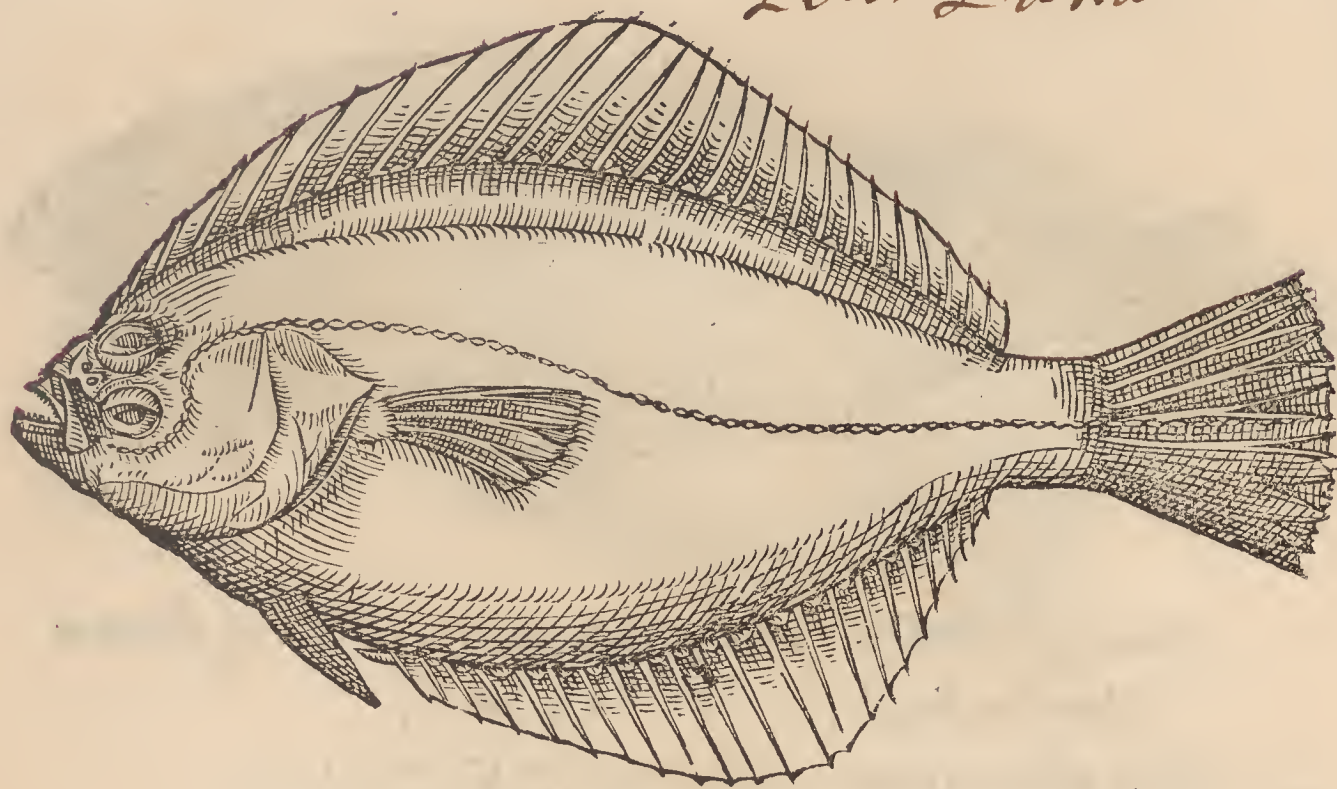

*Hunc asprum Cytharum esse ferunt, vel deniq³ flauum
 Nomine Buglossus dicier hîcq³ potest,
 Caseo, oliuo etiam affuso, conditur et herbis
 Impositis, nam sic commodus assus erit.*

Q iij

De Passere.

Lescr' Passar

*Psetta Buglosum simile est, sed mollius omne
Buglosum Psetta, deniq₃ suavius est.*

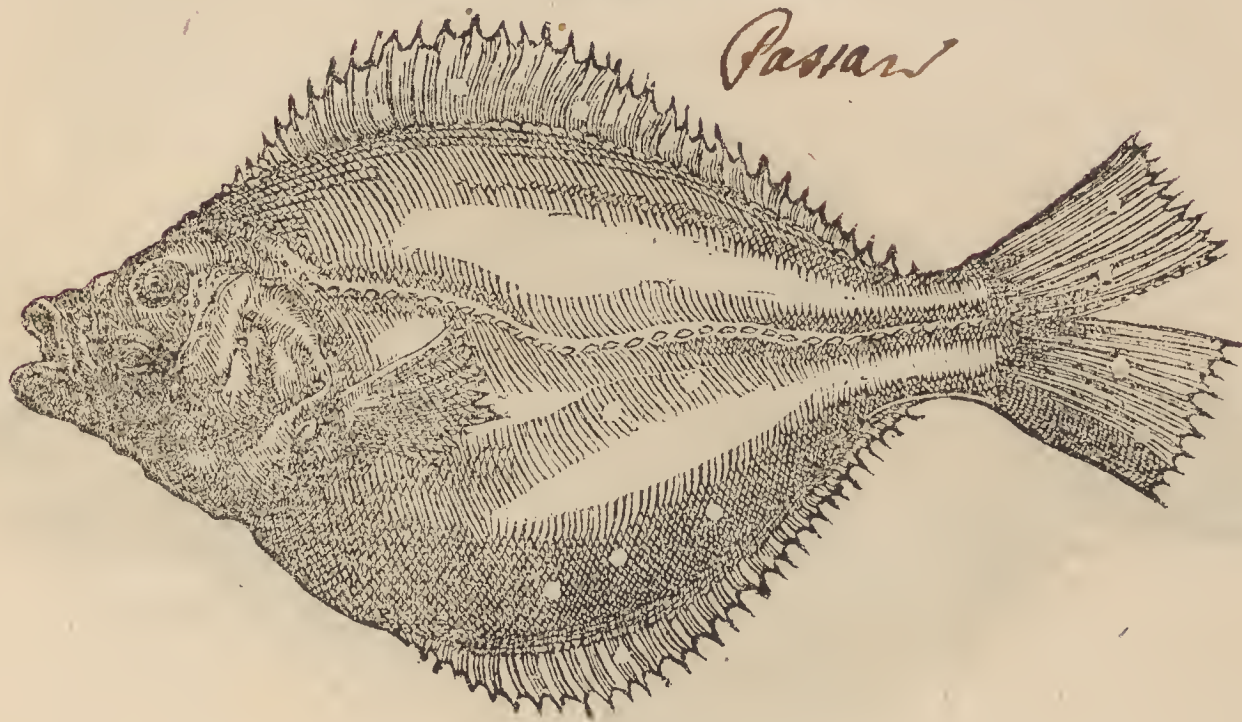
*Ἦταν γὰρ εἰς τὸν γραιὶ dixere, propinquum
Rhombi totius corporis effigie.*

*Stagna frequens fluviosq₃ subit, dulcedine aquarum
Illectus, patrio nec manet usq₃ solo.*

*Carnibus accedit Solea, multumq₃ propinquat,
Mollior at Psetta est et melior Solea.*

Alia Passeris species.

Passer

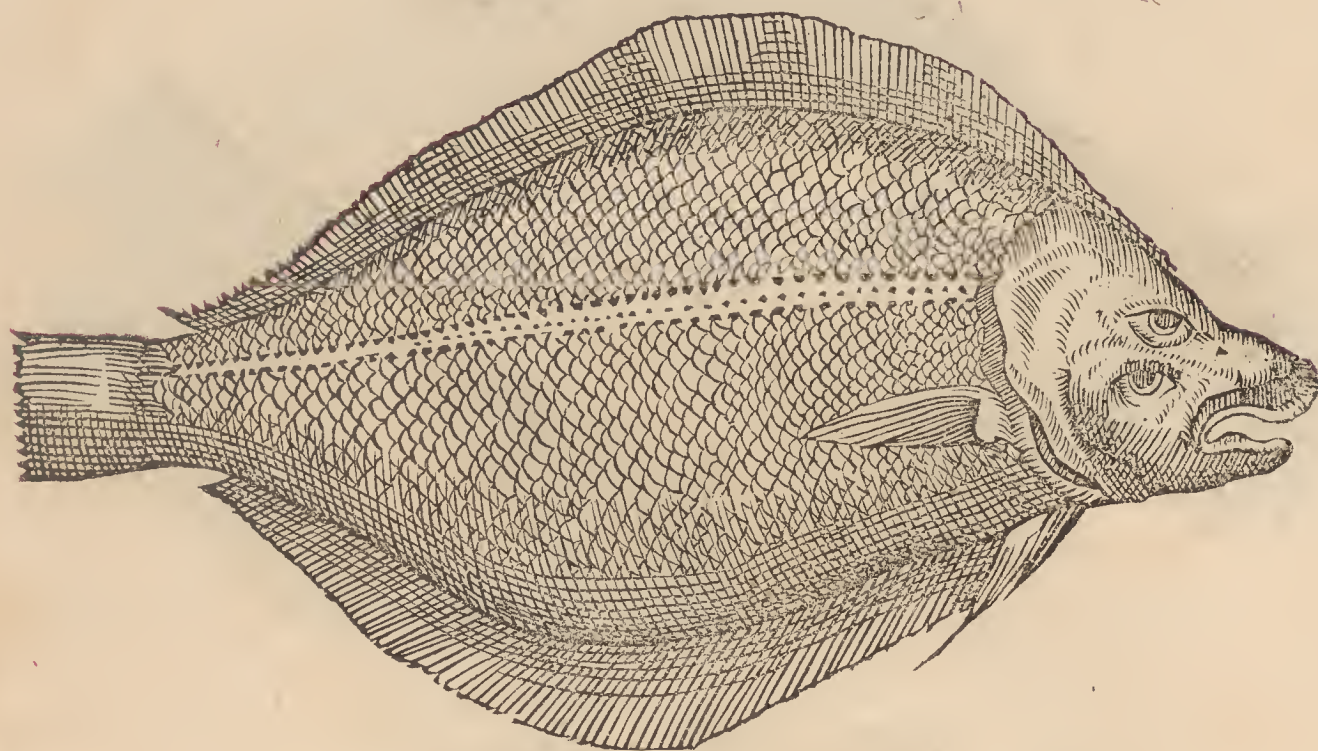

Passer asper siue squamosus.

Passer

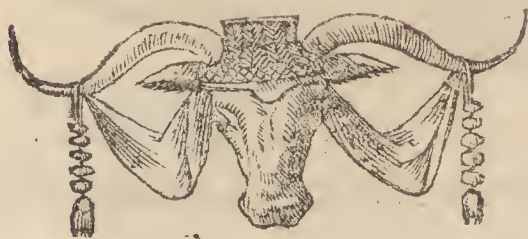
Tertia Passeris species.

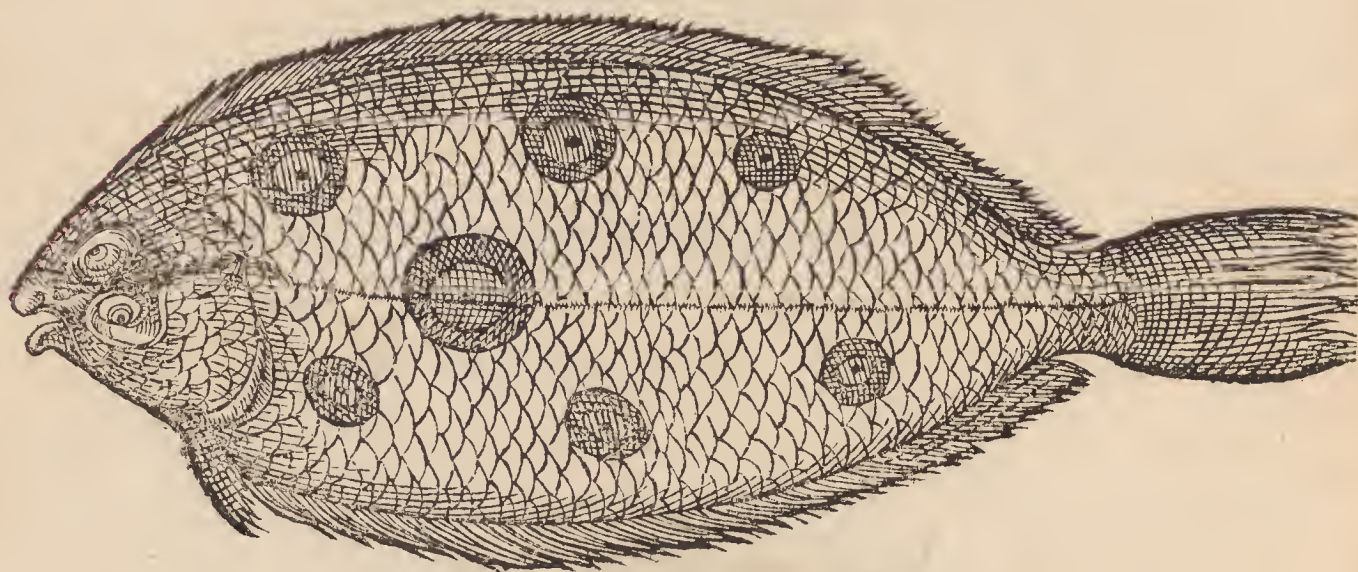
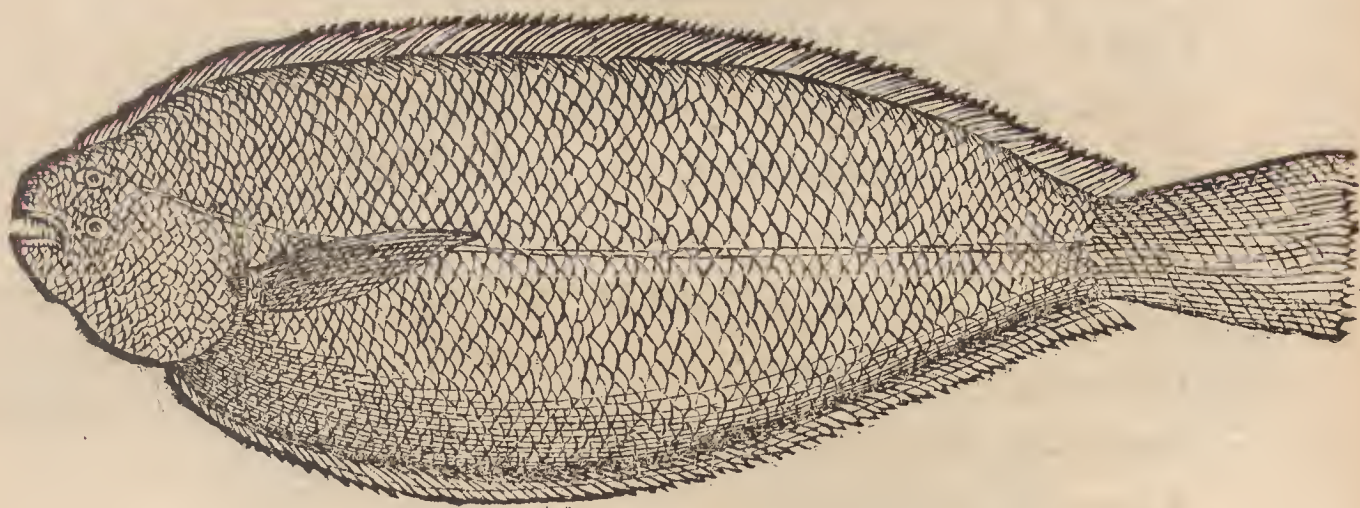
Vt non passeribus figura eadem est,
 Quos nos per liquidum aëra intuemur,
 Dulces sæpius aduolare nidos,
 Inter seq₃ notis ij quibusdam,
 Signisq₃ euariant, Videmus et nos
 Inter se quoq₃ passeris marinos
 Differre, effigie frequenter ipsa.
 Latatur siquidem Deus bonarum
 In rerum varijs ubiq₃ formis:
 Disponitq₃ suo omnia, atq₃ format
 Prout vult arbitrio, omnium creator.

*Illi autem eximie simulq_{ue} plani,
Limoso veniunt loco: proinde
Ex alto exiliunt ferè in paludes,
Quò fit sæpè luti sapore pleni,
Non ipsi faciant satis palato,
Cum nempè humidior carne constent.
Præ cunctis etenim valent marini,
Qui per cæruleas vagantur undas,
Mutantq_{ue} hospicium suum subinde,
In saxisq_{ue} habitant frequenter aspris,
Cænososq_{ue} minus lacus reuifunt.*

R

De Bugloſſo & Solea oculata.

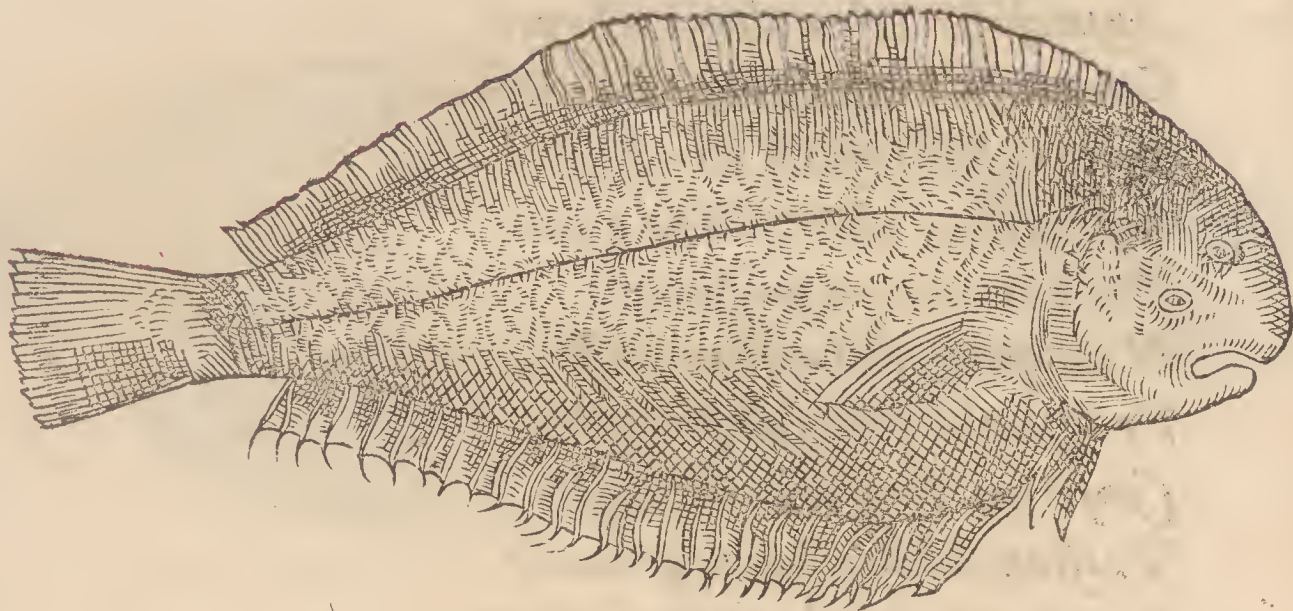

Quam ore uno Soleam vocamus omnes,
 Carne utcunq; sua videtur esse,
 Per se dura ea, non nihîlq; habere
 Lentoris: fit eo modo ut resistat

*Putrori magis, hanc diuq₃ seruent:
Pauloq₃ humidior subinde fiat.
Quin est & Solea altera, à figura
Complures oculatam eam vocârunt,
Quæ vel Massiliæ satis frequens est,
Par interna alijs videnda parte.
Perdici Soleam suo suavi,
Haudquaquàm absimilem ferunt sapore,
Vt Rhombo quoq₃ comparatione
Confertur Phasianus ille, nostro
Prestans iudicio, bonúsq₃ valdè.
Proin quis non Soleas eas amârit?*

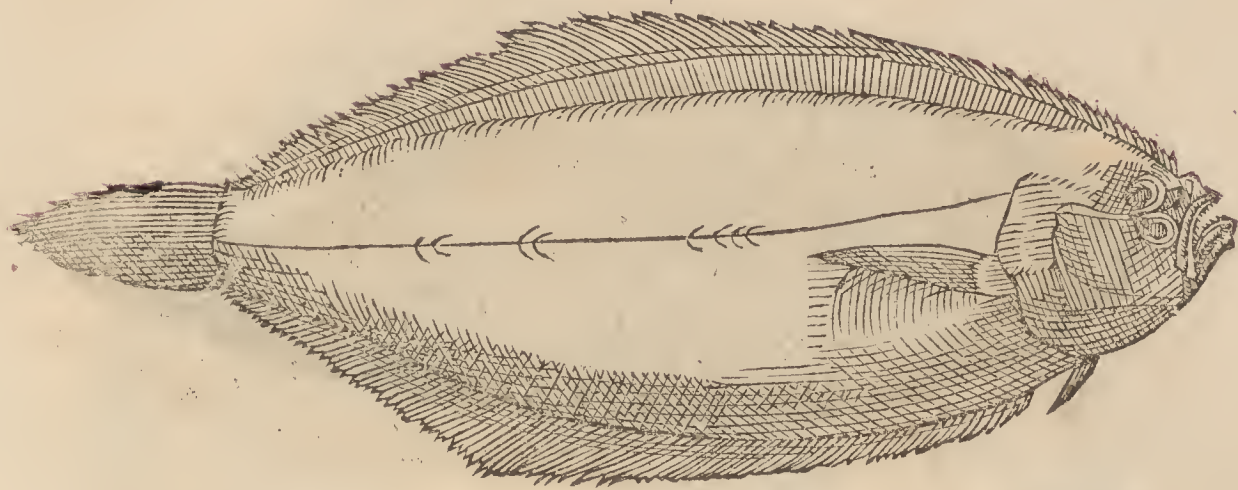
R ij

De Cynoglosso.

*Carne Cynoglossus dura lentoris habetur
Non exors, ideóq₃ haud facile excoquitur.
Vescitur alga, herbisq₃ alijs, ideóq₃ ferinum
Quid resipit, linguæ nec satis ille placet.
Pro victus ratione etenim mutatur, habetq₃
Propterea succi plúsue minúsue boni.*

De Arnoglossò.

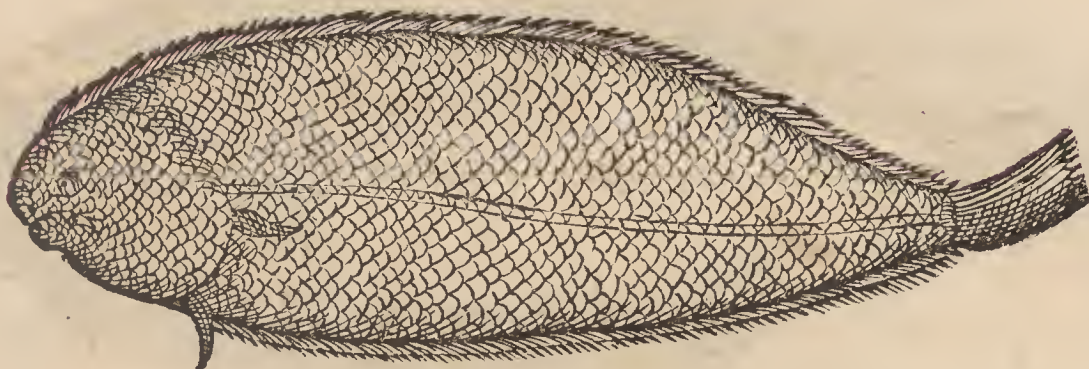
*Quæ Arnoglossus tenera est, pariterq; suavi,
Confititurq; ideò perfacile in stomacho.*

*Quam simul atq; ignem sensit, satis esse putatur
Iam coctus, longa non opus ergò mora est.*

R ij

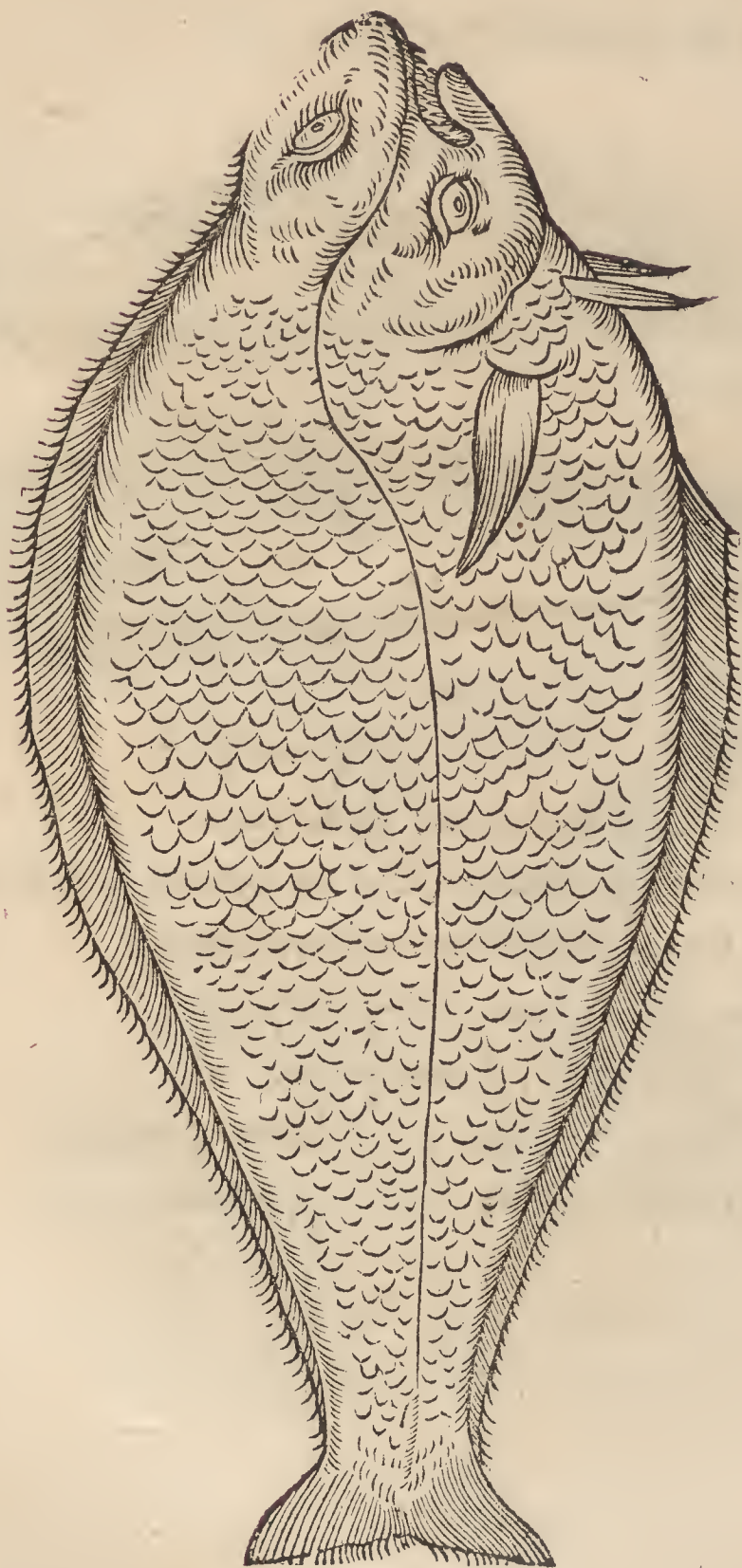
De Solea parua siue lingula.

*Lingula quam Soleam paruam quoq; dicere possis,
 Paulò Arnoglossò durior esse solet.
 Nonnihil et lentoris habet, minus hincq; probatur,
 Nam et vilem hanc, quòd sit corpore parua, putant*

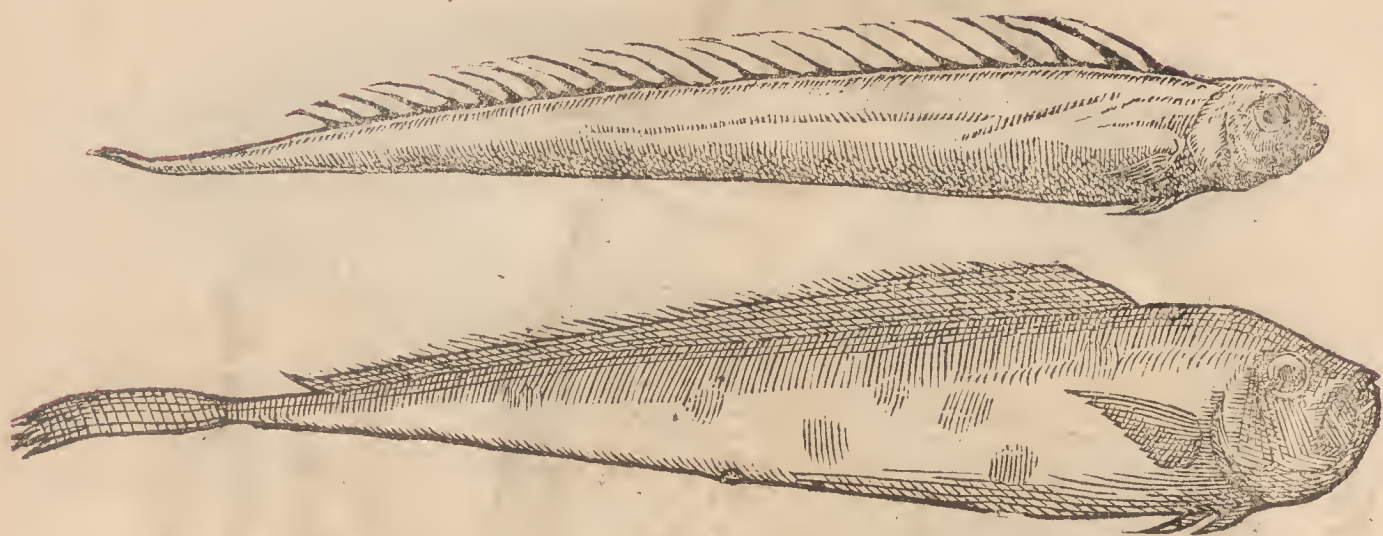

De Hippoglosso.

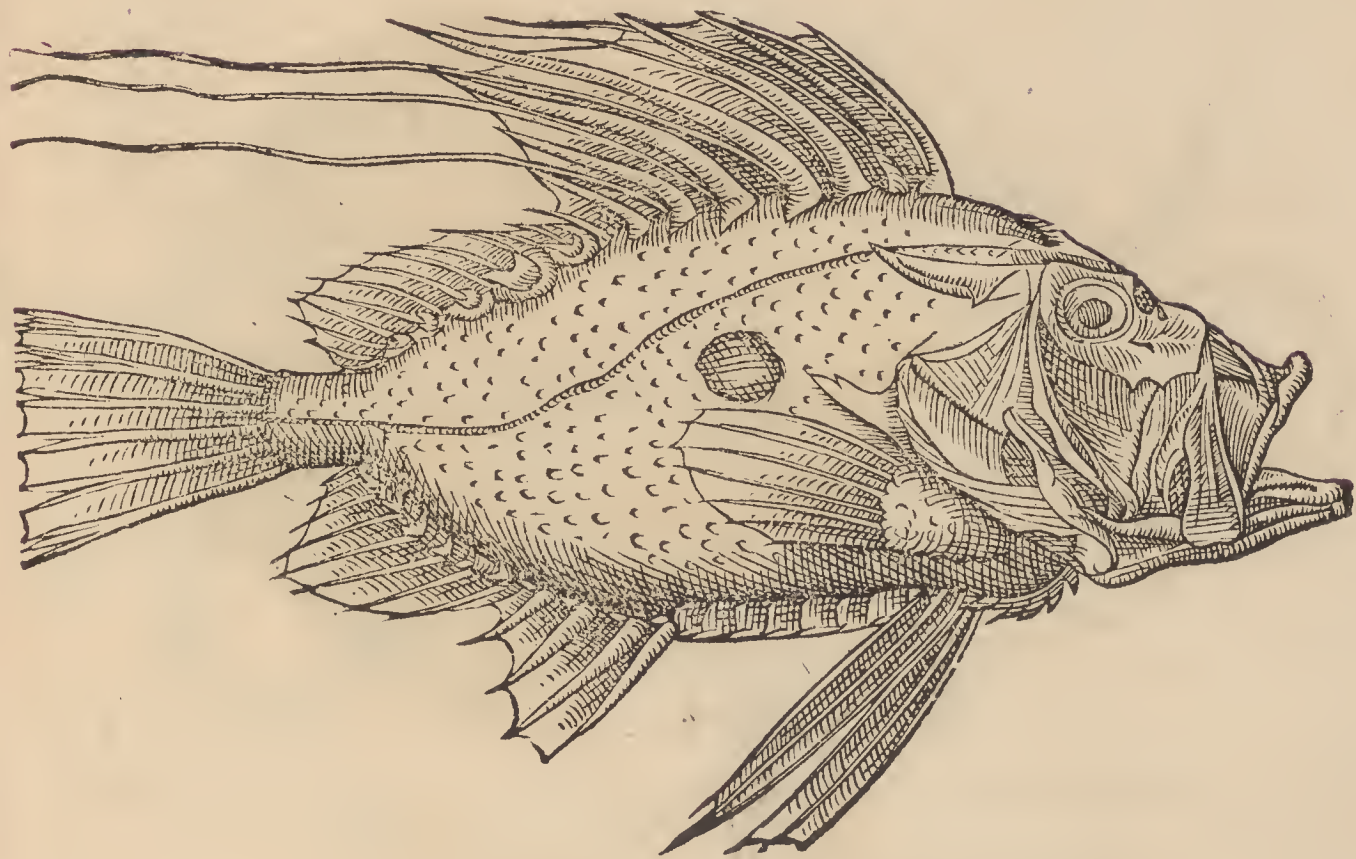
*Quattuor hic cubitos mensura saepius implet
 Piscis & à tali corpore nomen habet.
 Carne autem dura & sicca est, pariterq; suavis,
 Rhombo natura nonnihil assimilis.*

De Tænia vtraque.

*Tænia viscosi quid habet, succúmque tenacem
Producit, certè est huic quoque dura caro.
Ergò malum creat humorem, velut omnia in orbem
Corporis inflexu quæ sua membra mouent.
Cedrino ex oleo psilothrum ex hepate finges,
Implumes fient hac ratione genæ.
Altera habet quoque viscosum producere succum,
Et crassum, coquitur nec facile ipsa satis.*

De Fabro, Gallo marino.

Carne nimis dura quàm Rhombus Gallus habetur,
 Hunc verò & Porcum dicere iurè queas.
 Gromnit enim de more Suum, & magè quando tenetur,
 Aptius huic nomen quod magis esse potest?
 Cordis pars inferna, velut splen. subrubet illi,
 Perpetuóq; albet sed sine felle iecur.

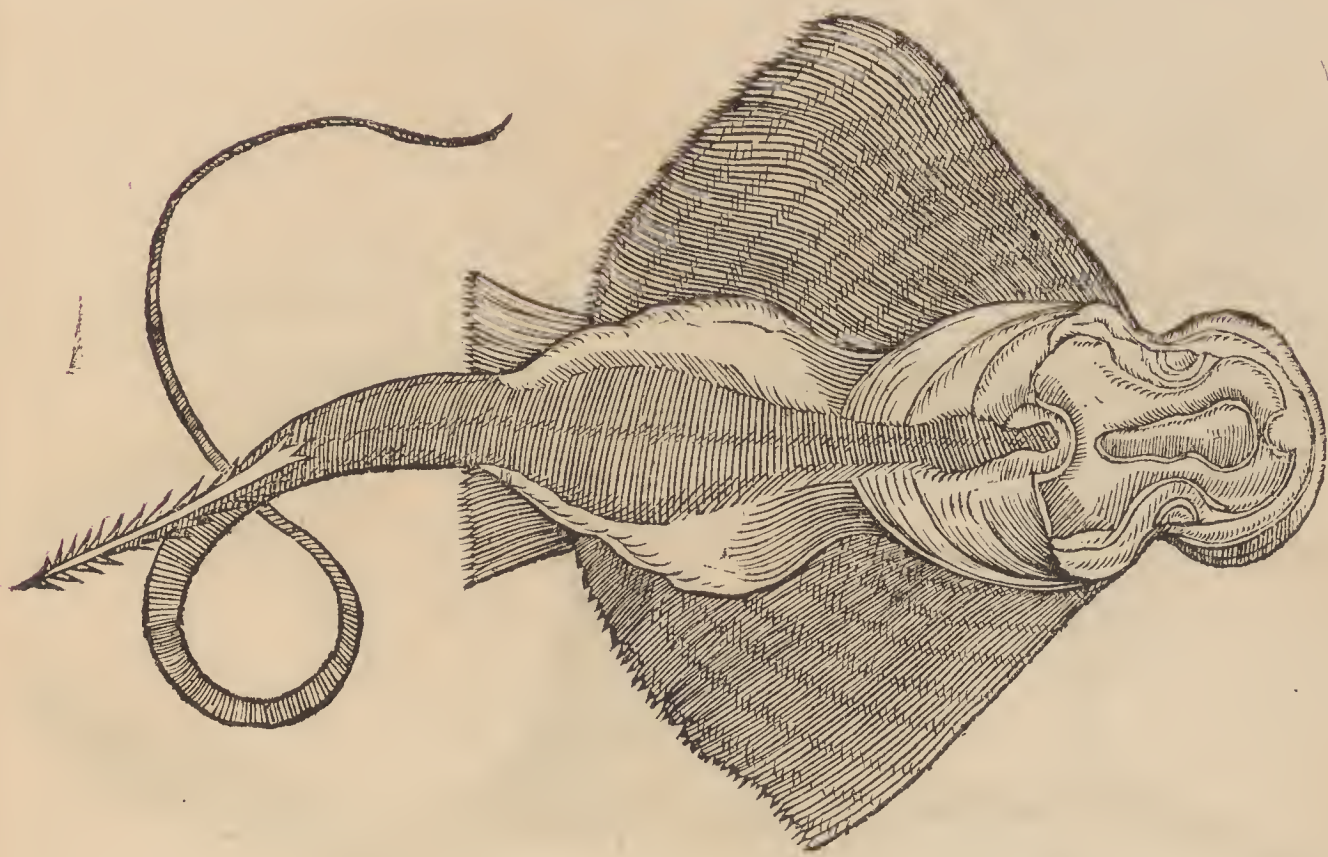
S

De Pastinaca.

Pravi Pastinaca est succi, respicitq; ferinum
 Nescio quid, quo fit sit minimi precij.
 Et tenui decocta tamen consuevit aceto
 Mandi, cum porris et piperis modico.
 Ne vero teli peracuta cuspide laedat,
 Hac gladio veniet tota adimenda tuo,
 Virus enim infundit, quod fit mortale nisi obstes,
 Namq; graui tentat, cumq; dolore locum.
 Versa malo in cinerem è tenui medicatur aceto,
 Sicq; mali auxilium causa doloris erit.
 Et ne quid radio desit medicamen in illo
 Erosos dentes absq; dolore trahit.

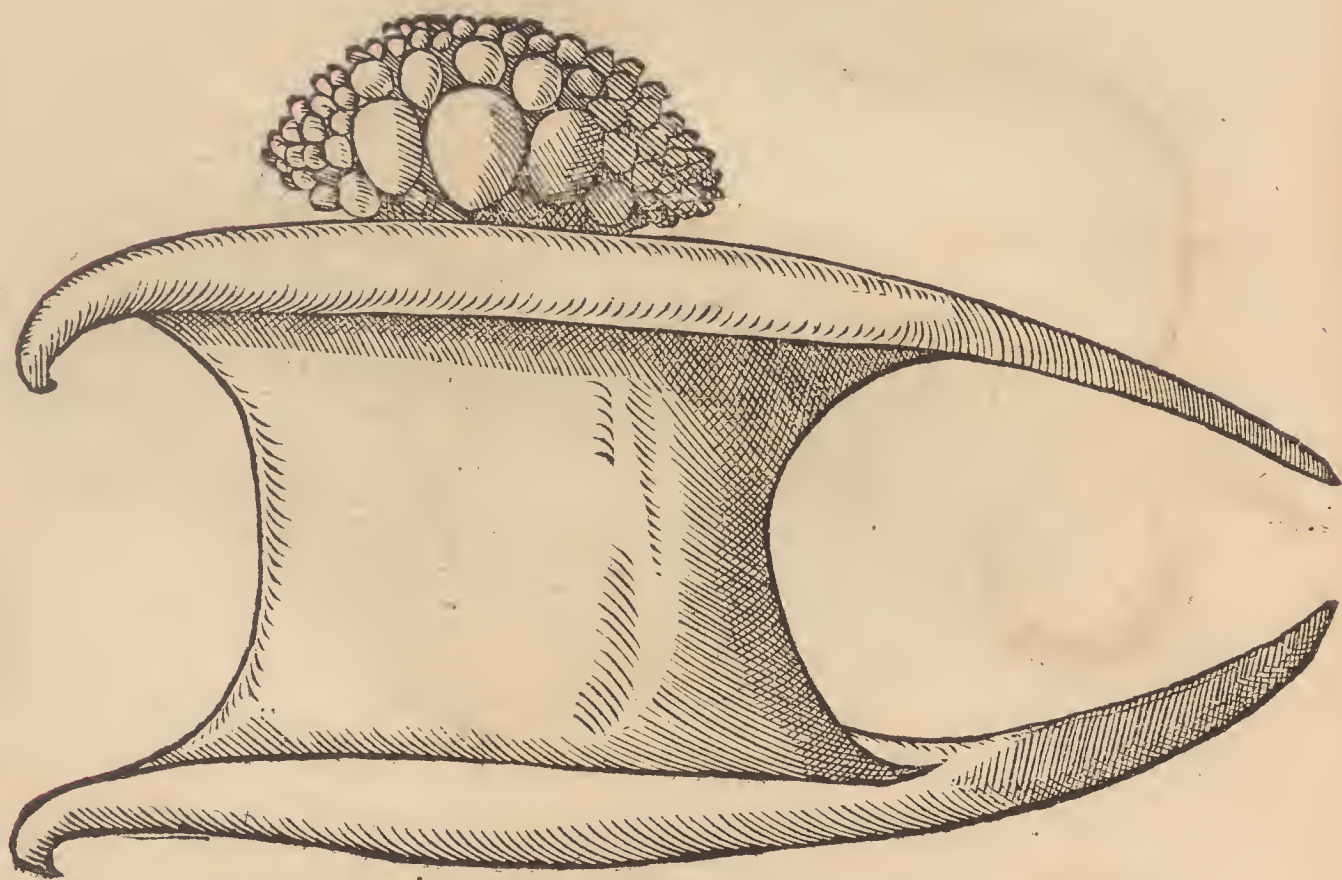
De secunda Pastinacæ specie.

Pastinaca exerti radij nè cuspide ledat
Tute caue, in cauda nanq, venena gerit.
Fungosa ut prior, et molli carne, et male grata est
Cænosis etenim vivit, et ipsa locis.

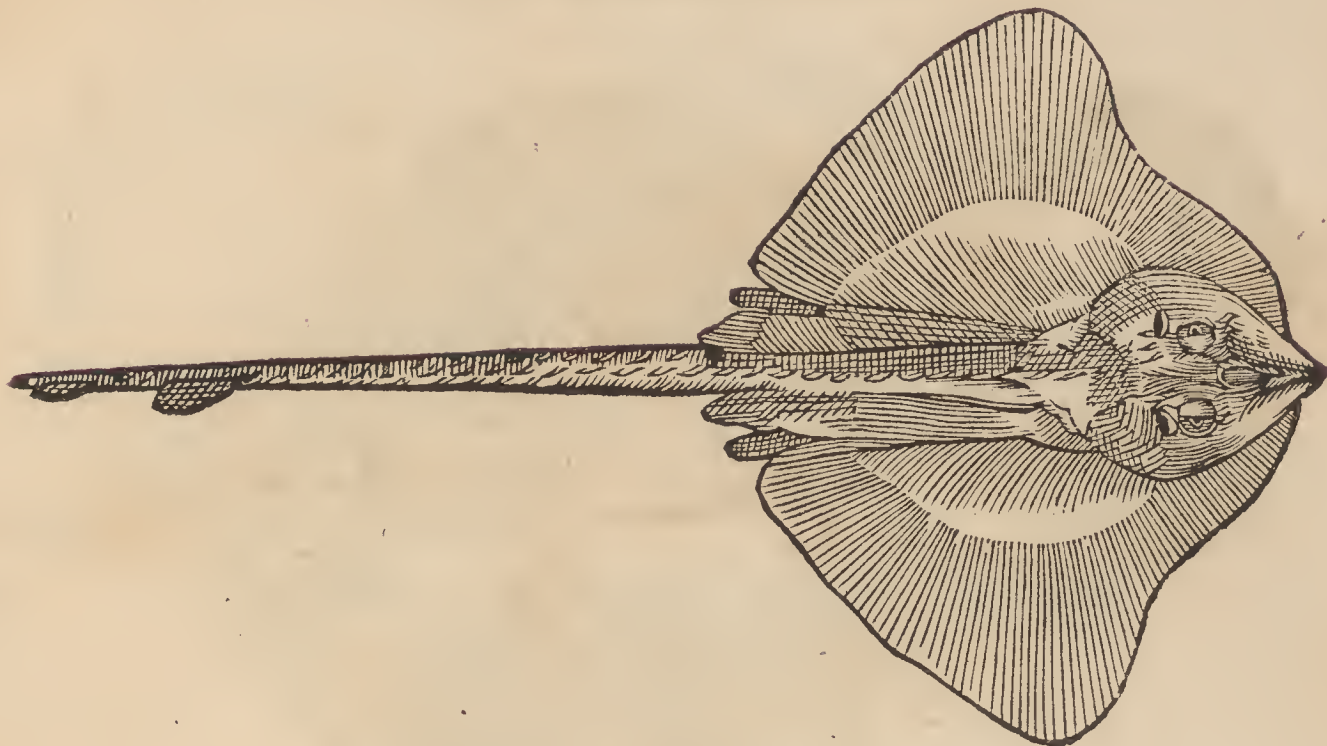
S ij

De Raiarum fecunditate &
earum ouis.

*Si quis Raiarum nusquam conspexerit oua,
Dirigat huc oculorum ille suorum aciem
Nam fecunda parens Raiis Natura creandis
Ostentauit opes lata subinde suas.*

Raia lævis.

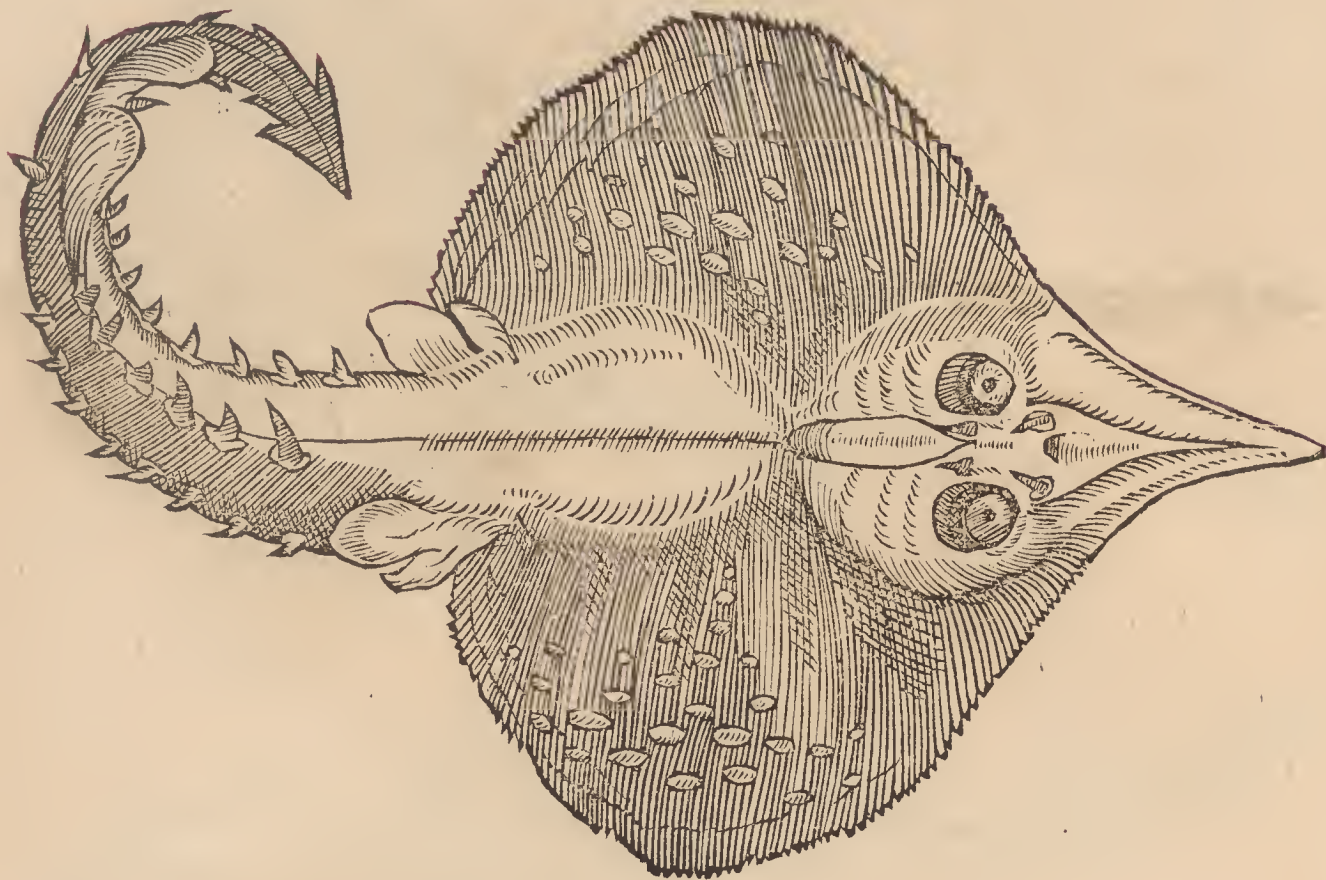

Raia Vndulata siue Cinerea.

S ij

De Raia. Οξύγχω.

*Hanc si degustes Raiam rectè antè paratam
 Non adeò duram carne sua esse feres.
 Aptè igitur coctam non dedignaberis unquàm,
 Præstabit famulis prandia sæpè tuis.*

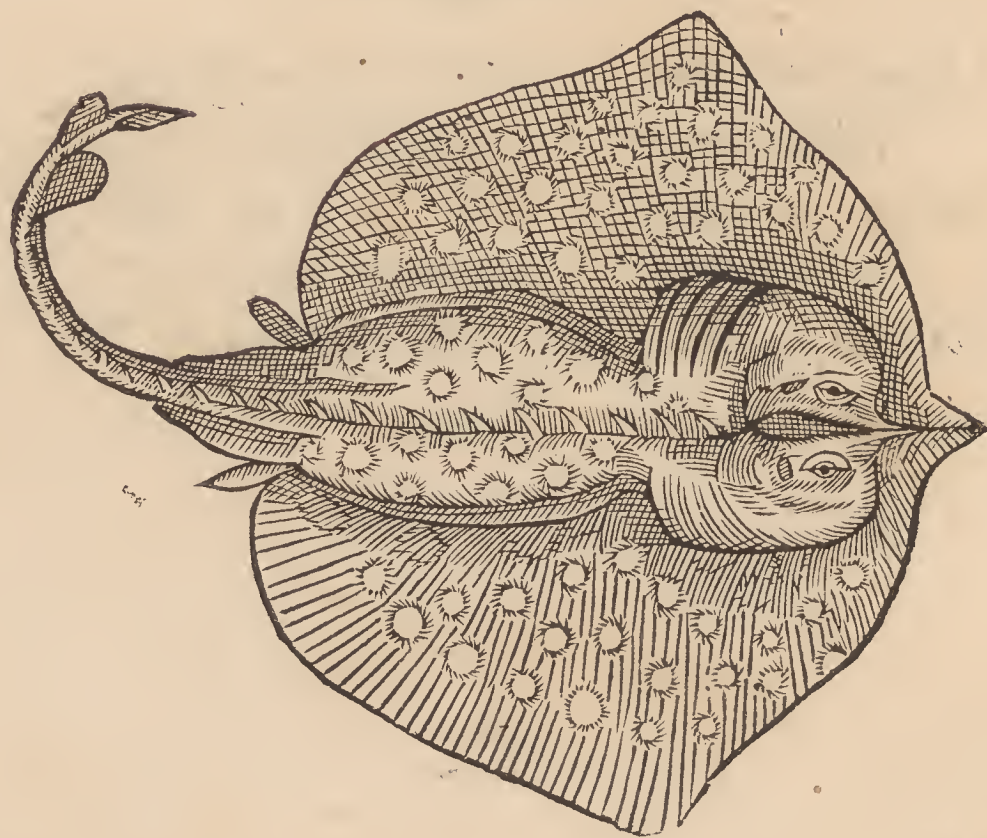
De alia Raia Οξύρυγχω.

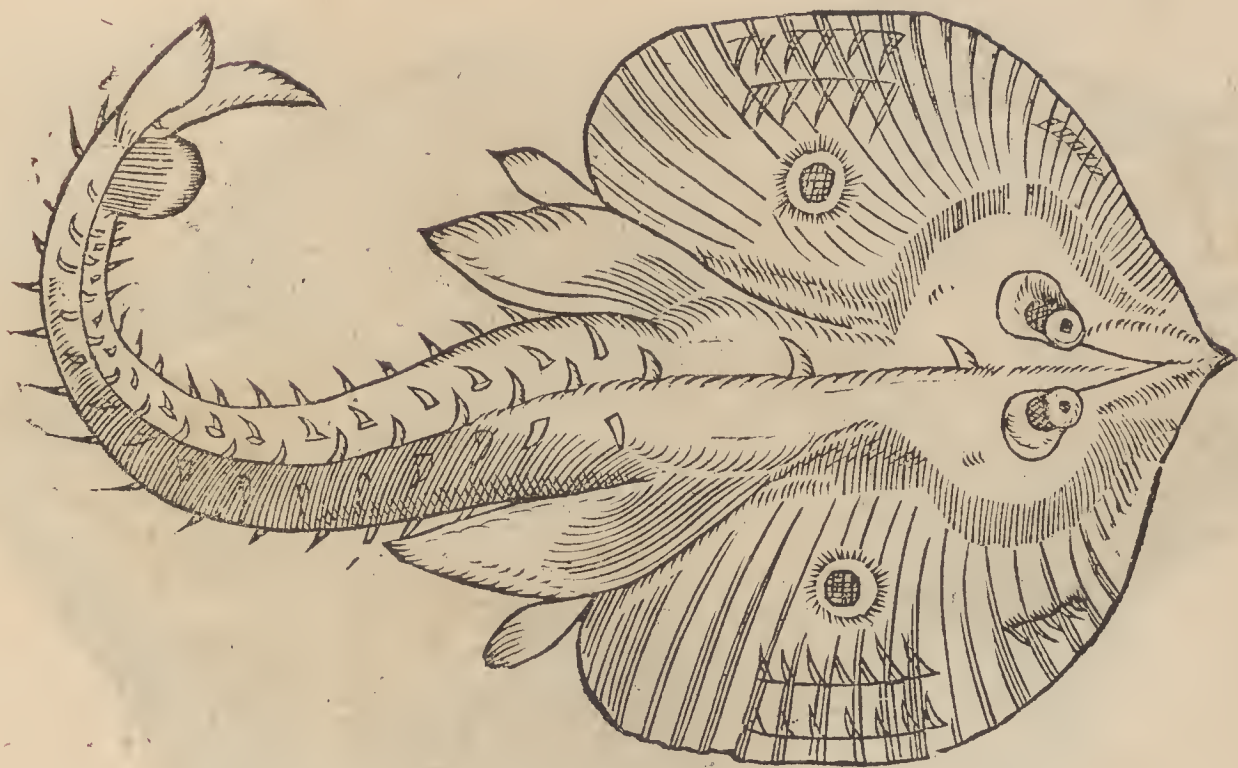
Omnino nulla sunt huic in corpore spina,
 Nam tantum in cauda spicula acuta gerit.
 Ergò quæ non parte nocet Raia anteriore,
 Lædere parte tamen posteriore potest.
 Raias præcellit plures, nam mollior atq;
 Suavior ipsius creditur esse caro.

Raia Asteria.

De Raia oculata & aspera.

Quicumq; affectas longeuam ducere vitam,
 Nec succi plenum corpus habere mali,
 Abstineas Raia, nimirum agrè illa domatur,
 Gignit & humorem sumpta melancholicum.

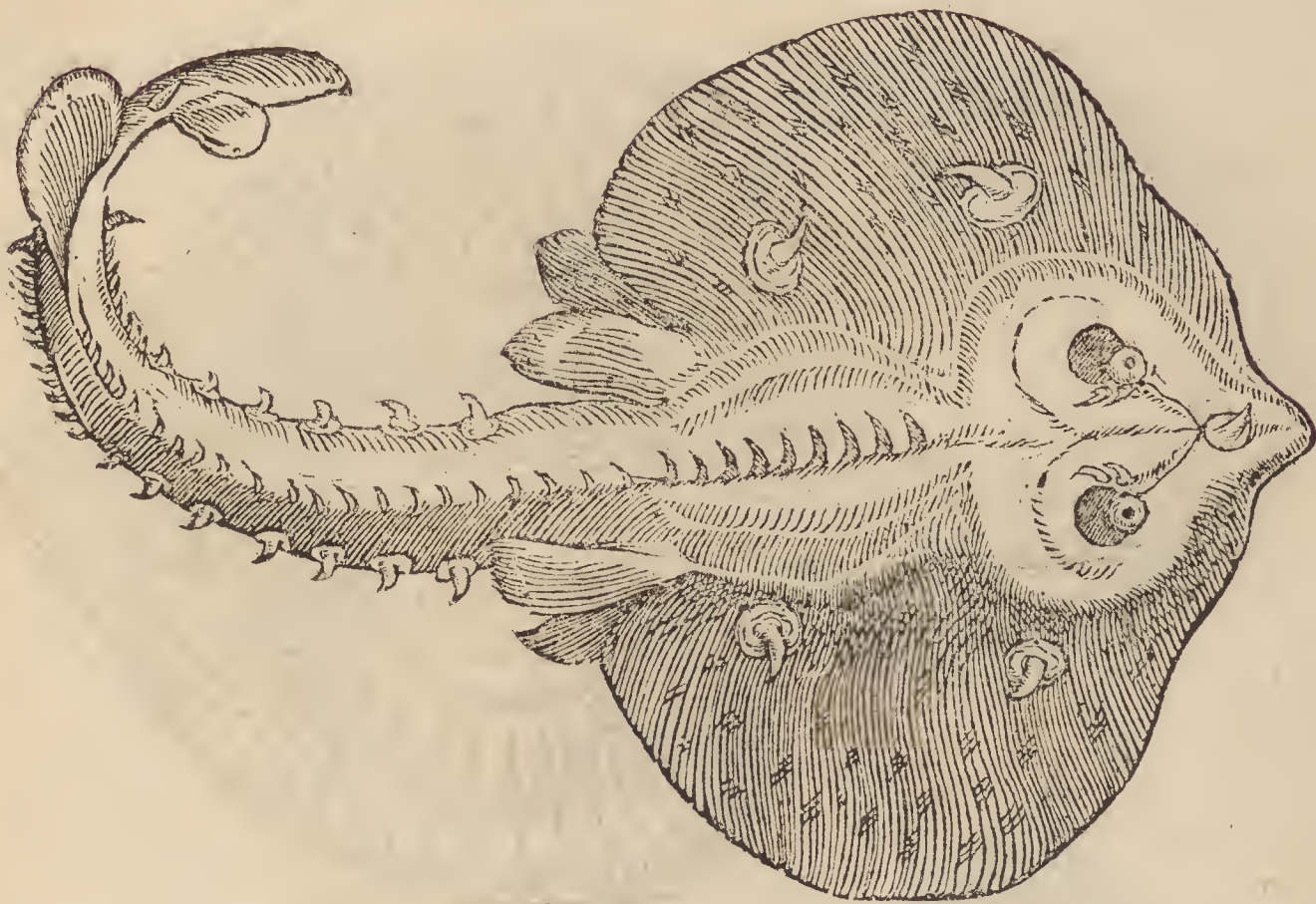
T

De Raia Asteria aspera.

*Hæc Raia species quæ spinis horret acutis.
Quæq; etiam in cauda spicula plura gerit,
Natura infirmis stomachis nullo utilis ævo
Censetur quoniam difficile coquitur.*

De Raia clauata.

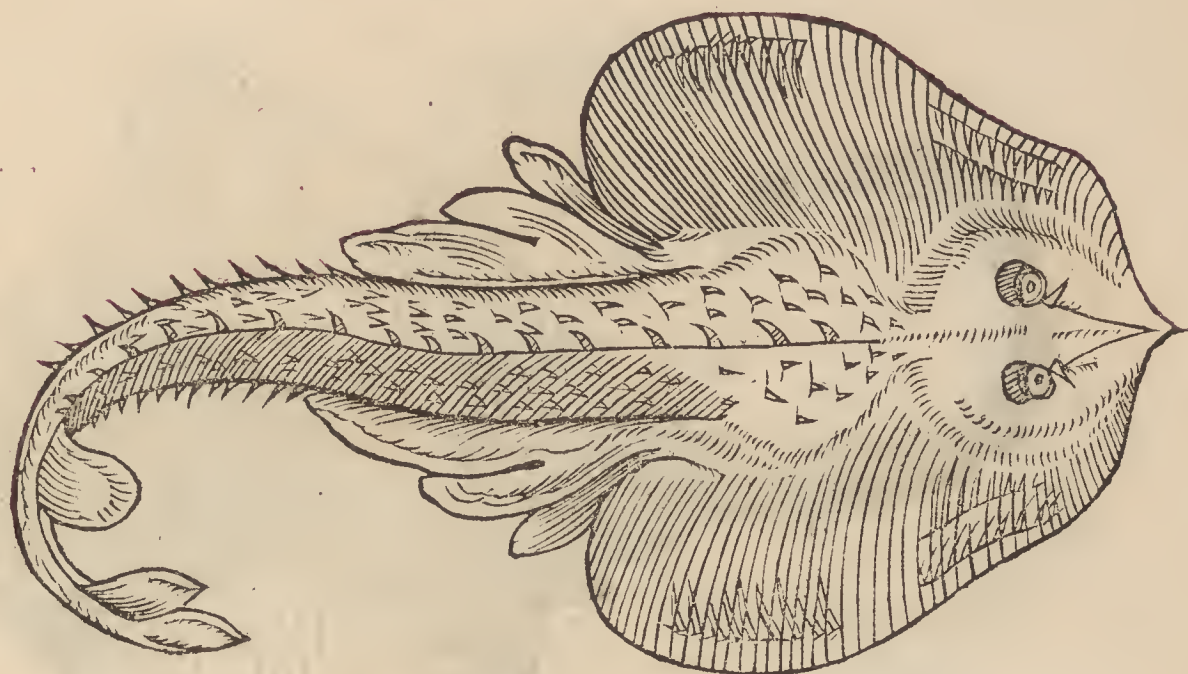
Hanc Raie speciem sensus diiudicat ori
 Ut duram, coctu sic quoq₃ difficilem.
 Suave epulum ceu pingue tamen iecur illius aiunt,
 Multi optantq₃ illud sepè probantq₃ coqui.
 Num vero quicquam in Medicina conferet usum?
 Conferet, & multis læne leuamen erit.
 Pingue illud siquidem cum molliat absq₃ calore,
 Creditur in iecoris grata medela malis.
 Sic iecur auxilio est iecori plerunq₃. quid ergò?
 An simili cuius presidio est simile?

T ū

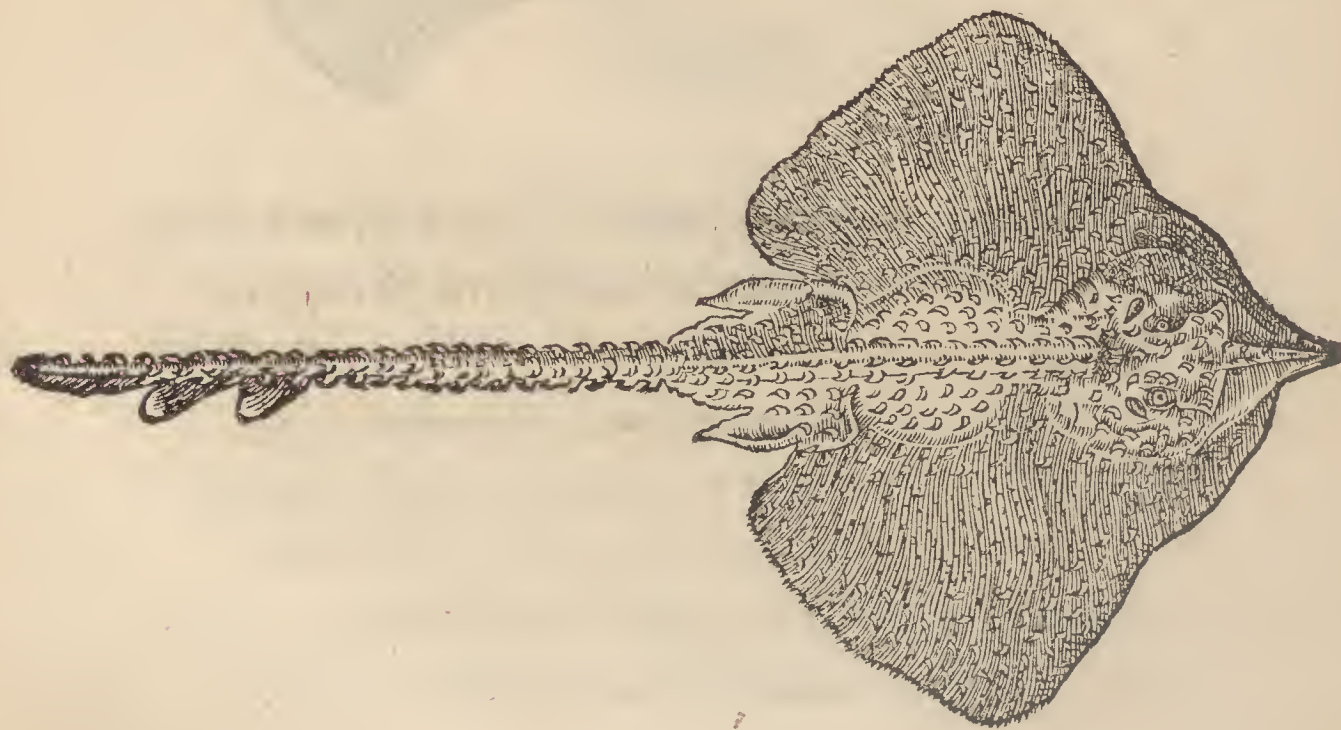

*Cum veluti clauos gerat hæc clauata feretur,
 Nomine ut à multis differat ipsa etiam.
 Carne mihi piscis dura est, & odore ferino
 Præditus: hunc alter quærat emâtq; sibi.*

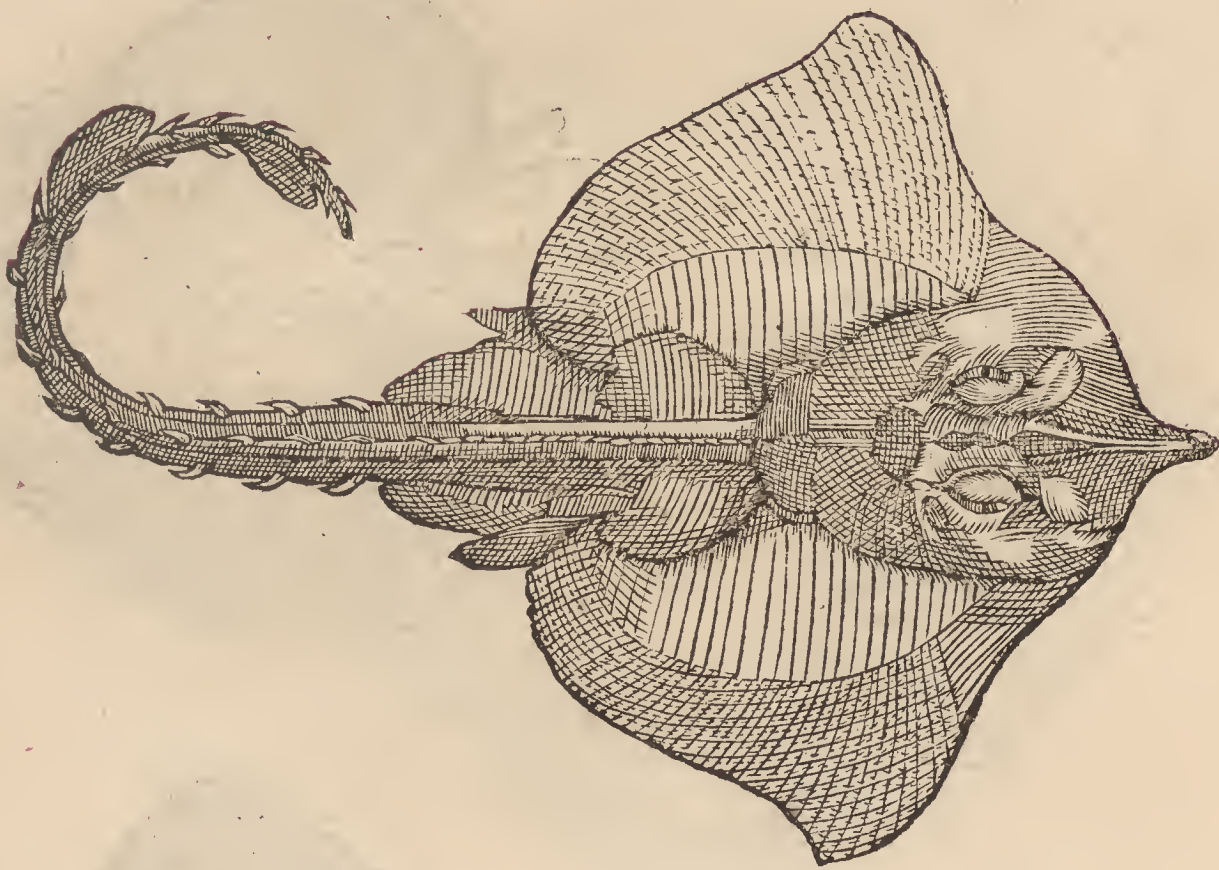
Raia spinosa.

Raia Fallonica.

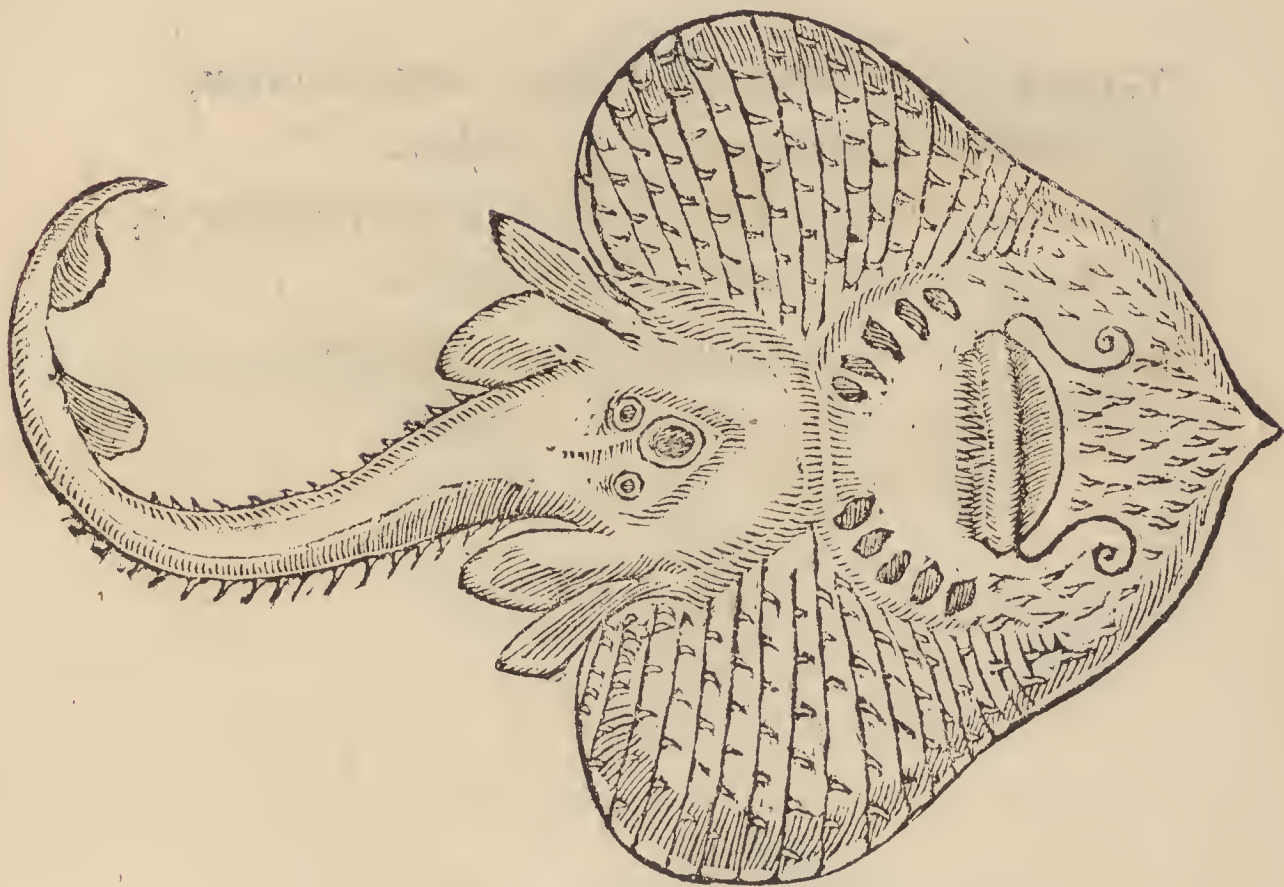

De Raia aspera.

*Tredita ceu reliquæ prauo est Raia aspera succo,
Hæc eadem in stomacho difficile excoquitur.
Proin mea non grate venient ad prandia Raia,
Dum mihi laudati copia piscis erit.*

De Raia Asperrima.

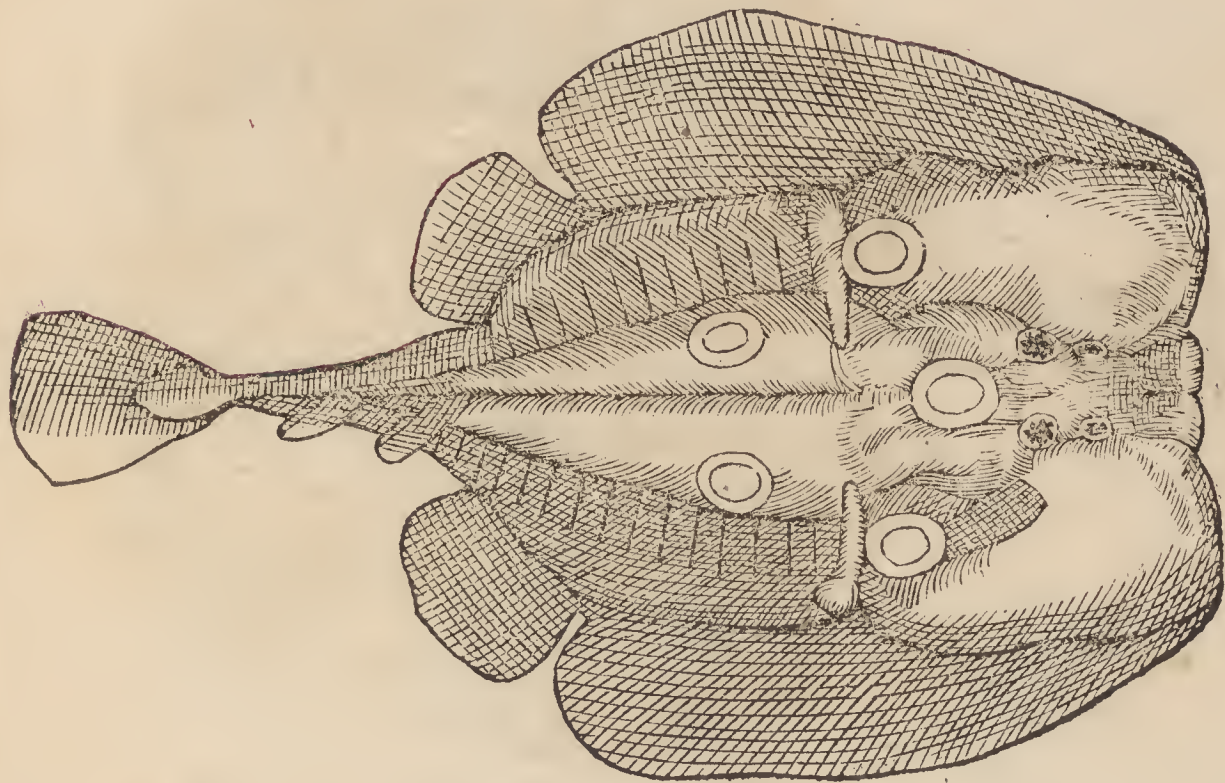
Hæc una antè alias longè est asperrima Raias
Nimirum est spinis horrida tota suis.
Proin solum hanc nuda poteris comprehendere dextra,
Qua gemina in cauda pinnula parte subest.
Inuenies aliquas quas cum non viceris unquam,
Parte sui possint inferiore capi.
At verò quantum Medicina spectat ad usus,
Fel Raiæ affectis auribus auxilio est.

De Raiis in vniuersum.

*Tetrum nescio quem, resipit Raia omnis odorem,
Ipso sed Brumæ tempore fit melior.
Nam tum suauior est, citiusq; in Ventre domatur,
Tumq; magè in nobis interiora calent.
Asteria excellit reliquas bonitate saporis,
Nimirum succo praualet ipsa suo.*

Prima Torpedinis species.

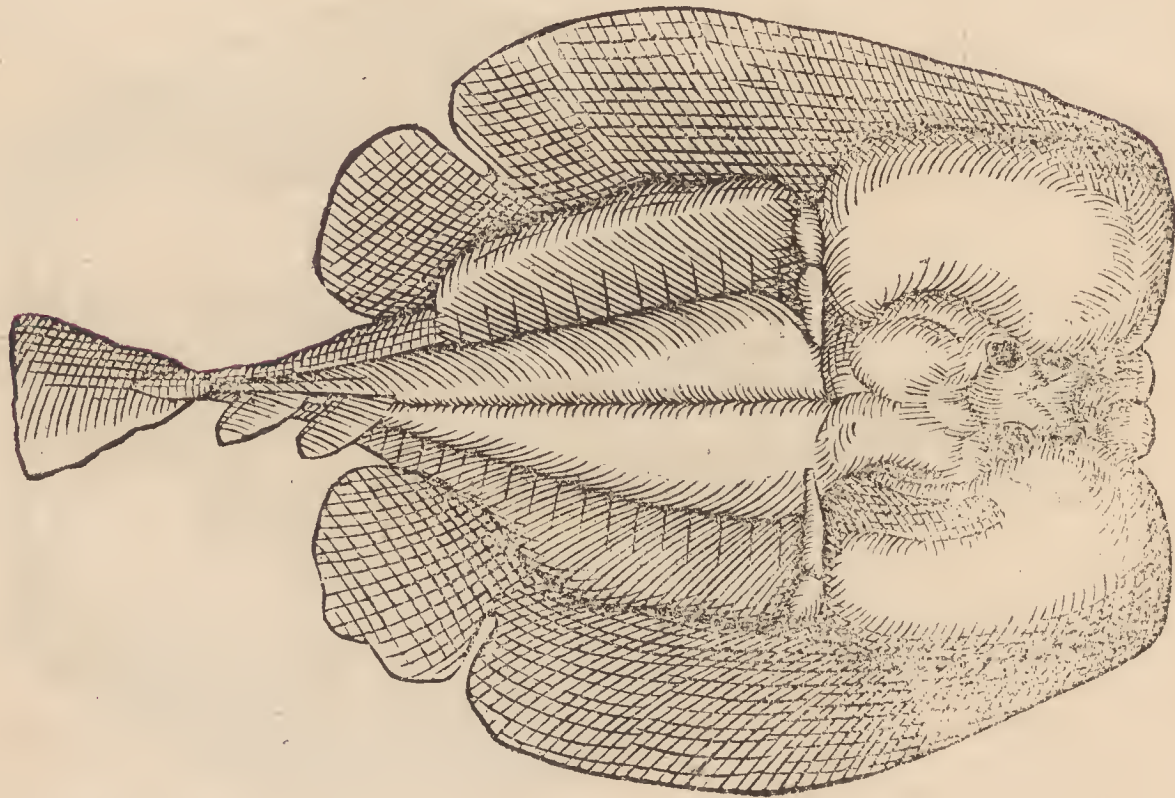

Secunda Torpedinis species.

Quarta Torpedinis species.

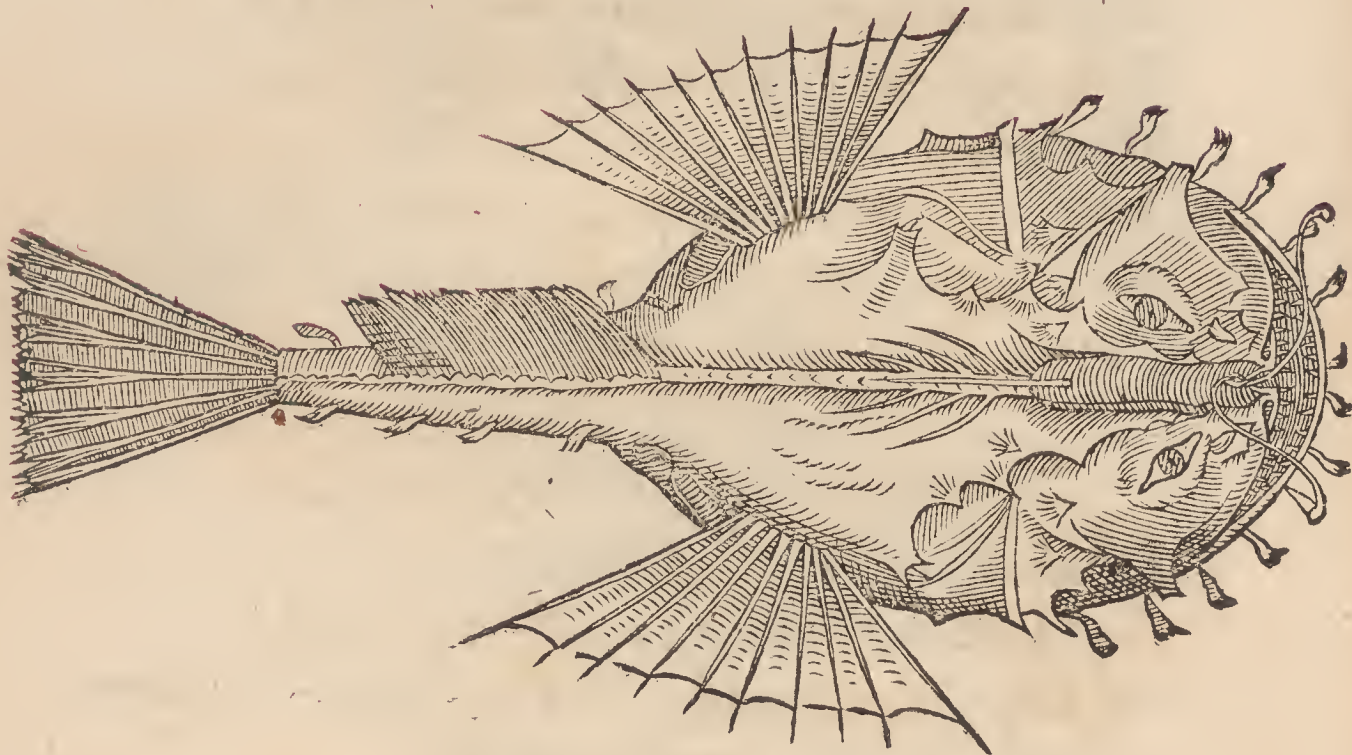
De Torpedine in vniuersum.

Stupore pisces quos petit, tetro afficit
 Torpedo, ea virtute quam occultam obtinet
 In se, atq; sic factos eos tardos capit,
 Et vescitur, cæno se arenâq; implicans.
 Securi ut adnarunt citò pisces, graui
 Marcore correpti stupent immobiles:
 Prompteq; prædatrix eos ingurgitat.

De iisdem Torpedinibus.

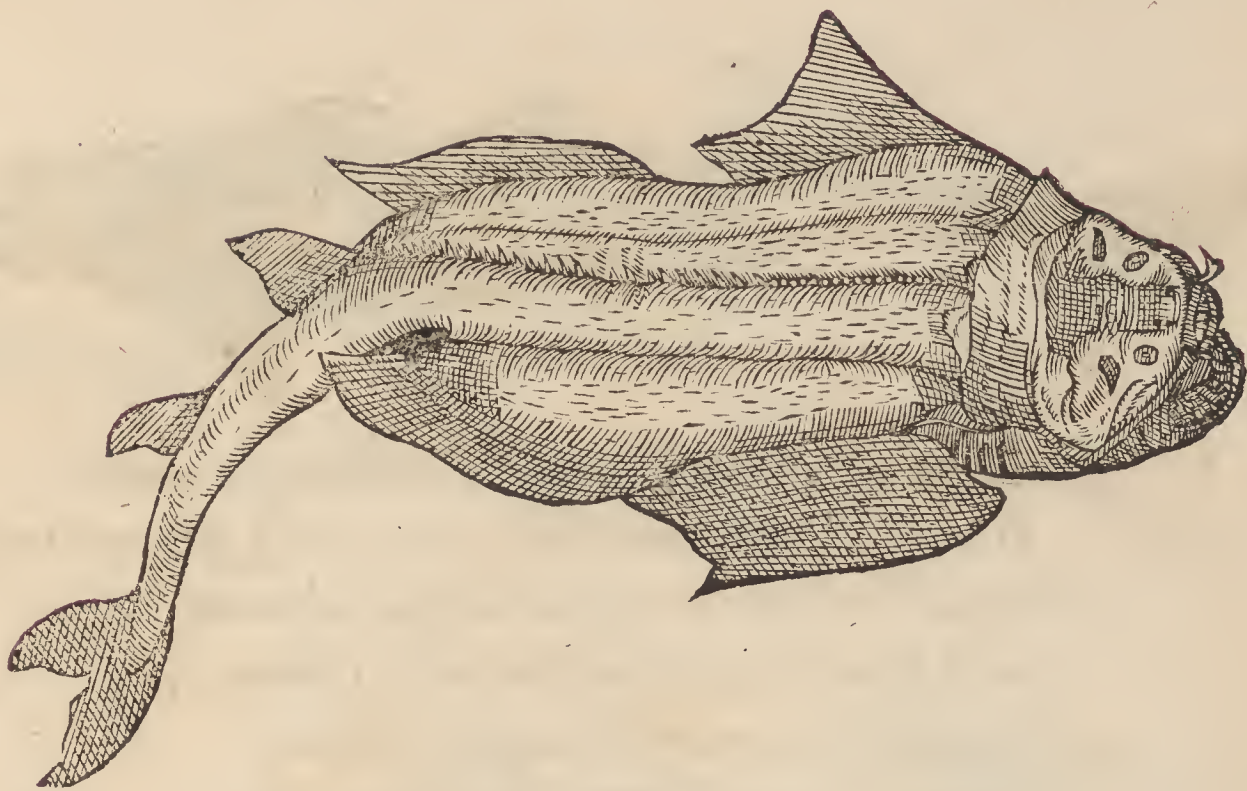
Praui Torpedo succi est, & inutilis, ori
 Insuavis, stomacho non benè grata meo.
 Namq; uida, & mollis, simul & fungosa videtur,
 Rectè si gustes, carnibus esse suis.
 Auxilium capitis vel uina doloribus affert,
 Sediq; euersa est presidio ipsa bono.
 Cocta oleo iuuat articulos plerunq; dolore
 Affectos, læso bis vel inuncta loco.
 Fel verò venerem admotum genitalibus aiunt
 Reprimere: & flammæ (magne Cupido) tuas.
 Coctam alius mandat mihi nulla ex parte probatur,
 Vlla nec veniet luce probanda mihi.

De Rana piscatrice.

Excrementitiæ carnis, praviq₃ saporis,
 Nimirum et succi Rana marina mali est.
 Suffusus proprio est oculis accommoda felle,
 Si quis eo utatur, nanq₃ aciem exacuit.
 Ex vino cocta, è tenui vel succus aceto
 In potu contrà tetra venena datur.
 Nimirum contrà Salamandras, atq₃ Rubetas
 Ebibitur, magno sæpius auxilio.
 Utq₃ parens rerum terræ sua pharmaca deesse,
 Noluit, illa mari sic quoq₃ plura dedit.

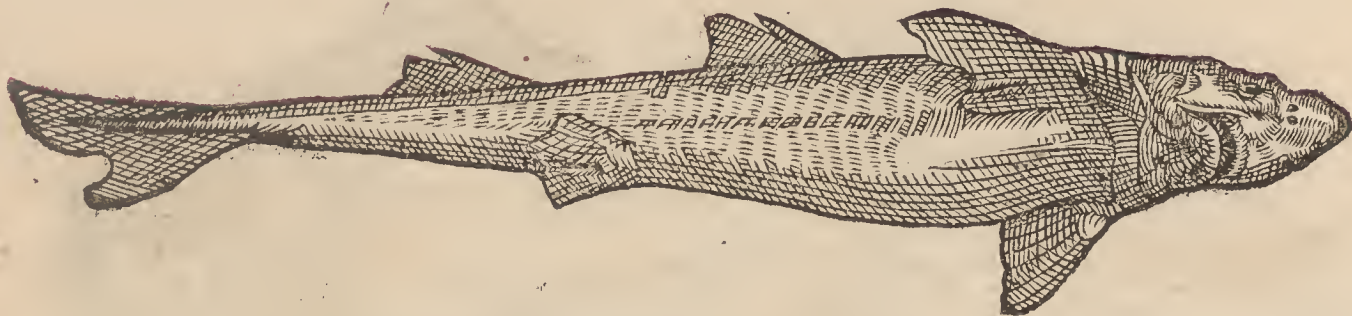
De Squatina.

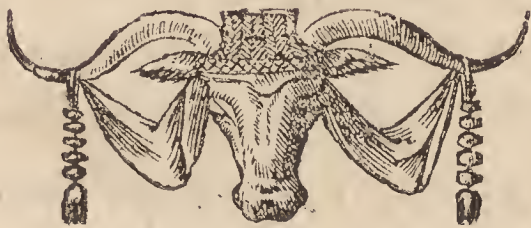
Plin Carne quidem dura est, resipitq^{ue} ferinum
 Nescio quid, quò sit sit minimi precij.
 Hanc etenim vulgus temnit, sed cedit in usus
 Plures, iudicio non renuenda meo.
 Illa puellarum prohibet grandescere mammas,
 Et laxas stabiles efficit esse diu.
 Eiusdemq^{ue} cutis cineres manantibus (aiunt)
 Hulceribus capitis presidio esse bono.
 Huius si vulgò piscis sit cognita virtus,
 Siq^{ue} id resciscat fœmina, pluris e ment.

V iij

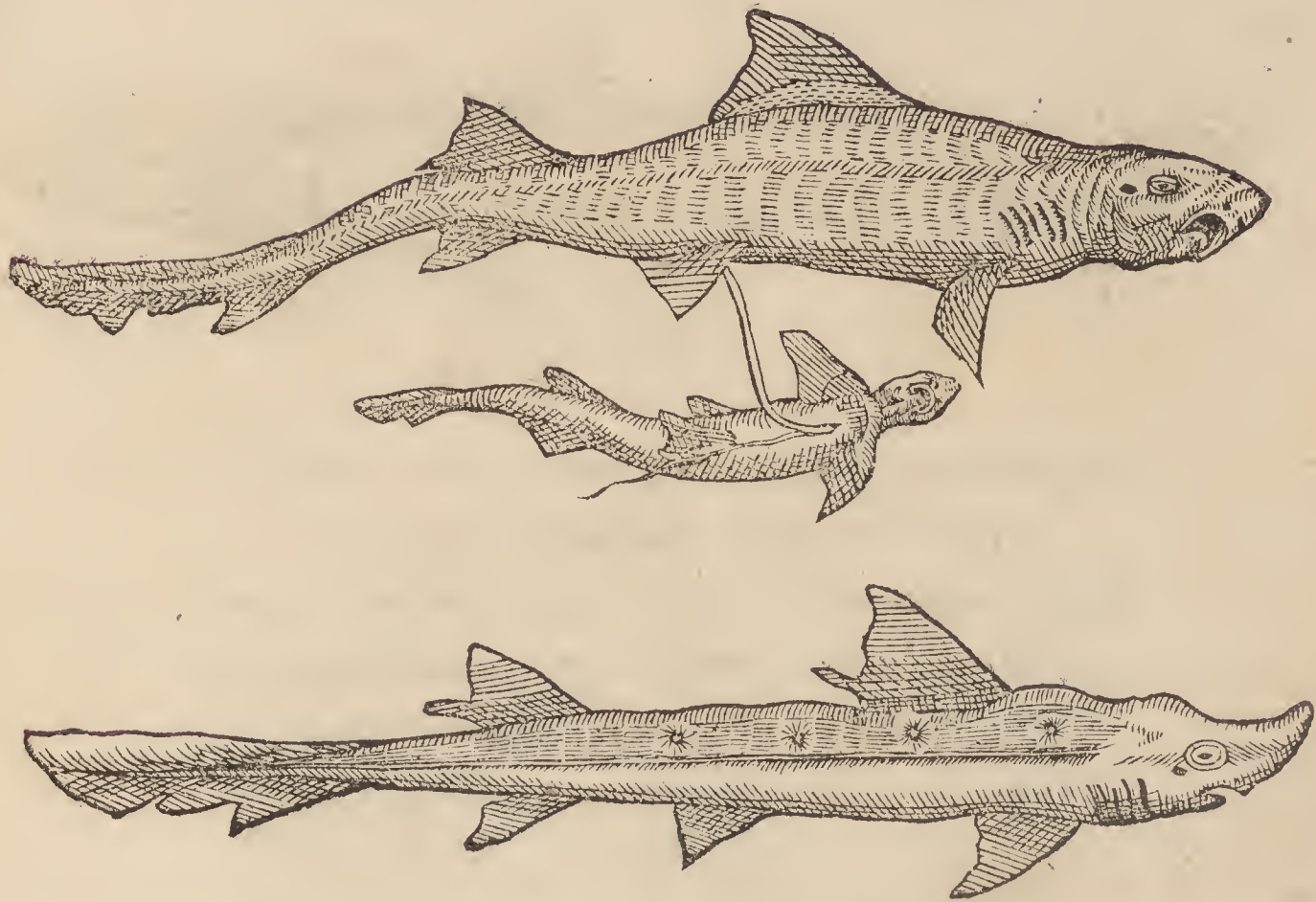
De Galeo Acanthia.

Carne quidem Galeus dura est, et olente ferinum,
 Hinc fit ut et piscem hunc nunc quoque spernat inops.
 At iecur in liquidum illius tabescit olium,
 Ad flammamque huius lampados usus erit.
 Ad iecoris duros confert, cacosque dolores,
 Nam iecur emollit viribus omne suis.
 Fel vero iecori pendens hypochimata delet,
 Quis tantam tali in pisce putasset opem?

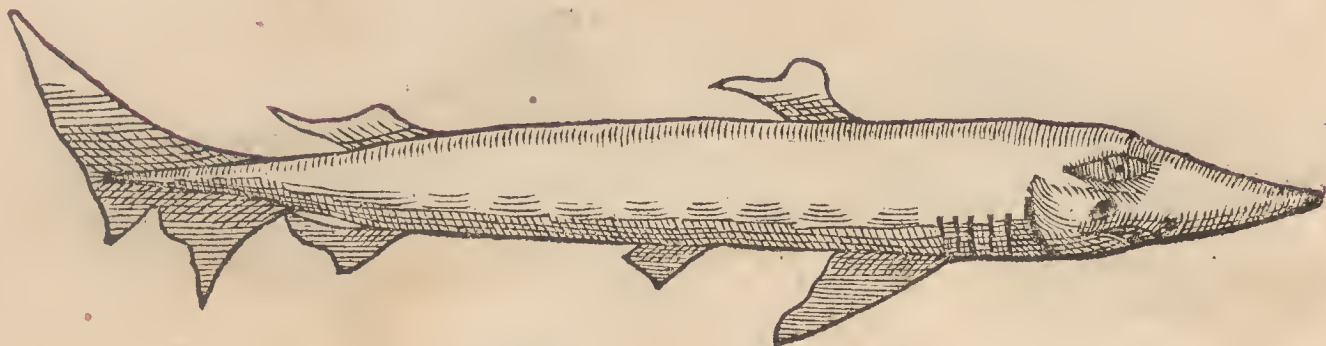

De Galeo laui & Galeo Asteria.

Ecce suo Galeus Galeum de corpore mittit,
 Utq₃ vides matris pendet ab umbilico.
 Stellatos etiam quosdam plerunq₃ videre est,
 Omnes ne similes sint facie Galei.
 Si tamen incidas fortasse fateberis illos,
 Omnibus internis partibus esse pares.

De Galeo cane.

Terga canes Galei, talósq₃ pedésq₃ natantum,
Atq₃ artus avido mordicus ore petunt.
Quos ni homines stylis peracutis reprimerent mox
Haud dubie in medijs emorerentur aquis.
Si bona multa gerit tellus, siq₃ æquora ponti,
Omnia tuta manent non at ubiq₃ tamen.

De Galeo Glauco.

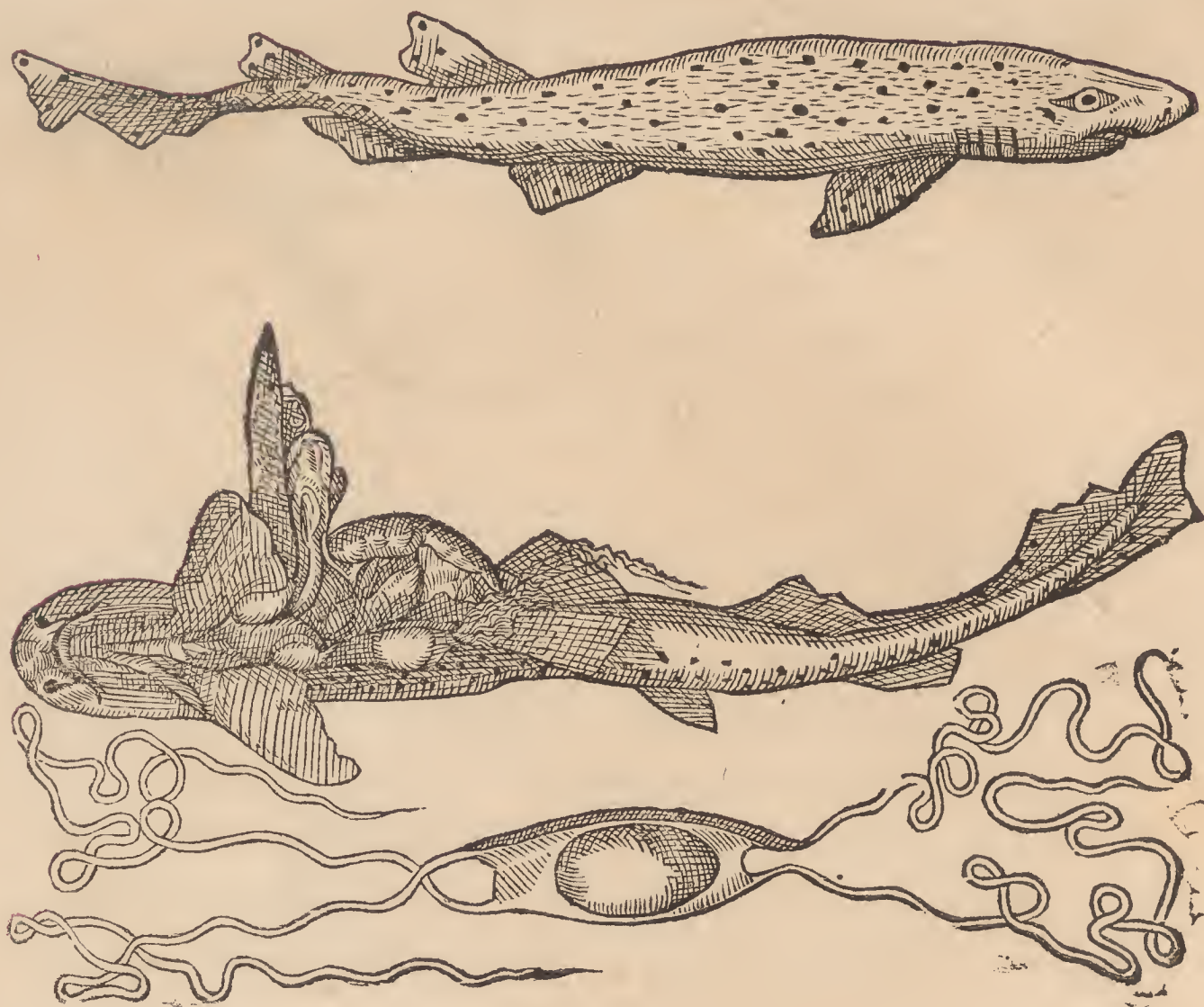

*Glaucus in humanam Galeus carnem ore voraci
 Fertur, & in miseros dente molestus agit.
 Nanq̃ vorax totum se carnibus implet, ob idq̃
 Tetra fit illius semper odore caro.
 Hanc ideo pauci mandunt, nanq̃ illa ferinum
 Quid resipit, quis eam proin nisi stultus emat?
 Hunc tamen esse solent inopes, præbetq̃ alimentum,
 Si semel in stomacho sit benè cocta valens.*

X

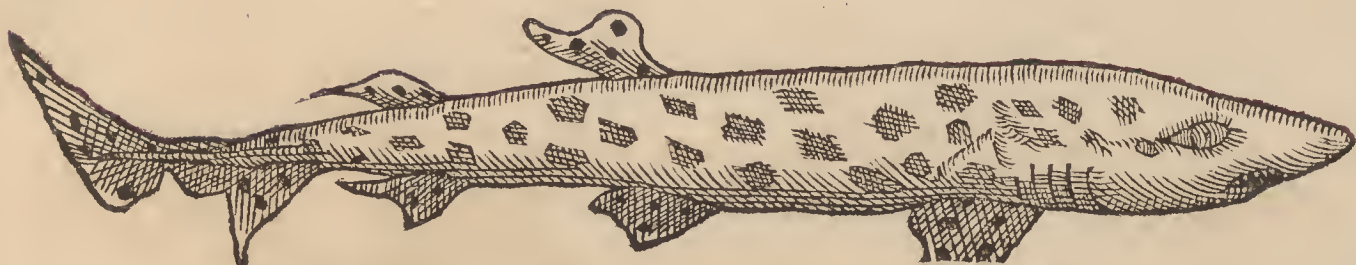

De Canicula Aristotelis.

*Excrementitia carne, et dura haudq̃ suavi
 Constat, quem Κυλίων dixit Aristoteles.
 Nam cum sargophagus sit sordiciéq̃, lutóq̃
 Nescatur, succi qua ratione boni est?*

De Canicula faxatili.

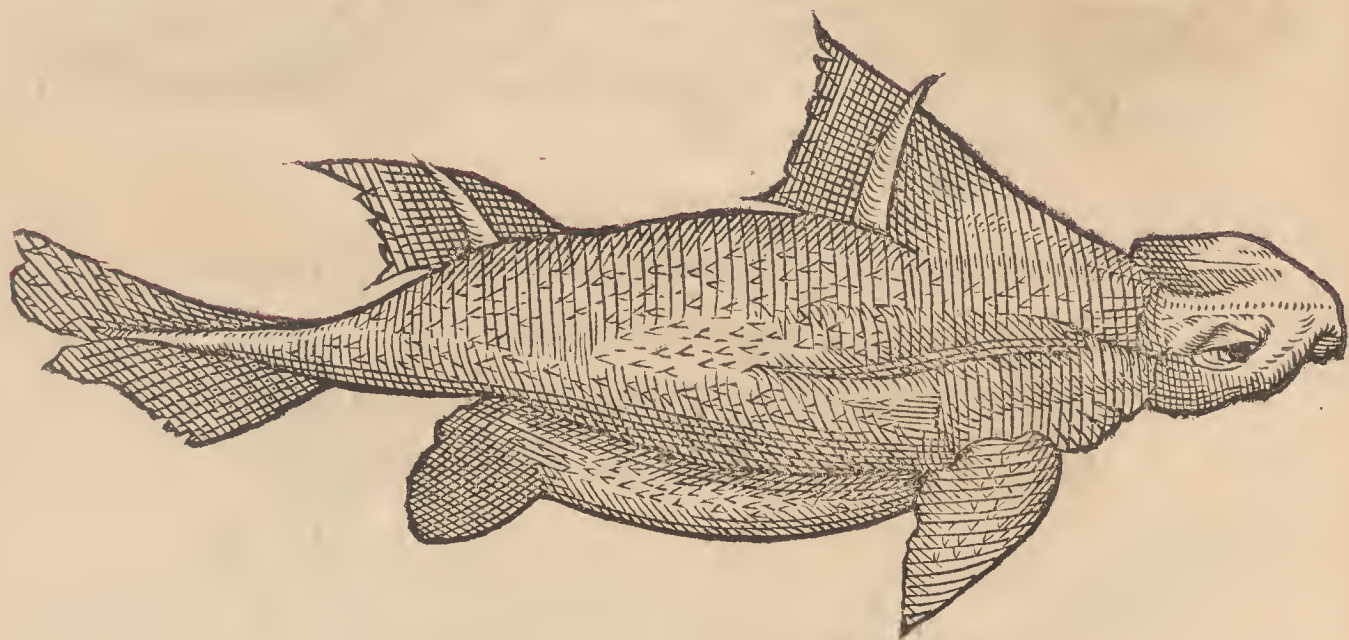

*Piscis habet carnem hic duram, resipitq; ferinum
 Nescio quid, linguæ non satis ergo placet.
 Eius ebur cute pollitur, tam dura vel aspra est,
 Ensum & inuoluunt illa hodie capulos.*

X ij

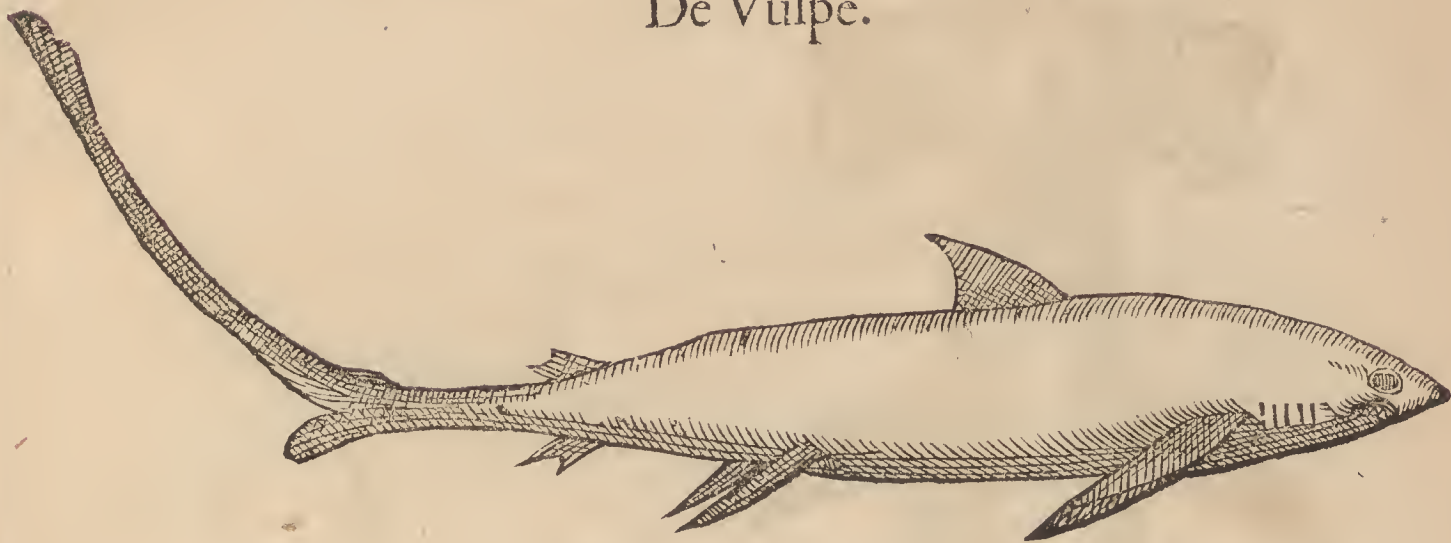

De Centrina.

*Centrina usq₃ adeò dura est, ut sæpè retundat
Omnem cultri aciem, nec benè possit edi.
Dura etenim carne est, virius resipitq₃ ferinum.
Escaq₃ pauperibus vix ea grata venit,*

De Vulpe.

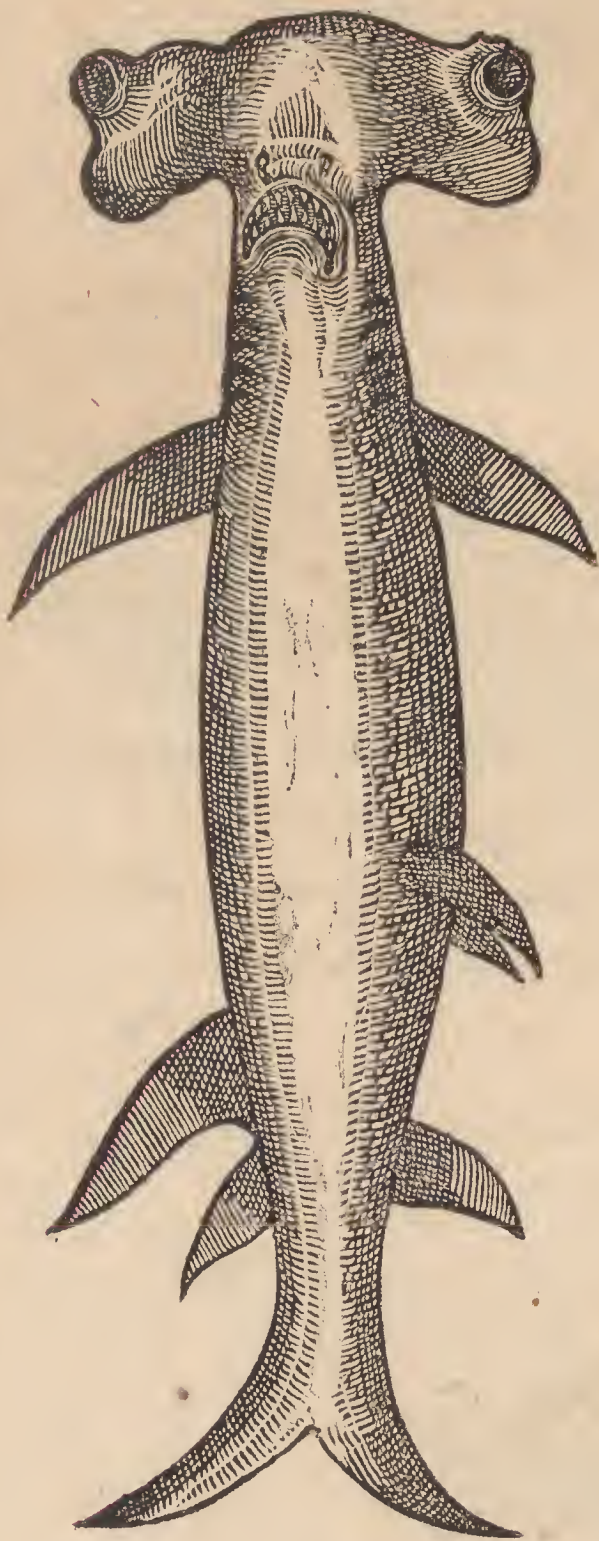

*Vivum animal Vulpis parit, in semetq³ receptat,
 Praeq³ metu magno protegit ore suos.
 Mirus amor, spectes si quantum parvus eorum
 Qui propriis fraudant quos genuere bonis.*

X iij

De Zygena.

Zygena a spectu toruo horribiliq₃ figura est,

Auspiciis nautis conspicienda malis.

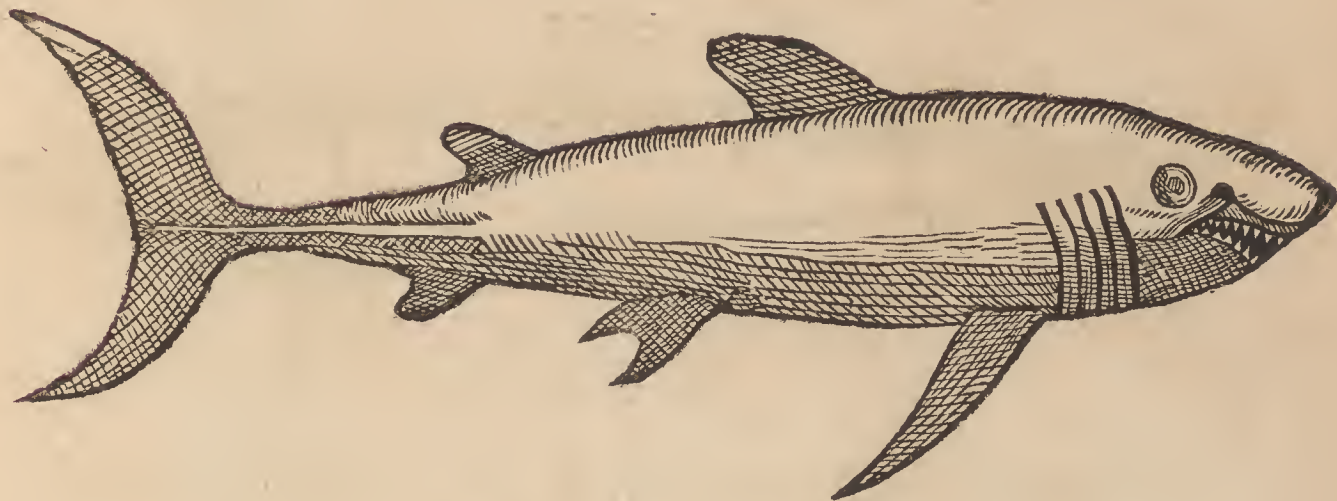
Excrementitia, muccosa carne, malig₃

Est succi, quò fit sit minimo in precio.

Ergò inopum sale condita asservatur in τ is,

Túm₃ minus succi deterioris erit.

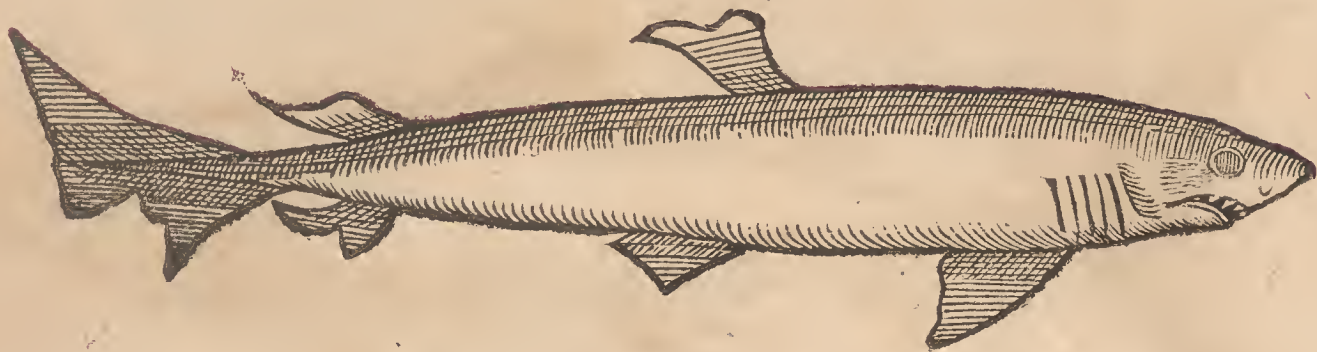
De Lamia.

*Et si ἀνθρωποφάγος piscis Lamia esse videtur,
Non tamen à mensis abiicienda venit,
Carnis enim nec ea est dura, tetríue saporis.
Nec malè concoquitur, cum semel esa fuit.*

De Maltha.

*Laxa caro huic pisci est, mollisq₃, hinc lubricat aluum,
Hocq₃ ideò Μάλθη nomine dicta fuit.
Hunc igitur mandat piscem cui siccior aluus,
Utq₃ magis Ventrem concitet adde oleum.*

De Congro.

Grata quidem stomacho Congri est caro sed tamen illa

Cum predura siet difficile excoquitur.

Vi quadam occulta lepra generare putatur,

Sed succi (reor) id fit ratione mali.

Caudam illi Murena admittit, vel ad usq³ meatum

Illum, quo ventrem sepius exonerat.

Ast odio Conger simili percussus, in hostem

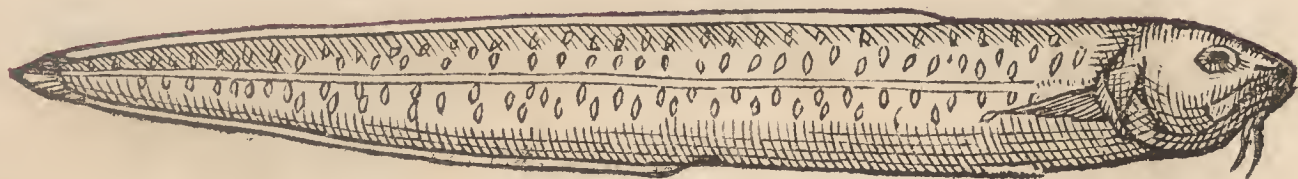
Inslit, atq³ fera posteriora premit.

Mutuaq³ abrodunt miseras per vulnere caudas,

Nec victo illesus victor ab hoste redit.

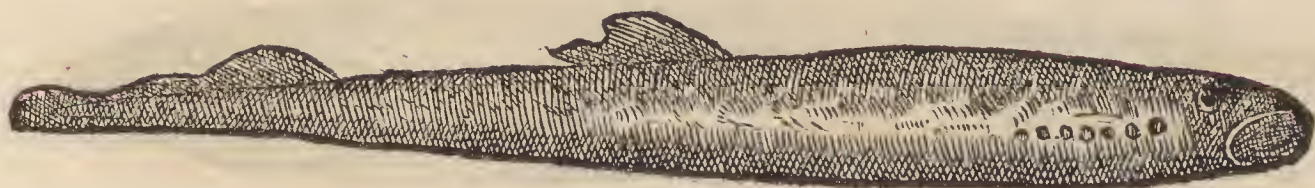
γ

De Ophidio.

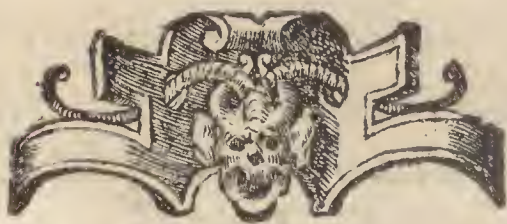
Hic fermè effigie Congro, vultúq₃ propinquat
 Pisciculus, viden hîc qualis vterq₃ fiet?
 Carnem si gustes, duram coctúq₃ rebellem
 Esse feres, qualem vel Draco piscis habet.
 Cum Rutæ radice esam, compescere censent
 Immodicum in maribus seminis efluvium.
 Vastus plura etenim profert animantia Nereus,
 Quæ duplici crebrò vel ratione iuuant.
 Sunt alimenta etenim quædam tantummodò, quædam
 Et medicina homini suntq₃ alimentum etiam.

De Lampetra,

*Lampetra carne quidem est molli, lentoris habetq;
Nonnihil, at magni nunc tamen est precij.
Vere edito hanc, siquidem aestivis insuavior estur
Temporibus, nam tum durior efficitur.
Impulsas (mirum) puppes vento illa secundo
Sistit, et inceptum saepe moratur iter.*

R ij

De Muræna.

*Carne quidem pingui et molli est Muræna, magisq;
Quàm Anguilla enutrit, ceu magè Conger alit.
Carniuoram esse liquet, nimirum dentibus uncis,
Quas semel apprehendit non sinit ire feras.*

De eadem Mar.

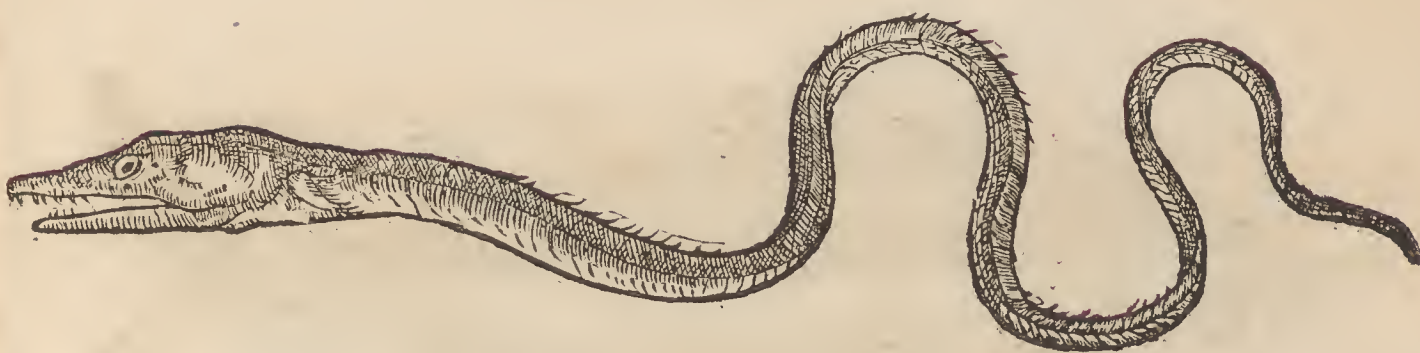
*Quæ natat in siculo grandis Murena profundo,
Non valet exustam mergere Sole cutem*

De Myro.

*Myrus in æquoreis si quem percusserit undis,
Magno præsidio vulneris auctor erit.
Nam versum in cineres caput ipsius utile fertur
Illi qui toruo morsus ab ore fuit.*

De Serpente Marino.

*Lubricus aequoreis serpens qui degit in undis,
 Terreno est dempto vertice per similis.
 Nam magis accedit Congro caput illius, ecce,
 Aequoreum vere hic picta figura refert.*

De serpente Rubescente.

*Si quis nulla unquam serpentem etate rubentem
 Uiderit, huc oculos dirigat ille suos.
 Oae nocet, serratus enim est & acutus ei dens,
 Hac una tantum parte timendus erit.
 Dulcibus in fluviis oritur, lacubusq, subintrat
 Sape tamen fluctus (Prothée diue) tuos.*

Y iij

De Acipensere.

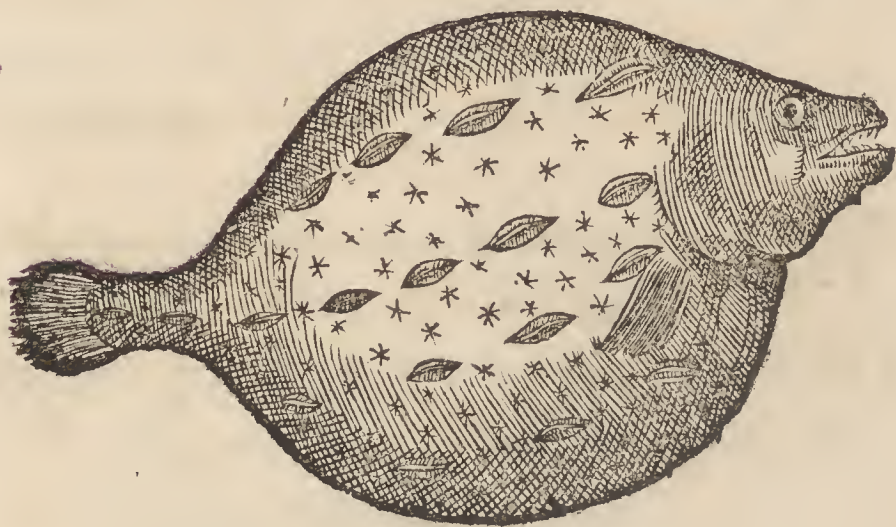
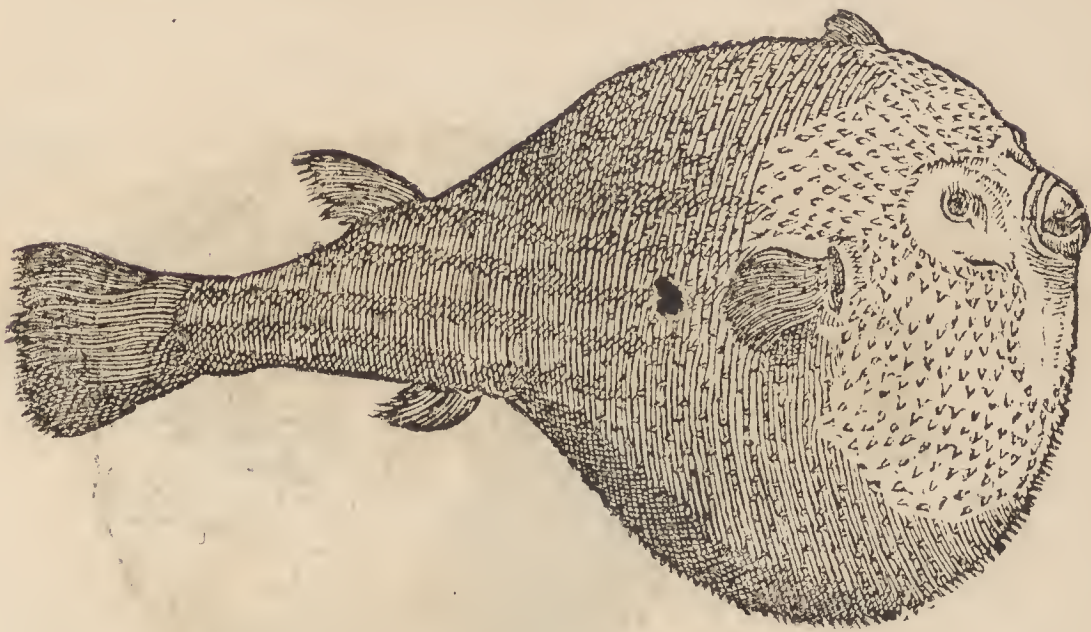
*Heroum tantum capiant Acipensera mensæ,
Mille etenim nummum non mihi piscis erit.
In precio nullus Romæ magis extitit unquam,
Ornent regales munera rara dapes.*

De eodem Mar.

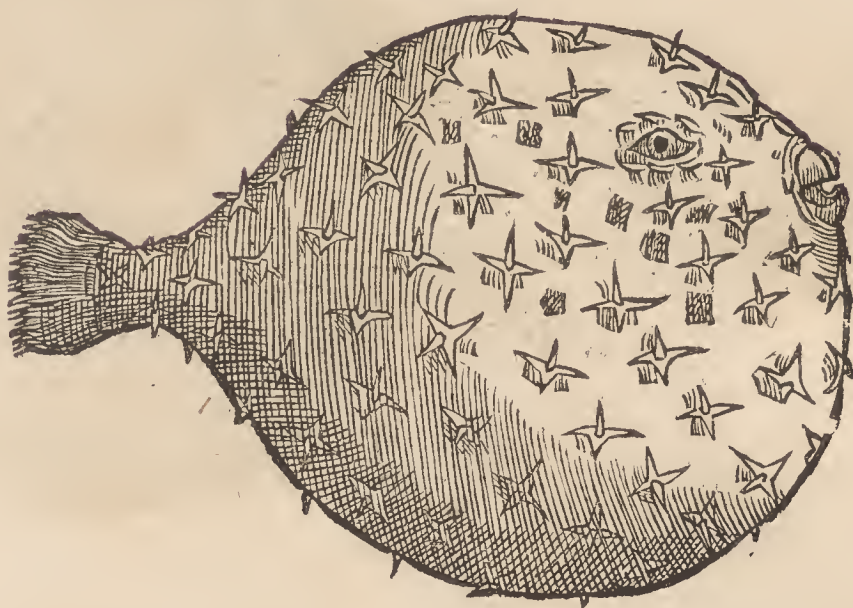
*Ad palatinas Acipensera mittito mensas,
Ambrosias ornent munera rara dapes.*

De Orbe & orbe Scutato & Echinato.

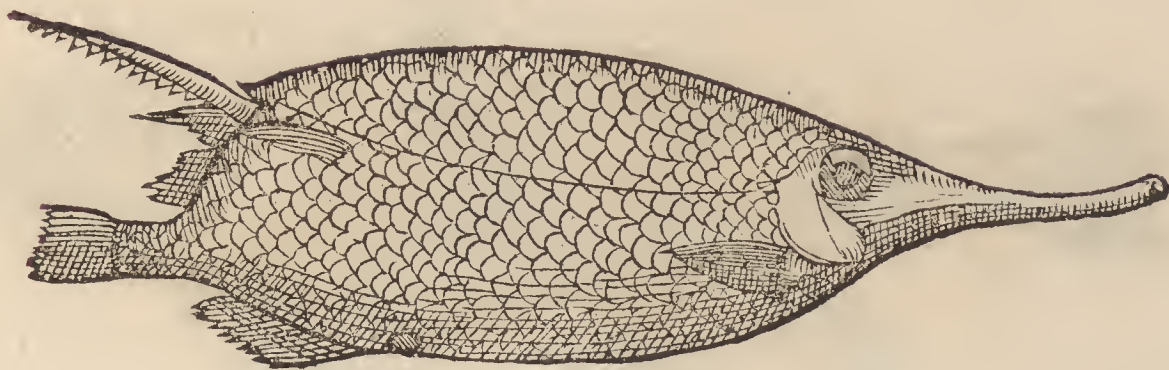
Tertia Orbis species.

De triplici orbis specie in vniuersum.

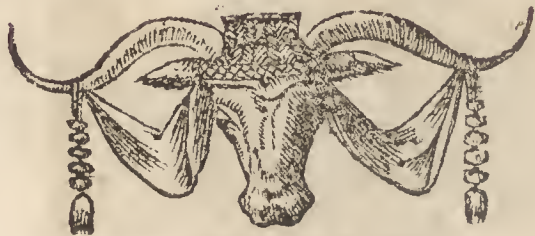
*Orbis ab effigiem pisces ni videris unquam,
 P. Etura est oculis hac adhibenda tuis.
 Colligere ore auido rorem, gemmasq; nitentes
 Gnere, concreto rore, caréne fide?*

De Scolopace.

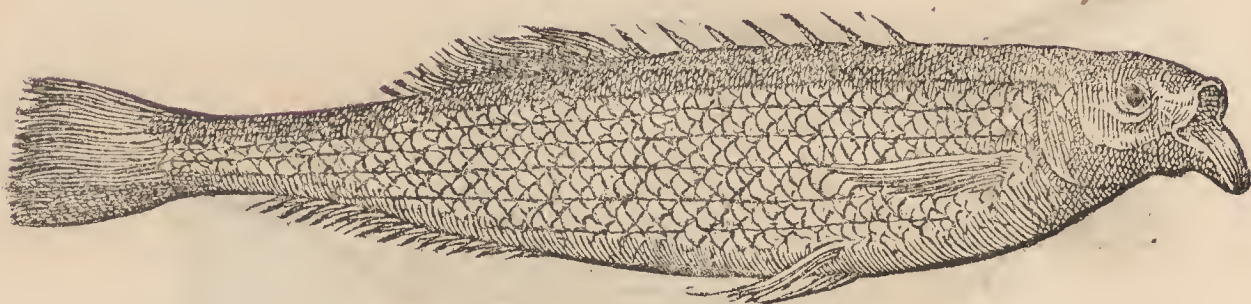

*Externis huius piscis qui venit ab oris
Forma oculis veniet conspicienda tuis.
Est autem huic similis carnis substantia Pagro,
Ergò boni succi est, & facile excoquitur.*

Z

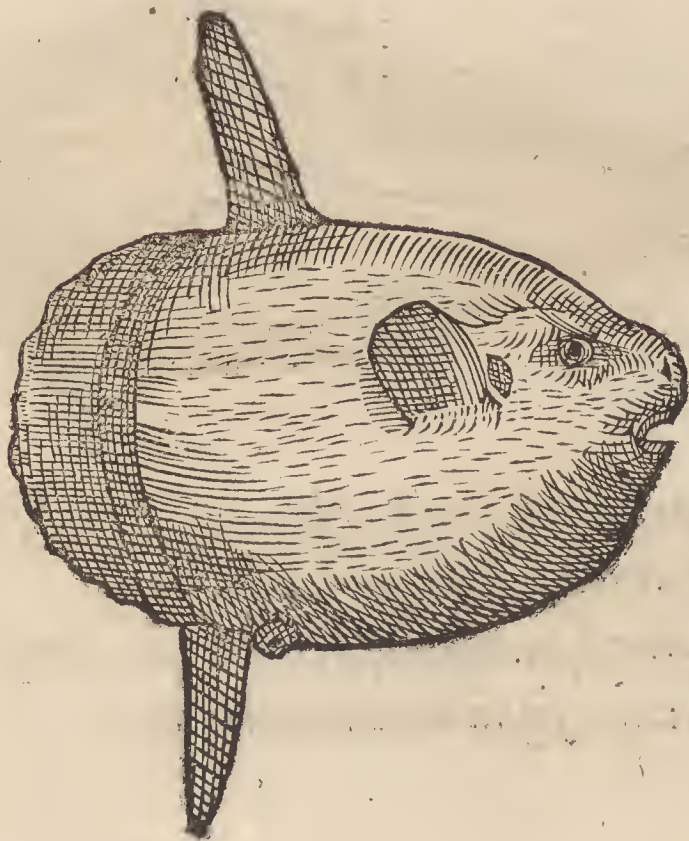
De Mugile Nigro.

*Hunc esse piscem nigrum Mugilem ferunt,
Incognitum nostris quidem nunc fluctibus.*

De Orthagorisco siue Luna pisce.

*Hunc multi piscem dignantur nomine Lunæ,
Quòd Lunam ex aliqua partè referre putent.
Fortè etiam noctu quòd multo splendeat igni,
A' tali dictus lumine Luna fuit.
Ergò suam cæli, retinentq, suam æquora lunam,
Tres fuerint terris si addita luna siet.*

Z ij

De Rara Boopis specie.

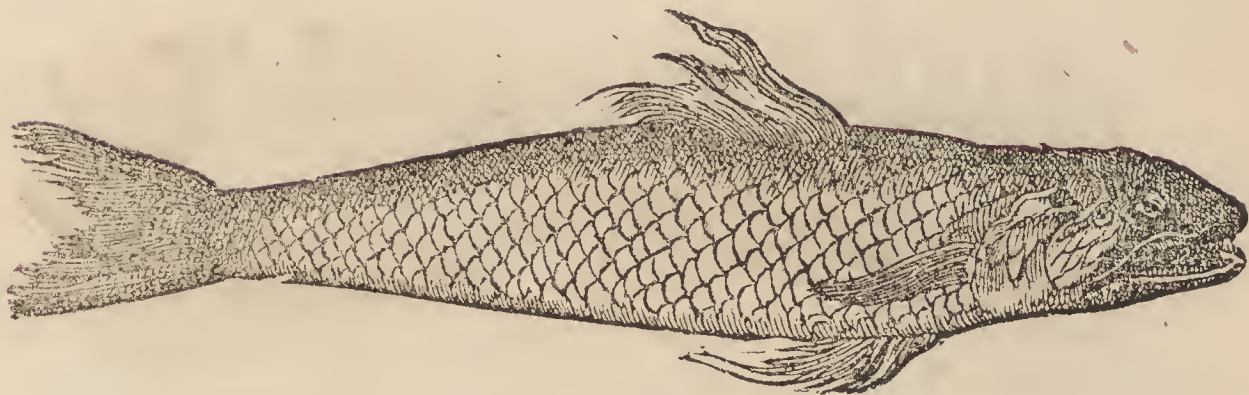

*Cum carne atq; oculis, referatq; sapore Boopem,
Dicetur piscis nomine iure Boops.*

*Nudatur squammis, palmum non amplius unum
Excedit, signis his tibi notus erit.*

De Lacerto peregrino.

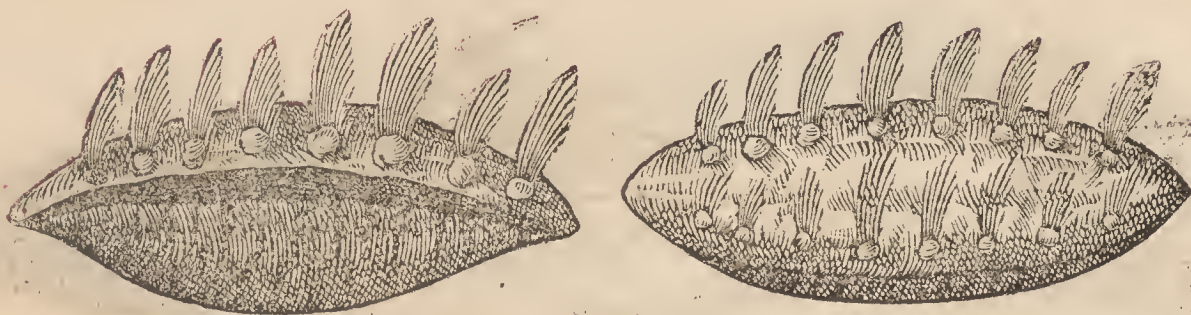

*Multi proueniunt Erytrao in gurgite, Verum
Corporis hic quadam ex parte Lacertus erit.
Mole sua excedit cubitum non amplius unum,
Est autem toruo et vertice et ore fero.*

Z ij

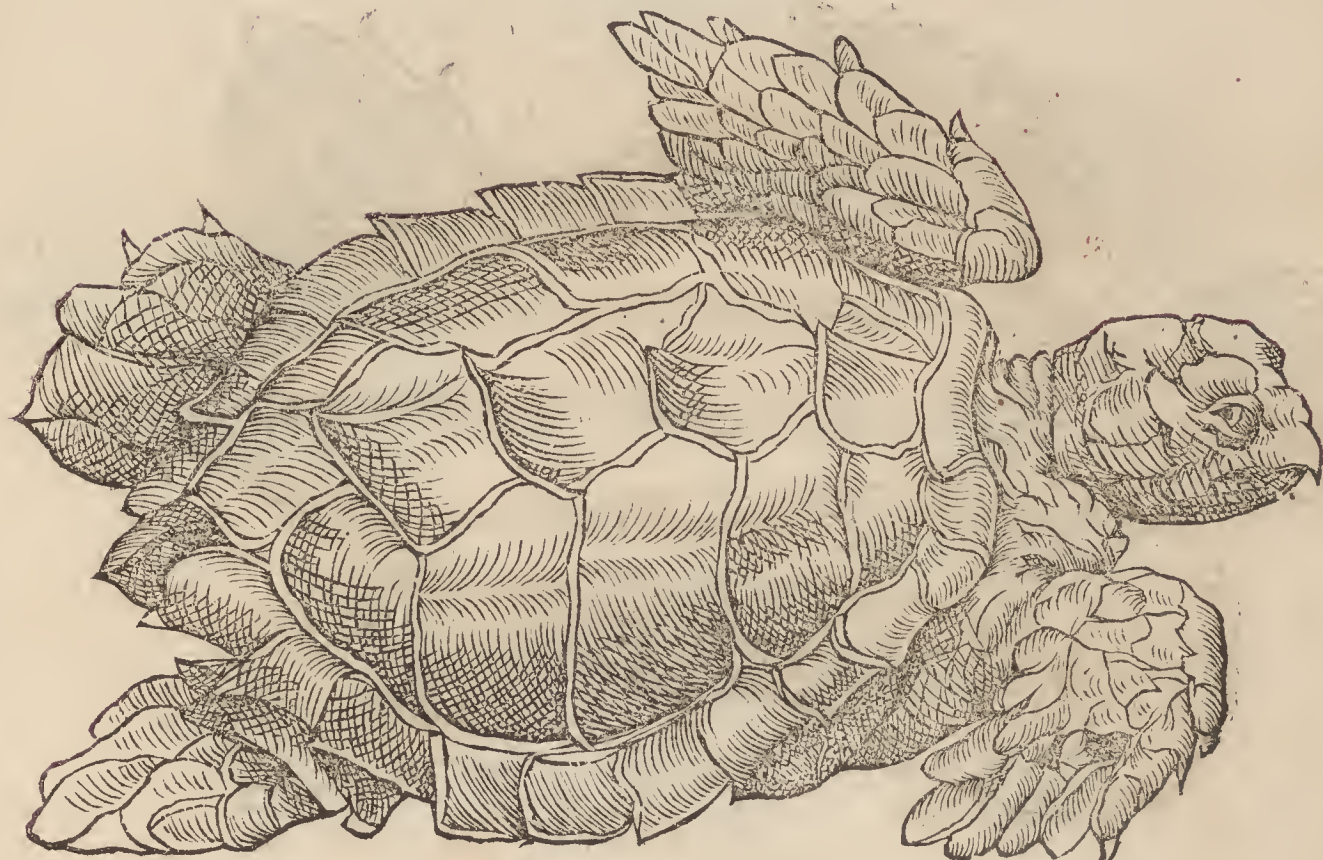
De Phyllalo.

*Phyllalius in rubro sifit semel aquore captus,
 Spurnendus tanquam perniciosus erit.
 Nanq₃ dolore graui premitur qui sumpserit illum,
 Estq₃ timor rupto ne ilia Ventre fluant.*

De Testudine corticata.

Carne satis pingui grata, & Testudo suavi est,
 In multis cuius commodus usus erit.
 Nimirum diras multum valet in Salamandras,
 Addita si Raia carnibus una fiet.
 Sanguini Alopecia, capit^{isq} mala hucera cedunt,
 Mixt^{usq} antidotis saepius ille fuit.
 Fel cum melle oculis valde censetur inunctum
 Vtile, nam hos multis liberat à c^o itis.

De Testudine Coriacea.

*Sunt huius duræ carnes Testudinis ori,
 Sunt etenim bubulis carnibus æsimiles.
 Nanq̃ hæc dura magis, quàm sit mihi prima videtur,
 Viribus ast iisdem felq̃ caróq̃ valent.
 Nanq̃ vicem alterius, si absit, Coriacea rectè
 Supplerit, tantum proximitatis habent.*

De Vitulo maris mediterranei.

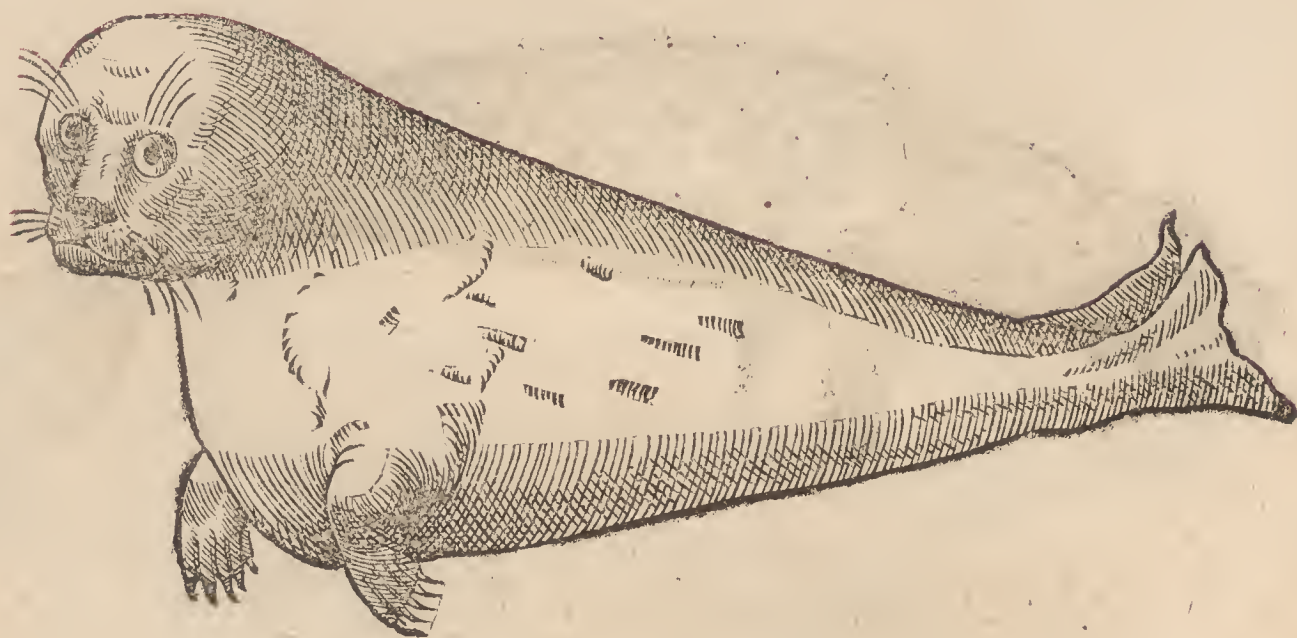

*Hæc Vituli forma est qui nullo fulmine tangi
 In naturali scribitur historia.
 Induperatorisq; ideò Lectica Seueri,
 Circunquaq; feræ tergore tectæ fuit.*

A a

De Vitulo maris Oceani.

*Hunc piscem informem Vitulum dixerunt Latini,
 Et certè hoc dictus nomine iure fuit.
 Si deprensus enim vitulorum more videtur
 Mugire, huic nomen quod magis (oro) quadret?*

De Delphino.

*Aequoreis quoties Delphin lascivit in undis,
 Pacatúsque suo corpore turbat aquas,
 Haud dubie ventos hyemem, nymphosque futuros
 Presagit sed ea quae magis parte Venit.
 Tum si illum bibulis estus transmittat arenis,
 Unda simul miserum, vitaeque destituet.*

DE EODEM.

*Δελφῖνες δὲ ἀνδρεῶσι ὁμοῦς γάμον ἐντύνονται
 In faciem versi dulces celebrant hymenaeos
 Delphines, similesque hominum complexibus harent*

A a ij

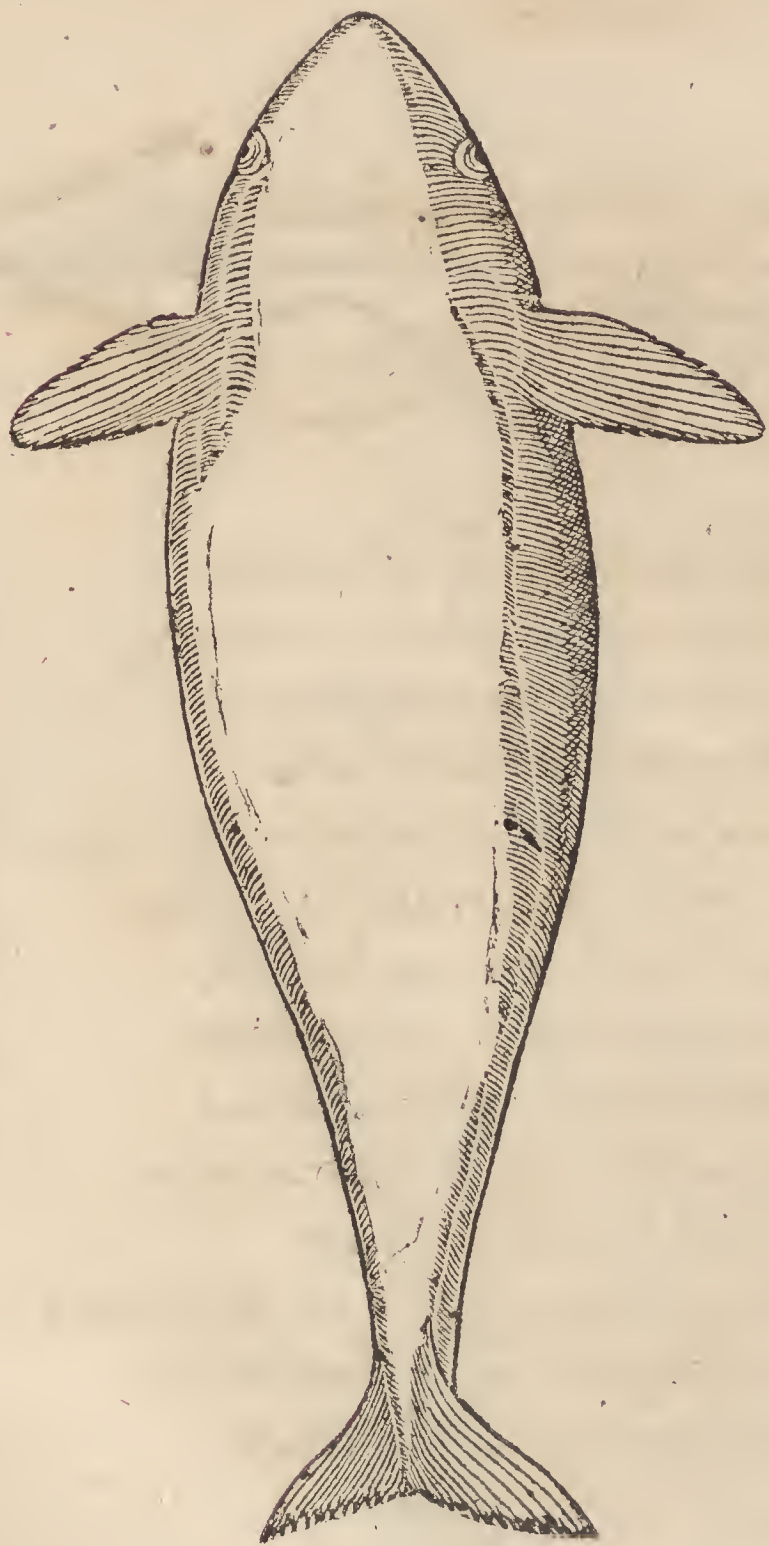
De Tursione.

*Tursio quem graeci φώκαιον nomine dicunt,
Aedit Delphini more sibi catulos.
Et paruum esse putes habitu Delphim effigiéq,
Sed maris hunc verum credimus esse suum.*

De Balæna vulgò dicta siue Musculo.

Musculus in nullo precio est, si carnis ad usum

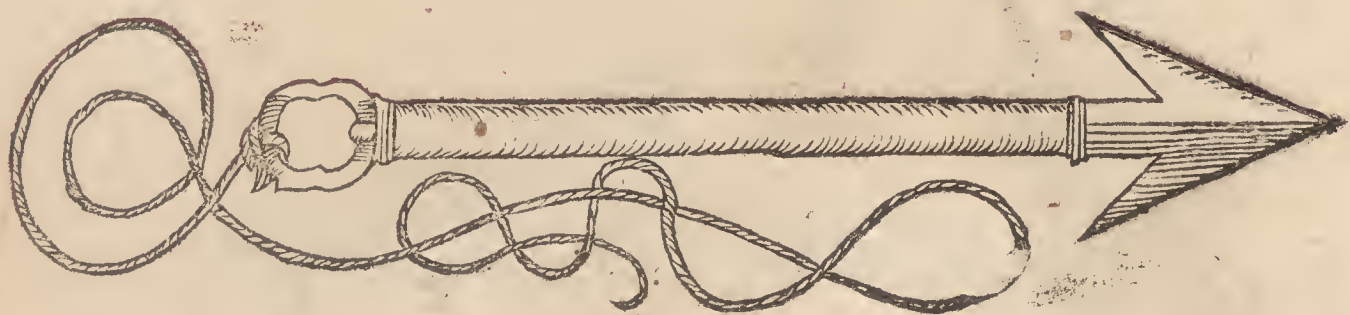
Species, nimirum difficile excoquitur.

Eius cocta tamen laudatur lingua quibusdam,

Quippè illa è tanto corpore sola placet.

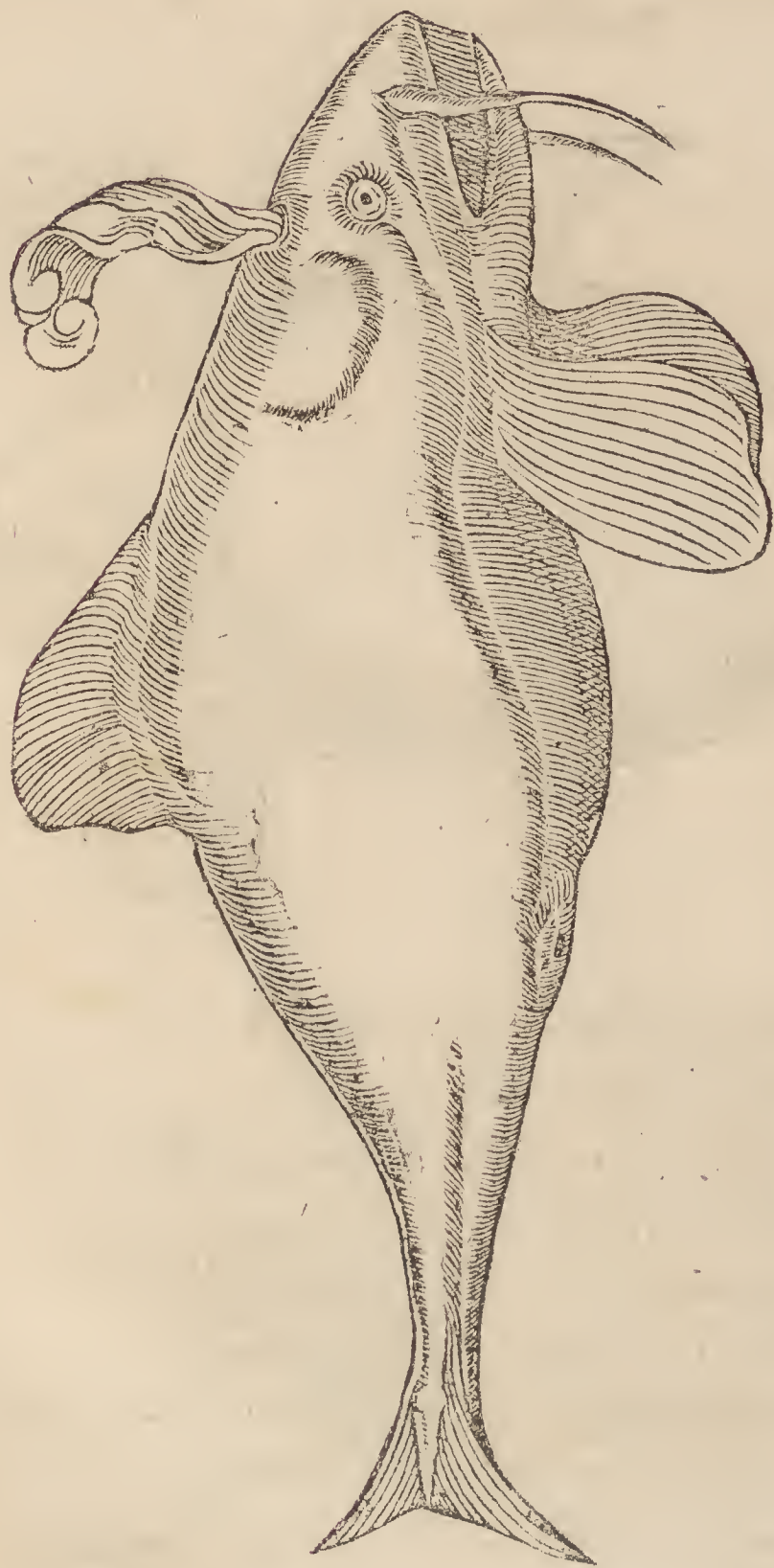
A a iij

De eadem.

Triginta excedit cubitos Balena frequenter
 Mole sua in longum si protendatur ut aiunt,
 Si in latum vincit cubitos non amplius octo:
 Bisenos verò illa pedes, vasto oris hiatu
 Scissa, marinarum sit monstrum immane ferarum.
 Quattuor ulnarum spacio à se lumina distant,
 Lumina marmoreis in templis emula saxis,
 Horrificis suè globis, quos amplo eructat ab ore
 Ferrea cum crepitu valde Bombarda sonoro.
 Præda avida, & fune & ferro retinetur adunco.
 Insiliunt nautæ seuisq; securibus urgent
 Terribilem efflantem illam animam per littoris undas.
 Atq; obluentem frustra, nauesq; prementem,
 In littusq; trahunt immani fune reuinctam.

De Balana vera.

Vivum animal Balana parit fouet atq; tuetur,

Nanq; suo nutrit lacte subinde suos.

Innumeros vorat, exaurataq; piscibus aluum

Mugit, terribilesq; intonat ore sonos.

Carnis natura est eadem et pinguedinis, eius

Nocturne ad flammam lampados usus erit.

De Orca.

Orca, Balenæq; immania corpora ponti
 Vtræq; inter se bella cruenta mouent.
 Se Balenæ igitur maris in secreta receptant,
 Nam fœtis Uteri est cura, timorq; sui.
 Prædæ auide norunt Orca id. gravidâsq; laceßunt,
 Ast hæc victæ Uteri pondere sæpè ruunt.
 Præpediuntur enim, spes quippe fuga omnis in Una
 Balenæ siquidem Vis minor omnis inest.
 Orca igitur miseras truculentis dentibus Urgent,
 Et viuos fœtus cum genitrice vorant.

De Phytetere

Bellua vim sanè ingentem hec effundit aquarum,

Phytetery, idè nomine dicta fuit.

Nam cælo interdum magnæ se more colonnæ

Erigit, et miseræ turbat agitq, ræres.

De Piste.

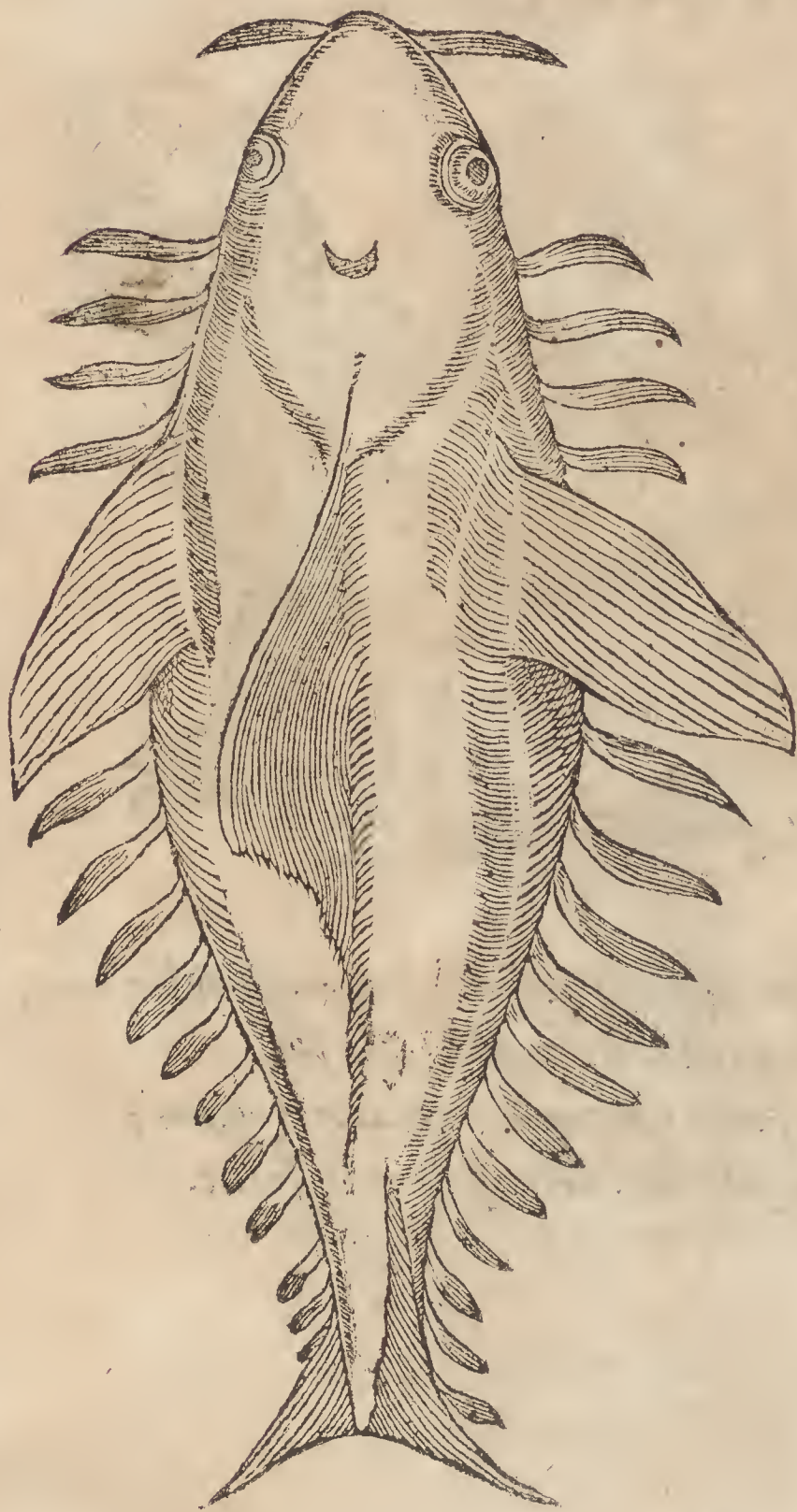
Hunc gray & piw nos piscem nomine ferre

Dicimus, à rostri scilicet effigie.

Ducenos implet cubitos, hos India tales,

Cum reliquis superet fertilitate parit.

De Scolopendra catacea.

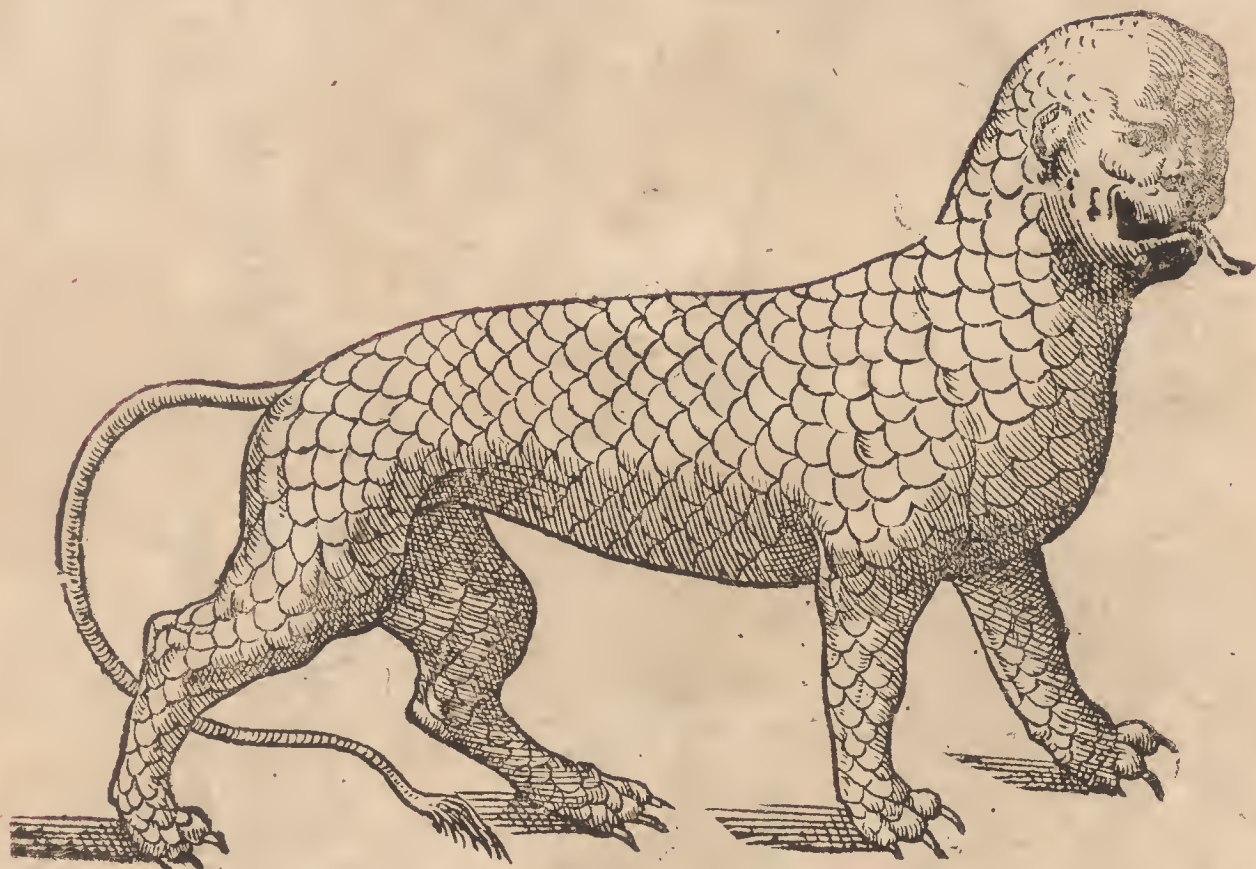
Si vinam lector Scolopendram haud videris unquam

Hanc illi adpinges si lubet, effigiem.

Monstrum ingens, magnā superat nam mole Triremem,

Et procul a quoreis eminet illud aquis.

De Monstro Leonino.

*Hoc monstrum æquoreis perhibent venisse sub undis,
Portentis careant ne vada salsa suis.
Quod tute aspiciens, minus admirabere (opinor)
Si spectes quantum terra stupenda ferat.*

De Pisce Monachi habitu.

*Si tales partus adunt vada cœrula Nerei,
 Non est quòd tellus efferat ipsa suos.
 Frons hominem præfert, in piscem desinit alvus,
 Quid tam dic sodes dissimile esse potest?*

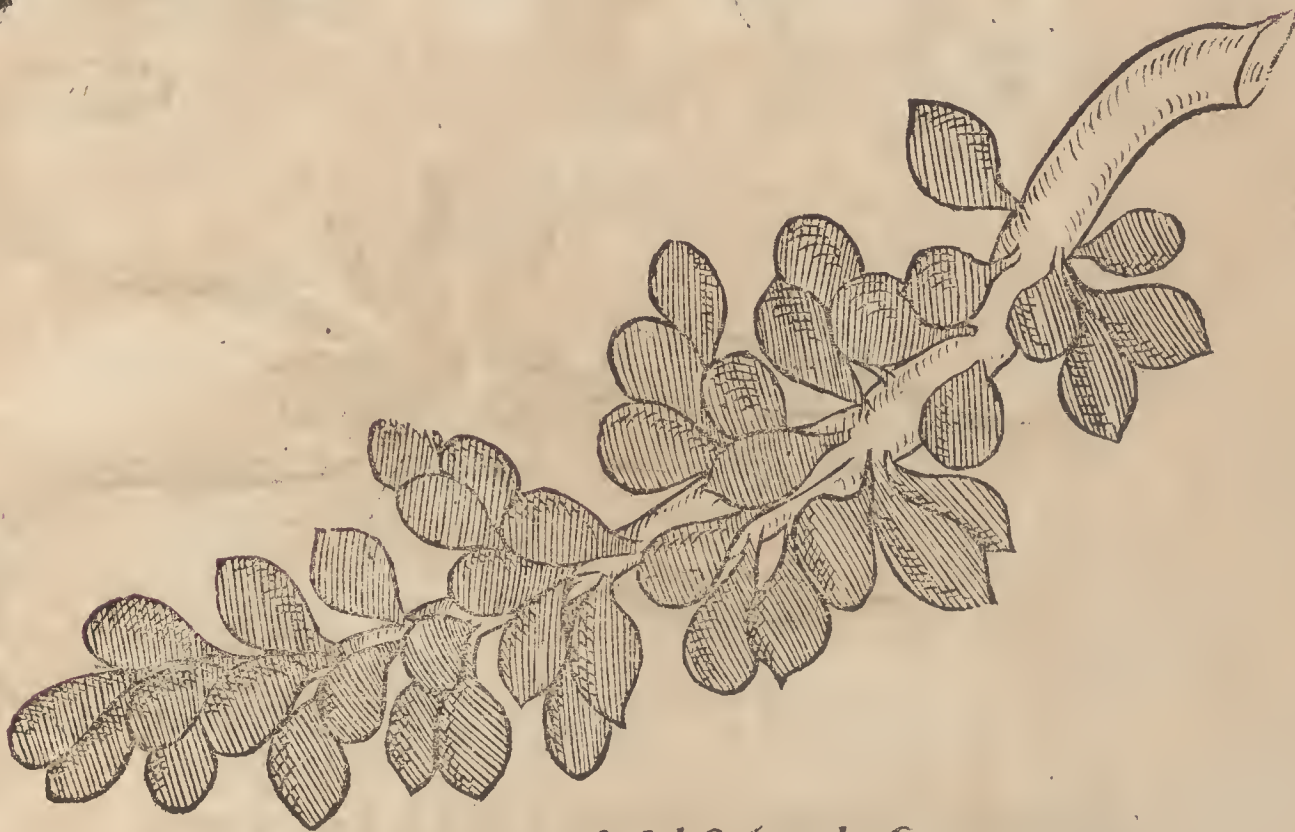
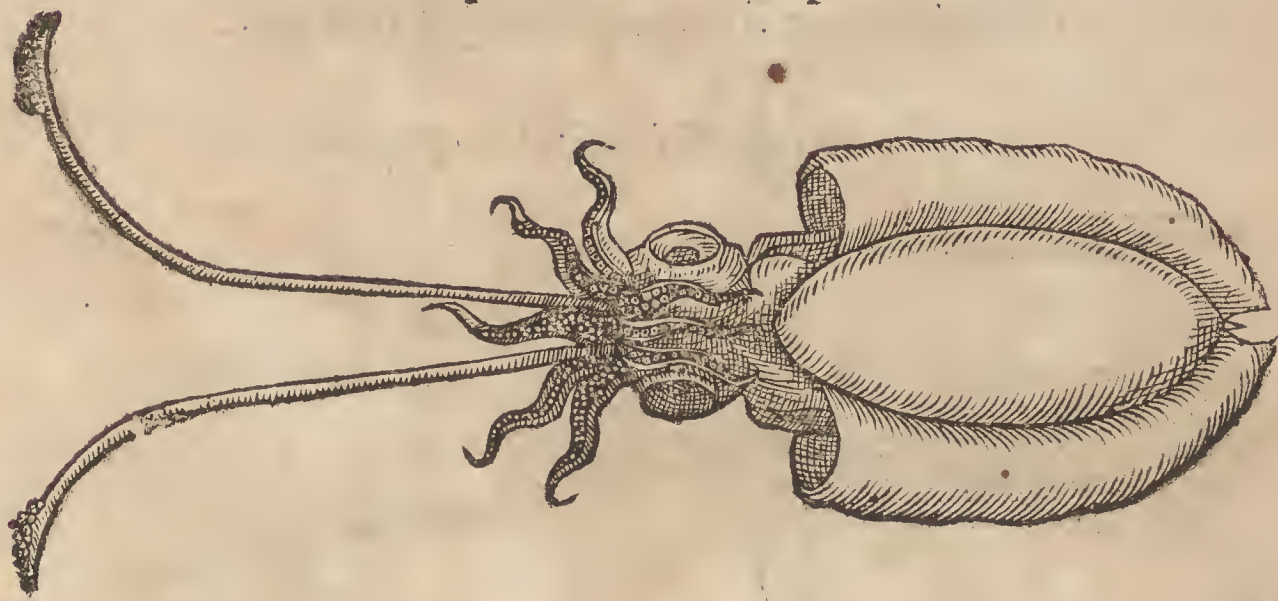
B b iij

De Pisce Episcopi habitu.

*Si talem fœtum mare glaucum protulit unquàm,
Semi hominemq₃ ferum, semi ferúm₃ hominem,
Et veniunt miranda nimis portenta subinde,
Quid miri Tellus si quoq₃ plura ferat?*

De Sepia & de ouis sepiarum.

*Sepia dura quidem est sed si semel es coquatur,
 In stomacho & Venis, & iecore, optimè alit.
 Ova ædit baccis myrti forma effigièq,
 Qualis vinifera in vite racemus inest.*

Inl. et.

*In litus proiecta recens, sartagine fixa.
Manduntur, Renum pituitasq; trahunt.*

De Loligine magna & parva.

*Expressæ ad vivum formæ Loliginis hæ sunt,
Fortè hominum si quis nôrit utramq; minus.
Antiquis abiecta fuit, nunc illa probatur,
Dites nanq; petunt hanc ce, probantq; coqui.*

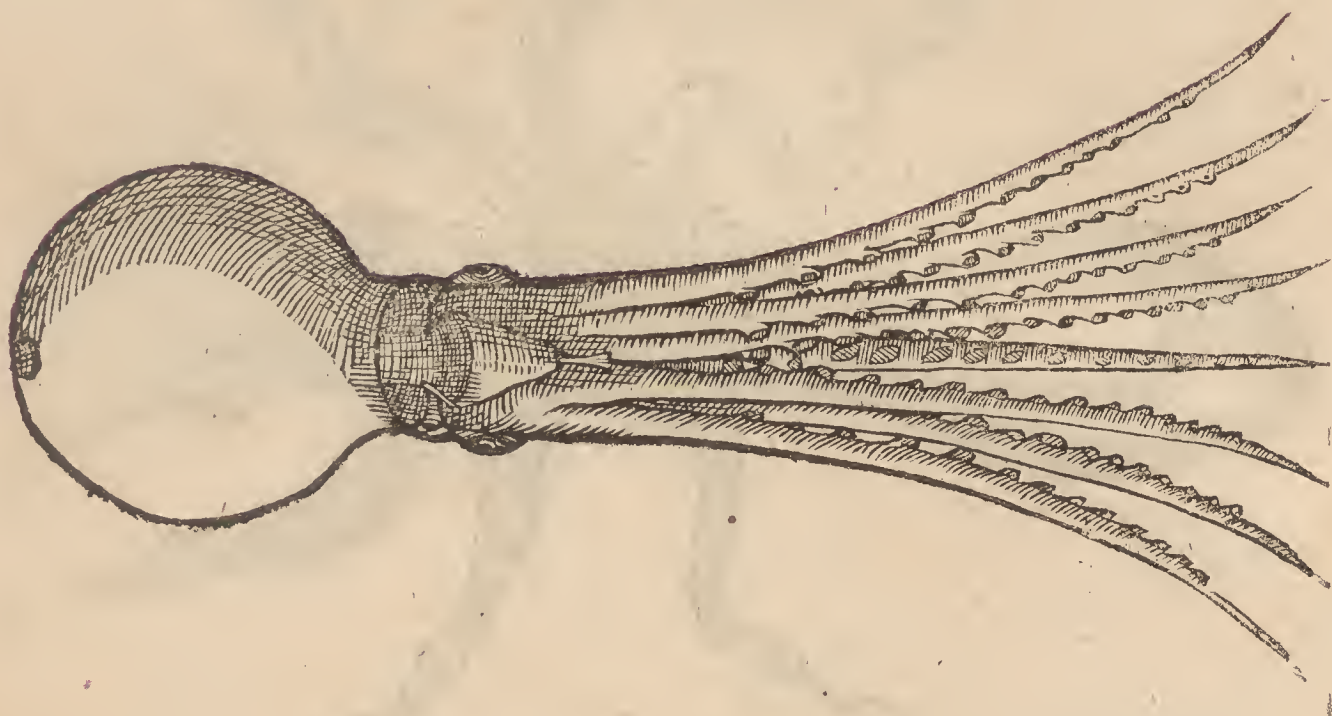
De Polyporum prima & secunda specie.

Πολύποδος ἰόντος, ὥστε, ὡς ἔνι, μετατρέφεται ὡς ὥρες,
 Et mutat vultus ille subindè suos,
 Sic nos mutemur par est pro tempore mores,
 Quippe viri hoc fuerit vel sapientis opus.
 Humorem sumptus generat crassum, atq; tenacem,
 Concubitusq; auget (Dine Cupido) tuos.

Cc

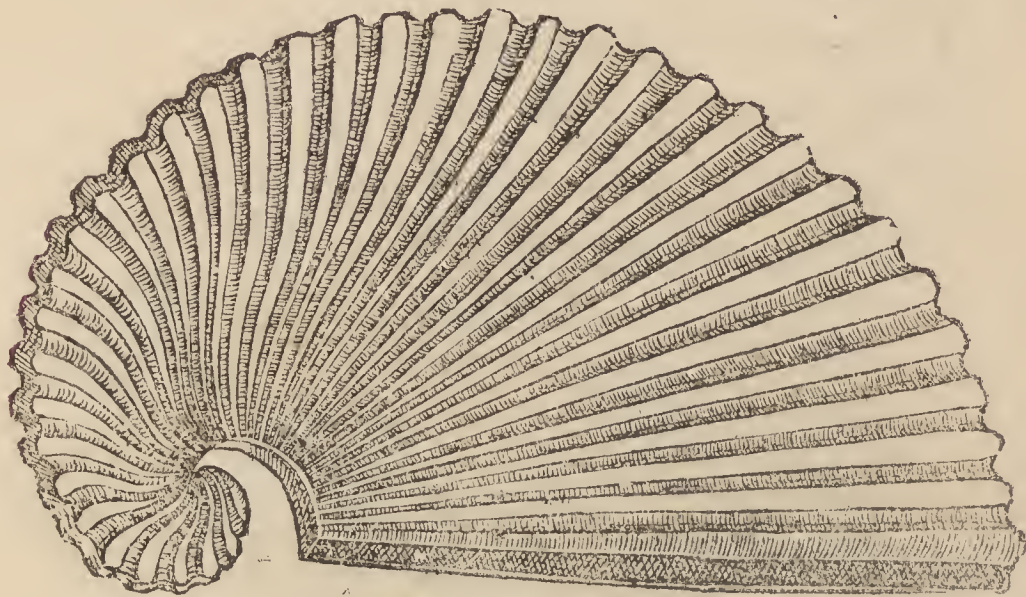
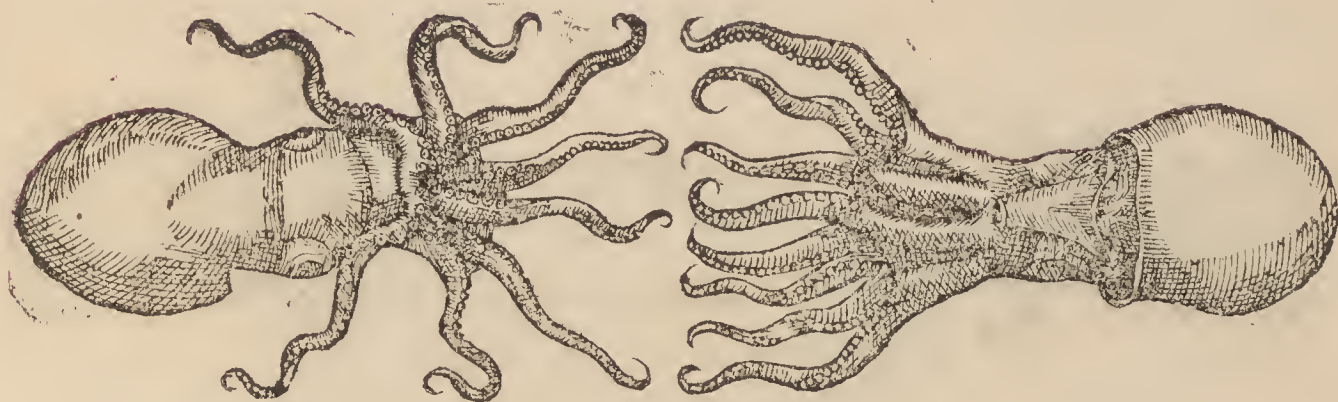
Tertia Polypörum species.

Μοχίττω quidam è græcis ab odore vocarunt.

Nanq³ aliqua moschum ex parte frequenter olet.
 Hinc esum referunt Venerem stimulare sopitam,
 Nam vires aliquas piscis amoris habet.

De testaceis Polypis.

*Polypos testis geminos videre est
 Inclusos quoq; sepius,
 Hic tibi veram licet utriusq;
 Formam cernere si lubet.*

De Sepiola.

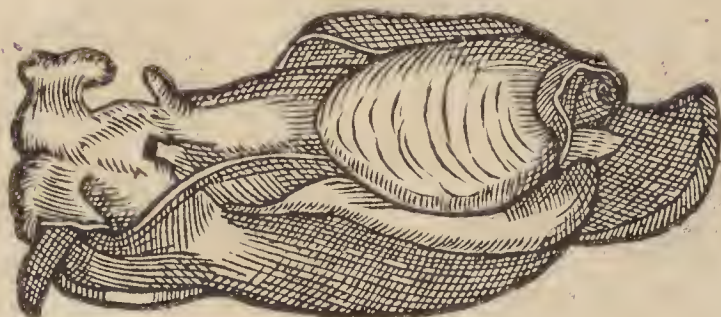

*Quamuis Sepiola sient suaves,
Vel multò magè polypis sapore,
Atq; ipsis quoq; Sapiis vocatis,
Omnes at modò paruitatis ergò.
Nullius precij propè estimantur.*

De Lepore Marino.

Prima species.

Secunda species.

*Hæc splendore suo capitūq; oculisq; dolorem
Adfert ingrato quin et odore nocet.*

Cc iij

Tertia Leporis marini species.

De Lepore marino.

*Disce Venenatos leporis cognoscere potus
 Pestiferi, mediis quem mare gignit aquis.
 Piscis enim squamas, et purgamenta marini,
 Et tetrum toto corpore Virus olet.*

De Vrtica parua.

*Vrtica hac species quidem esculenta,
 Est in delitiis Viris quibusdam,
 Qui terras habitant mari propinquas.
 Totam gnaviter abluunt, deinde
 Claro igni leuiter coquunt statimq̃,
 Frigunt, Ventriculo satis superq̃
 Gratam, aluo et facilem: sed ipsa Vtrisq̃
 Pruritus manibus mouet retenta.*

De Vrtica cinerea.

*Hanc ne contractes manibus nanq̃ acriter illas
Pungit, et immemores non sinit esse sui.*

De Vrtica rubra.

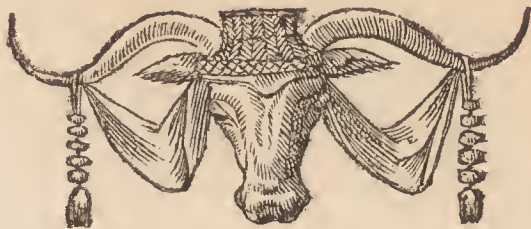
*Hæc prima accedit specie, rubrôq; colore
Tincta, hæret duris sæpius in scopulis.
Durior est quàm prima, tamen compluribus estur
Nempe ab iis epulo qui meliore carent.*

D d

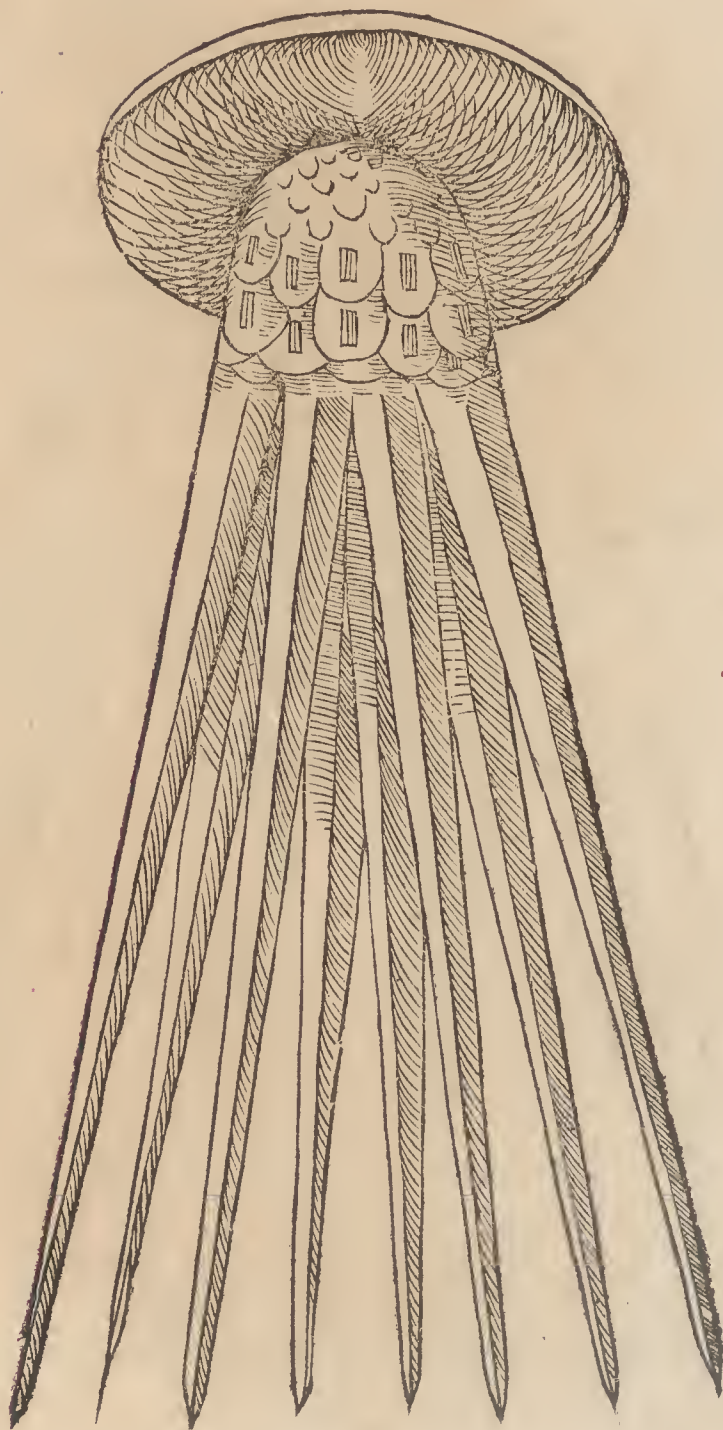
De quarta Vrticę specie.

*Linquitur à nostris alienæ hæc abdita testæ
 Abiiciturq; etiam, cur? quia dura nimis.
 Eius ab interna procedunt parte, colore
 Planè purpureis emula fila rosis.*

De Vrtice quinta specie.

*Ipsos vel splendore oculos offendit utrosq;
Pruritumq; mouet (magne Cupido) tuis.*

D d ij

De alia Vrtica soluta.

*Quattuor hæc veluti frondes ramôsue propagat.
Ex se, quos alius dixerit esse pedes.
Cum reliquis eadem aut similis substantia vita
Virtus ac mores. hæc satis esse puta.*

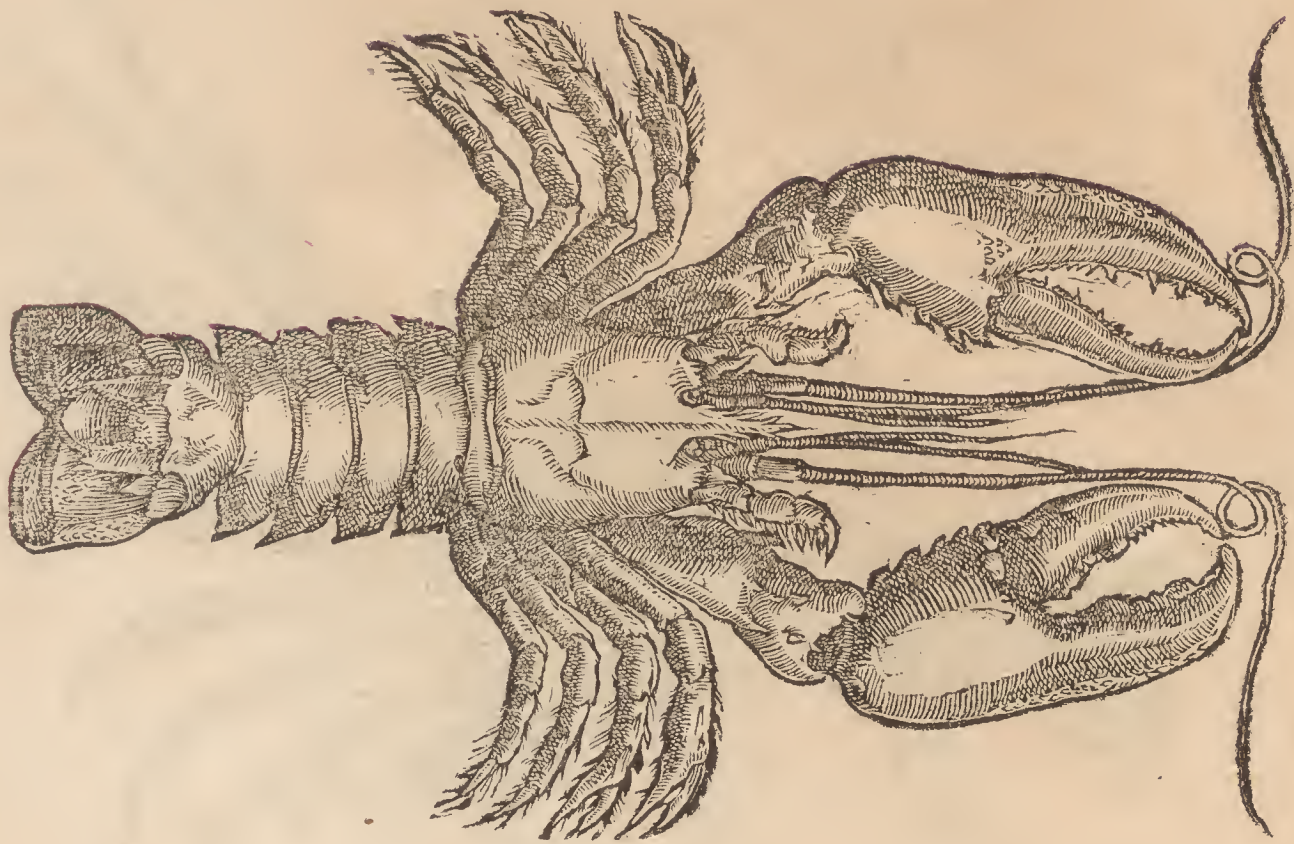
De Locustis.

*Murenas perimunt scabrae manduntq₃ Locustae,
 Ipsis Polypodes sunt tamen exitio.
 Carne autem propria humanos vertuntur in usus:
 Non ori ingratus ventriculôq₃ cibus.*

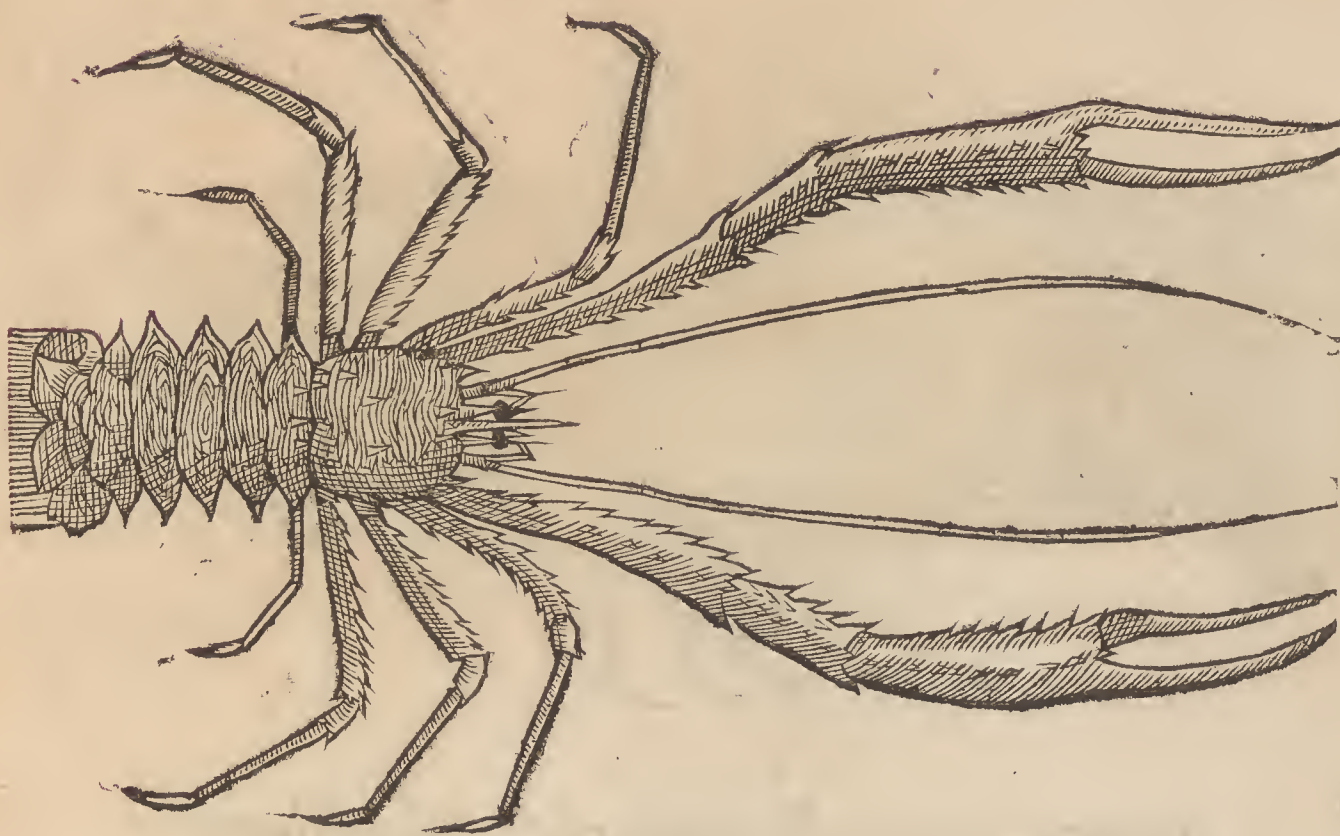
D d ij

De Astaco.

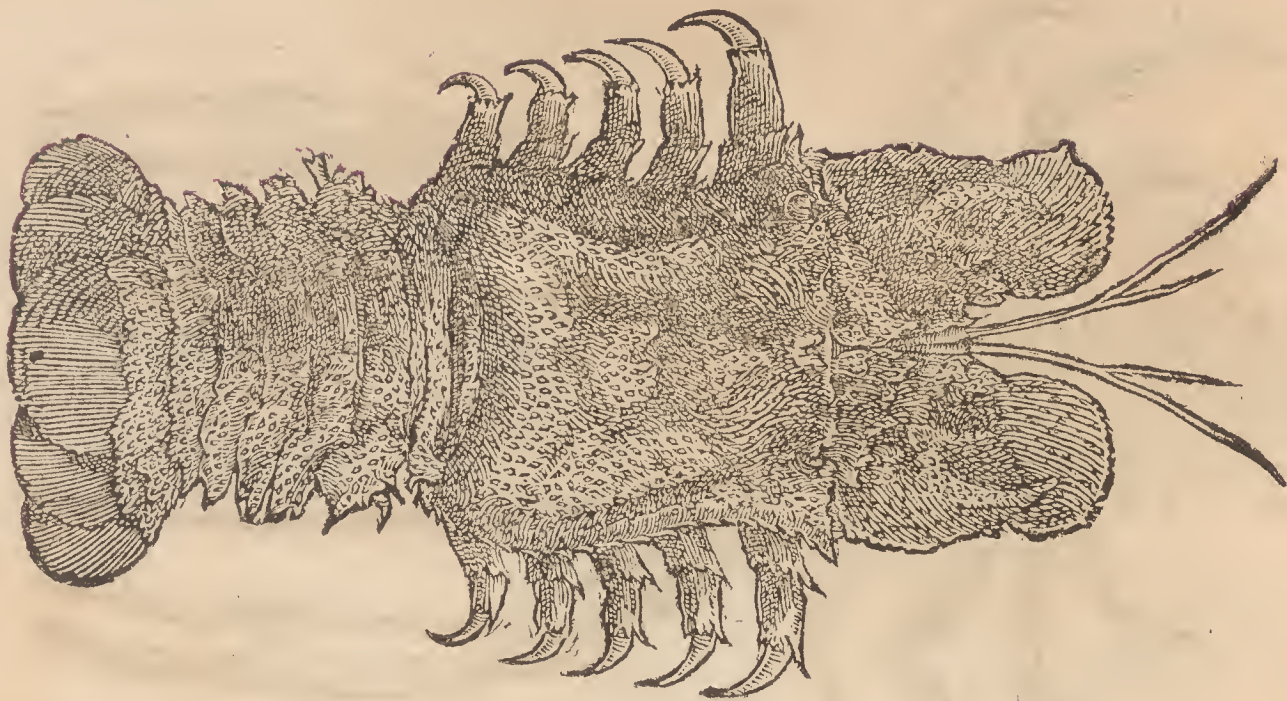
*Qualis in equoreis expanditur Astacus Undis,
 Effigie hîc talis pingitur ecce tibi.
 Exuit (ut fama est) propriam ceu Squilla senectam,
 Nos miseri nostram haud possumus arte aliqua.
 Est autem suavis succi et laudabilis, illi
 Utilis in primis quem hectica febris agit.*

De Leone.

Qui veram æquorei formam spectare Leonis
 Expetit, huc oculos dirigat ille suos.
 Namq̃ λέων hirtus cum sit, flauiq̃ coloris
 Tali animal dictum nomine Iurè putem.

De Squilla lata.

Carne quidem molli Squilla est, velut Astacus, ecce
 Amborum effigies hîc tibi lector habes.
 Limoso illa loco vivit, proin obsita fædo
 Usque luto, æquoreis capta videtur aquis.

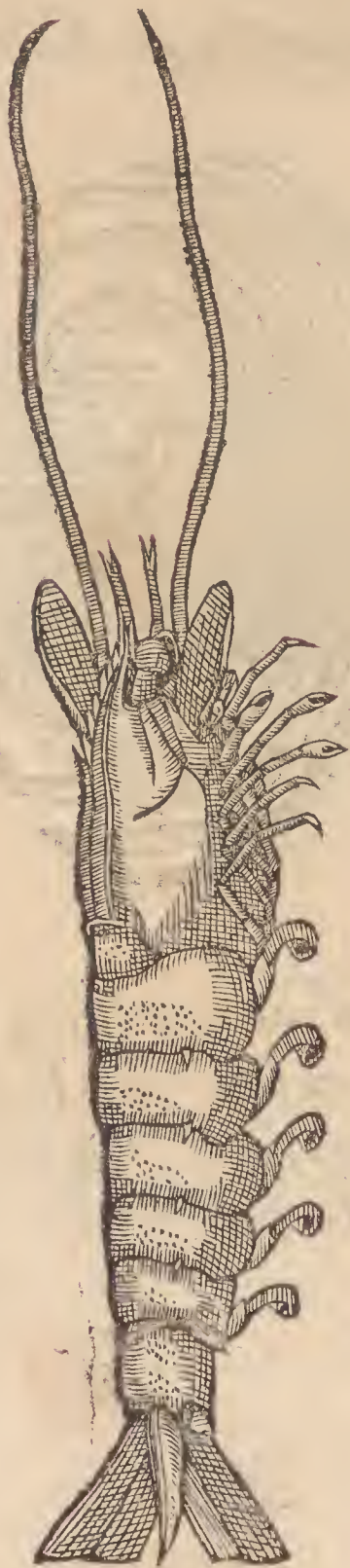
De Squilla cælata siue Cicada Æliani.

*Nonnulli Squilla speciem hanc, quidamq; Cicadam
 Esse volunt, toto hac corpore rubra suo est.
 Carne autem molli ut Squilla est, utq; Astacus: horum
 Ergo loco veniet grata Cicada mihi.*

E.

De Squilla Crangone.

Si Squillam hanc etiam esse voles si dixeris esse,

Nil damni est modò sit res bene nota tibi.

Quam si nosse homini sine nomine posse daretur,

Non esset tantis obruta mens tenebris.

Hec verò cuius facies depingitur, ori

Carne quidem grata est, ventriculòq; simul.

Nanq; boni est succi, dulciq; et febre prehensis

Commoda, si sensim membra habitumq; liquet.

De Squilla gibba.

*Ex tenui Squilla gibba manduntur aceto,
 Elixæ: frigunt ex oleo hæc etiam.
 Suaue epulum sanis, febríq, salubre, bonúmq,
 Partes quæ solidas immodico igne liquat.
 Carnis enim minimè cedit bonitate Locusta,
 Haúdq, tibi in nostra Gammare lance rubens.
 Illas proin mandant febris quibus hectica noxa,
 Auxilium causam ex parte ferentis agent.*

E e ij

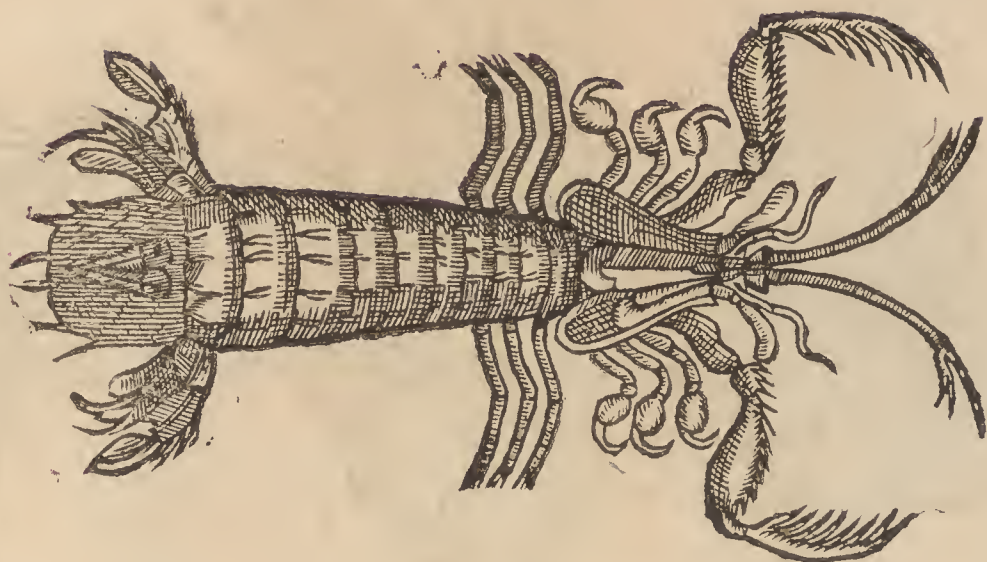

De Squilla parua.

*Squilla quidem parua ut propria est dulcissima carne,
Ingesta in Ventrem sic facili ex faciat.
Cum crustis stimulat proprijs Venerem esa sopitam,
Tum quòd habet flatus gignere, tum quòd alit.*

De Squilla quæ *μαύλις* dicitur.

Carne quidem *μαύλις* dulci est, molli atq; suavi,
 Quæ benè *ὑ*ti nutrit, sic *ὑ*nerem stimulat.
 Aequoream malunt quidam appellare Cicadam,
 Vt libet appella, nota modò illa fiet.

E e iij

De Cancellis & Scyllaro.

*Cancelli gignunt crassum succum & vitiosum,
 Hincq; τράγος graij faedo ab odore vocant.
 Nanq; lutum redolent pra se Virúsq; marinum
 Sapè ferunt, quò sit sint precij exigui.*

De eodem.

*Initio ex terra Cancellus gignitur, exin
 In testas, vacuas ingreditúrq; domos.
 Maiorésq; aliàs crescens sibi semper adaptat
 Ut tali credas ingenium esse fera.
 Σκόλαρος in Conchis etiam reperitur, ibiq;
 Degit, & in certum permanet usq; diem.*

Humorem

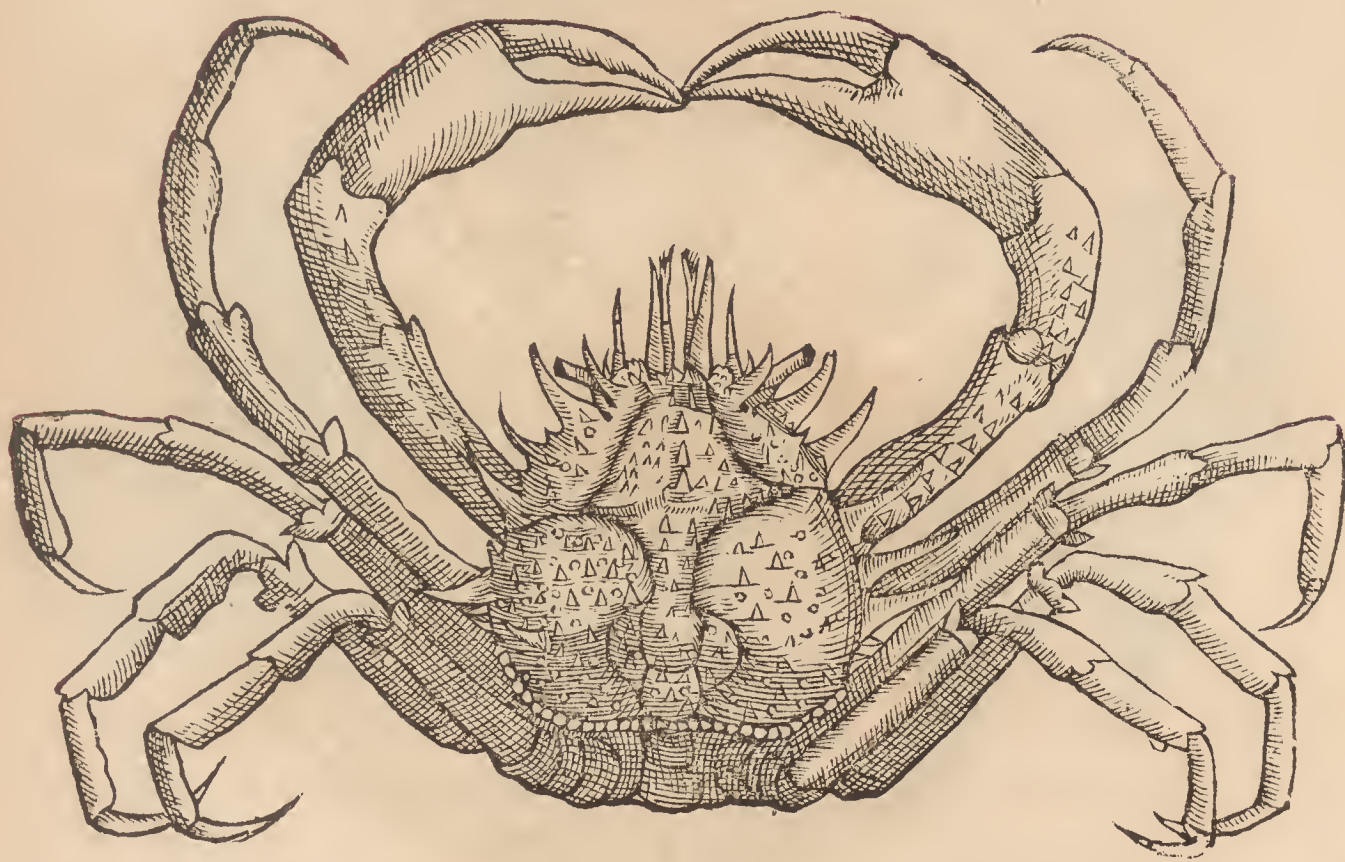
*Humorem salsum gignunt, agréq₃ coquuntur,
Hos ideóq₃ hodie temnere quisq₃ solet.*

De Cancro mara.

*Difficile excoquitur. succi miniméq₃ probati est,
Nusquàm igitur nostras inchoet iste dapes.
Cum sit enim carnis dura, insuavisq₃: profectò
Ventriculo, nusquàm hæc esca, salubris erit.*

De paguro.

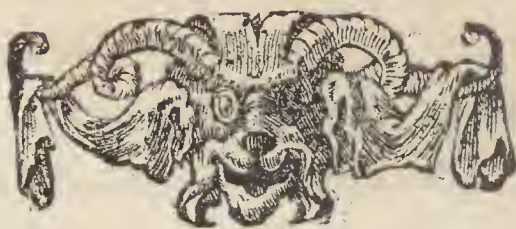
*Carne quidem media existit, dulciq, Pagurus,
Sed magè cum crescit Luna probandus erit.
Nam reliqui Ut Cancris vim sentit sideris, illis
Temporibus succi plus melioris habet.*

De Heracleoticis Cancris.

*Horum decoctum Cancrorum promouet aluum,
 Asa caro succi sed melioris erit.
 Hanc ego prætulerim semper, tu elixa vorato,
 Quòd dura faciem Phæbe cacantis habes.*

Ff

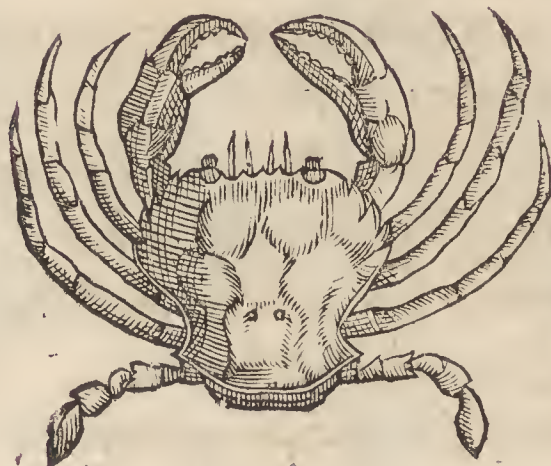

De Vrfo.

*Excrementitia carne, et molli, haudq̃ suavi est
 i rrus, propterea fit minimi precij
 Virus enim aquoreum resipit pravi estq̃ saporis
 Quo fit Vi in cæno hunc degere sæpe putem.
 His oculis nos in lapidem conspeximus unum
 Conuersum, id fieri qua ratione potest?*

De Cancro latipede.

*Latos habet Cancer pedes hic paruulus
 Ob idq₃ fertur latipes
 Nihil valet prorsumq₃ vilem esse autumant
 Aptumq₃ nullis visibus
 Vilemne fecit paruitas an prauitas?
 Ingensne vilem copia?
 Tria haec enim pisces(reor) quosuis solent
 Insuauiores reddere.
 Nam quisq₃ paruos despicit vel negligit
 Facitq₃ parui ut plurimum.
 Praui ac mali nemo sibi piscem eligit
 Succī, nam eo aequē se abstinent.*

*At magna verò reddit aspernabiles
Pisces eorum copia.
Sed hæc saporem non mihi (fallat mea
Ni forte me sententia)
Mutârit unquam, nam, rogo, quonam modo
Obesse possunt si boni?
Si sint suaves & gula & ventri simul,
Firméntq; pectus languidum,
Pulmonem anhelantem adiuuent, cor recreent,
Prosintq; interdum febribus
Vel Hæcticis? pisces ego ipse optem mihi
Illos quidem non paruulos,
Plenos aristis, absq; succo, aut humidos,
Sed grandiores & bonos.
Quales vel Archestratus ipse unus sibi.
Iubebat olim apponier.*

De Cancro flauo.

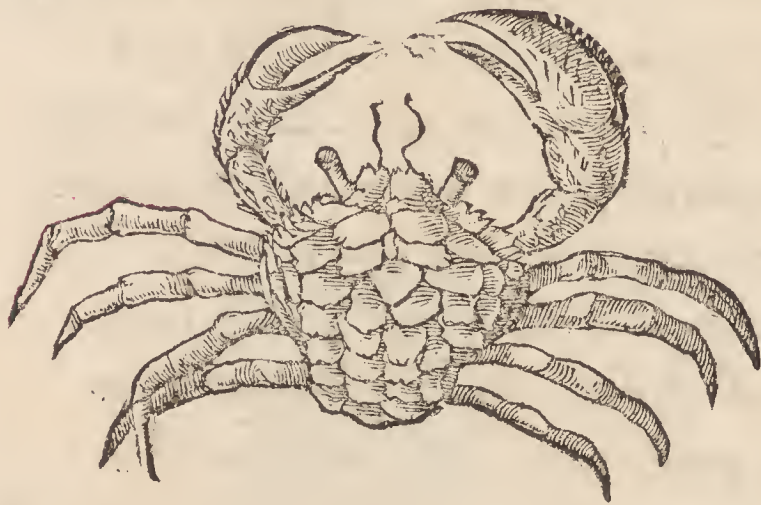

Cancrum hîc vides fului coloris, proin eum
 Flauum vocant, atq; undulatum nomine,
 A lineis quæ in parte prona sunt benè
 Multis, & undarum reductis in modum,
 Cancris parem stagni marini & fluminum.
 Suis benè insignem notis. illo utitor,
 Nam cæterorum conferet valdè loco,
 Si illi tibi desint. habent quandoquidem
 Omnes quid occulta, quid in sese abdita
 Virtutis, & multis bene haud perspecta adhuc.
 Notescit usu longo ea haud sane omnibus,
 Ipsimet argutentur, ut forsân volent

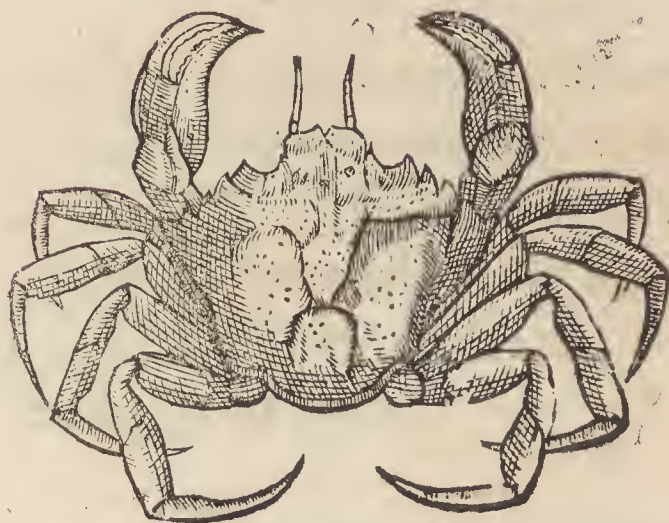
Ff iiii

Subtiliter, scitéq; docte atq; acriter,
 Secreta Natura sient cum plurima
 Absconsa, nostris sensibus non peruia:
 In abditis rerumq; causis insita.
 Viuum ergò combures foco Cancrum tuo
 Ustumq; seruabis tibi perquam utilem,
 Contra feri morsus Venenatos canis,
 Exhulceratîsq; optimum pulmonibus,
 Ex lacte caprillo recens mulcto datum.

Cancer Varius siue Marmoreus.

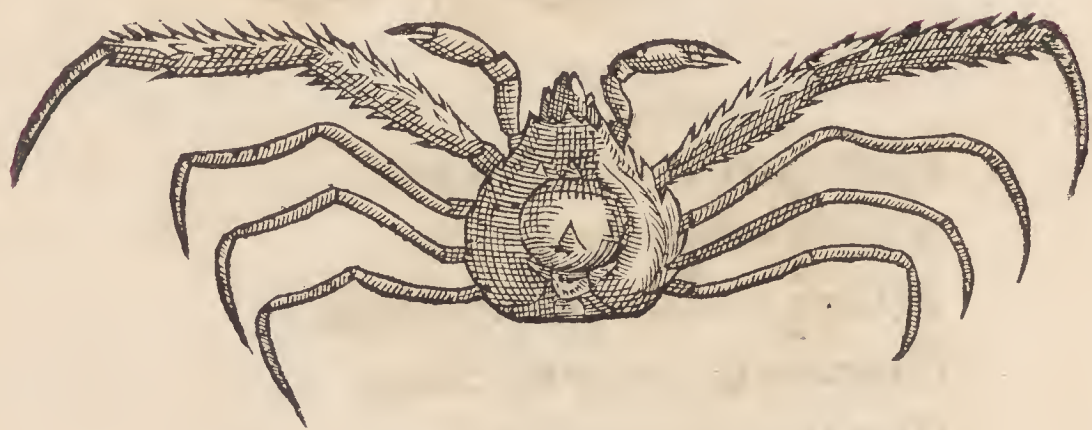
De Cancro anonymo.

*Frequenter in stagnis maris
Videre viuos mi obtigit,
Frixosq nonnunquam edimus,
Gratum et suaue ori cibum,
Ouis abundant cum suis.
Vulgò vocant Cancro eos.
Illis marinos praeferes,
Omnesq aquarum dulcium,
Qui saepe riuos incolunt.
Contra venenosos canis
Morsus feruntur plurimum
Valere, prosuntq hecticis.*

Nam iniure Cippi quàm optimi, aut
 Perdici unius bonæ
 Cocti, efficacem atq; utilem
 Præbent cibum agro corpori:
 Illudq; valdè nutriunt.
 Quin sæpè opem pulmonibus,
 Exhulceratis afferunt.
 Quid (quæso) ijs. præstantius?

Cancer Βραχυχῆλος

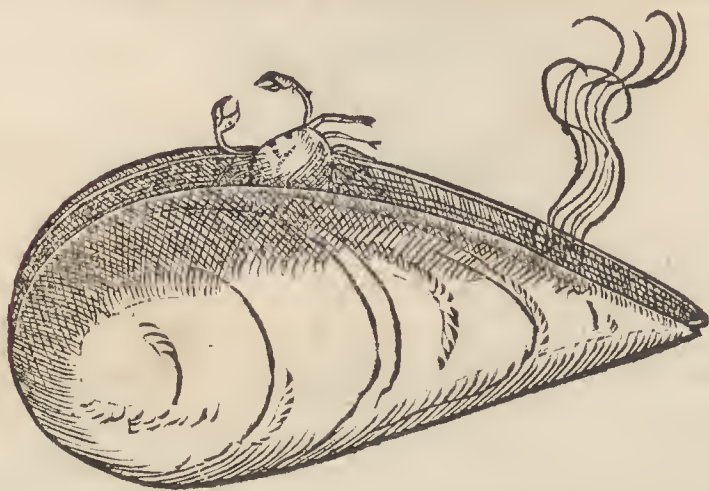
Cancris Hirsuti.

De Cancro cordis figurâ.

De Cancris parvis qui in alienis testis viuunt.

En quot ne rerum genitrix Natura bonarum
 Cessaret, Cancros pinxit imaginibus.
 Nempe ut serpentū auxilium in genus omne malorum
 Presto homini, adq₃ manum semper ubiq₃ foret.
 Nil siquidem Cancris æquè serpentibus atris
 Aduersum, contrà quæq₃ Venena valent.
 Inq₃ Canes rabie oppressos, Leporémq₃ marinum,
 Scorpj itémq₃ ferunt ictibus auxilium.

Gg

*Ergò quæ diuersa dedit Natura Venena,
Illa eadem contrà auxilia plura dedit.*

De iisdem Cancris.

*Ostrea limo et aquis, testa vescuntur aperta,
Vitam sustentant hac ratione suam.*

*Callidus id Cancer fundo speculatus ab imo
Teste interponit quem lapidem arripuit.
Namq; duplex illi est forceps, tunc Ostrea Cancer
Ingreditur, viuasq; atterit ore dapes.*

De Aranea Pulice & Pediculo.

*Aequoreis Talis spectatur Aranea in Undis,
 Qualem hic depictam, lector amice, vides.
 Ecce Pulex etiam Simia spectabilis ore,
 Et qui de pedibus nomina vermis habet.
 Quin alia innumera aequoreis generata sub Undis,
 Exisse è limo, Prothet magne, vides.
 Nanq; nova ut profert tellus animalia semper,
 Sic quoq; in aequoreis plura creantur aquis.*

G g ij

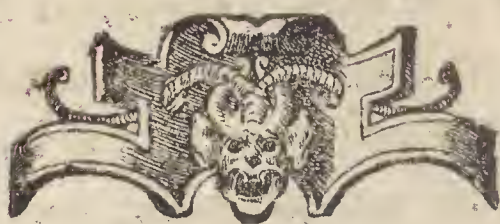
De Echino Ouario.

*Inuersum cinerem totius corpus Echini
 Digerit admotum, abstergit itemq; trahit.
 Quidam itaq; utuntur vel in excrescentibus illo
 Hulceribus, vel in his quæ nimis vda manent.*

Nimirum auxilio censetur achoribus esse,
Sordiciéq; caput liberat omne mala.
Ex mulso, atq; garo veteres oua esse solebant,
Quod ventrem exonerent et lotium ipsa cient.
Ne deessent hominum siquidem medicamina in usus,
Vires Natura expandit ubiq; suas.
Nam veluti varia è terra, plantisq; petuntur
Auxilia, ex salso sic quoq; plura mari.

Gg iij

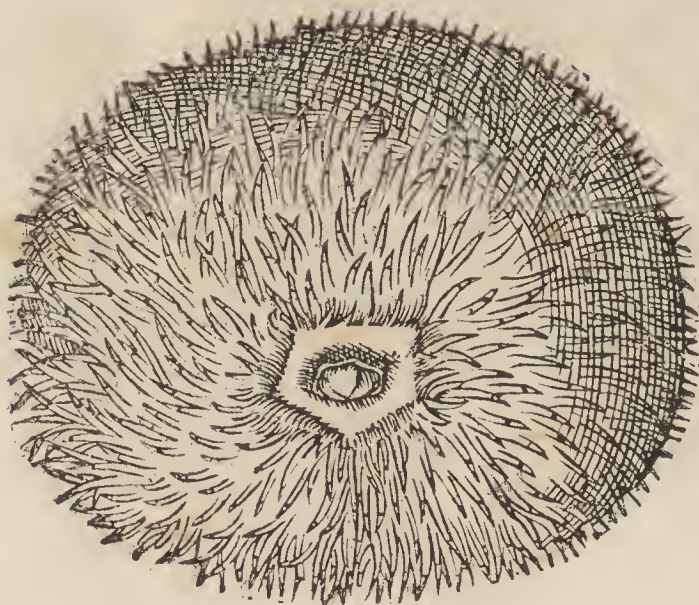

De Echino Spatago & Brisso

Cordis ad effigiem formatum hinc cernis Echinum,
 Qui Spatagus mihi, vel nomine Brissus erit.
 Appellent alij hunc aliter, de nomine nusquam
 Sed potius de ipsis lis mihi rebus erit.
 Vis huic quæ & reliquis viceq; hoc utere priorum,
 Si desint, quamvis rarior iste fiet
 Haurit aquam cœnũq; & duris vivit arenis,
 Et tamen os & acuum dentibus usq; gerit.

De Echinometra.

Ἐχινόμετρα omneis Echinos corporis
 Male antecellit ceteros longe sui:
 Vtraq; nimirum potest agerrime
 Capi manu, extendas eam quantumlibet.
 Parteis quidem internas pares Ouario
 Omnino habet, demptis huic ouis tamen.

De Echinorum quinto genere.

Hærentes viden in scopulis ô lector Echinos?
Horridaq; ut spinis turba sit ista suis.
Forsitan hos temnas, sed si hæc tibi nota siet gens:
Repperies miris posse iuuare modis.
Nam tibi si lente sensimq; Urina fluat, si
Aegrè distillet, præsidium illa feret.
Nil mare tam paruum, tamq; abiectum omne creat quod
Non queat ex aliqua parte iuuare sui.

FINIS.

*Pages 7172 Supplement in
Framingham*

FRANCISCI

BOVSSVETI SVR

REGIANI DOCTORIS MEDICI, DE
NATVRA AQUATILIVM

CARMEN,

In Alteram partem vniuersæ GVLIELMI RONDELE-
TII doctoris Medici, & Medicinæ in schola Monspeliensi
professoris Regij celeberrimi historiæ, quam de Aquatilibus
scripsit: Cum veris & natiuis eorum iconibus: Opusculum
nunquàm hactenus typis excussum.

LUGDVNI,
APVD MATTHIAM BŌNHOMÉ,
SVB CLAVA AVREA.

M. D. LVIII.

Cum Priuilegio Regis ad duodecim annos.

Extrait du Priuilege du Roy.

IL est permis à Maistre G V I L L A V M E R O N D E L E T docteur Regēt en la faculté de Medecine à Mōtpelier, & à l'Imprimeur ayāt charge de luy, d'Imprimer l'histoire des Poissons, tant de mer, lacs, estangs, fleuues, que riuieres, recueillie par ledit, & à grāds diligences labeurs & frais auoyēt fait grauer les figures, & sus icelles faits & descrits la nature propriētē & vsage desditz poissons, en plusieurs manieres & langages, pour estres plus agreables aux lecteurs & vtils à la Republique, & augre desditz auroit esté fait & approuue vn Epitome en succints Epigrammes sus lesdites figures, cōposées par maistre François Bouffuet docteur en Medecine, lequel Epitome ilz ont fait de nouueau mettre en lumiere. Parquoy ledit Seigneur, defend à tous libraires, Imprimeurs, tailleurs de figures, dominotiers, & à tous autres: qu'ilz n'ayent à Imprimer ledit Epitome, pourtraire, tailler, poucher, ni contrefaire lesdictes figures, soit en plus grande ou plus petite forme, ensemble ni separeément, ni faire en quelque langue que ce soit aucune traduction dudit liure, ni le rediger en autre Epitome en quelque langage que ce soit, sans le grē & consentement desdits. Et ce durant le temps & terme de douze ans, à compter du iour de la premiere impressiō. Et si aucuns s'ingeroyēt, ou fussent ingerez, les faire ou faire cōtrefaire en q̄lque maniere que ce soit, leur est defendu de la part dudit Seigneur en vendre, ni distribuer en ses pays, terres, & Seigneuries sur peine de confiscation de tous & chascuns lesditz Liures, Figures, & Pourtraitz & d'autres grands peines & amendes: & des dommages, despens, & intereſtz des susditz: car ne veut ledit Seigneur en sorte que ce soit aucune chose estre faicte ni cōtrefaite sus lesdits Liures, Figures, & matieres, par eux dresſées & premieremēt mises en lumiere, qui leur soit preiudiciable, & que ce qui s'en fera cy après, veut que ce soit de leur grē & cōtētement. Et si aucun destourbier ou dommage leur en estoit fait, veut incontinent & sans delay leur estre reparé: comme plus à plein est contenu au Priuilege sur ce donné à Marchais le xxviij. iour de Iuin, lan mil cinq cens cinquante quatre. Et de nostre regne le huitième.

Par le Roy en son conseil.

De Lomenie.

Estant inseré le Priuilege, ou extrait d'iceluy en chascun desditz liures, est tenu pour suffisamment signifié à tous.

Et fut acheué d'Imprimer le present Epitome le 22. Iuin 1558.

ILLVSTRISS. PRINCIPI CLAVDIO

A' LOTHARINGIA, DVCI AVMALLIAE,

necnon in Burgundia christianissimi Regis Henrici
secundi huius nominis clarissimo Proregi,

Franciscus Bouffuetus

Surregianus S.

Diuersis diuersa placent, humana mouetur

Non iisdem semper mens, trahiturq₃ modis.

Nam quæ grata alijs sunt (ô fortissime Princeps)

Quæq₃ animi ex votis æstimat esse sui:

Illa eadem ecce alius valdè aspernatur, et odit:

Quæq₃ alij credant suauia, acerba putat.

Nam et studia, et mores hominum, non semper in iisdem

Conueniunt: multum cum sua quemque iuuent.

Quò fit ut aut armis astrictum, aut magna prementem,

Vix ausim numeris sollicitare meis.

Sed si pictura, numerisq₃ aliquando teneris,

Testem animi hoc possis carmen habere mei.

Ad eundem Hexastichon.

E' vasto (Dux magne) mari, sub nomine fratris

Misimus in lucem plurima monstra tui:

Terribiles visu formas, quas tempore longa,

Aequora dum sulcat quisq₃ videre potest.

Verum non minima hîc offert tibi portio sese:

Sic ab aquis dabitur munus utriq₃ suum.

a a ij

IN AVTHORIS EFFIGIEM
STEPH. BOVSS. FRATRIS
CARMIN.

*E' tantis, totq̃ egregiis, quas doctus Apelles
Depinxit tabulis, ne vna quidem superest.
Nanq̃ situ obseſſa tandem periere: quid ergò?
Marmore, & ære opus eſt: hæc quoque diſpereunt.
Nam ſola æternos ſe extendit Muſa per annos,
Ipfâ beatq̃ ſuos ſola, vetatq̃ mori.
Vina animi ſic uſque tui perſtabit imago
Franciſce, interna nam magè parte vigeſ.*

FRANCISCI BOVSSVETI

SVRREGIANI IN LIBROS GV-
LIELMI RONDELETII, DE
HISTORIA AQUATILIVM.

EPIGRAMMATA.

De Lepade.

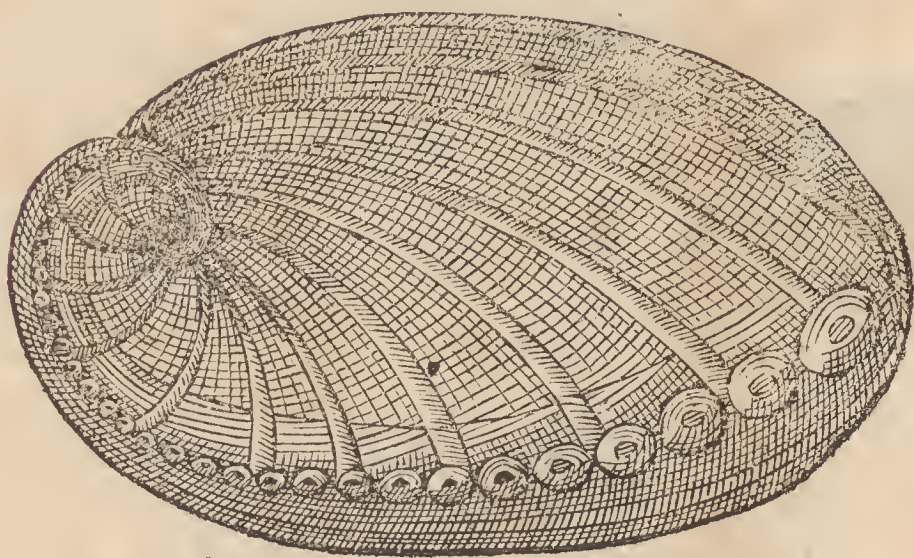

*Interiore Lepas parte in scopulis adeò haeret,
Hinc ut diuelli non nisi vi illa queat.*

aa ij

Cultro igitur ferróue opus est, quia tacta resistit
 Fortius, et vires colligit inde suas.
 Crudā aliqui mandunt, magis at mihi cocta probatur,
 Sed leuibus flammis res peragenda venit.
 Nam tum suauior est, stomachoq̃ optatior, aluum
 Sæpè etiam sumpto iure suo exonerat.

De Aure Marina.

Innumeras rerum species Natura creauit,
 Et pinxit miris hasce tulitq̃ modis.
 Nanq̃ hominum cedunt quæcunq̃ videntur in usus,
 Acceduntq̃ tuis ô Medicina opibus.
 Omnia quippe tuam veniunt reuocanda sub artem,
 Vt queat ex aliqua parte deesse nihil.
 Nanq̃ etiam et dura prosunt animantia testa,
 Hulceribúsq̃ ferunt vsta frequenter opem.
 At Lepadū in numerum est Auris referēda, sed unde
 Sic dicta est? humanæ auris ab effigie.

De Tellinarum prima secunda & tertia specie.

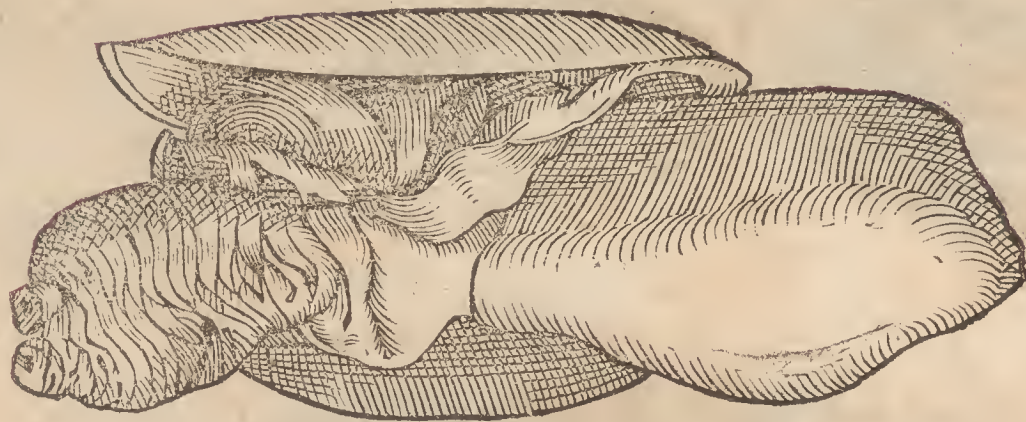
*Et benè alunt Tellinæ, & Ventrem sæpius esse,
 Sed coctæ modicis ignibus exonerant.
 Condita sale moxq̃ igni feruente cremata,
 Vrentem reddunt non leuiter cinerem.
 Hinc cedri exceptus succo, sensimq̃ perunctus,
 Impellit glabras usq̃ inanere genas.*

De Chama læui.

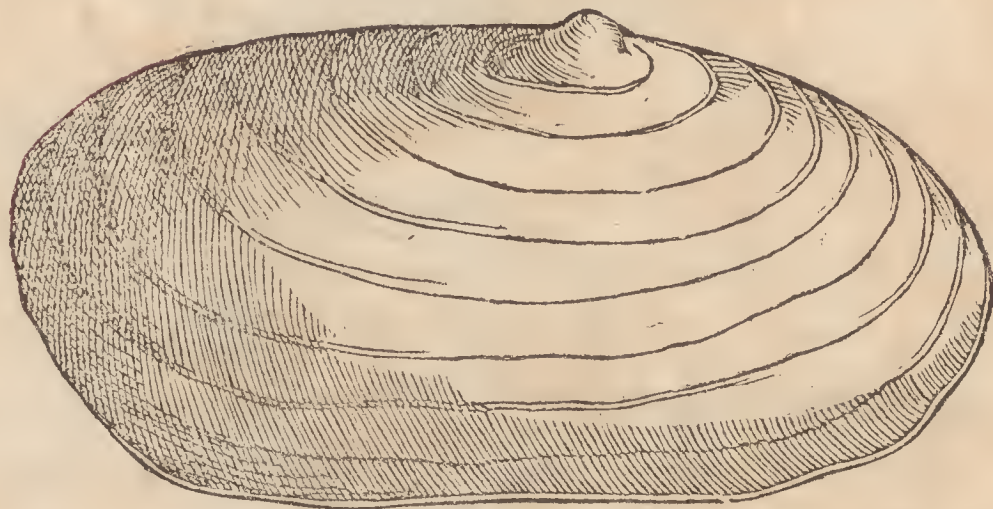
*Et dulci & tenera est Chama lævis carne, sed ipsa ut
 Possit edi, in pura sæpè lauatur aqua.*

De Chama Peloride.

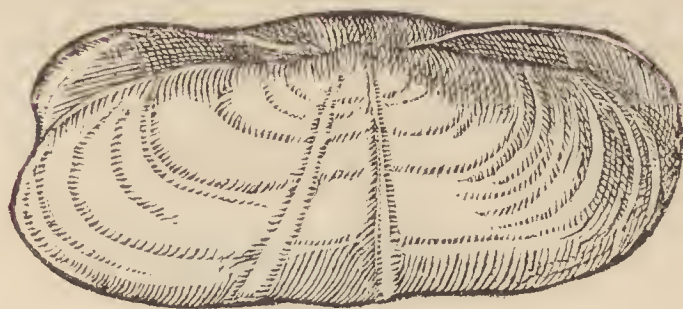
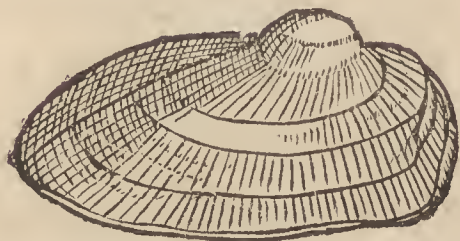
*Dura Peloridis est Chamæ caro difficile ergò
Concoquitur, semel at cocta potenter alit.*

De Chama Glycymeride.

*Dicta Glycymeris à succi dulcedine, longè
Mole sui reliquas corporis exuperat.*

De Chama aspera. & Chama nigra & aliis.

Chama quidem levis tenera est, & dulcis habetur,
 Propterea in stomacho sat facile excoquitur.
 Carne autem dura est, & sicca Chama peloris,
 Enutritq; satis victa calore semel.
 Dicta Glycymeris à succi dulcedine fertur,
 Hæc siquidem propria non bonitate caret.
 Et quedam Chama est quæ nigricat, estq; alia aspra,
 Excretu hæc facilis, sed modicum omnis alit.

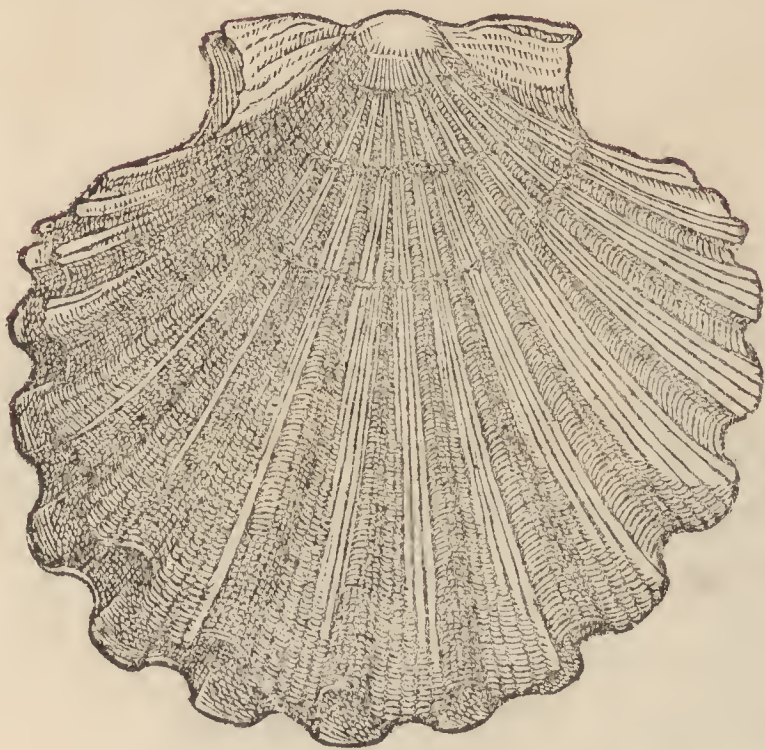
Aristoph.

Ὡς Ὀτὼνας ὦ Ζεῦ βασιλεῦ Ὀχραΐδιον
 Ὡς περ Λεῶας τῷ μηρακίῳ προσίχεται).

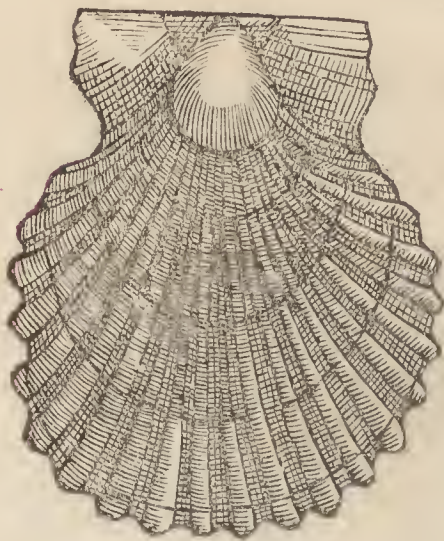
*O Iuppiter quàm fortiter Concha modo
 Isthaec anicula adhæret adolescentulo.*

Pecten.

Alterā species Pectinis.

bb ij

De pectine utroque & pectunculis.

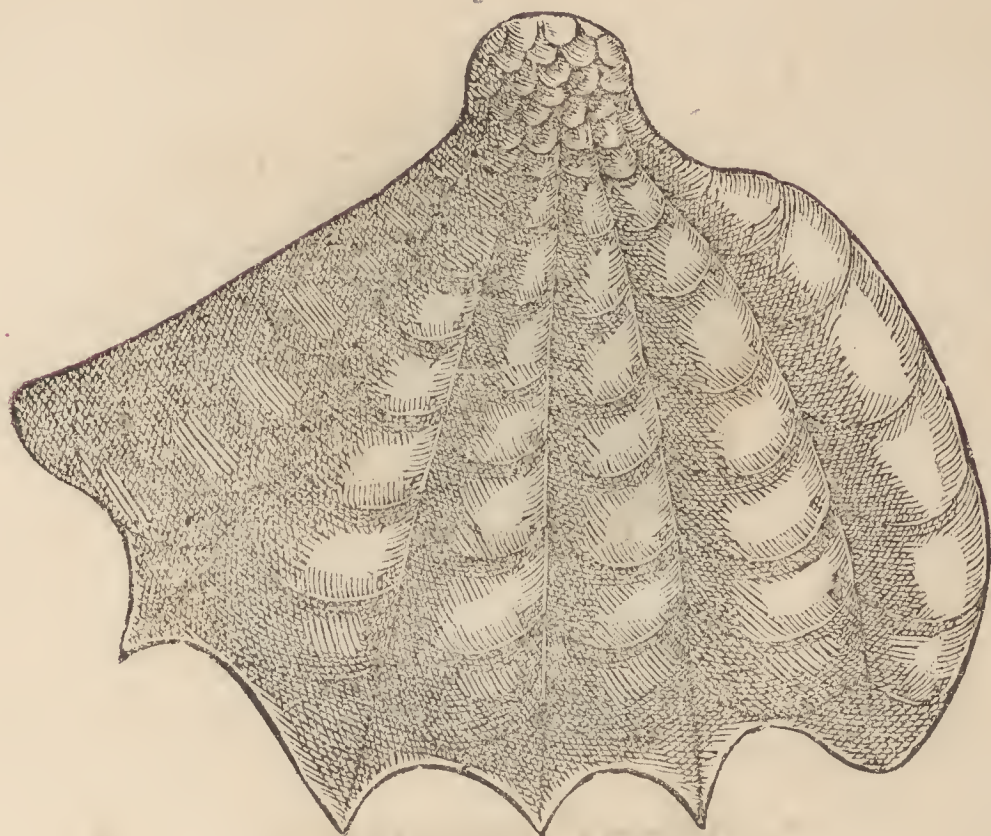
*Pectinum Vesica cibo maligna
 Sorde purgatur, modicè ille nanq̃
 Sumptus abstergit, lotiúm̃q̃ aperto
 Tramite pellit.*

*Dulcior quin cum siet Ostreorum
 Carnibus, cúmq̃ in stomacho coquatur
 Promptius, sanè et Veneri videtur
 Commodus esse.*

EPIGRAMMATA.
De Concha imbricata.

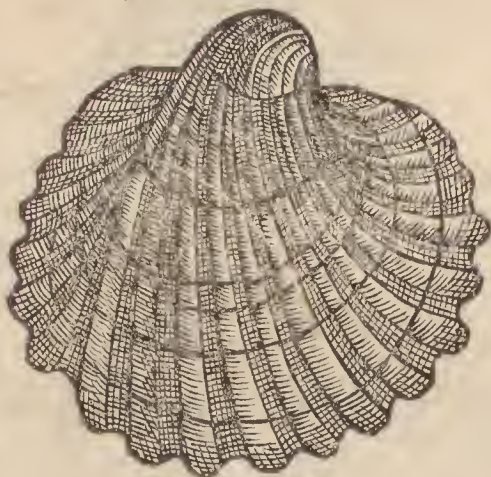
13

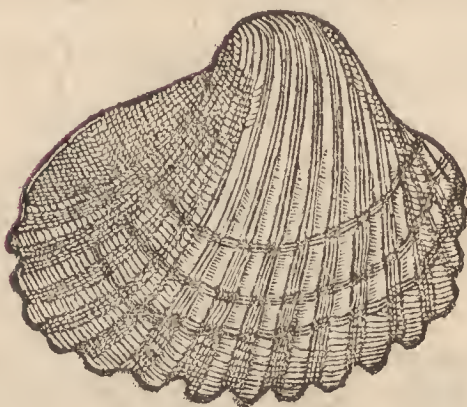
*Concha imbricata est carnis hac dura quidem
At cocta nutrit plurimum (ut credo) tamen.
bb iij*

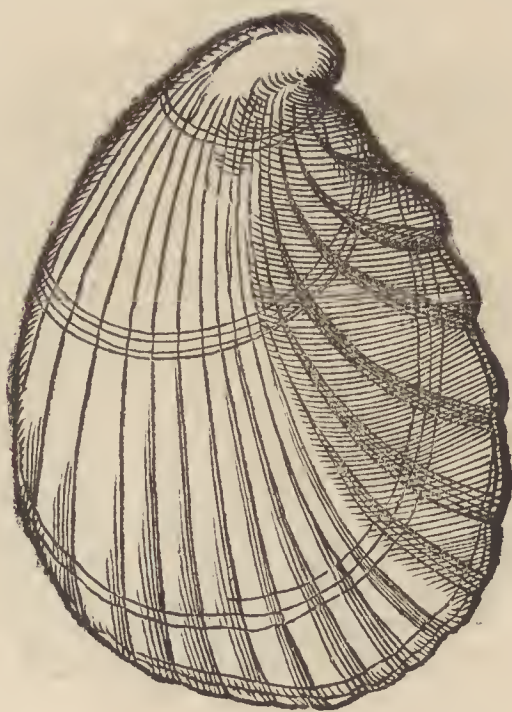
Concha striata.

Altera Concha striata.

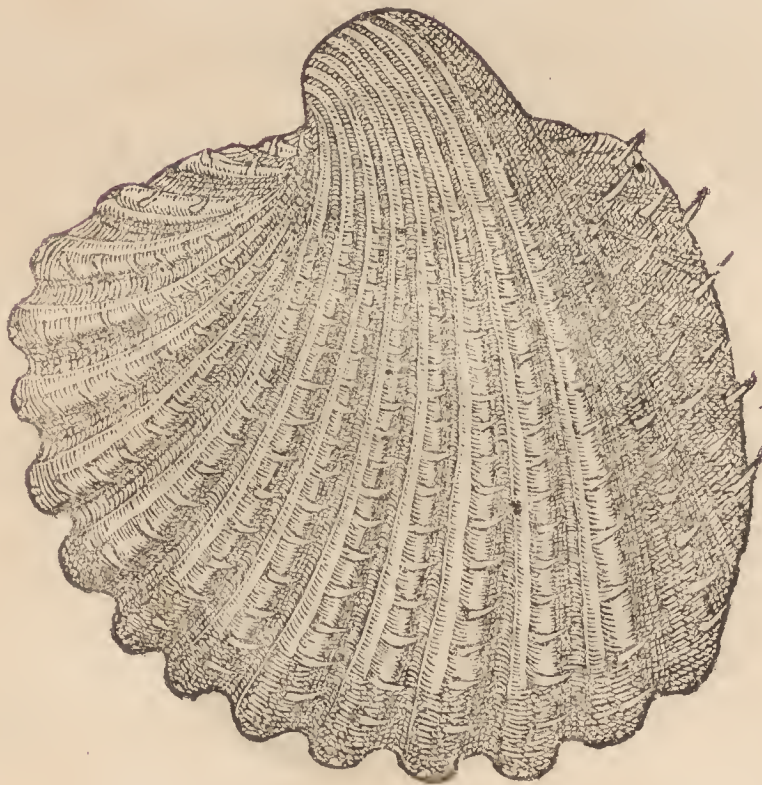
Tertia Concha striata

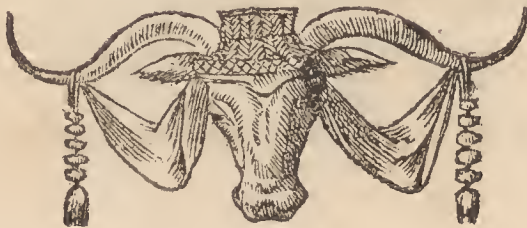
De Conchis striatis.

*Haud coctu faciles Conchæ sunt quæq; striatæ,
Illarum siquidem dura caro satis est,
Iure tamen Venter sensim subducitur hausto.
Abstergit Verò tempus in omne cinis.*

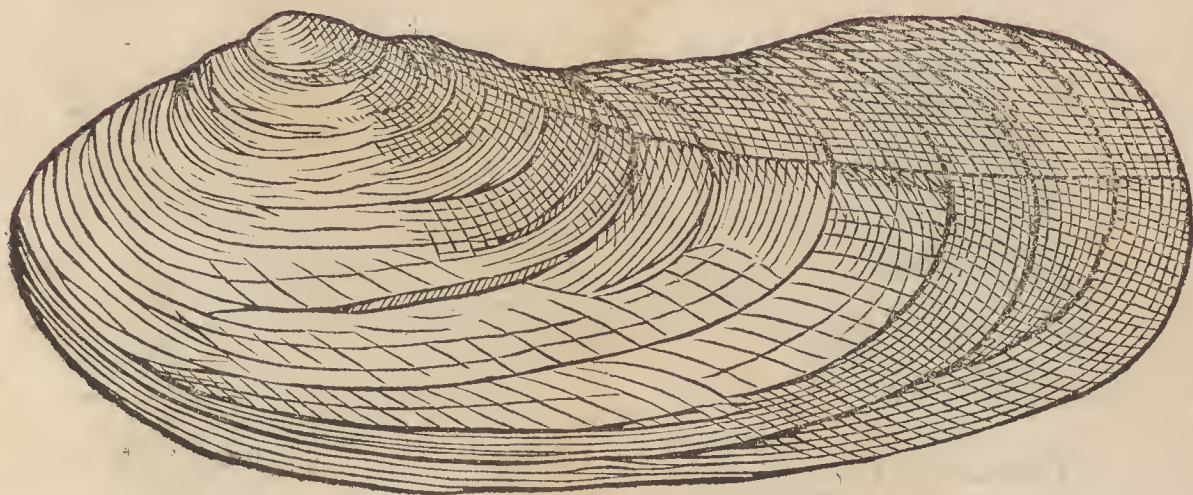
De Concha Echinata.

*Conchis est aliis carne simillima,
Quæ Concha innumeris horret aculeis.
Hæc in carne sua grandinis in modum,
Gemmatis renitet quandoq; honoribus*

De Concha longa.

*Ex longa tibi calx, et ὀδοντοπύμαλα quædam
 Cum fieri soleant, Conchane vilis erit?
 Sumpta caro ex mulso iecoris conferre dolori
 Censetur, corpus si sine febre siet.
 Sin minus ex mulsa, liquidas miscentibus undas
 Præsidio est: nam sic mitigat hausta iecur.*

cc

De altera Concha longa.

In iecoris confert hac Concha doloribus hausta
Ex posca, aut mulso, si sine febre dolent.
Sunt et rugosæ, et variae, laevæq, nigraeq,
Sunt quoq, coralli more colore rubrae,
Sunt quaedam glandi similes, Balanîq, vocantur,
Sunt Γαλάδες graiis nomine dictæ aliæ.
In Conchis etenim variis Natura creandis
Lusisse est miris conspicienda modis.

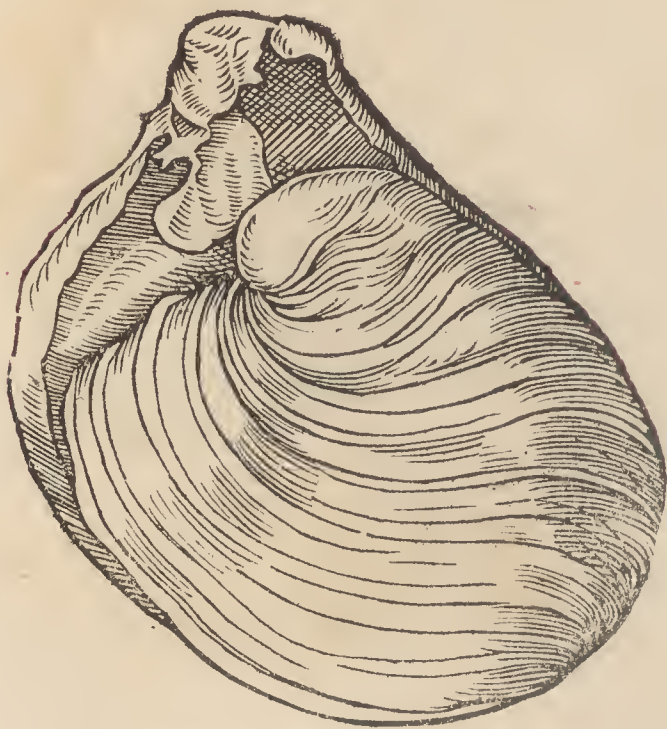
Concha pictorum.

Concha Corallina.

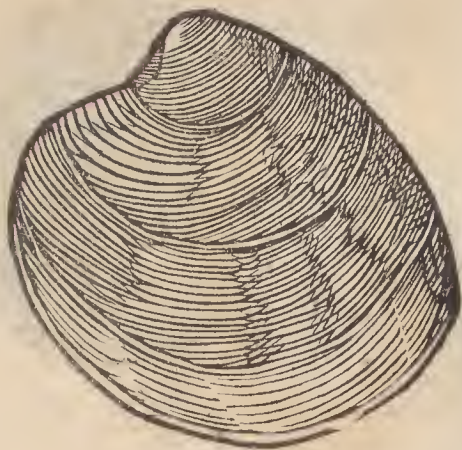
Concha rugata.

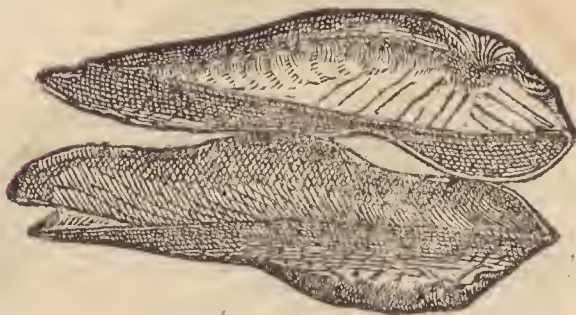
cc y

Conchula rugata.

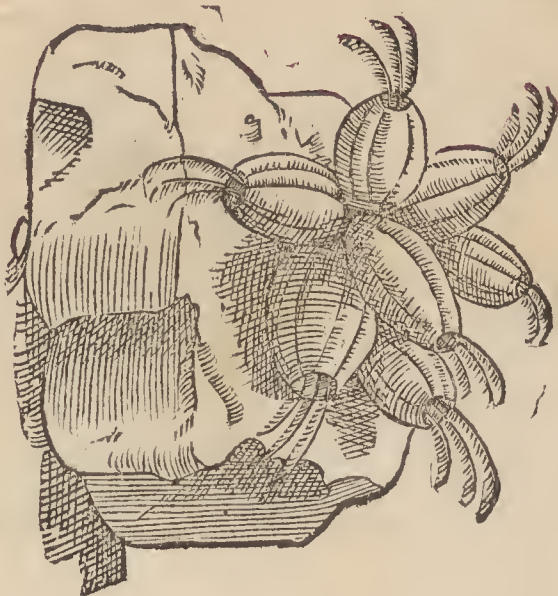
Conchula varia.

Concha Rhomboides.

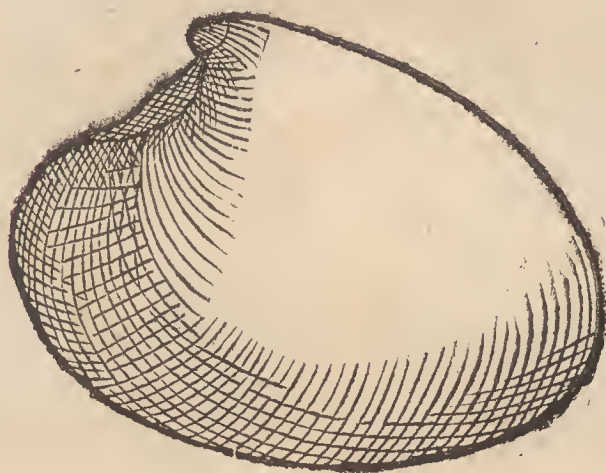
De Balano utroque.

*Glandes seu Balani pura elixantur in unda,
 Gratâq; sit seruis esca, Cupido, tuis.
 Nam molles, multi succi, dulcîsq; saporis
 Sunt Βάλανοι, non vis omnibus una tamen.
 Nam magis urinas salsa, ventremq; movebunt.
 Glandibus utatur qui volet esse salax.
 Horum spreta iacet species omnino secunda,
 Nam carnis pauca est, et sapit illa nihil.*

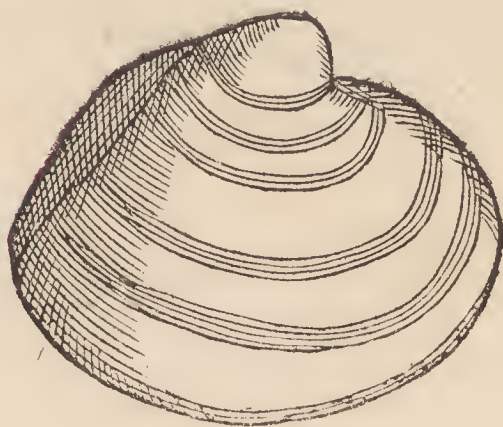
cc iij

DE NATURA AQUAT.
De Concha Galade & nigra.

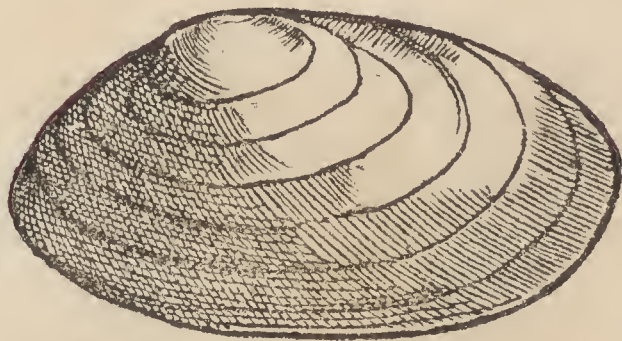

*Conueniunt Galadis multum tibi iuscula Conchæ,
Nam faciem durum, Marce, cacantis habes.*

Concha fasciata.

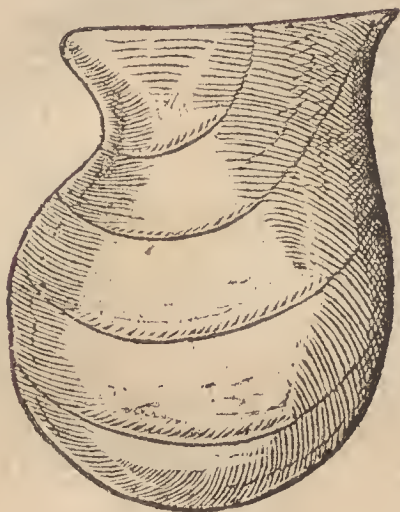
De Concha crassæ testæ.

Fit præstans Antispodium ex his omnibus vstis
Proin veri vteris tute loco spodij
Ex iisdem fit calx & ὀδοντοτριμαζα in usus
Multorum, quis nos vter hisce vetat?

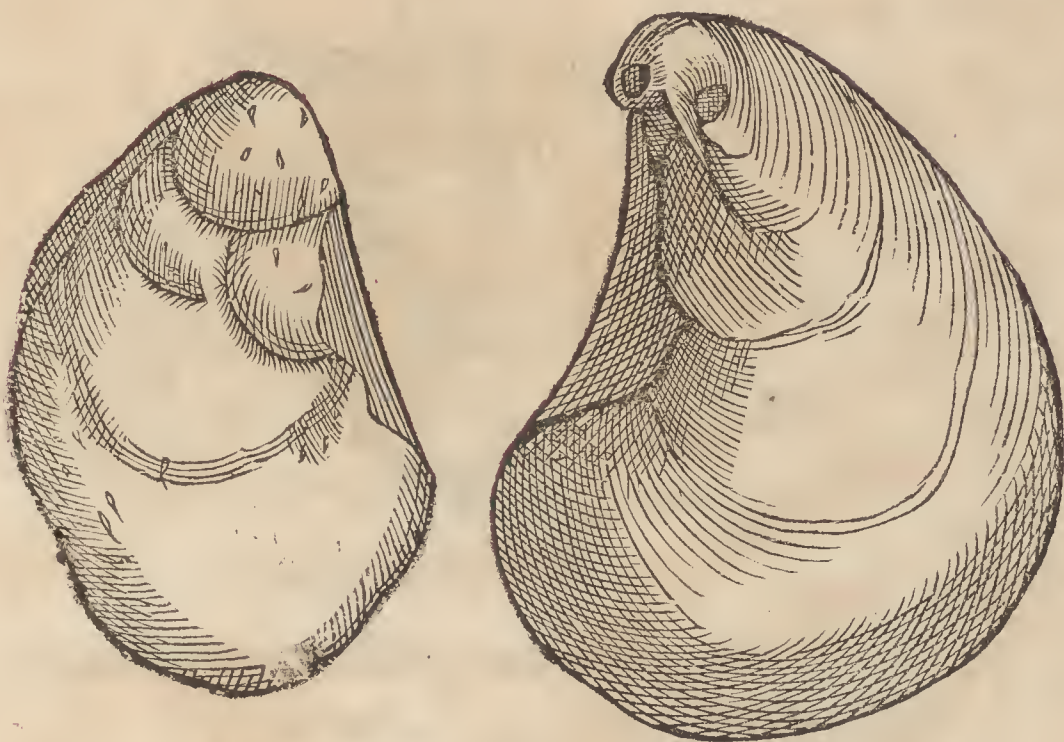
DE NATURA AQUAT.
De Concha matre vnionum.

*Gemmarum hæc Concha est mater; nam grandinis instar,
Illas concreta in carne frequenter habet.
Auri venduntur precio plerunq; repenso
Aequali, tales indica terra creat.*

De Ostreis horatius.

*Lubrica nascentes implent Conchylia Lunæ,
Sed non omne mare est generosa fertile Testæ,
Murice Baiano melior, Lucrina peloris,
Ostrea Circæis, Misceno oriuntur Echini,
Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum.*

dd

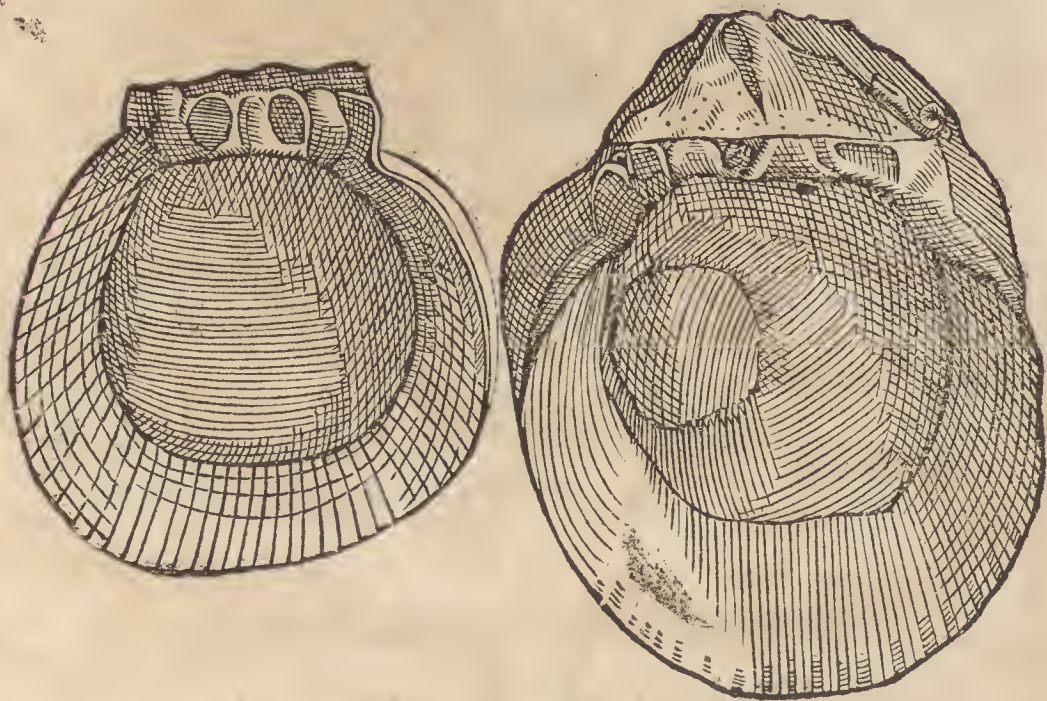
De Ostreo syluestri.

*Testa huius valdè in fucis muliebribus apta est,
Eius & in multis pulueris usus erit.
Nam quoties medicamentis siccantibus uti
Expedit, hac fiet præsto medela tibi.*

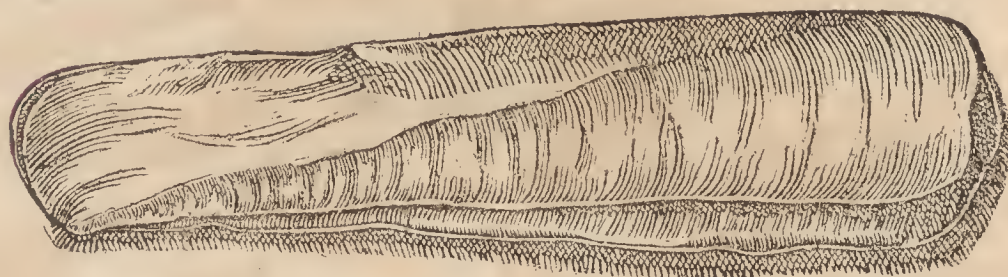
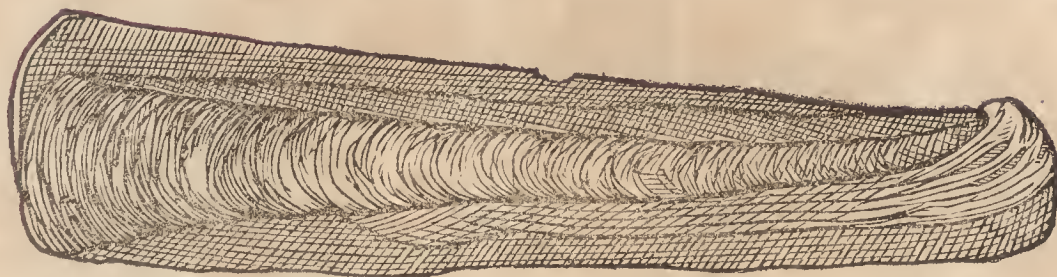
De Spondylis.

Adnati saxis Spondyli fortius illis
Herent, nimirum hos non sine vi hinc rapias.
Ostrea carne sua referunt, agréq; coquuntur,
Nam caro Ventriculo durior esse solet.
Est autem illa satis multa, ingratiq; saporis,
Quæq; malum virus sumpta frequenter olet.

dd ij

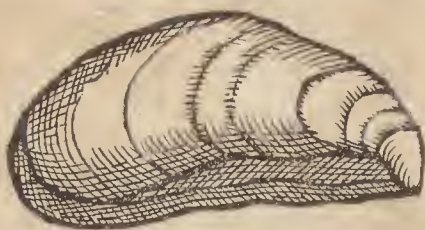
DE NATVRĀ AQVAT.
De Solene mare & fœmina.

*Solen mas mouet Urinas, at fœmina òvuxw
Appellant, proprio dulcior Una mare est.
Mirum, quòd noctu fulgent splendore remoto,
Quæ tantæ causæ luminis esse queunt?*

De Musculis & Mytulis.

*Musculi quos quidam etiam Myacas,
 Et Myas dicunt, bonitate succi
 Insita pollent aliqua, satísq;
 Nutriunt, dulcísq; suo sapore haud
 Displicent: quidam et lotium mouere hos
 Dictitant, ventremq; minus ciere.
 At ferum quandam redolent saporem,
 Et salem, et virus pariter marinum,
 Mole maiores Mytuli Myiscis.*

dd iij

De Pholade.

*Pholades saxis, scopulisq; inhaerent
 Fortiter, nec vi nisi magna eas, vel
 Viribus vellas validis, sapore
 At suo virus redolent marinum.
 Sunt malo haec Concha siquidem et ferino
 Praedita succo, et nihil estimantur.*

De Pinna magna.

*Obnixè Pinna in stomacho, Venisq; coquuntur,
Sed semel excoctæ in Ventre potenter alunt*

A. S. S.

*Assis elixæ præstant, utcumq; et aceto
 Moleſcunt, flatuſq; hinc minus ingenerant.
 Altera Pinna autem Perna hæc meritò eſſe videtur,
 A forma pernae quam gerit aſſimili.*

De Perna.

*Pinnarum ex numero hæc etiam eſt, quæ ut mollis habetur
 Sic ea per ventrem perfacile eiicitur.*

De Pinna parua.

*Intus habet duram hæc carnem, resipitq_B ferinum
Nescio quid, cænine id ratione venit?*

ee

De Purpura.

Efiguntur dentifricia optima,
 Ex Usta flamma corpore Purpuræ,
 Internæ partes si ex oleo sient
 Leni percoctæ, sæpè doloribus
 Sedandis præstant, auxilium efficax.
 Eiusdem censent posse saluam opem
 Afferre admotam Vulneribus recens
 Inflictis, Virtus tantane Purpuræ est?

De Murice marmoreo.

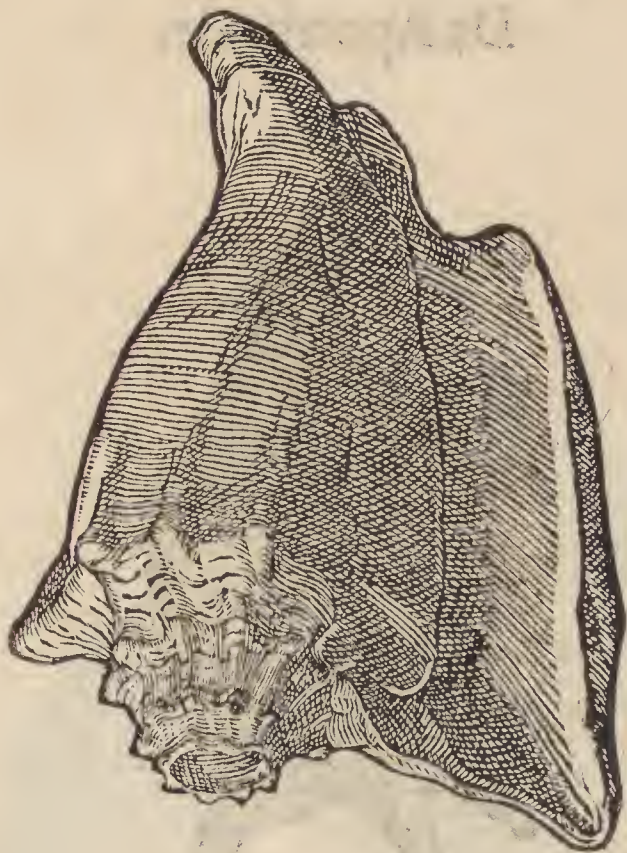

Vritur, in cinerem conuertitur, abluiturq;
 Murex, ambustisq; utilis efficitur.
 Ex oleo illinitur nimirum sæpè rosato,
 Et quæ non leuibus vis quoq; rebus inest?

De Murice triangulari.

Aures (ut perhibent) huius operculum
Purgatum, inq̃ bono coctum oleo nucum,
Compescit rigidis saepe doloribus
Obscessas, nec enim vis sua Murici,
Ullo ut nec reliquis tempore deficit.

Murex Coracoides.

De Aporrhaide.

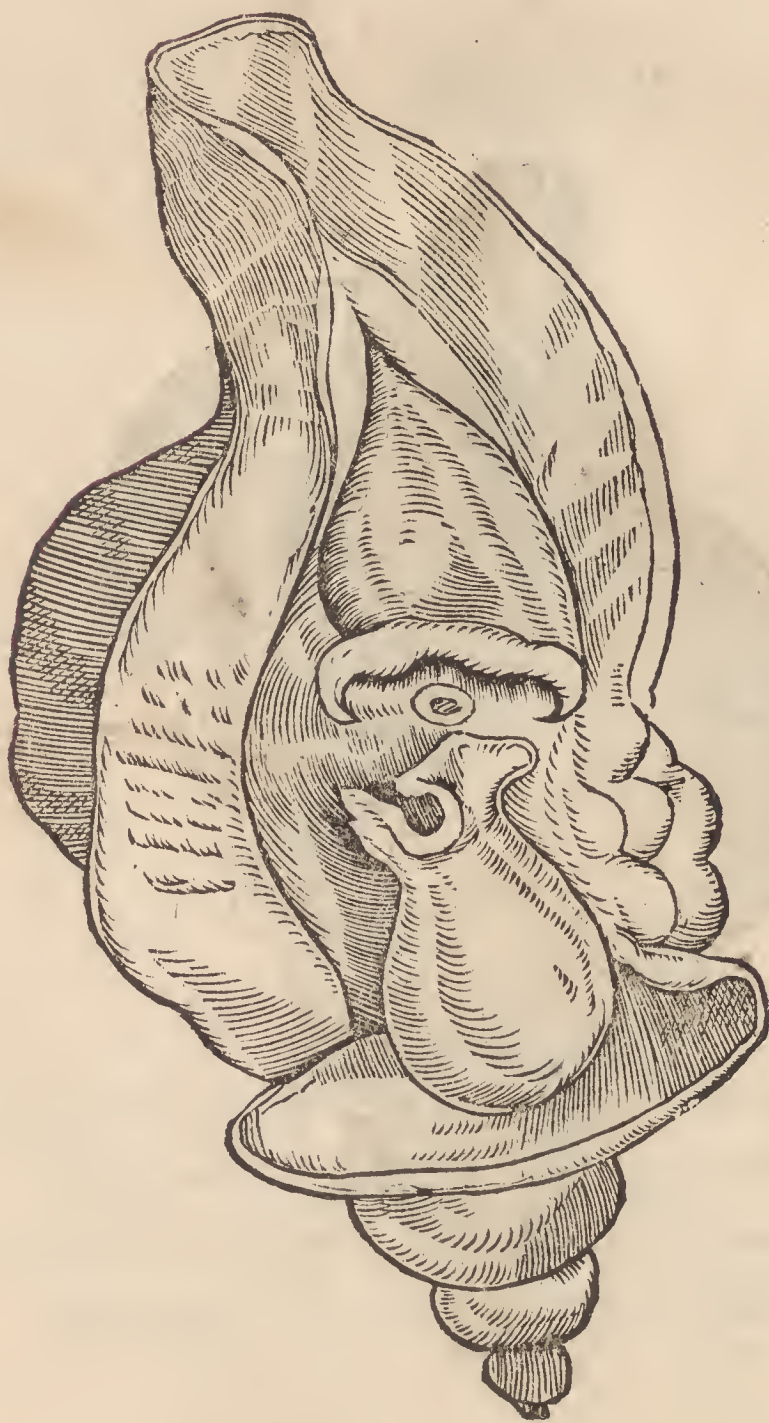
*Ne sine diuerso ac vario esset Murice pontus,
 Natura his plures contulit assimiles.
 Utimur ad fucos testa, nam lacteus omnis
 In primis partes vendicat hasce sibi.*

De Buccino.

*Buccina damnantur quòd fucum sumpta remittant,
Quantumuis nostrum, ut Purpura, corpus alant.*

De Altero Buccino.

*Sat benè corpus alunt, sed fucum quando remittunt,
Per se se à multis Buccina spreta iacent.*

De Buccino paruo & striato.

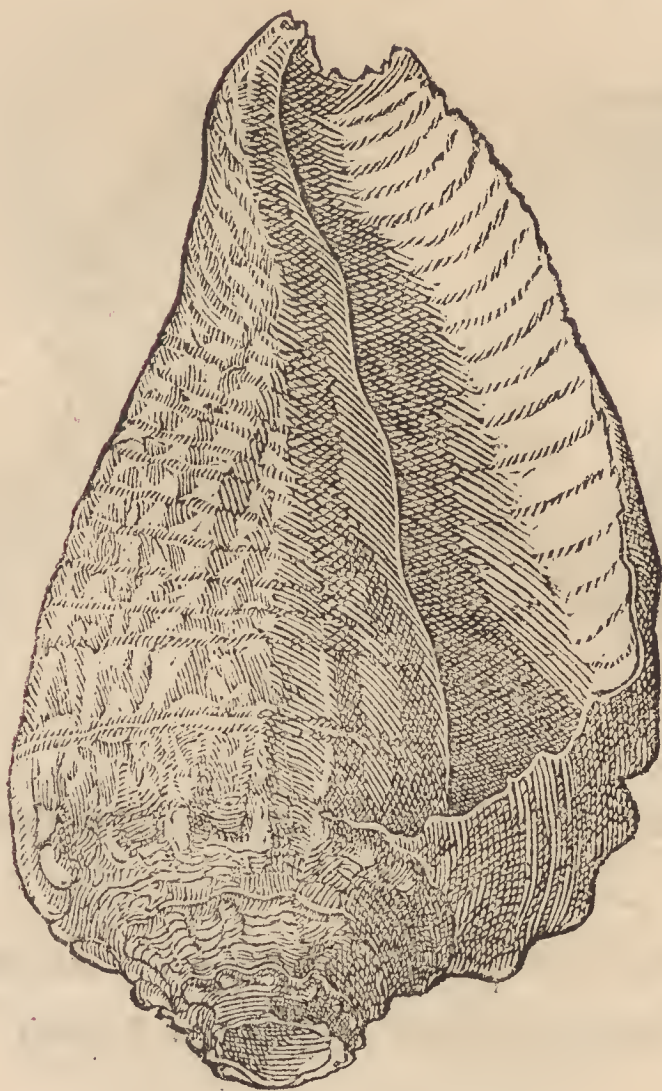

*Buccina adusta eadem penitus quæ & Purpura præstant,
 Illit áq; ambustis auxilio esse queunt.
 Quin dentifriciis quoq; sunt accommoda: mille
 Si indigeas, Nereus suppeditabit opes.*

ff

De Conchylio.

*Buccina iis (aiunt) quibus & Conchyliis profunt,
 Purpurâq; ergo ad idem his utere si libeat.
 Suffitu interea poterunt compescere vulvas,
 Mortua si veluti fœmina fortè iacet.
 Profunt & morbo simili ratione caduco,
 Interior quoq; pars auribus auxilio est*

De Operculo Conchylij, & Buccini.

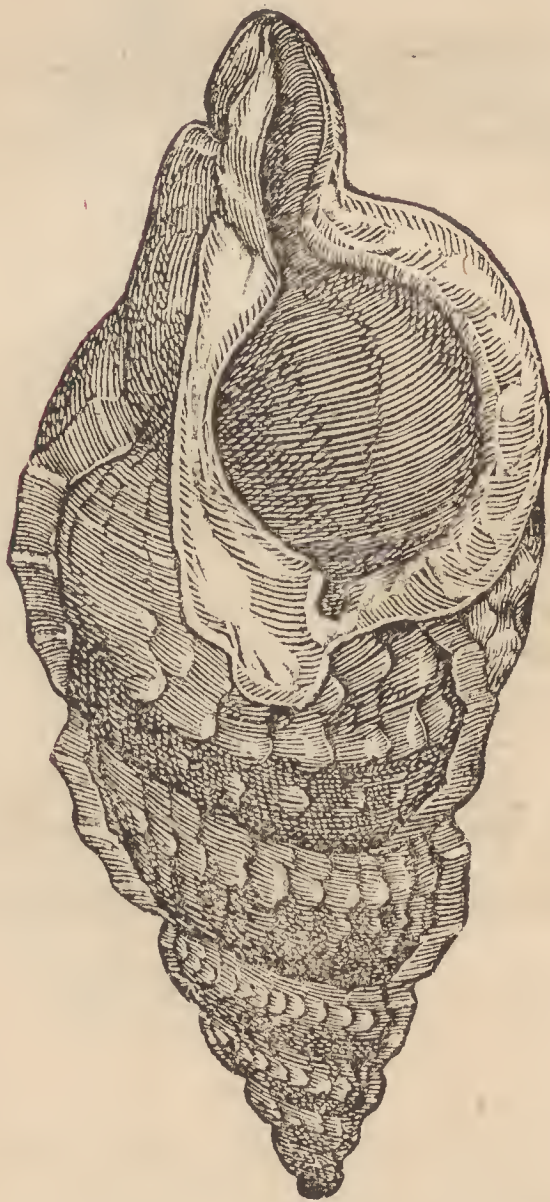

*Suffitu profunt vuluis, morbóq, caduco,
Quinetiam ventrem pota mouere queunt.*

ff ij

De Turbine magno.

*Innumeri propè cùm scateant vada cœrula Narei
Turbinibus, passimq; ad mare promineant.
Sic dixisse satis, quòd eos vertuntur in usus,
Ad quos fit testa Purpura grata sua.*

*Carnibus & prosunt, an iis natura videtur
 Fingendis oti non habuisse satis?
 Fertilis illa parens rerum, prudensq, sagaxq, &
 Prouida, num frustra fecerit, oro, aliquid?*

Turbines Turberosi.

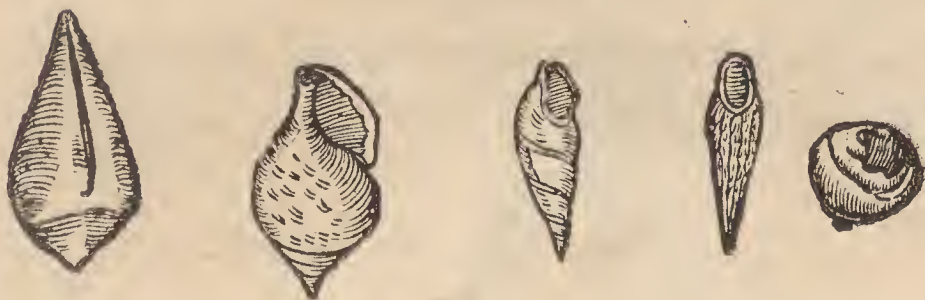
Turbo angulatus.

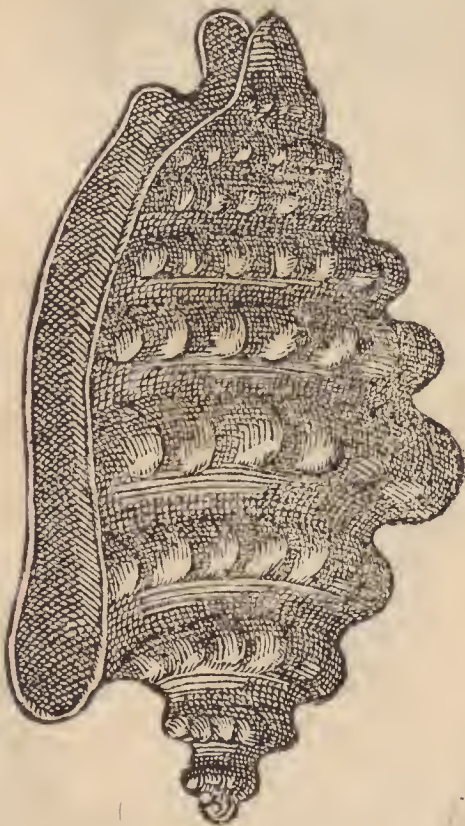
Turbino Muricatus.

Turbines intra spongas viuentes.

De Turbine aurito.

*Turbinis Auriti quis non formam effigiém-ve
 Miretur? laudétq; illius artificem?
 Hac etiam fabri Naturam imitaries audent
 In parte, efformant dum sua vasa sibi.*

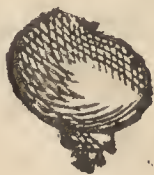
Turbo Pendedactylos, & Tessarodactylos.

Trochi.

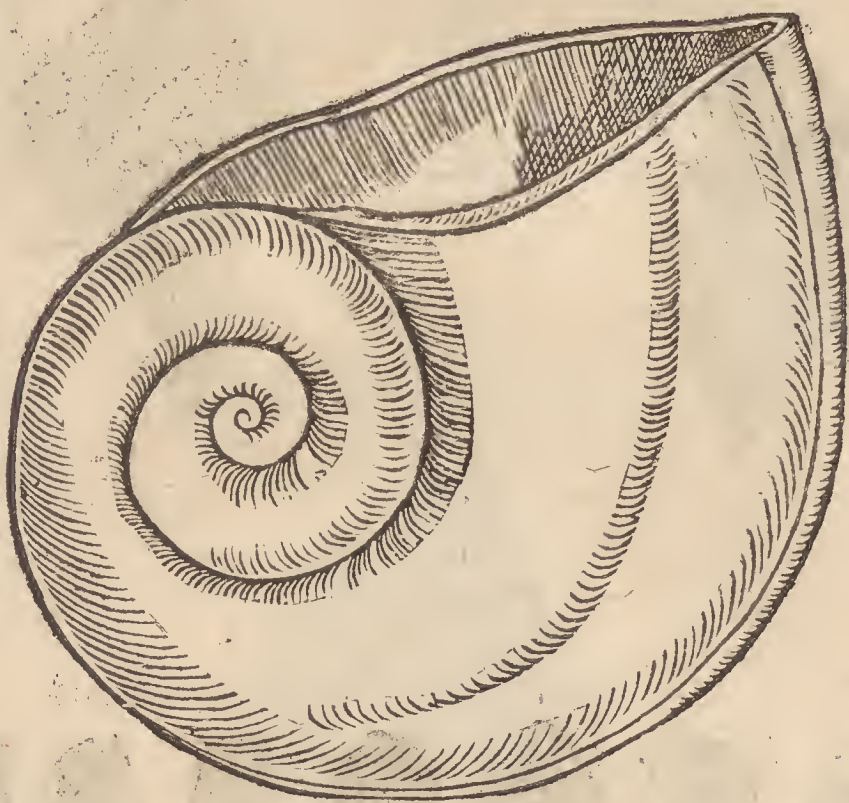
Nerita.

Nerita Æliani.

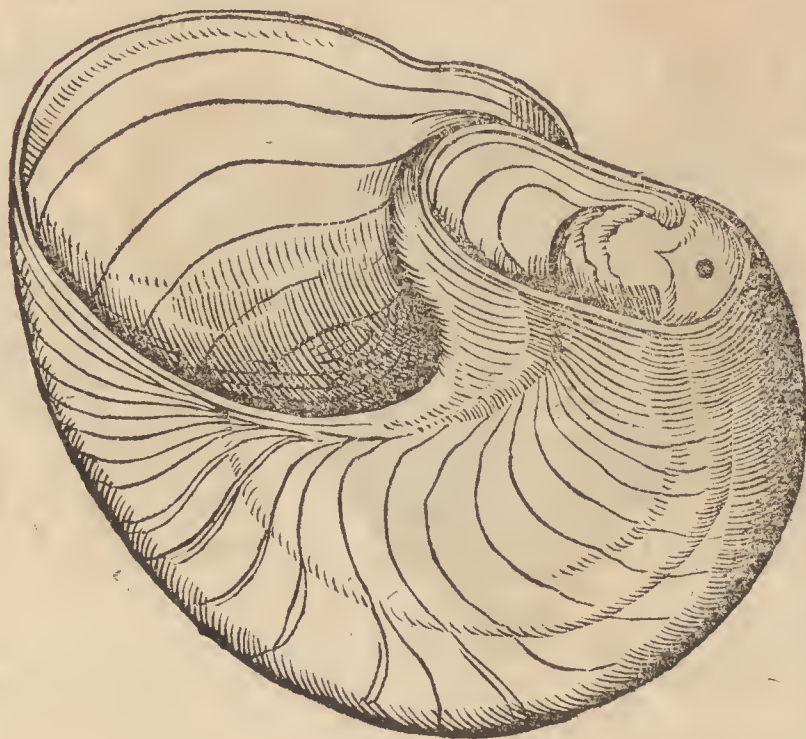

De Cochlea quæ in oleario usu erat.

*Ipsū oleū nonnulli olim hac haurire solebant,
Nomenq; illa potest hinc habuisse suū.
Aurifices verò basi quadam addita et ansa,
Efformauerunt sēpē sibi urceolos.
Quodq; videretur fortē illis pulchrior esse,
Quodq; venenatis auxilio esse cibis.
Qui mare iuxta habitant, qui littora curuā frequentant,
Sat norūnt quantum tota sit apta suis.*

De Cochlea margaritifera vulgari.

*Nullas producit gemmas sed ita una vocatur,
 Illas quòd referat fortè nitore suo.
 Hinc ipsa argento fuluóq; includitur auro,
 Fiuntq; hinc oculis pocula grata meis.
 Quin et imaginibus de secto corpore paruis
 Et globulis factis, gratia rara sua est.
 Tales sæpè ferunt nostra hac etate puellæ,
 Talésq; antiqui sæpè tulere chori.*

De Cochlea calata cum suo operculo.

*Cochlea calata obnixè semel esca domatur,
 Dura etenim: succum gignit & ipsa malum.
 Humor siquidem salsi vim infundit edentis
 In venas, seruis esca, Cupido, tuis.
 Nam Venerem stimulat, semenq; irritat & auget
 Esca, puellarum semper inepta choris.*

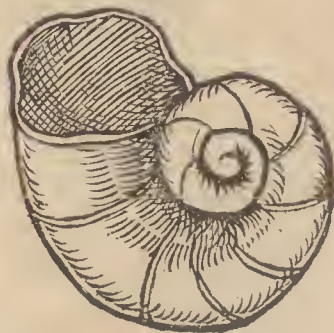
Cochlea Echinophora.

Cochlea Cylindroides.

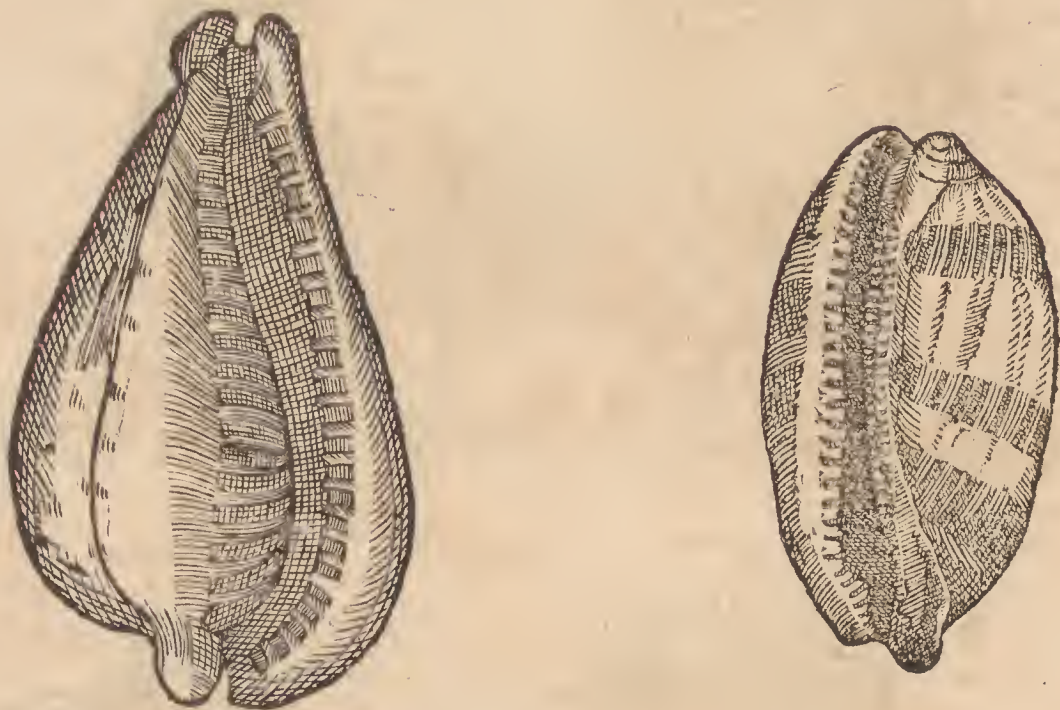

Cochlea lævis turbine obtuso.

Cochlea depressa.

De Concha venera siue Murice Mutiani
De secunda specie & aliis.

*Aspice quàm multæ Veniunt in littore Conchæ,
Harum si nescis certus & Usus erit.
Canthi oculi hulceribus Veneris percommoda fertur,
Cum bellè exsiccet, sanat & Aegylopos.
In primis etenim id sibi vendicat illa, videtur
Arida vis aliis par propè inesse tamen.
Hulceribus siquidem siccandis commodus harum
Usus erit, tantas quis (rogo) temnat opes?*

Tertia & quarta species Conchæ veneræ.

Vmbilicus.

Vmbilicus varius & parvus.

Cochlea Vmbilicata cum operculo suo.

gg iij

Alia Cochlea umbilicata.

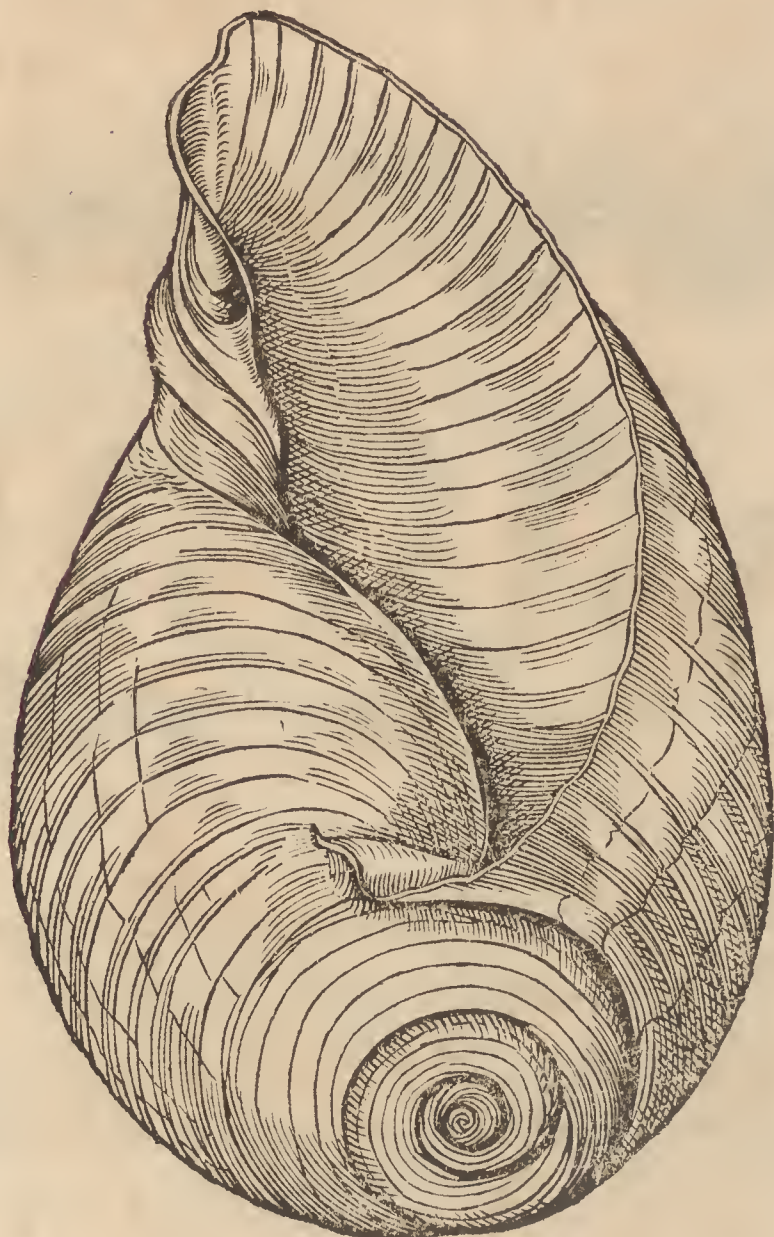

De Cochleis in vniuersum.

*Cochlea quæ salsas habitat communiter undas,
Ventriculo utilis est, & citò uentre meat.
Utilis & stomacho quæ terras incolit, at quæ
Flumina amat, virus nescio quod resipit.
Cumq; sient plures species, variaq; uidenda,
Plus aliis ueniet grata marina mihi.*

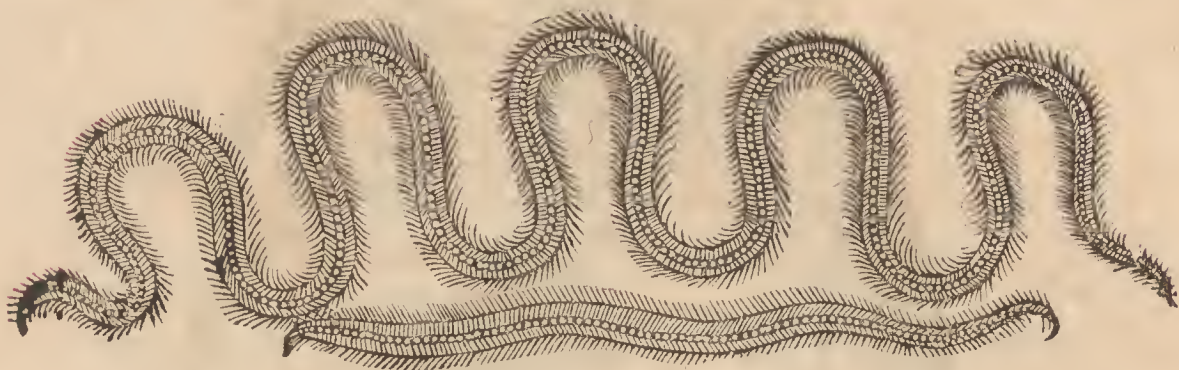

De Cochlea rugosa & Umbilicata.

Aspicio varijs repleta est Cochlea rugis,
 Et latum summa in parte foramen inest.
 Illam etiam proprios poteris convertere in usus,
 Si igni cum rugis tota sit usta suis.
 Nam tunc euadet multò se siccior: ecquid
 Hac uti, innumerisq; impedit (oro) alijs?

De Scolopendris marinis.

Bestiolas si quis Scolopendra nomine dictas
Vult nosse, has possit cernere si placeat.
His aliqui viuunt ut Acus, pariterq, Lacerta,
Quæ non vel quadam ex parte iuuare queunt?

EPIGRAMMATA.
De Vermibus marinis.

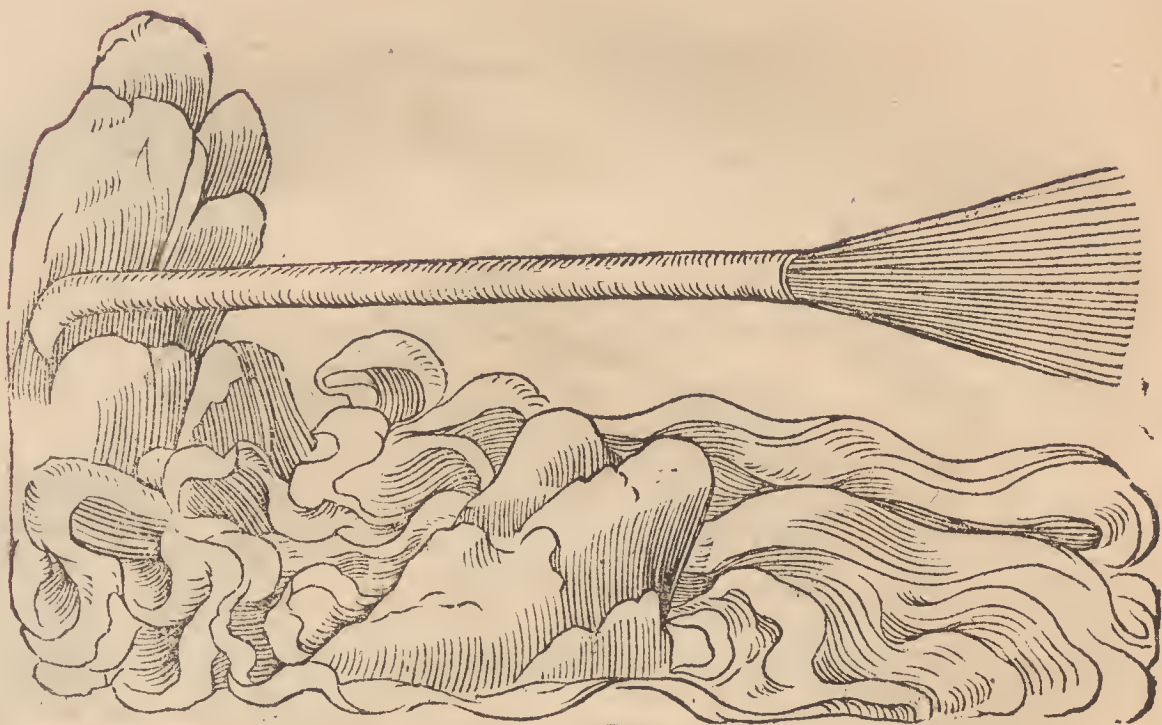
57

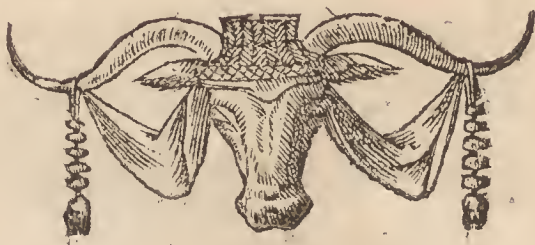
*Vermibus hîc qualis facies & quanta marinis
Aspice, & in tubulis hos quoq; inesse puta.
Testa horum ingreditur citrini nominis Unguen
Ecquid non homini præsidio esse potest?*

hh

De Penicillo marino.

*Haerentem scopulis, cedentemq; æquoris undis,
 Effigiem hinc qualis fert Penicillus habes.
 Quis (precor) unquam æquè pulchrum sibi finxit Apelles
 Aequè aut præstantem quis (rogo) Parrasius?
 Cunctarum cum sit rerum Natura magistra,
 In minimis etiam rebus eam sequere.*

De Hirudine marina.

*Aurium angorem Veteri ex oliuo
Cocta, limosis sub aquis, mariq;
Victitans, crebroq; alios dolores
Sedat Hirudo.*

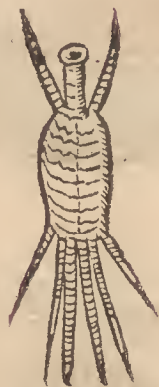
*Nam ex camæmellino oleo, nucum ve
Dulcium, sedis miserè tumentum
Ora Venarum cohibet, doloriq;
Auxiliatur*

*Sapè nervorum numero medela est
Vulneri, & spasmò quoq; cum mero si
Coxerit, vestitq; caput capillis
Vsta & inuncta.*

hh ij

De Oestro siue Asilo.

*Nil planè inuenias in terris hoste carere,
 Cuncta propè inter se tam male conueniunt.
 Oestrus enim quamuis animal sit corpore paruo:
 At plerunq; tamen magna mouere potest.
 Nam sic Delphinos, Xiphias, Thunnosq; frequenter
 Virget, ut in naues littorâq; insiliant.*

Vergilius.

*Est lucos Silari circa, ilicibusque virentem
 Plurimus alburnum volitans, cui nomen Asilo
 Romanum est, Oestrum Graij vetere vocantes,
 Asper, acerba sonans, quo tota exterrita syluis
 Diffugiunt armenta,*

De Hippocampo.

*Vertici crines nimium maligni
Si fluant cuiquam ratione succi,
Cum pice exceptus cinis Hippocampi
Reddit ademptos.*

*Ille restinguit Leporis marini
Virus epotus, remouétq; lepras
Atq; Lichenas, vel aqua solutus,
Moxq; perunctus.*

*Enecant nonnulli etiam Hippocampus
E' rosis factis rubeis oliuo,
Illo et agrotos gelido in rigore
Febris inungant.*

*Quin canis diro rubiosi ab ictu
Liberat, seuumq; domat venenum,
Sunt ferae et plures alie in marina
Corpore vires.*

hh ij Ipsa

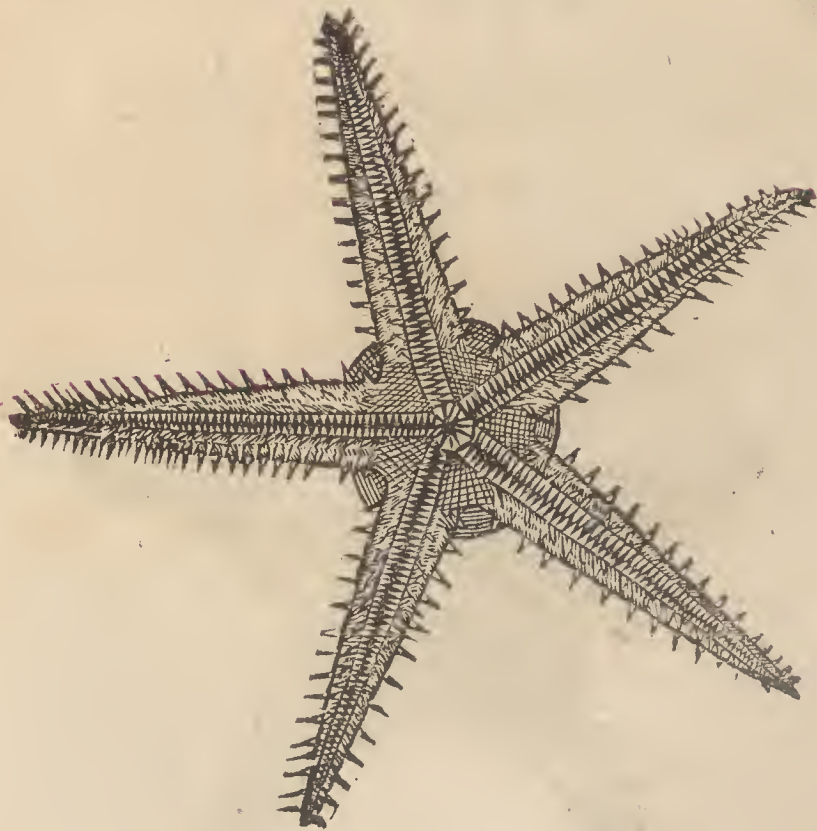
*Ipsa si tellus etenim propagat
Plura, quæ spectant Medicinæ in usus,
Multa quis salsis quoq; denegârit
Esse sub undis?
Felle suffusis oculis medentur
Optimè quædam, maculâsq; tergunt,
Aurium et quædam, variôsq; solvunt
Sæpe dolores.*

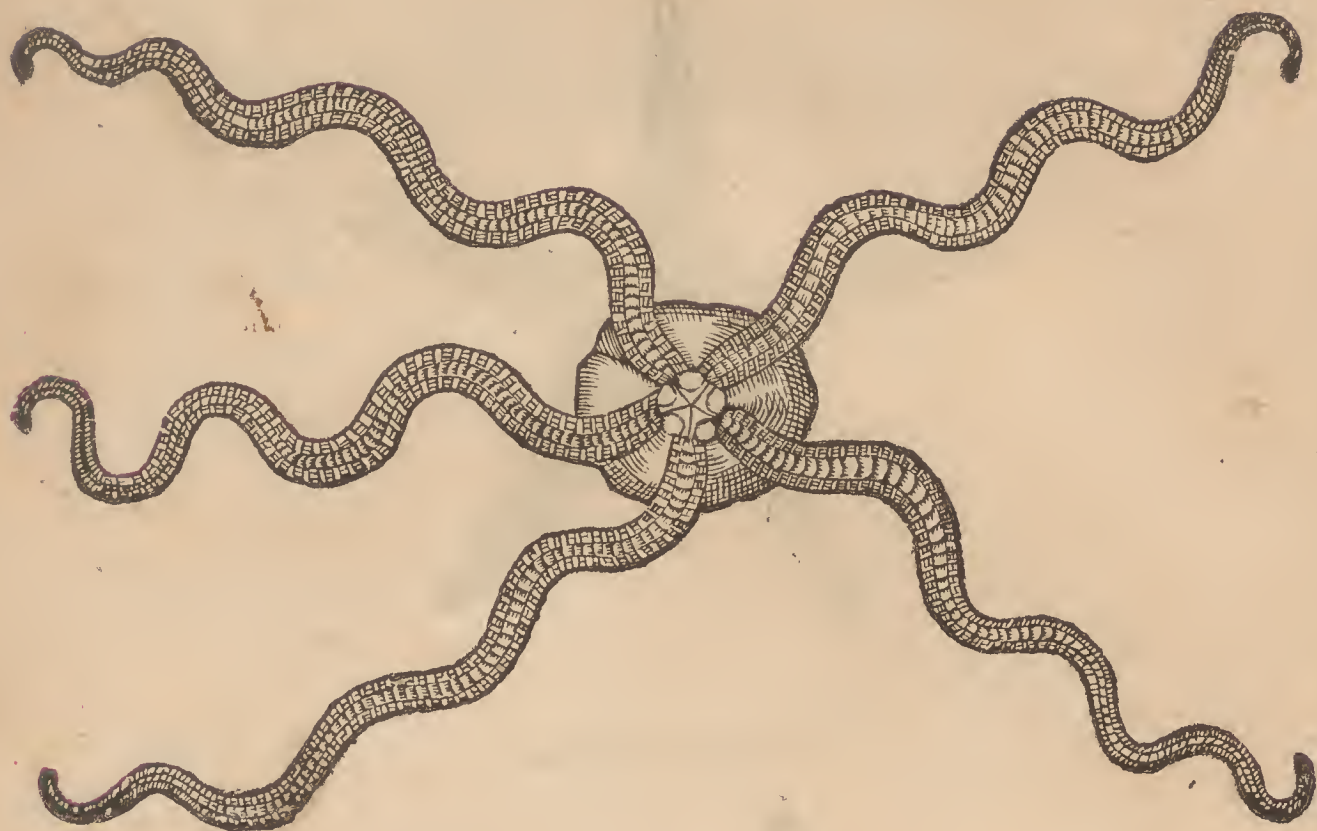
Stellæ prima species.

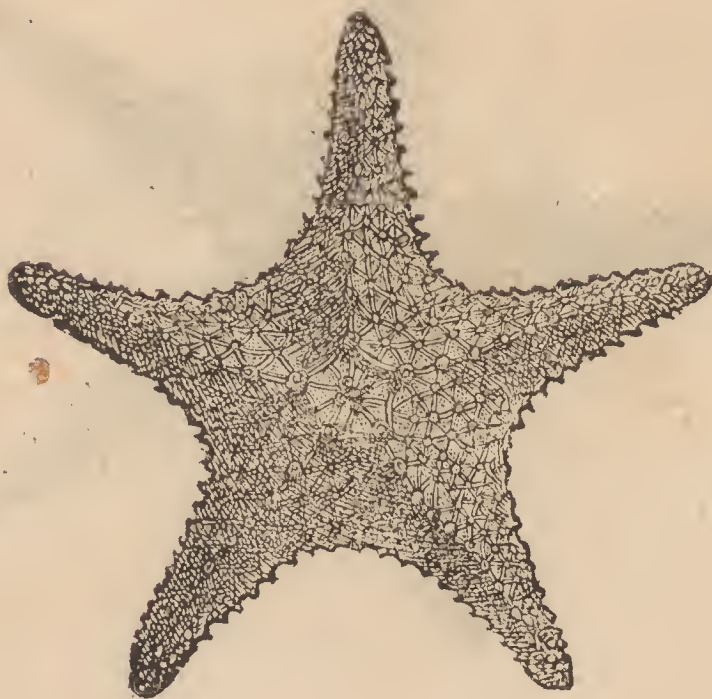
Stella pectinata.

Stella lævis.

Stella reticulata, siue cancellata.

De Stella Arborecente.

Principio Cælum dominus Terramq; creavit:
 Et fixit proprio sidera queque loco.
 Iussit & ut Terram circumdaret Amphitrite,
 Aridaque à liquidis divideretur aquis.
 Inde tot egregias species, formasq; animantum,
 Tot voluit Pisces tot superare feras.
 Tot tantas & opes rerum miracula bonarum,
 Illa quod ingenio prendere nemo queat.

DE NATURA AQUAT.

omnia quæ fecit Deus & perfect: homo ecquis
Artificem ob tantas non veneretur opes?

De eadem.

Si maris hanc aliquis Stellam non viderit unquam,

Esse satam æquoreis fortè negabit aquis.

Nanq̃ feret pictoris opus: ne decipiatur,

Naturæ pictam discat eam esse manu.

De eadem.

Sunt cæli Stellæ fixæ nec sponte mouentur,

Motus enim illarum continua est series.

Mobilis ad motum primi voluntur: at ultro, &

Sponte sua, sese Stella marina mouet.

At quam monstrasti Lugduni Regie nobis,

Arbitrio poteris sæpè mouere tuo.

De eadem Stella.

Inter opes quas monstrigera maria omnia fundo

Inmolunt, & quas, Protheæ magnæ, vides.

Lætè extendentem Stellam sese arboris instar,

Vivere, sed mira conditione feres.

Nanq̃ suis ramis tanquàm manibus sibi pastum

Attrahit: atq̃ suo vescitur illa cibo,

Attracta exurens: nam Stellis ignea vis est.

Mirandum in vasto quid magis (oro) mari?

Stella Echinata.

*Stellarum genus haud unum res indicat esse,
 Nam plures stellas sæpè videre licet.
 Sunt parvæ et magnæ, sunt leues, deniq; et hirtæ,
 Sunt fuscæ, et flauæ corpore suntq; rubræ.
 In varios aliæ radios sunt undiq; fusæ,
 Hisce carent aliæ seq; frequenter agunt.
 Nam in stellis quasi luxurians Natura creandis
 Lusit, et innumeras addidit ipsa notas.
 His tam feruida vis, atq; ignea dicitur esse,
 Vrant ut tactu in littore quicquid inest.*

kk

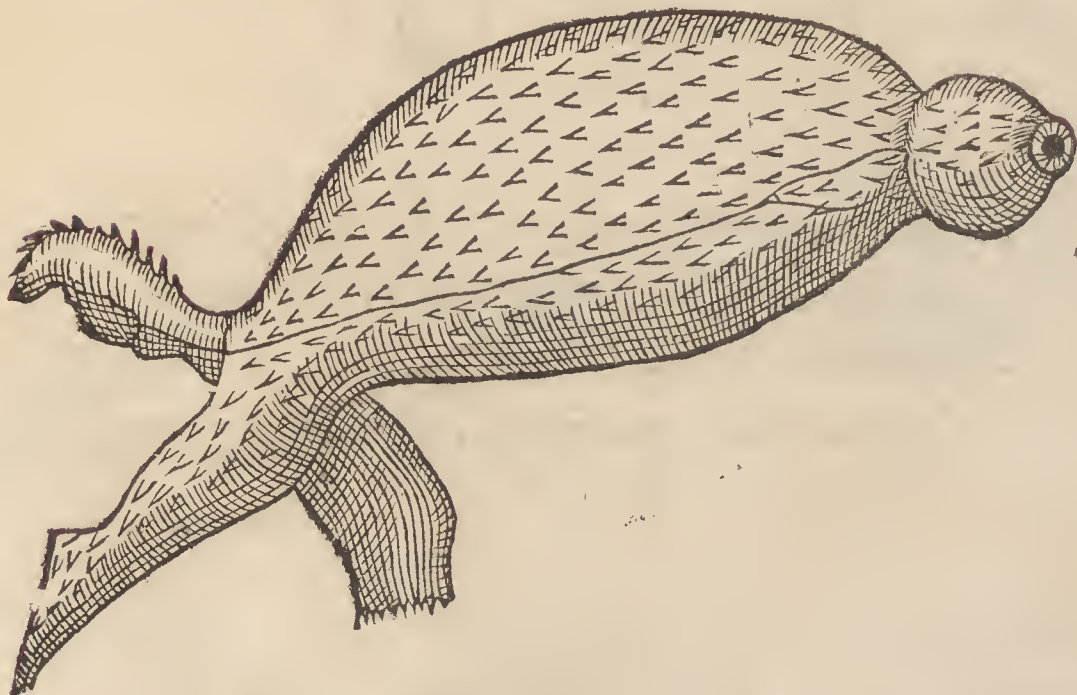
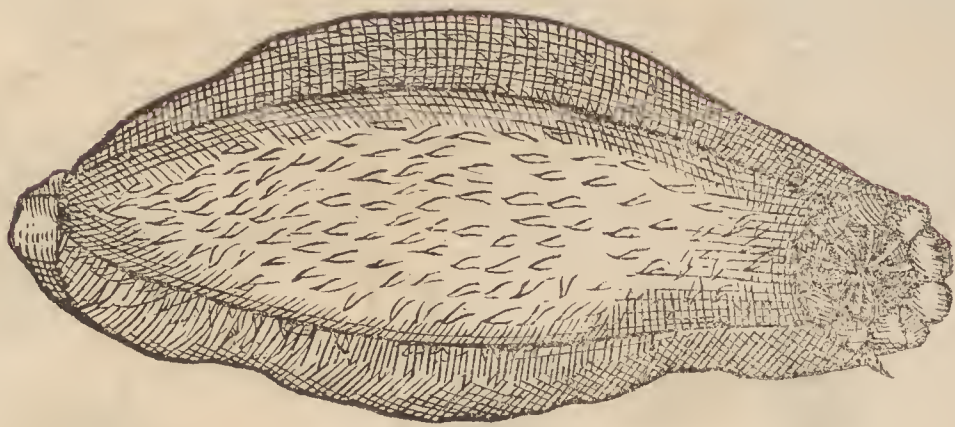
De Sole.

*Astra quidem verū sed habent fictū Aequora Solem,
Tres fuerint, Solem si quoq, Terra habeat.*

De Holothuriorum prima & secunda specie.

*Si quisquam nullis Holothuria viderit horis
Dirigat huc oculos, si vacat, ille suos.*

kk ij

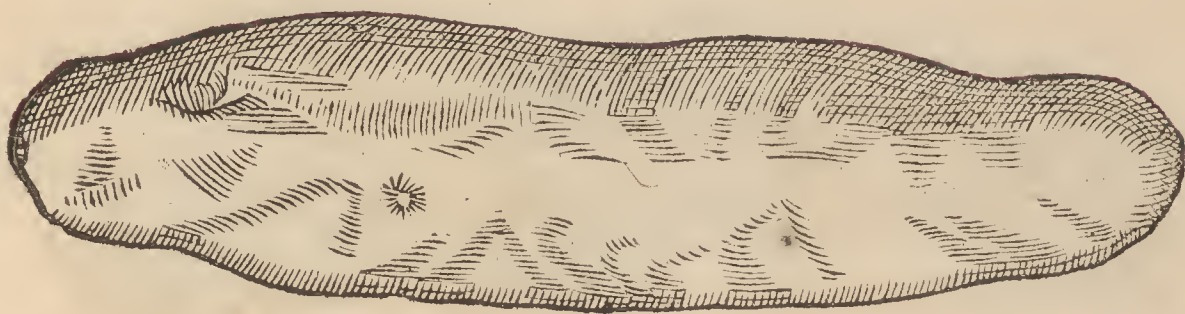
De Tethyis.

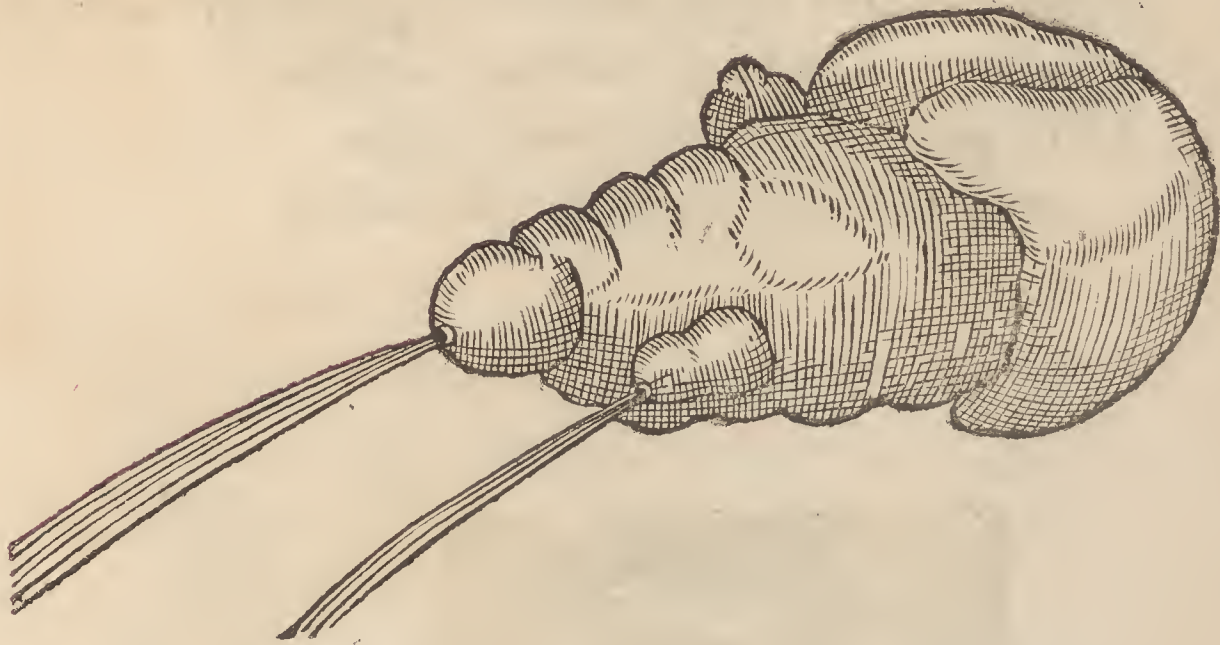
*Tethya torminibus profunt, Renum vitiisq;
 Succurrunt, flatus hac quoq; discutiunt.
 Ergò si colico forsanteneare dolore,
 Auxilium, præsens esca, salubre feret.*

Mentula marina.

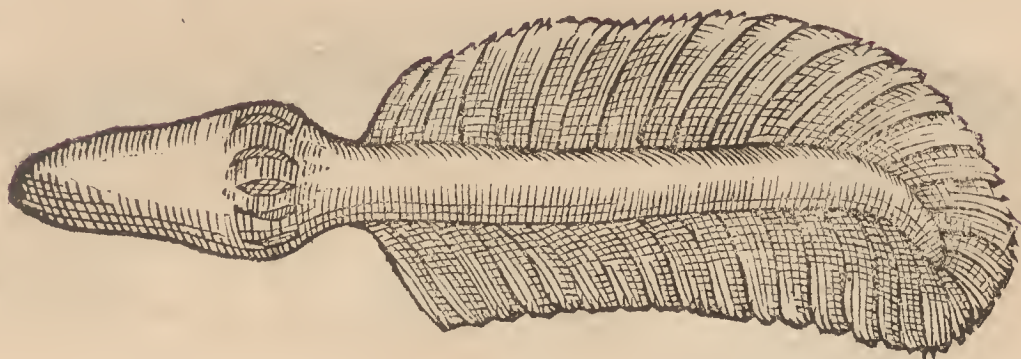
Altera Mentulæ marinæ species:

*Quis credat nisi quis spectet sit mentula ponto?
 Amborum hæc vera est (ne dubita) effigies.*

kk ij

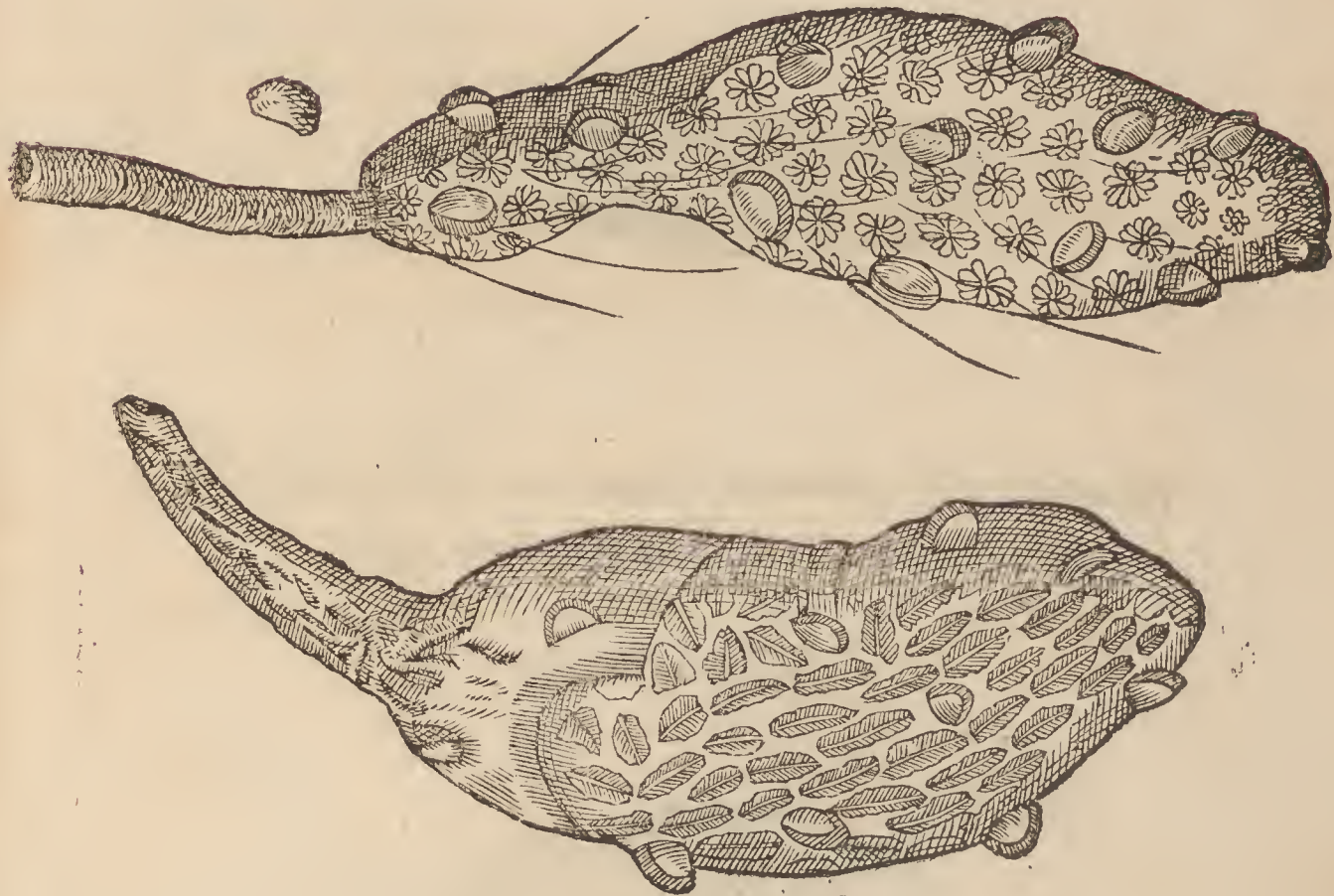
De eadem & de Penna marina.

Quis neget æquoreis extent quòd Mentula in undis?
 Illarum vera hæc cum fiet effigies?
 Nam flava, aut nigra, aut viridis quædã esse videtur,
 An maris ex spuma mentula nata fuit?
 Est & quæ noctu nimio candore relucet
 Quæq; etiam pennas alitis instar habet.

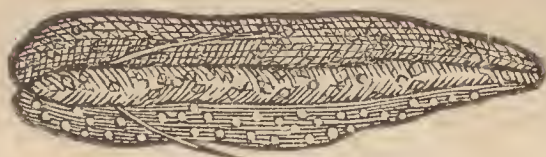

De Vua marina & Malo Infano.

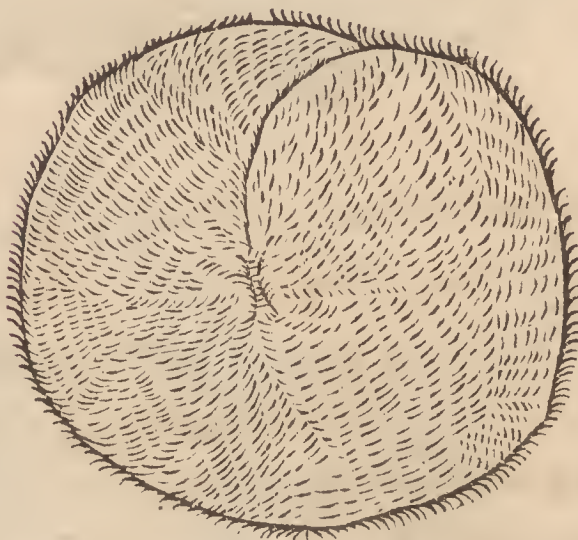
*Vua marina semel vino permixta bibenti
 Fertur magnum odium inducere posse meri.
 Misceat ergò suo hanc mea si vicina marito,
 Spero fore ut fiat vilius omne merum.
 Quin eadem Malo infano est ad cuncta potestas,
 Propterea vteris si lubet alterutro.*

De Cucumere marino.

*Haud dubiè Cucumer forma, atq; colore, marinus
Ipsum terrestrem sanè (&) odore, refert.*

De Pulmone marino.

*Si quis nulla unquàm Pulmonem etate marinum
Viderit, hæc vera est illius effigies.
Artis quid tandem in Medicina conferet Usus?
Vna hæc esse potest non modica Utilitas.*

*Profluvia egregiè cinere agra in parte ligato
Purgat, decocto communit lapidem.
Quin et fissuris tali medicatur eodem,
Quis nam illic tantas esse putasset opes?
Adde huc quòd si aliquod lignum hoc pulmone fricetur,
Tanquam factum ardens illud ab igne putes.*

ll

De Eschara.

*Eschara cum valdè exsiccet, sit commoda prauis
 H ulceribus, carnemq₃ eliquat imposita.
 Nanq₃ superuacuum fuerit quodcumq₃ repurgat,
 Humida desiccans ariditate sua.*

De Spongia, Martialis.

*Hæc tibi sorte datur tergendis Spongia mensis,
 Utilis, expresso cum levis imbre tumet.*

De Sparo stagni marini.

Planè est æquoreo Scaro videndus
 Salsi stagna maris Sparus frequentans
 Forma persimilis sua, licet sit,
 Carne hic mollior, insuaviórq.
 Respondet siquidem minus palato.
 Nam quicunq; habitant lacus, videntur
 Semper deterioris esse succi:
 Acceptiq; minus gulæ atq; ventri.
 Sic quò quisq; cibo salubriore
 Viuit, sit melioris hoc saporis.
 Hinc nostramq; facit magè ad salutem,
 Ergò tute tibi eliges marinos.
 Qui per cæruleas vagantur undas,
 Cænosaq; minus colunt paludes:
 Nam sunt (crede mihi) salubriores.
 Laudatúmque magis creare chimum
 In nobis poterunt, semel comesti:
 Quin et ventriculum magis iuuabunt.

Quid est quòd asprum exhorreas
 Stagni maris Cancrum incolam?
 Putasne chelis quòd suis
 Lædat? vel ingestus graui
 Noxæ futurus sit tuo
 Ventri? afferatq; huic nauseam,
 Tanquam nociuus? nil minus.
 Nam gratus in primis erit
 Ori & palato esus: dehinc
 Ventrem grauabit non tibi.
 Nil phriscis æquè utile est,
 Illos magis firmat nihil,
 Alitue: pulmones cinis

Excul

*Exculceratos adiuvat,
 Confirmat, unà et recreat,
 Ex lacte caprillo recens
 Mulcto, liquore aut ptisana
 Potus: cruentorum canum
 Idem, furentumq; omnium,
 Divis opem fert morsibus.
 Non conferes illi Astacos,
 Cancros marinos attamen,
 Et dulciorum fluminum,
 Ut saniores praeferes.*

De Verme stagni marini.

*Vermem in sedendis conferre doloribus, atq;
 Terrenis nusquam hunc cedere fama refert.
 Ergo prius tenui veniet purgandus arena,
 Inq; oleo leni deinde coquendus erit.
 Tum licet effectos tepidè ungere corporis artus,
 Inq; aures lasas imposuisse parum.*

¶ iij

*Nam si pars aliqua, aut doleat si forsitan auris,
Auxilium præsens te vel eunte feret.*

*Vane quid in propriis homo te admirare receptis,
Infima si tantum corpora posse vides?*

De eodem.

Si vermes prosunt terreni, siq^{ue} marini,

Sauciaq^{ue} illorum membra leuantur ope:

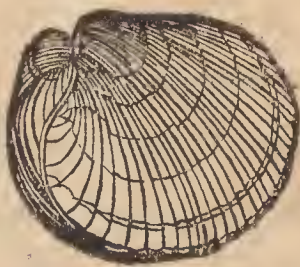
Iam varios non incassum arbitrare fœtus,

Qualescunq^{ue} sient, (ut reor) esse satos.

Multa gerit Tellus animalia, plurima Nereus,

Quæ miris possunt auxilio esse modis.

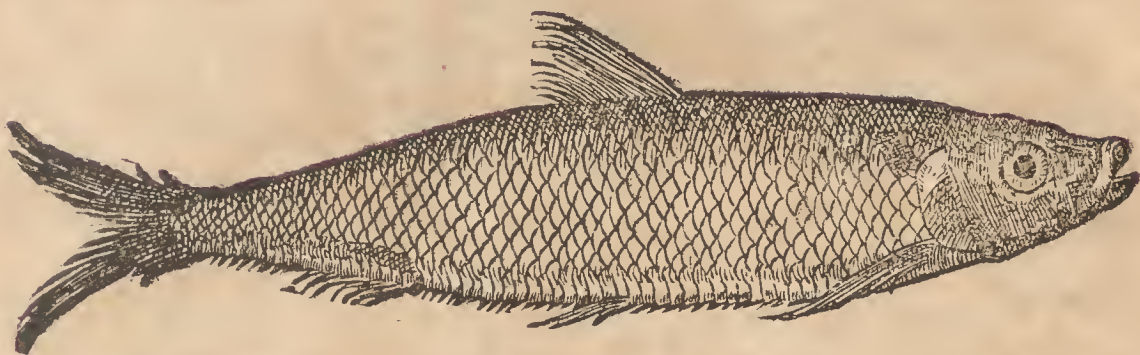
De Cochleis & Mytulis stagni.

Cochleæ in salsis Mytuliq; stagnis
 Sæpè nascuntur sed ubi aspra multa
 Saxa sunt: lignis Mytuliq; inhærent
 Sæpè vetustis.
 Carne sunt molles, et ij coloris
 Admodum flavi speciem emulantur:
 Ast iis ipsis tamen ante pones
 Tute marinos.
 Sunt enim tanto meliore succo
 Præditi tantoq; salubriores
 Esse censentur meliore, quanto in
 Littore viuunt.

De Chalcide.

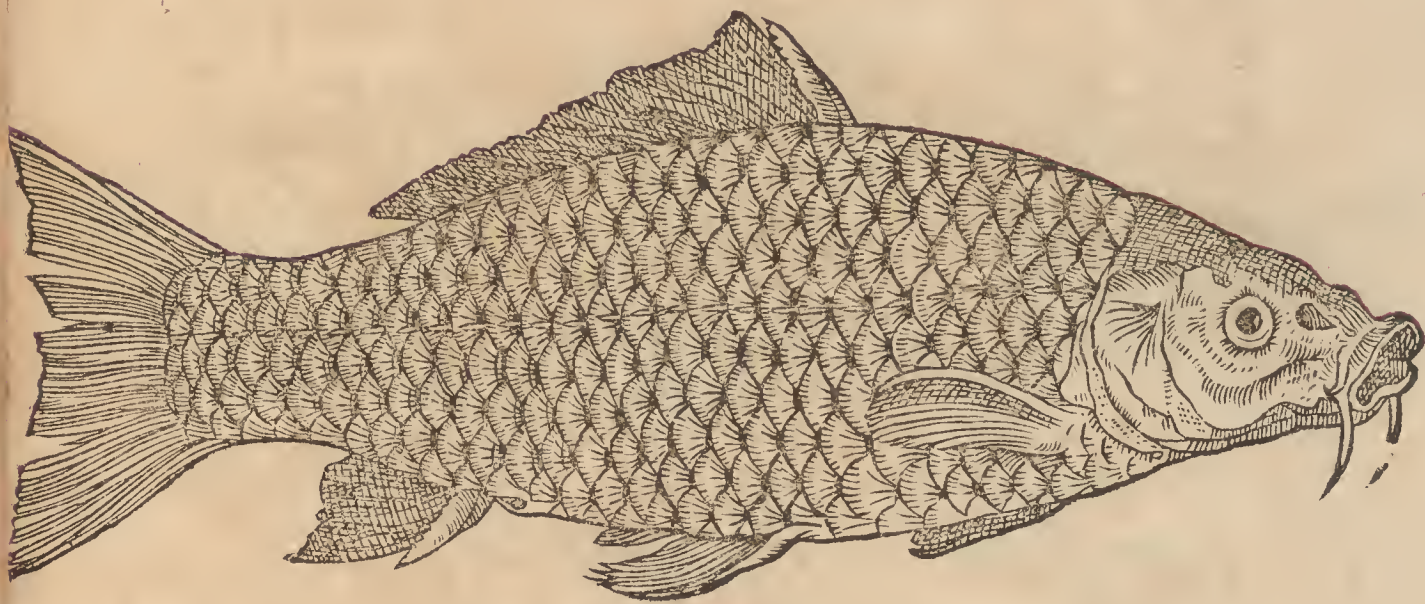
*Chalcides effigie forma vultuq; propinquant
Sardinis, nam sunt haud dubie aßimiles.
Conditi muria totum servantur in annum,
Nec sunt insipidi ventriculoue graues.*

De altera Chalcide. Opp.

*Χαλκίδες αὐθελίσαι τε καὶ ἀβραμίδες φορέον).
Ἀθρόαι, ὅμοιο τε δὲ ὅμοιον ἄλως πόρον ἢ περὶ πέδας
Ἡ πελάγη, δολιχοῖσι τ' ἐπέδραμον ἀγλαλῆσι.
Chalcides & Trisæ simul Abramidesq; feruntur,
Sedibus & variis habitant, nam saxa frequentant,
Aut aquor medium, curua aut per littora currunt.*

De Cyprino.

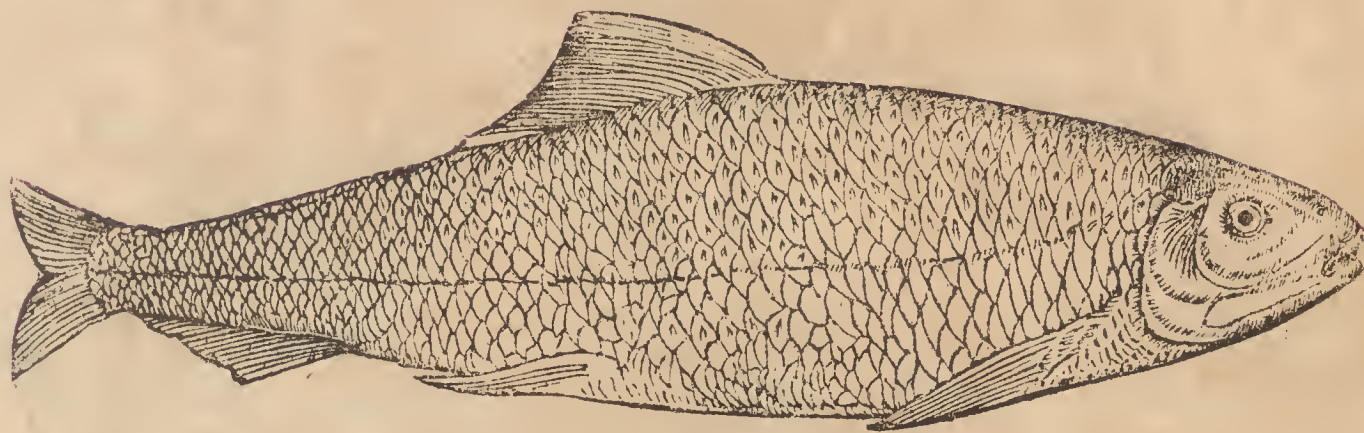

*Humidiore quidem carne et molli insipidaq;
 Constare hunc piscem nemo negare potest.
 Nonnihil et lentoris habet, præstantior ille
 In puris semper qui ferè degit aquis.
 Nam pisces omnes qui stagna lacusq; frequentant,
 Semper plus succi deterioris habent.*

m m

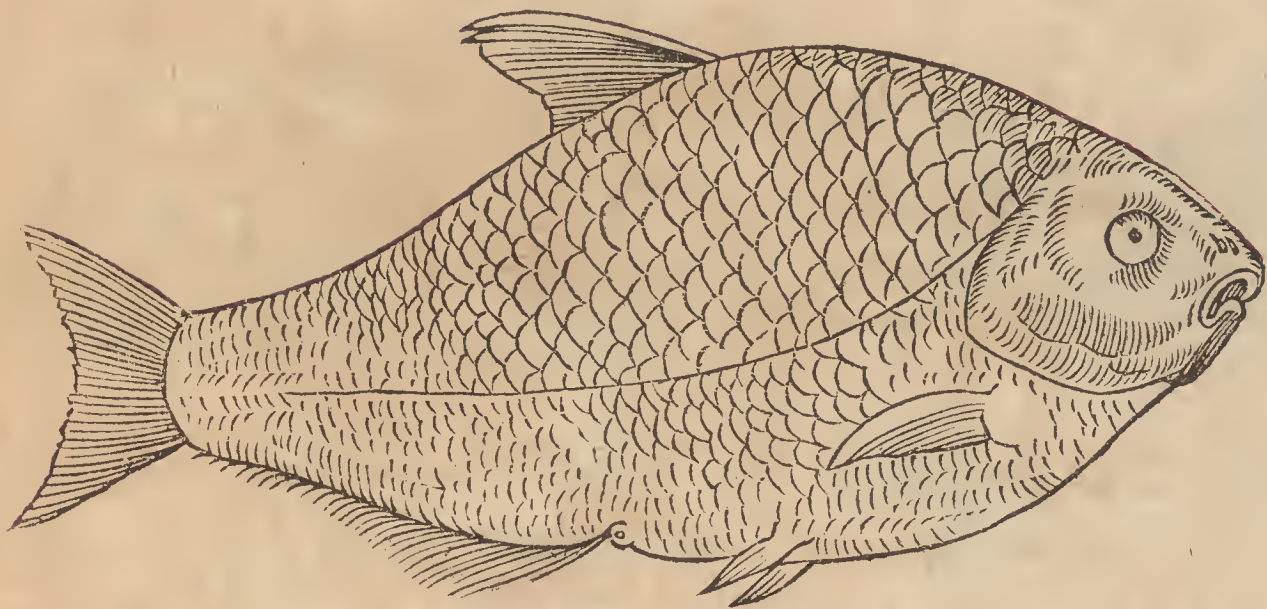
De Cyprino clauato siue Pigo.

*Pigus Cyprino forma effigiéq, propinquat,
Si clauos Squama dempseris è media.
Tantum in Verbenno capitur, Laryóq, palude,
Italia, nostros nec colit ille lacus.
Carne sua illi etiam par est, sed nomine differt
Pigus eo, succo quòd meliore siet.*

De Cyprino lato siue Brama.

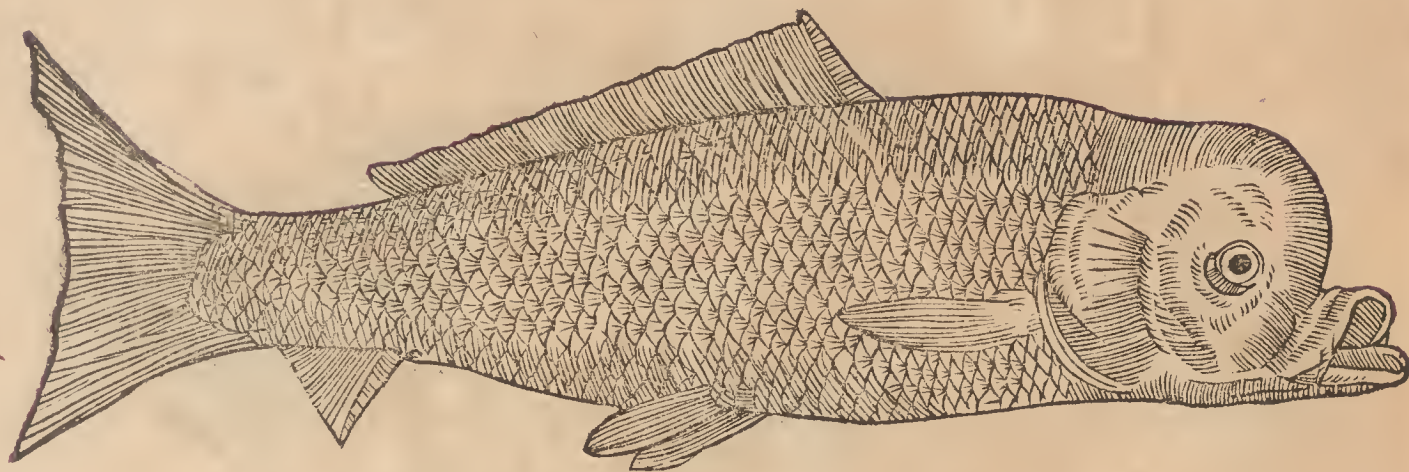

*Et molli et pingui carne excrementitiâq; est,
Ergò mihi nusquàm Brama salubris erit.
Ast in craticula si quis tamen adferat aßam,
Aut crusta inclusam, non erit illa grauis.*

mm ij

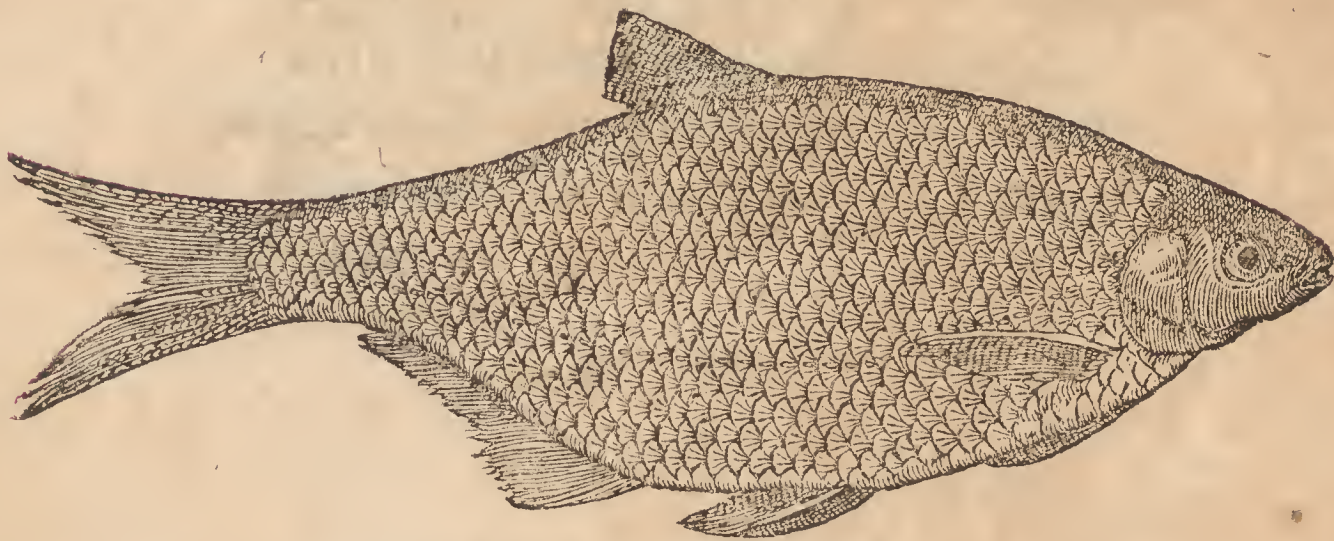

De Cyprini mira specie.

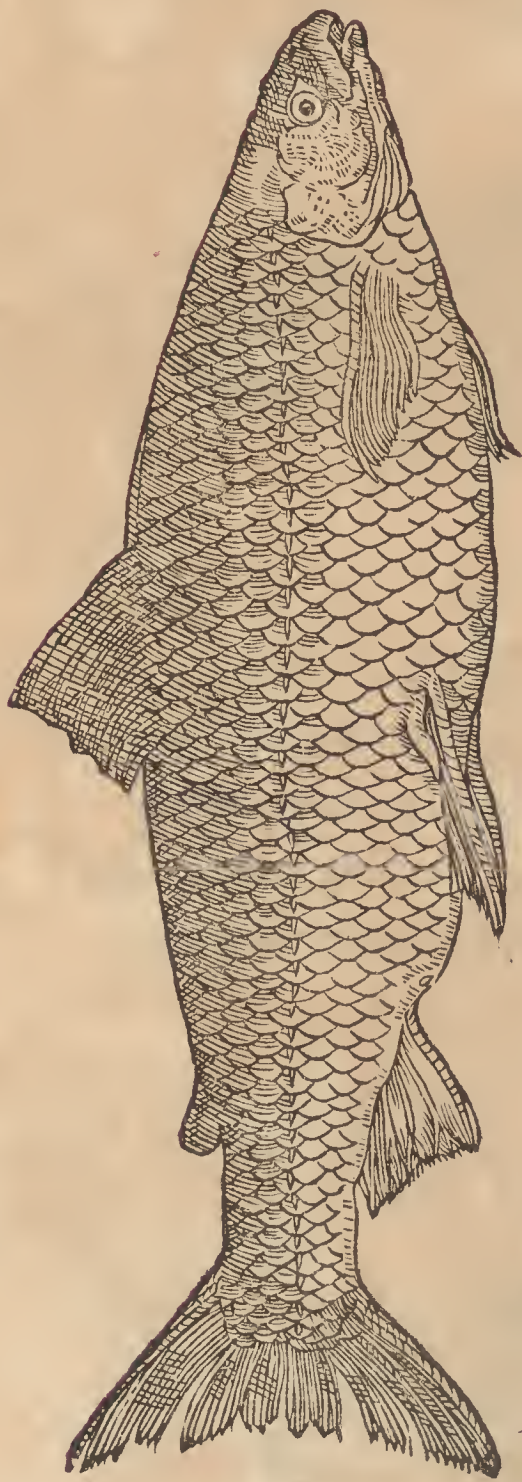
*Si talem videas aliquando rete prehensum,
Inter Cyprinos annumerandus erit.*

De Ballero.

*Uſq; adeo Bramæ effigie vultuq; propinquat
Ballerus, Bramæ ut nomine poſſit edi.
Non à Cyprino vita, vel moribus ipſis
Differt, Lugduni præda fit iſta frequens*

De Pisce superiori simili.

Corporis effigie Cyprino hic piscis habetur

Ass milis, necnon carne sua, at levis est.

Vilis enim, molli cum sit substantia, habetur,

Propterea ad stomachum non facit ille meum.

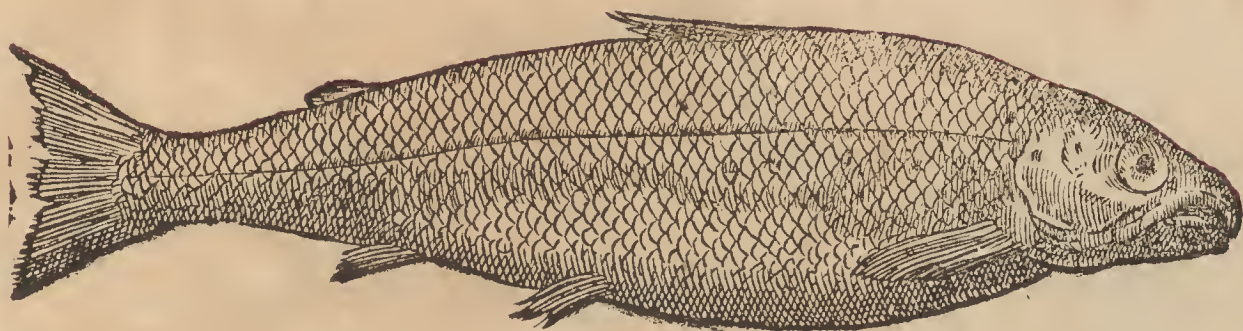
De Tinca.

Excrementitio succo, crasso atq; tenaci
Tinca est, propterea non placet illa mihi.
Lucius (ut perhibent) læsum se vulnere, Tinca
Affricat, et mira tandem ope liber abit.
Per medium secta, et carpo plantisq; quibusdam
Attulit admota in febre frequenter opem.

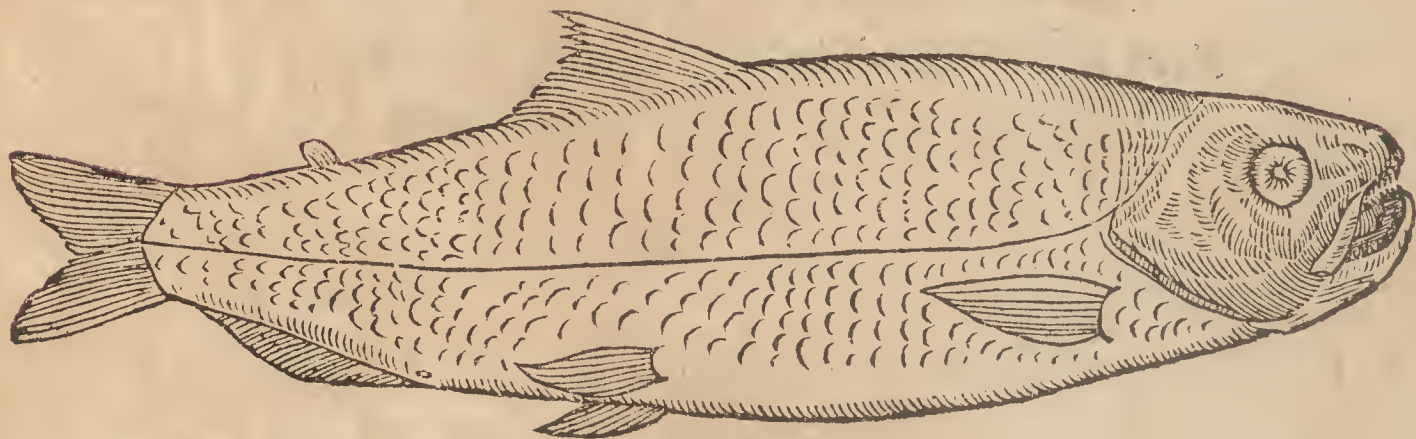

De Carpione.

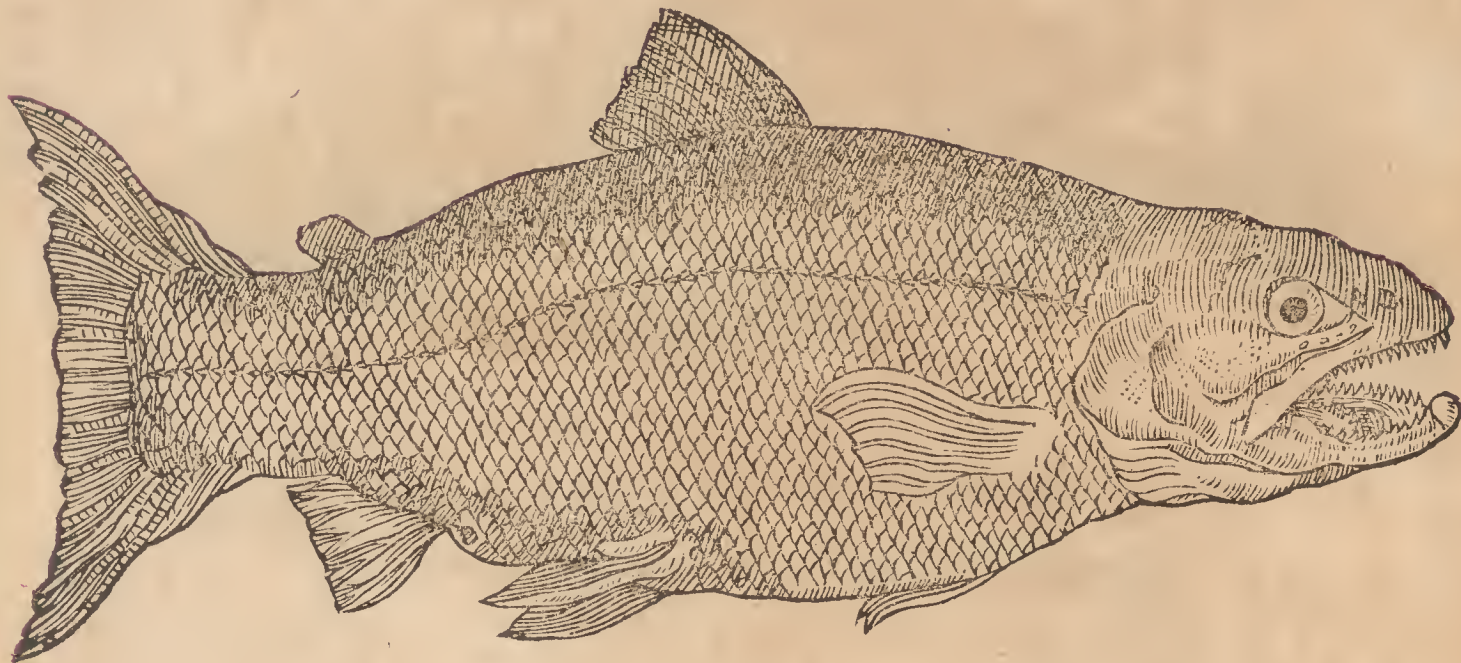
*Carpio Salmonem & Truttam bonitate videtur
Ingeniti succi & carne referre sua.*

De Salmone Lemani lacus siue Vmbra.

*Carne quidem hic piscis sicca, dura atq^{ue} suavi est,
Truttis internis partibus aßimilis.*

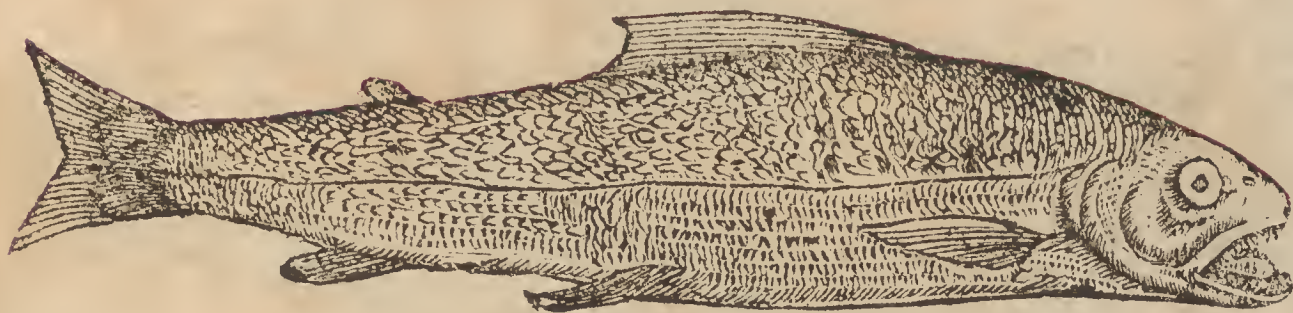
De altero Salmone Lemani lacus siue Vmbla altera.

*Præscripto hic etiam est similis, nam et dicitur Vmbla,
Dictus enim hoc piscis nomine Vterq₃ fuit.
Sicca illi est et dura caro, Truttaq₃ paratur
In morem, et capiti gloria rara suo est.*

De Trutta.

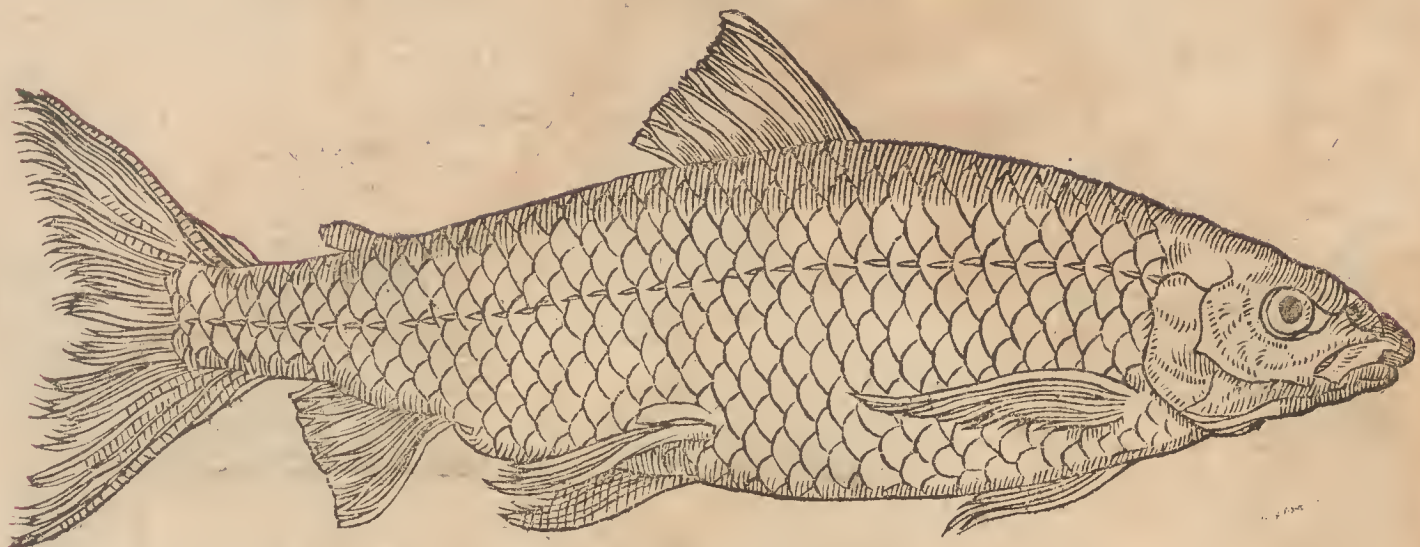

*Effigiem Trutta veram si fortè laboras
 Nosse, oculis pateat picta figura tuis.
 Cuius si vitam spectes, si deniq; mores,
 Salmoni certè persimilem esse feres.
 Quin veluti fluuij Salmo est, lentaq; paludis:
 Lugduni qualem sæpius esse licet.*

nn

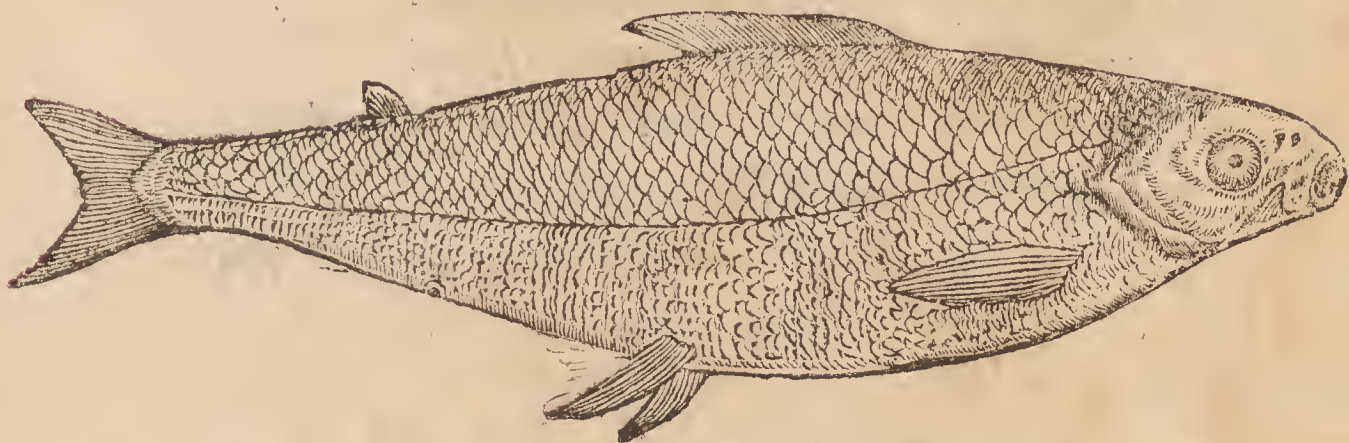

De Lauareto.

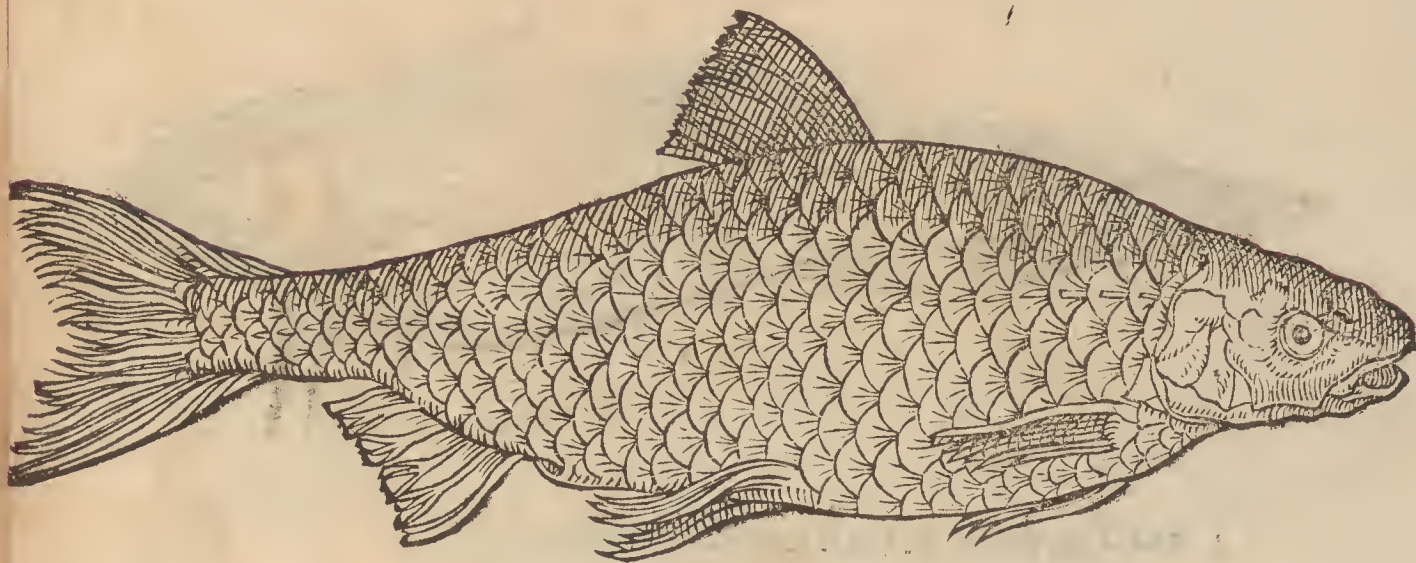
*Carne Lauaretus molli est, alba atq; suavi,
Et benè sat nutrit, succi ideò ille boni est.*

De Pisce Lemani lacus Bezola dicto.

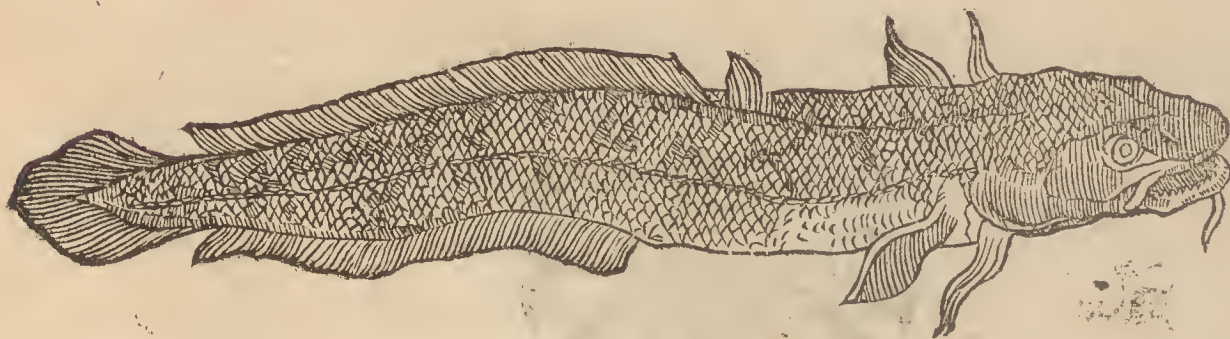
*Bezola, sic vulgò fertur, bonitate priori
Cedit, ut est multò & mollior, & leuior.*

De Alio pisce proprio Lemani lacus.

*Alba quidam carne hic piscis, multúmque suavi est,
Nec Truttis cedit carnibus usque suis.*

De Lota.

*Tota caro Lotæ in precio est, valdeque probatur,
Eiusdemque bonum dicitur esse iecur.
Nam tantum oua nocent, turbantque frequentius aluum
Oua velut Barbi, ventriculúmque mouent.*

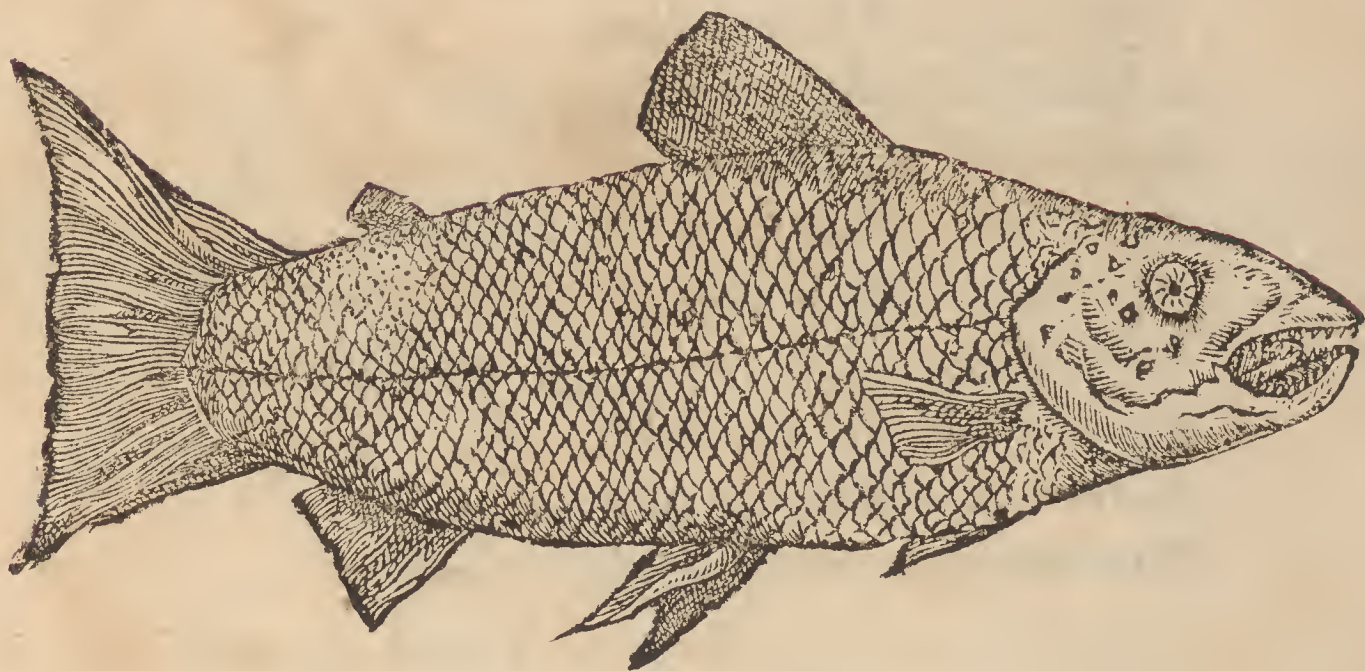
De Barbota vulgo dicta.

*Lota barbota accedit, sed lenior hæc est,
 Nimirum mucro vescitur atq; luto.
 Est hæc et Lota species, hepaticum probatur
 Eiusdem, estq; ingens illud idemq; bonum.*

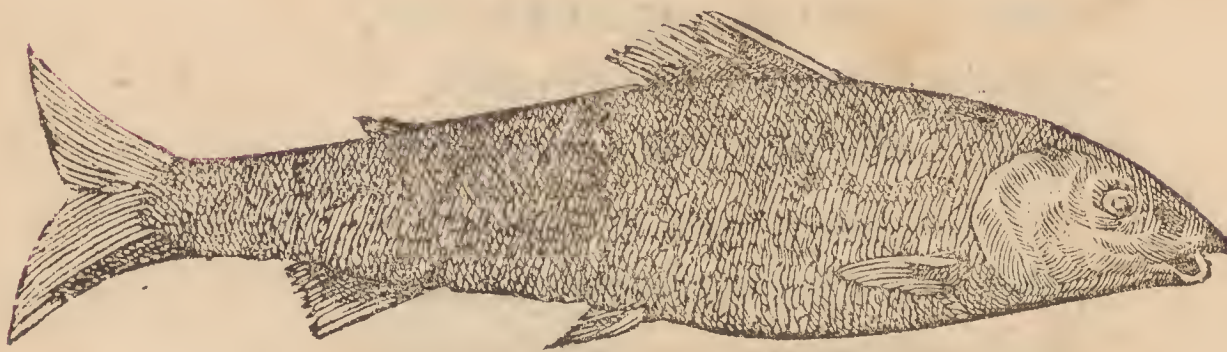
De Salmone.

Salmonis tenera unâq₃ friabilis,
 Prædulcîsq₃ caro est, usq₃ adeò ut citò
 Ingesta exsaciet, præcipuè t^t caput,
 Et partes aliæ, quæ stomacho adiacent,
 Si coctas etenim sola in aqua ingeras,
 Replent Ventericulum, magnâq₃ nausea
 Crebrò consequitur, propterea expedit
 Assò in craticula, cinnamati addere
 Moschataq₃ aliquid, vel caryophyli.
 In Rheno veniunt sæpius optimi,
 Præcelluntq₃ alios, deteriore enim
 Succo Anterpiæ eos esse fatebere,
 Si illic esse licet, quos ea protulit.

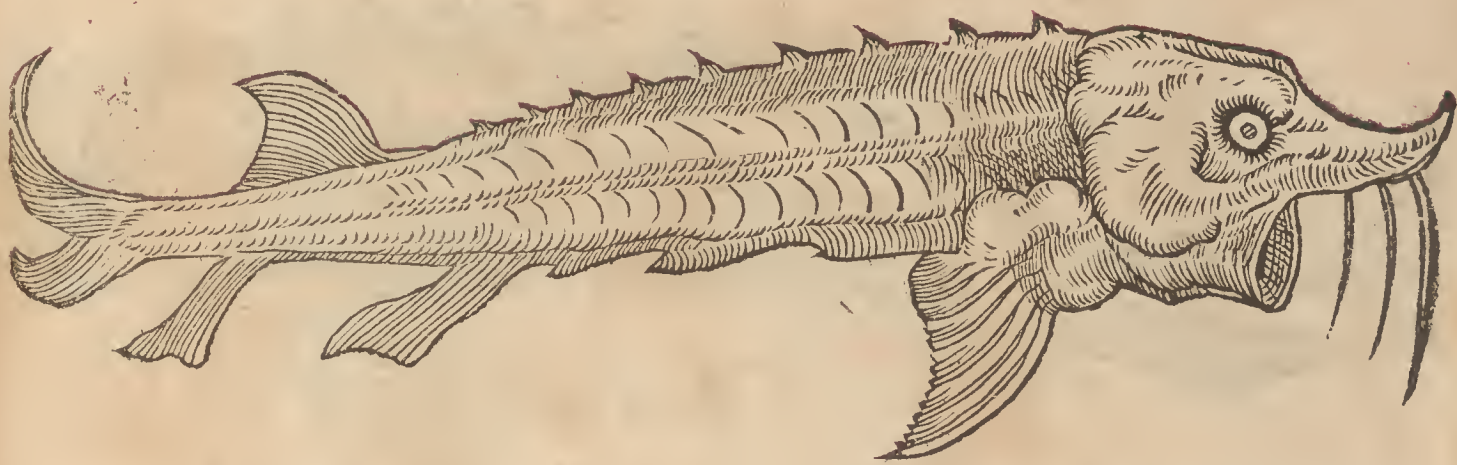
Quòd vicinia (opinor) maris accidit.
 Horum tute oculis felle medeberis
 Suffusis, & ijs si nocua adsient
 Adnata macula, pure quoq; auribus
 Obsessis aliquo sepè salubriter
 Per sese illinitur, nam vitium eximit.
 Pinguedoq; dolorem excutit aurium
 Ambarum uncta recens, idq; frequentius
 Si factum fuerit, carne salita adhac
 Verum vsta, in capitis nos vitiis, malis
 Nimirum hulceribus, si fluida, utimur.

De Vmbra fluuiatili.

Terra & aqua, fuluo simul auro vescitur Vmbra,
 Fit magni à multis propterea precij.
 Quippe huic alba caro, Truttarum more videnda est
 Firma, suo stomachum quaq; sapore iuuet.

De Attilo.

*Carne parum suavi Attilus est, molliq̃ loco Hyccæ
 Nonnulli hunc mandunt, suavior Hycca tamen.
 Padus eum tanta molis producit, ut æquet
 Aut superet libras corpore mille suo.*

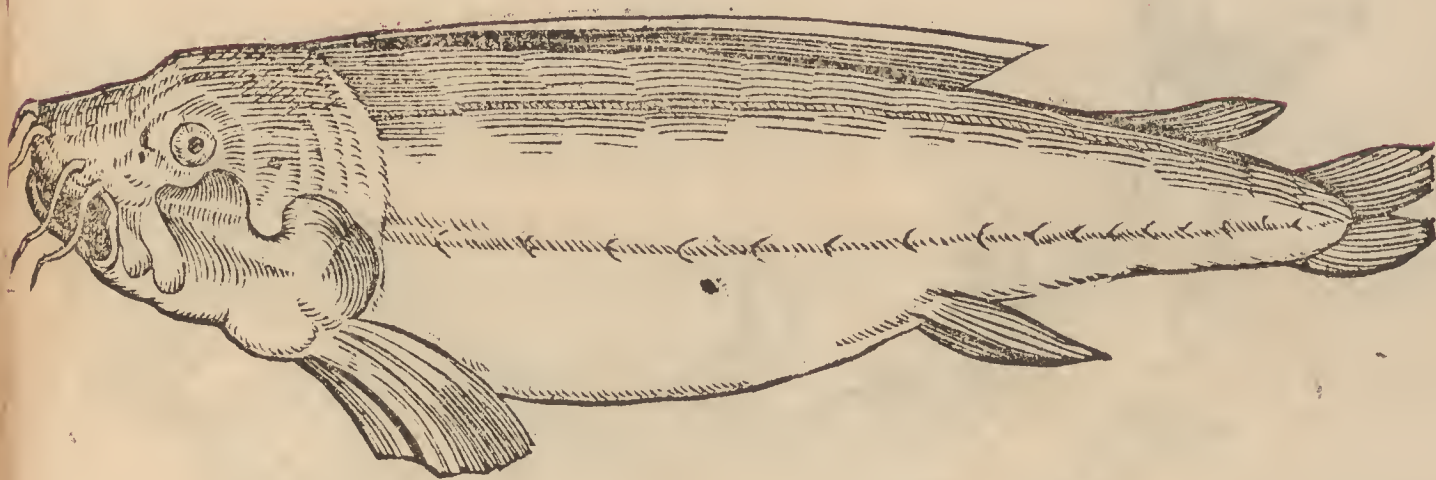

*Huic caro durior est pisci, resipitq; ferinum
 Nescio quid, quò sit grata sit esa minus.
 Hicq; sua referat quamvis Acipensera forma,
 Esse tamen Vulpem lingua vel ipsa docet.*

EPIGRAMMATA.
De Exosse pisce & Ichthyocolla.

96

*Carne hic prædulci est piscis, lenta atq; tenaci,
Conditur sale fitq; hinc ideò melior.
Ex eius fieri pinnis, cauda, corioq;
Coctura gluten, visceribusq; potest.*

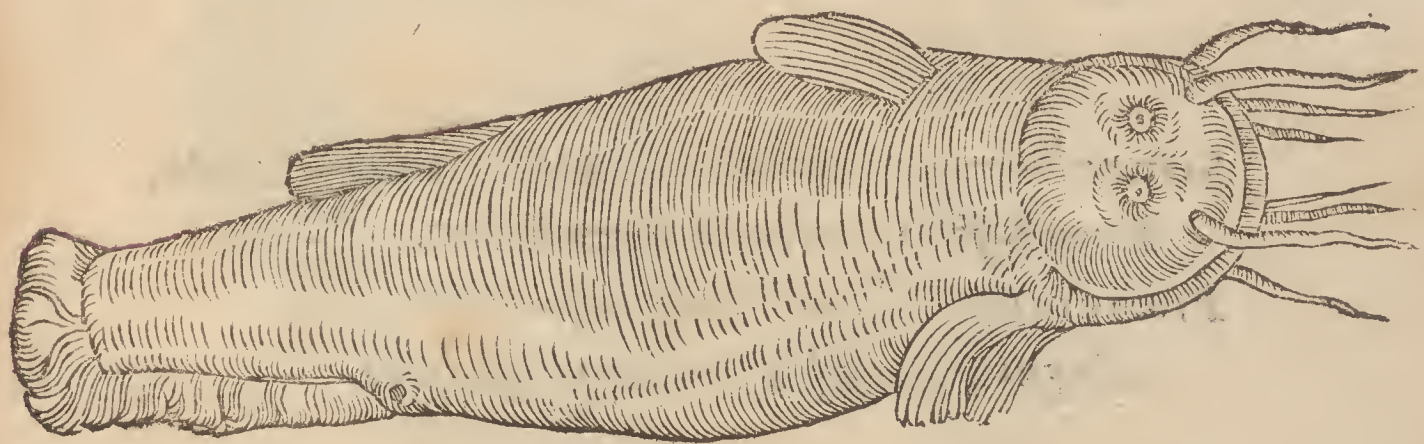
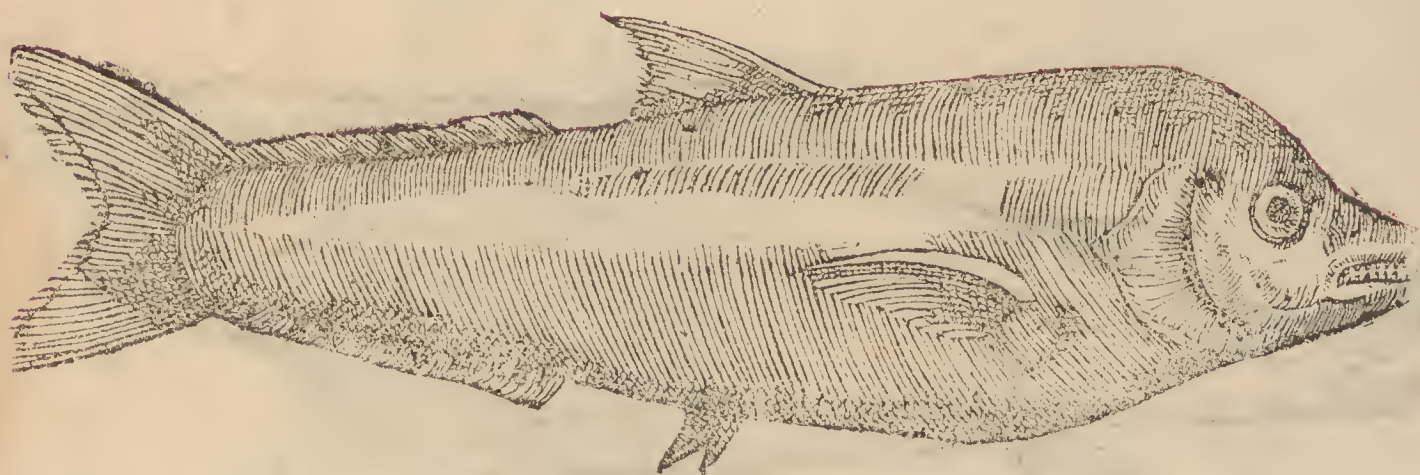
00

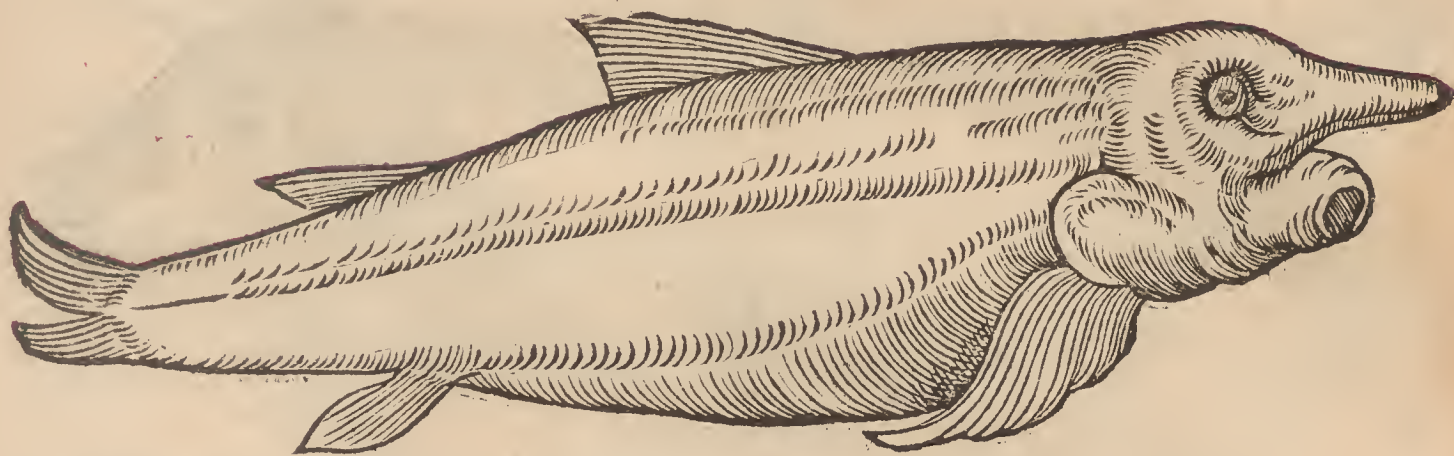
Nunc pecus aquoreum celebrabere magne Silure,
 Quem velut Actæo perductum tergora oliuo
 Amnicolam Delphina reor: sic per freta magnum
 Laberis, & longi vix corporis agmina soluis,
 Aut breuibus defensa vadis, aut fluminis vlnis,
 Aut cum tranquillos moliris in amne meatus.
 Te virides ripæ, te cærulea turba natantum,
 Te liquida mirantur aquæ: diffunditur alueo
 Aestus, & extremi procurrunt agmine fluctus.

De Glanide.

*Glanis et insuavi carne est, et dura, ideoq;
 Hunc piscatorum temnere turba solet.
 Illum nanq; capi nullo sine turbine venti,
 Sic tempestatem Glanida ferre putant.*

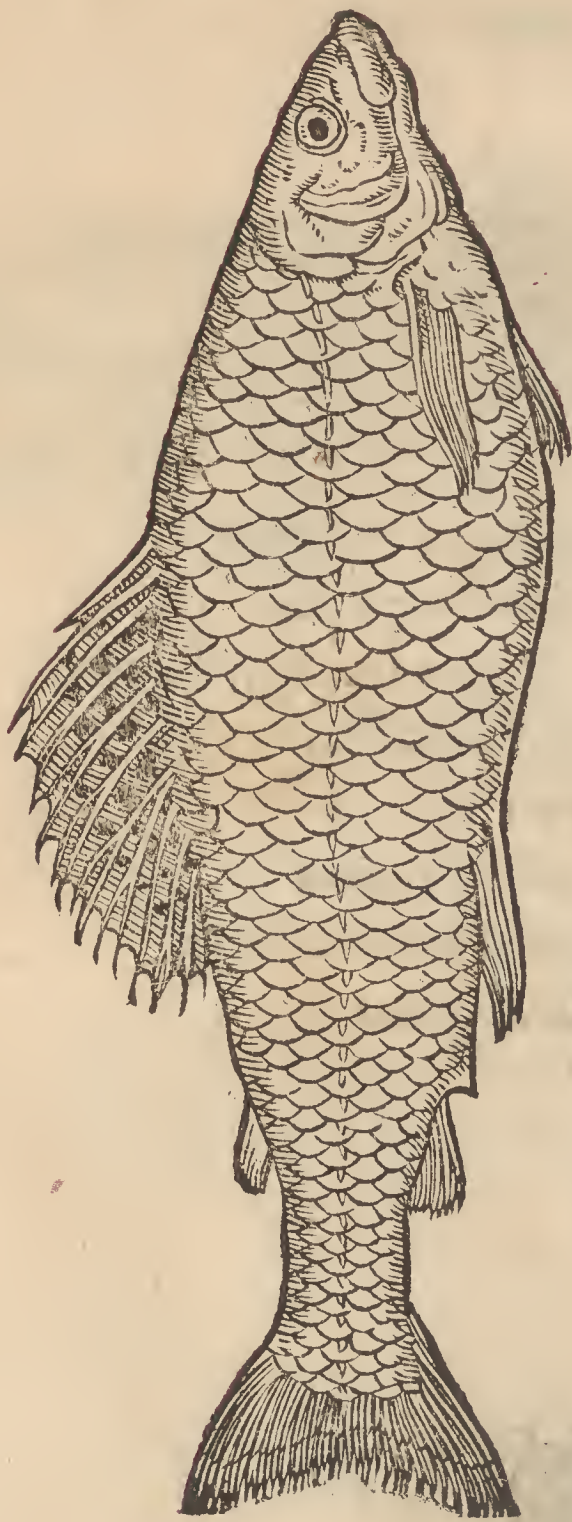
De Borysthenis Antaceo.

*Si in nullis unquàm hunc innantem videris undis,
 Forma est hæc oculis subiicienda tuis.
 Prome caput, reliquo celato corpore toto,
 Auguror, hoc piscis non caput esse feres.*

De Thymo.

*Iste Thymum piscis redolet, num vescitur illo?
Nutrit eum liquidis sepe Ticinus aquis.*

De Lucio.

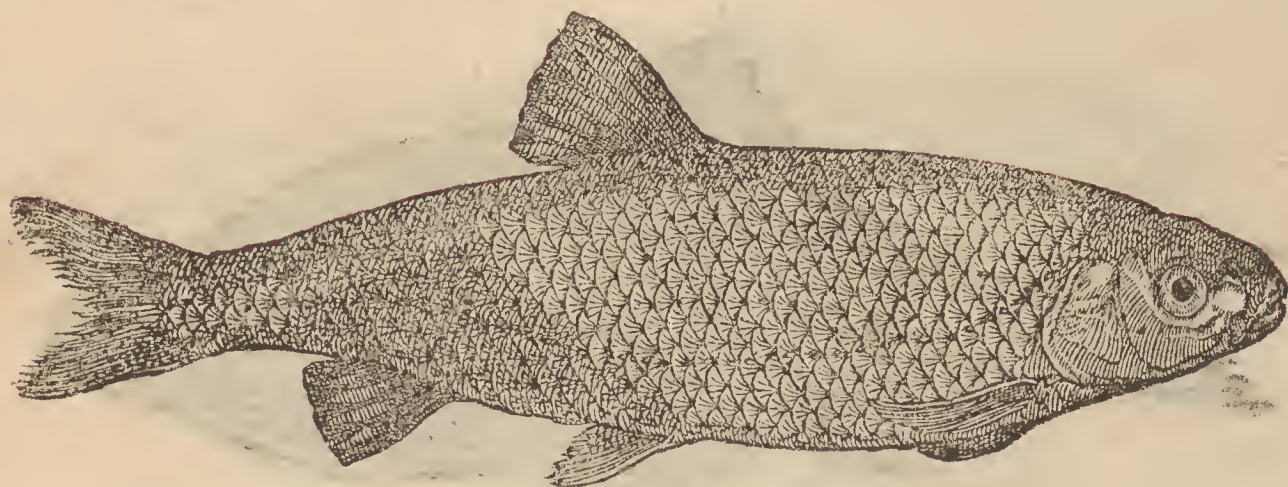
*Lucius obscuris vitam qui degit in undis
 Peior eo in puris qui ferè degit aquis.
 Nanq̃ mali succi est, qui stagna, lacusq̃ frequentat,
 At qui pura subit sepè fluenta valet.*

AVSONIVS.

*Lucius obscuras vlua, cænoq̃ lacunas
 Obsidet, hic nullos mensarum lectus ad usus
 Feruet fumosis olido nidore popinis*

De Cephalo fluuiatili.

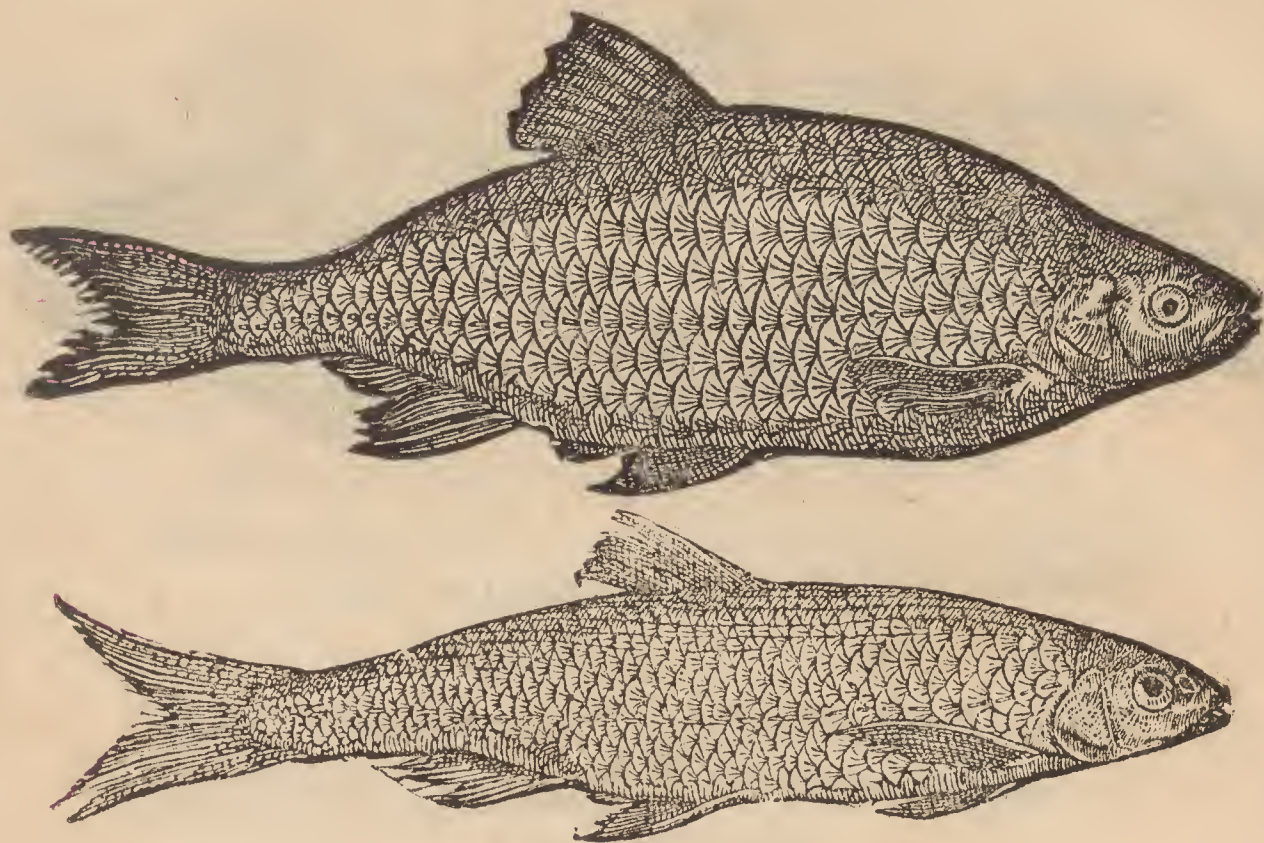
*Innumeris Capito fartim congestus aristis
Carne est quòd cæno vescitur insipida.
Efficitur sale conditus se gratior uno,
Tumq̃ parum Cephalo distat ab æquoreo.*

AVSONIVS.

*Squameus herbosas Capito inter lucet arenas,
Viscere præ tenero fartim congestus aristis.*

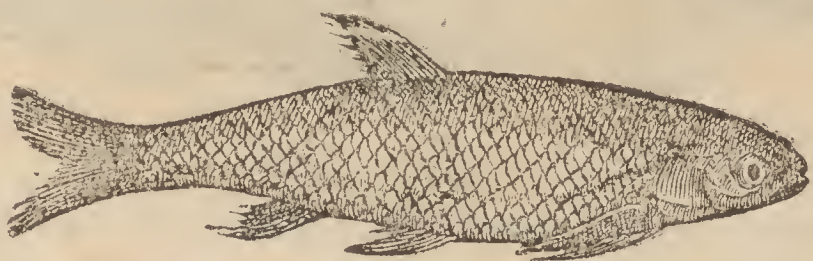
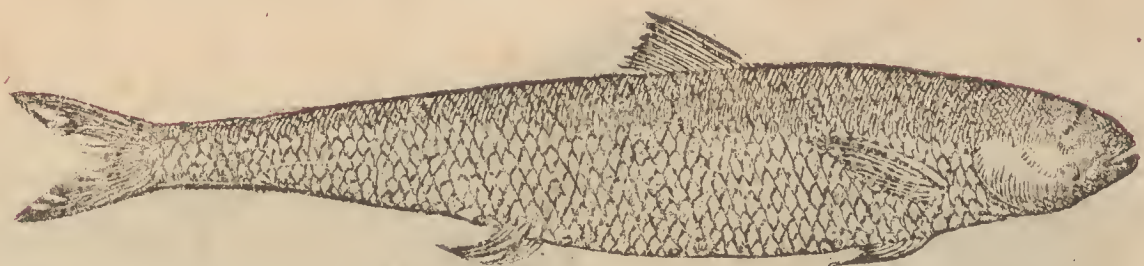

De utroque Leucisco.

Carne quidem molli constat Leuciscus & vda,
Hinc alit illa parum cum citò sumpta fluat.
Ast alter molli & succosa, & carne suavi
Non caret, hinc stomacho est utilis atq; gula.
Eius pingue aures lenit quascunq; dolentes,
Clarâq; permixto lumina felle facit.

De Mugilis fluuiatilis specie.

Leucisco hi quoq³ succedunt forma effigieq³,
 Amborum, ecce, tibi vera figura pater.
 Sape Araris placidis versatur uterq³ sub undis.
 Appositus nobis sape et uterq³ fuit.

PP

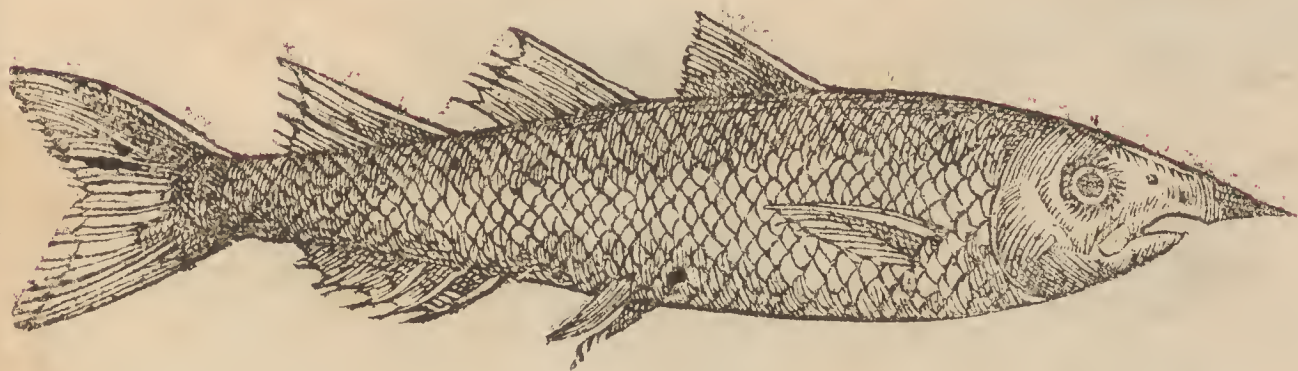

Sapè per obliqui fauces vexate Saravi,
 Quabìs terna fremunt scopulosis ostia pilis,
 Cum defluxisti fama melioris in amnem,
 Liberior laxos exerces Barbe natatus,
 Tu melior peiore auro, tibi contigit uni
 Spirantum ex numero non illaudata senectus.

De eodem.

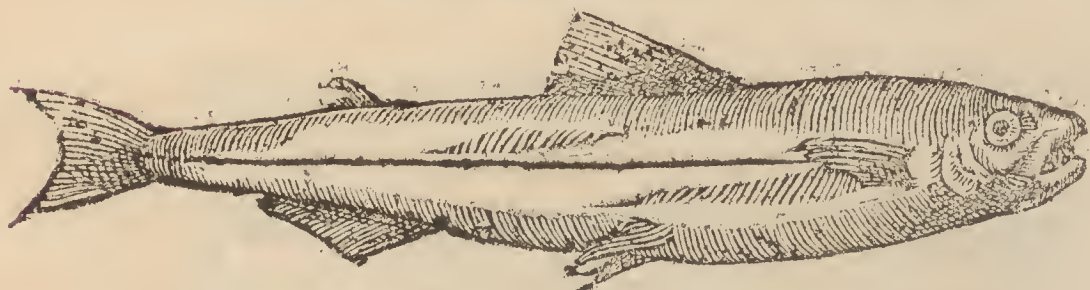
Carne quidem molli Barba est, minimèq; sapore
 Insuavi, illa licet plus satis vda fiet.
 Non pituitosis erit ergo accommodus esu,
 Picrocholis potius conferet iste cibus.
 Quin huius licet esse quidem at non omnibus ova,
 Quippe aluum turbant, ventriculúmque mihi.

De Oxyrynchis piscibus.

*Effigie huic similes pisces si videris unquam,
Sphyrenas illos iurè vocare queas.*

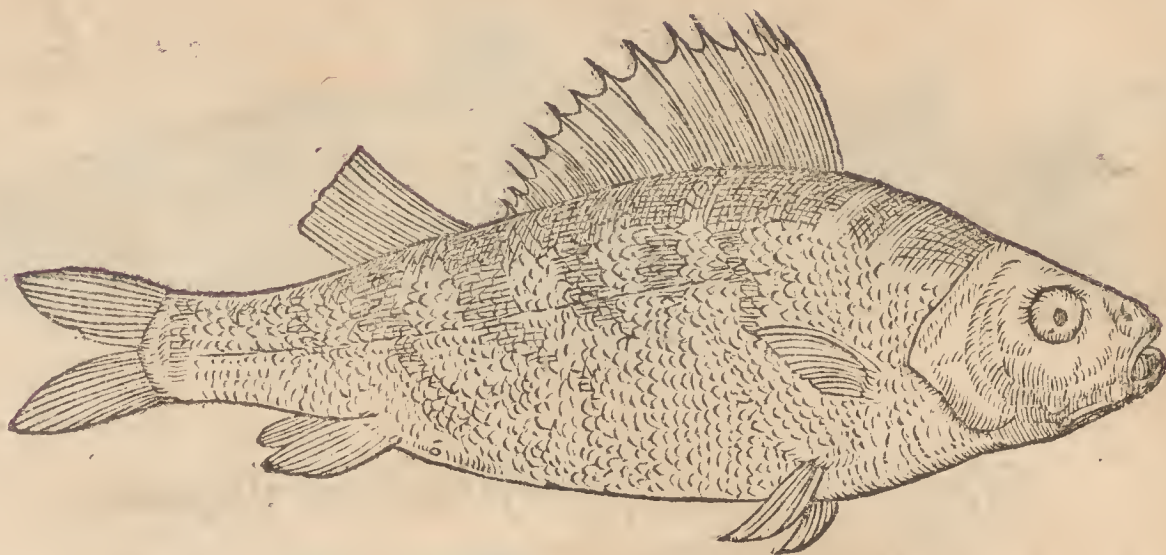
De Eperlano.

*Piscis Eperlanus vulgari nomine dictus,
Et molli carne est, et violam resipit.
Gemmae quas dicunt perlas, nitido usq; colore
Mentitur, galli hunc sic merito ergo vocant.*

pp ij

De Perca.

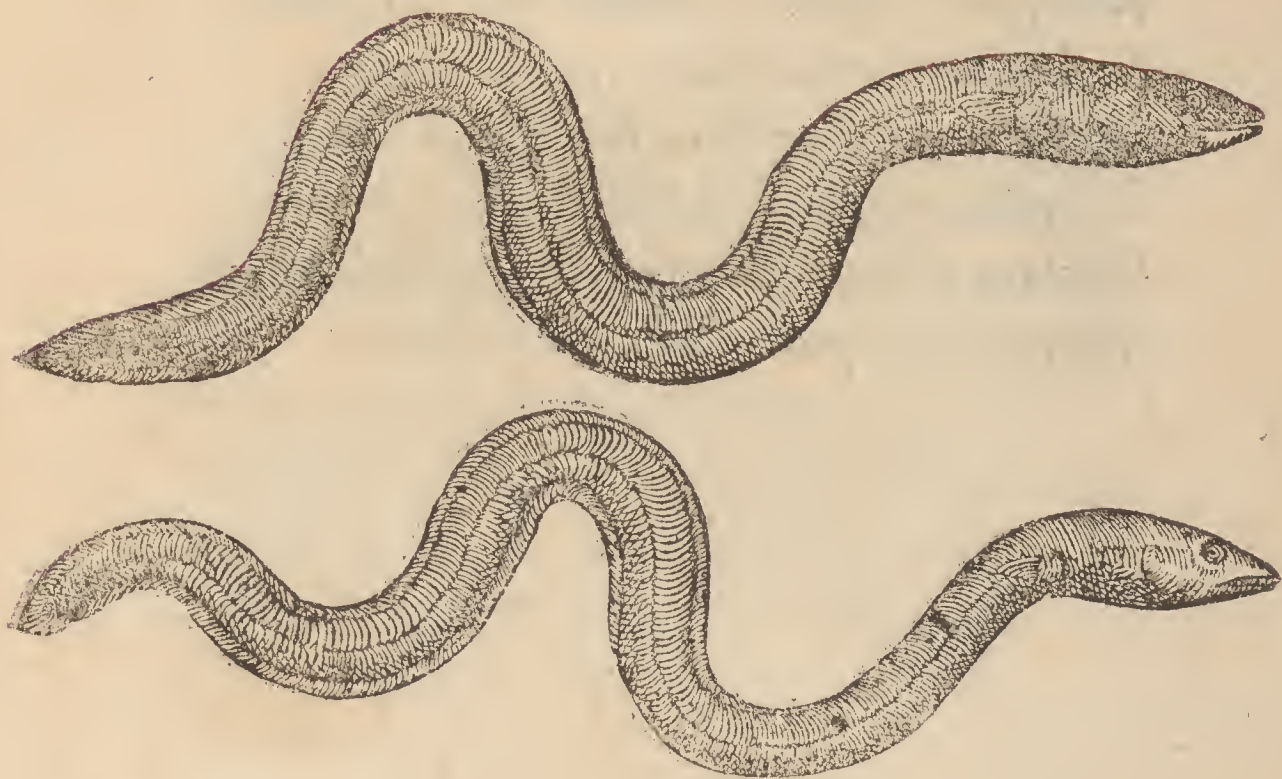

*Piscibus ipsa licet non parcat Perca, videtur
Attamen à πέρκη nomine dicta mihi.*

Ausonius.

*Non te Delicias mensarum Perca silebo,
Amnigeros inter pisces dignande marinis,
Solut puniceis facilis contendere Mullis,
Namq; & gustus iners, solidaq; in corpore partes,
Segmentis coeunt, sed à sociantur aristis.*

De Anguillis.

*Pblegmaticis epulum minimè est Anguilla salubre,
 Huic lentoris enim copia, alitq; nimis.
 Fit melior transfixa veru; móxq; ignibus assa,
 Ut fit enim aridior, sic inage grata gula.*

LIPPIVS.

*Sapè puer ludens vasti propè littora ponti
 Decipit Anguillas, longa intestina sub unda
 Coniiciens, hami setis æquata videres,
 Ut videt, utq; ruit, longa intestina petentem*
pp iij Arripit,

*Arripit, atq; citò sensit tumefacta perire.
Nanq; puer sufflans, anima intestina repleuit,
Et subuò ventus densus percurrit in ora
Anguilla, et pueri flatu tumefacta laborat,
Et vento arctatur, struſtrâq; euadere tentat,
Inflatam penitus, et toto pectore anhelam,
Spiritus educit pueri ludentis in altum.*

De Lampetra parua & fluuiatili.

*Cum excrementicia, & molli carne, atq; tenaci
Lampetra sit, cur plus nunc satis illa placet?
Coeno etenim uiuit, Limo gaudetq; palustri,
Illi hac cum multis Vermibus esca placet.*

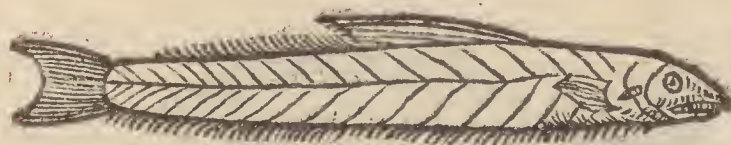
De Cotto.

*Cottus carne quidem molli, pariterq. suavis est,
Ille igitur nobis non renuendus erit.
Sic caput ipsius spectes, si cetera, tali
Per multum cerebri in pisce subesse feres.*

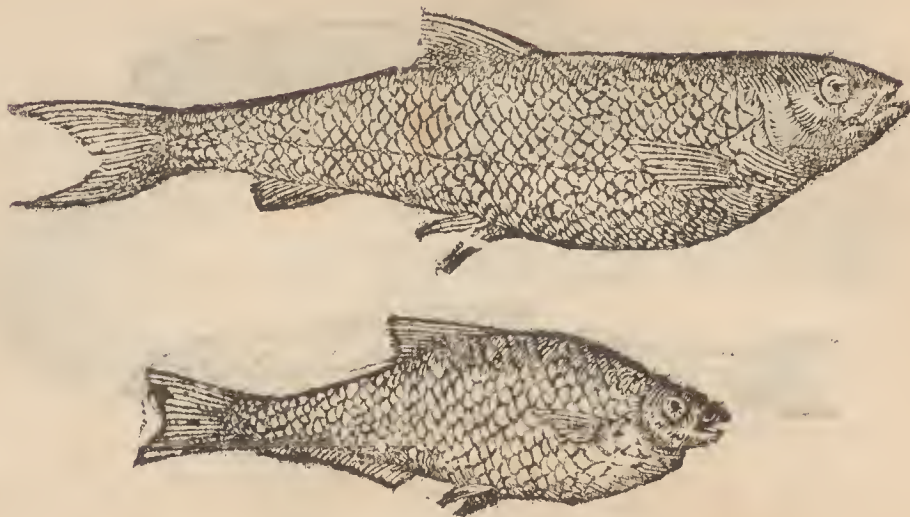

De Cobite fluuiatili & aculeata & Barbatula.

Fluminum ripis tenuis leuísq;
 Cobites piscis, liquidísq; in undis
 Victitans: vdam satis et tenacem
 Obtinet carnem, precijq; parui est.
 Altera at verò asperior, minúsq;
 Grata censetur, Reliqua ut pusilla est,
 Sic quoq; exili precio estimatur,
 Cobitum sic tres species habentur.

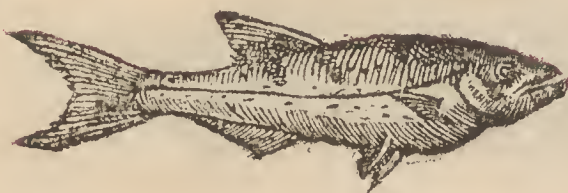
De Phoxinis.

*Corpore caeruleo Phoxinos esse putares,
 Si videas, nam tantummodò cauda rubet.
 Ventre gerunt simul ac nati sunt oua; nec ullum
 Tam paruum inuenias qui sine ijsce fiet.*

De Pisciculo Vario.

*Pisciculus carne hic molli est, modicéq; suavi,
Nomináq; à Vario sumpta colore gerit.
Sanguinerollam aliq; quidam dixere Morellam,
Veronem plures, ut sua cuiq; placent.
Ut lubet appella, non sunt mihi nomina tanti,
In primis res sit dummodò nota tibi.*

qq y

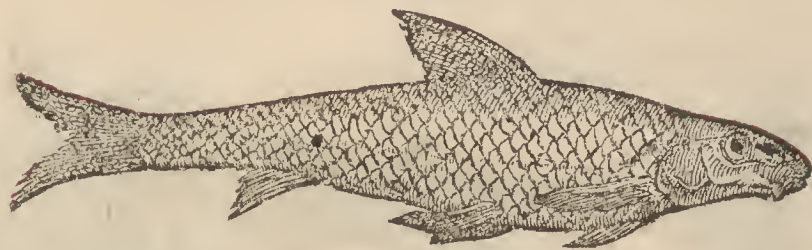
De Pisciculis aculeatis.

*Effigie Percas referunt è corpore spinis
 Exemptis, quid iis spicula acuta valent?
 Copia fluminibus magna in plerisq; videtur,
 Piscibus hac ergò est præda parata feris.*

De Gobione fluuiatili.

*Cadauerum carne & luto & viuunt aqua,
 Riuos colentes Gobiones paruuli,
 Ob idq; nonnunquam saporis sunt mali,
 Quanquam affatim molles suis sint carnibus*

De eodem Aufon.

*Nobis flumineos inter memorabere cœtus,
 Gobio, non maior geminis sine pollice palmis,
 Præpinguis, teres, ouipara congestior aluo,
 Propexiq; iubas imitatus Gobio Barbi.*

qq ij

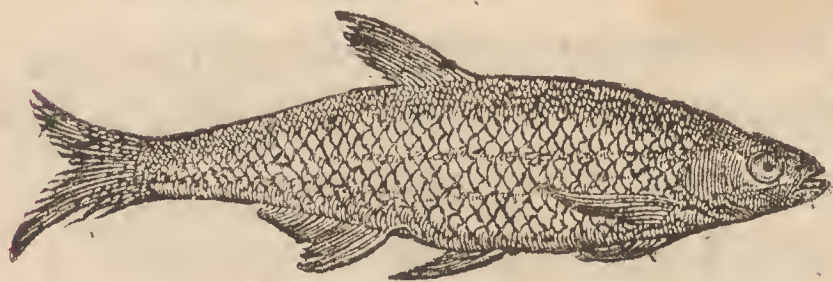

De aspero pisciculo.

*Auro hic pisciculus vivit, nanq, haurit arenas;
In quæis quædam auri semina sæpè latent.*

De Alburno.

*Carne parum pingui Alburni, & molli esse videntur
Felle carent, pueris præda fit ista frequens.
Cum pauco à multis hodie manduntur aceto,
Sed modicum hortensis nos apij adiicimus.*

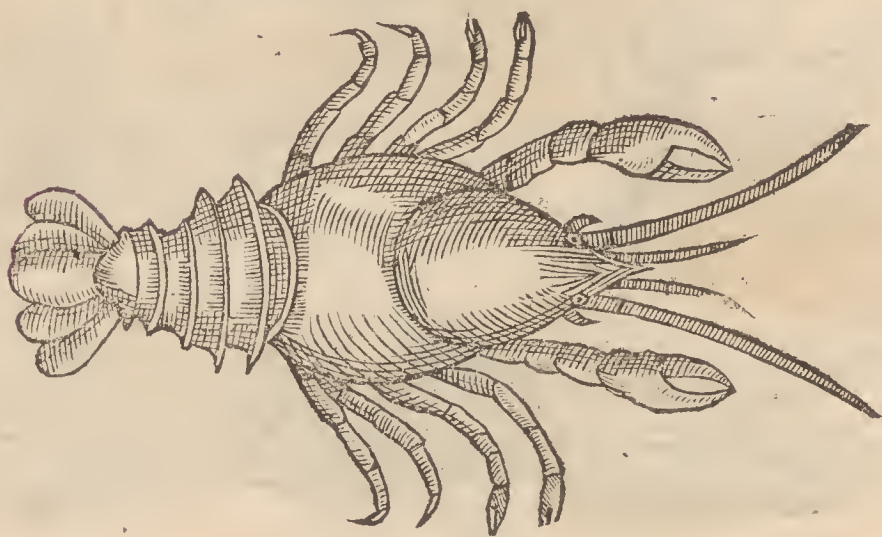
De Cancto fluuiatili.

*Sat benè Cancer alit qui curua fluenta frequentat,
Humectâtq, etiam corpora nostra satis.
Si partes igitur solidae sunt febre prehensæ,
Cuiusquam, magno est hic satis auxilio.
Vi quadam valet occulta, canis ictibus attris
Fert magnam quamuis sit rabiosus opem.
Seu per se cinerem sumas, seu pane suillo,
Et thure immixtis, intrepido ore voras.*

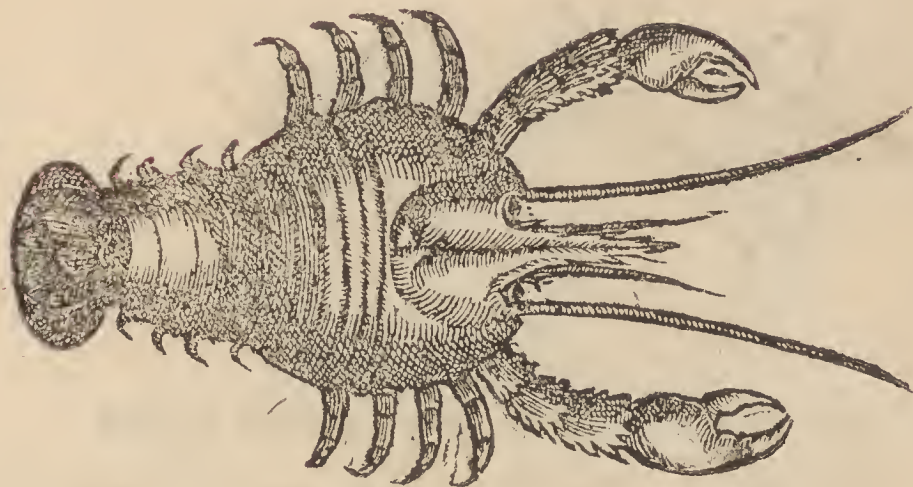
*Aeschrion urebat viuos, cineremq₃ parabat,
 Antidotum veram cum ratione datum.
 Arida vis illi, cum prescriptisq₃ vigorem
 Acquirat, quis opes has neget esse deum?*

De Astaco fluuiatili.

*Astacus et molli carne est, et deniq₃ suavi
 Preditus, hincq₃ ideo perfacile excoquitur.
 In capite ipsius si quis lapis inueniatur,
 Discito quod Renum comminuat lapidem.*

De Astaco paruo.

*Huic corpus rubrum est unidum uiuit, habetq;
 Præstantes carnes, vel bonitate sua.
 Quippe Elephantum ipsum superat, vincitq; Locustam,
 Astacus hinc propria laude ferendus erit.*

r r

De Squilla fluuiatili & Cicada & Libella.

Ecce tibi Squilla hîc verâq; Cicada figura
 Pinguntur, geminis iuncta Libella quoq; est.
 Has aliquis forsan certos reuocârit in vsus
 Nos illas nondum nouimus esse aliquid.

De Musculis aquæ dulcis.

*Carne concoctu haud facili malig
Musculi succi perhibentur esse,
Quò fit ut febres generent frequenter,
Affatim utenti, sinito ergò abire hos.*

rr ij

De Cochleis fluuiatilibus.

Cochleas paruas fluuij atq; riui
 Plurimas gignunt, similes figura his
 Scipio quas vel sibi, Leliuſq;
 Sæpè legerunt, veluti otioſi.
 Nanq; dum ad riuos ſalientis Unde,
 Ambulant lentè, velut expediti
 Acribus curis, tenues lapillos,
 Cochleas, gemmâſq; legunt intentes:
 Atq; de Naturæ opibus loquuntur.
 Rebus ut paruis etiam atq; honeſtis
 Seq; deſeſſôſq; animos relaxent.
 Non enim ſemper pharetratus arcum.
 Tendit in Ceruos, Leporêſue Apollo.

De Ranis.

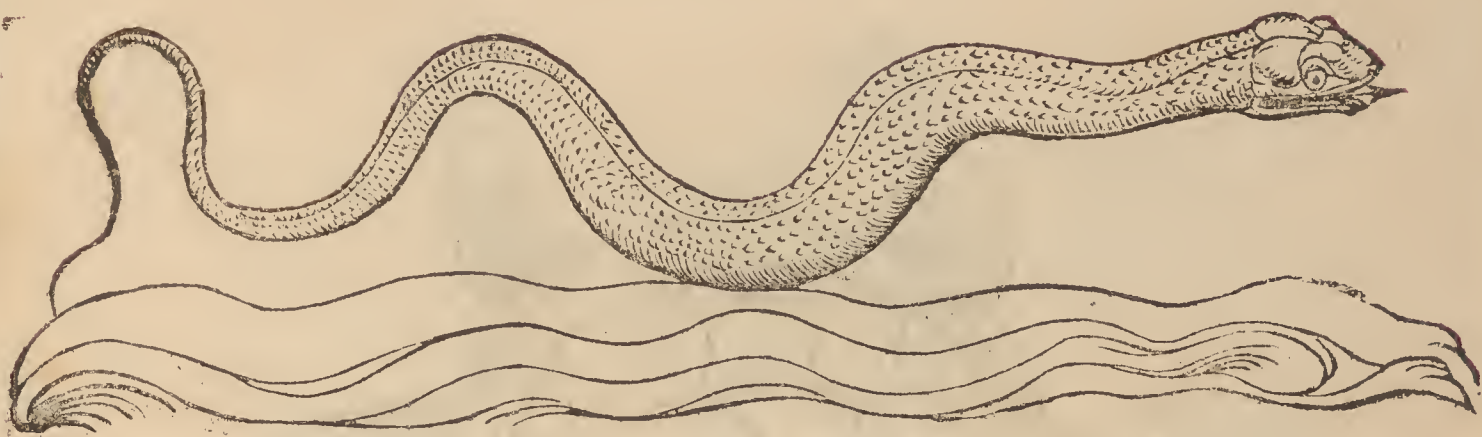
Ranarum alba caro est sed durior esca recens, proin
 Asservata magis se tenera efficitur.
 His confert quibus est phthisis quibus hectica noxa,
 Nec Testudo aliter sumpta iuvare solet.
 Ex sale & ex oleo cocta, si fors an edantur,
 Insue assumatur, pro antidoto esse queunt.
 Vis illis siquidem serpentum in cuncta venena,
 Quin cum melle cinis tollit Alopecias.
 Ille idem quoniam evasit succissimus igni,
 Compescit sanguinem nare ab utraque fluens.

DE NATURA AQUAT.
De Rana palustri & Rubeta.

*Bufonis toruum hîc vultum, aut pinxisse Rubetam
Quid prodest si sit notus uterq₃ satis?
Contrà horum virus vomere expedit, atq₃ Cyperi
In vino dragmas exhibuisse duas.*

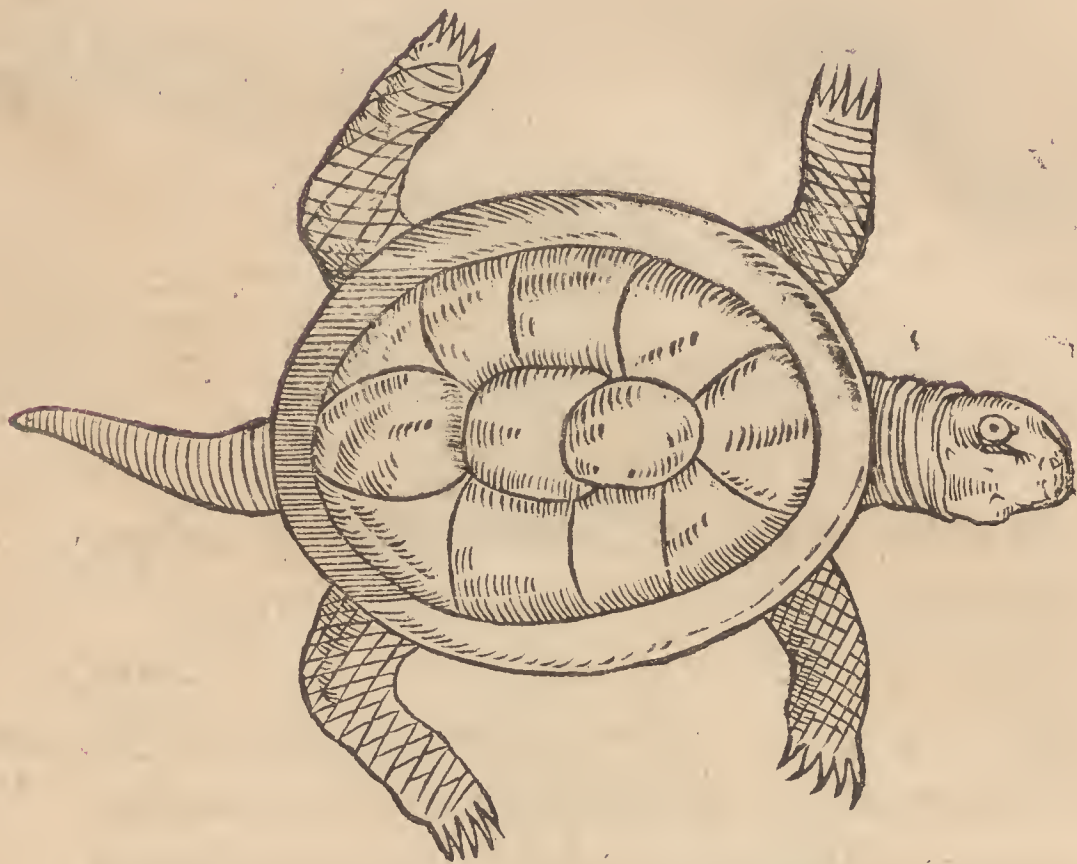
De Serpente VERGIL.

*Est malus, estq; ferox Calabris in saltibus Anguis,
Squamea conuoluens sublato pectore terga,
Atq; notis longam maculosus grandibus aluum,
Qui dum amnes vlli rumpuntur montibus, et dum
Vere madent vdo terra, et pluuiialibus austris,
Stagna colit, ripisq; habitans, hic piscibus atram
Improbis ingluuiem, Ranisq; locacibus implet.*

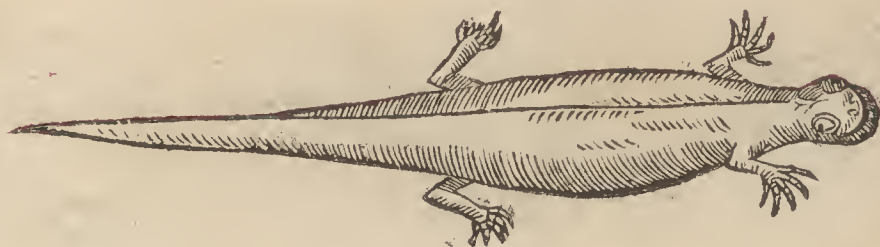

De Testudine lutaria.

*His confert quibus est phtisis, quibus hectica noxae,
 Testudo: siquidem sumpta valenter alit.
 Cūq; etiam illius sanguis sit frigidus actu,
 In phtisi haud dubiè presidio haustus erit.*

De Salamandra aquatili.

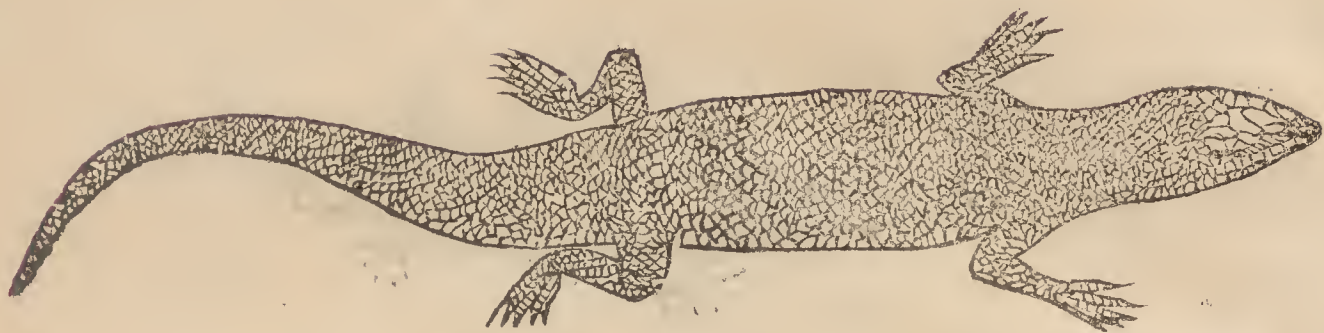

Serpentum ritu fontes, et stagna frequentat,
 Corporis atq; aliqua parte venena gerit.
 Exili quamvis igitur Salamandra sit ipsa
 Corpore, sæpe potest ipsa nocere tamen.
 Vtimur ad lepras illa ut vera Salamandra,
 Sed nostræ, haud dubie, vis minor omnis inest.
 Hanc male pro Scinco quidam usurpare suerunt,
 Psylotris potius mista sit ipsa suis.

ss

De Scinco.

Ad Venerem Scinci partes stimulare feruntur
Esa, sub Renum quæ regione manent.
Præstat idem rostrum atq; pedes, cum semine Ruta,
Et Myrrha, inq; viris sæpè medela fuit.
Posse in virosas mortalia tela sagittas
Appelles scripsit, si subito ingeritur.
Tu verò pondus dragmæ ne exceßeris unquam,
Credit enim id magno Sestius esse malo.

De eodem.

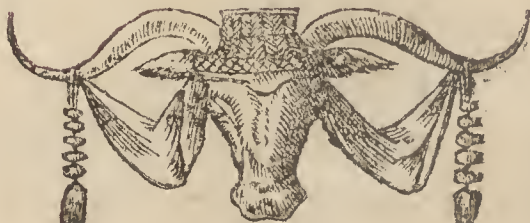
Quæ circa Renum sunt Scinci in corpore partes,
Creduntur castis semper obesse choris.
Nam potæ è vino Venerem stimulare feruntur,
Quantumuis etiam languida membra sient.
Ebibitur contrà Lactucæ semen habetq;
Reprimere affectus, mage Cupido, tuos.

De Crocodilo.

*Instantem fugit hac fera, prosequiturq₃ fugacem,
 Et sæpè horrifico deuorat ore canes.
 Hinc cursim Nili lambunt auido ore liquorem
 Et saluos faciunt se leuitate pedum.
 In terris agit illa dies, noctésq₃ sub undis,
 Sic æquè Terræ est, atq₃ molesta Mari.*

ss ij

De Cordylo.

*Cordylus effigie hic talis depingitur ipsa,
Qualis et in terris, et fere degit aquis.
Inter quadrupedes rimam unam siue foramen
Post oris rictum (Respice) solus habet.*

De eodem.

*Vis predatorum est ingens ubicunq; locorum,
Hinc minus est tutum saepe abiisse foras,
Per maria et terras etenim, perq; aera late
Visuntur: nec ea est heu nota sola feris.
Accipitrum per inane genus grassatur, in undis
Innumeri pisces innumeraq; feræ
Terra malis vei opatet omnibus haudq; videtur:
Sufficere è vasto præda petita mari.*

De Castore.

*Ancipitis vitæ Castor nunc vivit in undis,
 Nunc spretis terras ille frequentat aquis.
 Sæpè ergò horrificis erosa dentibus Orno
 Exsaciat ventrem fronde, replètq, suum.*

ss ij

*Haudq̃ suos testes prædam sua terga sequentum
 Abiicit, esse sibi his quando videtur opus.
 Castoreum dicunt, quod nunc ut cedit in usus,
 Sic fuit antiquis κάστωρος hocce frequens.
 Afflictis confert nervis, chorióq̃ relictum
 A partu educit, menstrua idémq̃ mouet.*

De eodem.

*In Medicina ingens censetur Castoris usus,
 Nanq̃ potest omni ex parte iuuare sui.
 Ergo tegi articulos fibrina pelle, podagra
 Quidam dixerunt esse salutiferum.
 Obsistit mirè diris Urina Venenis,
 Et vera illorum creditur Antidotus.
 Suffusis oculis molli medicabere felle,
 Felle statimq̃ aliquam sentiet ager opem.
 Illud idem Venerem credunt stimulare sopitam,
 Et noxæ esse tuo, casta Diana, gregi.
 Quin etiam eiusdem plerunq̃ coagula prosunt
 Illis, qui læsa mente animóq̃ cadunt.
 Quosq̃ in diuersis Epilepsia distrahit horis,
 Hæc etenim est multis prompta medela malis.
 In morbis testes à frigiditate profectis
 Prosunt: inq̃ illis quos parit humiditas.
 Et tibus obsistunt dirarum sæpè ferarum,
 Omniaq̃ aduersum mixta Venena valent.
 Quos paralisis habet pleriq̃ iuuantur ab illis,*

Tam fuit in multis hac medicina potens.
Quin & conuulsis prodest si pondere dragmæ
Aegris è mulso: castoreum exhibeas.
De foris illud item ex oleo si forsan inungas
Conferet, ut lasis grata medela locis.
In summa additur eribinis, sitq; utile inunctum
Infestet miserum si pituita caput.
Hoc uno innumerisq; alijs nos possumus uti,
Quæ maria, & fluctus, stagna lacusq; ferunt.
Quæq; parens rerum latè Natura profudit,
Ne sua gens, prompta desereretur ope.
Sed tu ne pecces Medicis uteris amicis,
Perspectas tibi res non satis esse putans.
Noxa etenim plerunq; latet medicamine in ipso:
Ni fuerit certa cum ratione datum.
Causa mali varia hinc dispar, medicaminis usus,
In morbis: aliis sunt alia apta malis.
Nec modus omnibus est idem seruandus ubiq;
Nec mensura, malo cuiq; medela sua est.
At leuibus per te poteris mediocriter uti
Si lubet, illa modò nil nocuisse queant.
Ergò diu ut valeas, & longo tempore dures:
Sint nostra in memori hæc scripta reposta sinu.

IACOBI SECVRI VAGI BELGAE

Hendecasyllabi.

Franciscus sapit ille Boussuetus,
 Qui Phoebum colit, & chorum sororum,
 Musas quas celebres vocant Poëtae:
 Quarum numine fretus & diserti,
 Et doctè canit: ut licet videre
 His in codicibus lepore tinctis:
 Quos lector studiosus & requirat.
 Et crebro legat: Isq; tunc probabit
 Hoc Authoris opus laboriosum,
 Multis utile quod sit & futurum,
 Cum sint plurima digna lectione,
 Quae vates canit ille Boussuetus.

IOAN. TURNELLIVS IN AV-
thoris commendationem,

Artis Apollineae praecepta salubria postquam
 Docto Boussueti carmine Musa dedit:
 Estq; secuta malis magnum Paena medendo.
 Atque arte innumeras traxit ab Orco animas,
 Ipsa suo dixit vati, tu Helicon subitò,
 Adferque ex altis optima quaeq; iugis.
 Inuento herbarum, quouis genere ergò virentum.
 Adscripsit vires ille quibûsque juas.
 Nec contentus ijs sulcat maris antra profundi,
 Adfertque innumeras inde regressus opes.
 Illa reuertenti, Musa hac tibi dona rependunt.
 E' Lauro capiti ferta gerenda iuvo.

